

Nr 110.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1953/54 m. m.; given Stockholms slott den 6 mars 1953.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Torsten Nilsson.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen framlägges slutliga anslagsäskanden beträffande vissa anslag under fjärde huvudtiteln, som i förslaget till riksstat upptagits med allenast beräknade belopp.

Vidare framlägges förslag till ändrad manskapsorganisation för flottan och kustartilleriet, förslag om inrättande av en arméingenjörkårens reserv ävensom, i anslutning därtill, förslag i fråga om rekrytering och utbildning av aktiv personal och reservpersonal inom nämnda kår samt av värnpliktiga arméingenjörer. Slutligen föreslås viss förstärkning av personalvårdsorganisationen.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 6 mars 1953.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och civildepartementen anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Torsten Nilsson, följande.

I de anslagsäskanden som framlagts i årets statsverksproposition vid anmälan av fjärde huvudtiteln har vissa anslag upptagits med allenast beräknade belopp. Slutliga anslagsberäkningar har sedermera framlagts beträffande några av dessa anslag. Jag får nu anmäla de övriga anslag, som återstår att slutligt äska. I sammanhang härmed upptager jag till behandling vissa andra försvarsfrågor av ekonomisk betydelse eller mera allmän räckvidd.

En sammanställning av de uppskjutna slutliga anslagsäskandena under fjärde huvudtiteln för budgetåret 1953/54 torde få intagas i protokollet efter anslagsberäkningarna.

[1] **Marinens manskapsorganisation.**

Efter förslag av Kungl. Maj:t beslöt 1952 års riksdag (prop. nr 120; rd. skr. nr 331) att vid armén skulle införas en ny underbefälsorganisation. Den nya organisationen, vilken i huvudsak ansluter sig till ett av chefen för armén avgivet förslag, innebär att den hittillsvarande ordningen med kontraktsbundet, korttidsanställt manskap avvecklas samt att underbefälet, med rekrytering direkt ur de värnpliktigas led, beredes långtjänstanställning. Värnpliktiga som önskar taga anställning som underbefäl vid armén anställes sålunda efter avslutad värnpliktsutbildning som instruktörsaspiranter med viss tids ömsesidig uppsägningsrätt. Flertalet aspiranter som med godkännande vitsord genomgått utbildning förutsättes skola kunna erhålla pensionsberättigande anställningar inom försvaret. Den nya organisationen börjar tillämpas under innevarande budgetår.

Övergången till ny underbefälsorganisation vid armén motiverades främst av att det tidigare tillämpade systemet med kontraktsanställning visat sig otillfredsställande ur rekryteringssynpunkt och därjämte i förhållande till

effekten mycket dyrbart. Jämväl inom marinen har under senare år bristen på kvalificerat underbefäl gjort sig alltmera kännbar, varför det ansetts nödvändigt att vidtaga åtgärder för att förbättra underbefälets anställningsförhållanden och minska rekryteringsbehovet.

Chefen för marinen har sålunda i skrivelse den 22 augusti 1952 framlagt förslag till omläggning av manskapsorganisationen vid flottan. I ärendet har yttranden avgivits av överbefälhavaren, försvarets civilförvaltning, marinförvaltningen, försvarets socialbyrå, arbetsmarknadsstyrelsen, statskontoret, Svenska underofficersförbundet och Försvarsväsendets underbefälsförbund.

Inspektören för kustartilleriet har vidare i framställning den 5 december 1952 framlagt förslag till ny underbefälsorganisation vid kustartilleriet. Detta förslag ansluter sig i princip till den organisation som beslutats för armén. Över denna framställning har yttranden avgivits av överbefälhavaren, chefen för marinen, försvarets civilförvaltning, försvarets socialbyrå, arbetsmarknadsstyrelsen, statskontoret, statens lönenämnd, statens organisationsnämnd, Svenska underofficersförbundet, Försvarsväsendets underbefälsförbund, Försvarets civila tjänstemannaförbund och Försvarsverkens civila personals förbund.

Jag anhåller nu att få upptaga dessa förslag till behandling.

A. Flottan.

Inledning.

Vid flottan utbildas och utnyttjas de fast anställda i stor utsträckning till ren yrkestjänst, varför de icke i samma omfattning som inom armén är verkssamma såsom instruktörer vid de värnpliktigas utbildning. Krigsrustningen är baserad på tillgång till förutvarande fast anställt manskap, vilket medför att en viss omsättning av manskapskadern är nödvändig. Denna omsättning regleras liksom tidigare vid armén genom att manskapet kontraktsanställes på viss tid, f. n. 4 $\frac{1}{2}$ år. Antagning sker härvid till viss yrkesgren.

Med hänsyn till den otillfredsställande rekryteringen av kontraktsanställt manskap, s. k. jungmän, medgav Kungl. Maj:t genom beslut den 10 augusti 1951, på hemställan av marinchefen, att yngling som uppfyller för fast anställning som manskap vid krigsmakten föreskrivna fordringar får inskrivas såsom värnpliktig vid flottan redan det år han fyller 17 eller 18 år samt i anslutning därtill påbörja värnpliktstjänstgöringen under förutsättning, att han förbinder sig att vid värnpliktstjänstgöringens slut övergå till anställning över stat vid flottan och kvarbli i anställningen under ett år. Detta system med förtidsinskrivning av värnpliktiga har tillämpats inom den mest svårrekryterade yrkesavdelningen, nämligen däcksavdelningen. Endast ett fåtal har emellertid inskrivits vid de olika rekryterings-

tillfällena. Sålunda har inskrivits i oktober 1951 13 man, i januari 1952 9 man och i april 1952 7 man. Flera av dessa värnpliktiga har för övrigt efter kort tid övergått till kontraktsanställning.

Staterna för budgetåret 1952/53 samt vakanserna den 1 november 1952 framgår av följande tabell.

Högbåtsmän		Furirer		Korpraler		Meniga	
Stat	Vakanser	Stat	Vakanser	Stat	Vakanser	Stat	Vakanser
648	145	1 706	952	630	187	1 269	690

Huvuddragen av marinchefens förslag.

Marinchefen har icke ansett sig kunna f. n. helt frångå nuvarande system med viss kontraktsbunden första anställningstid utan har förutsatt, att underbefälets rekrytering även i fortsättningen skall ske dels genom anställande av jungmän medelst kontrakt (jungmanslinjen) och dels bland värnpliktiga som uttagits för underbefälsutbildning (värnpliktslinjen).

Marinchefen föreslår emellertid att anställningstiden för kontraktsanställt manskap förkortas från nuvarande 4 $\frac{1}{2}$ år till 2 år för stammanskap tillhörande däck- och ekonomiavdelningarna samt till 2 $\frac{1}{4}$ år för stammanskap tillhörande maskin- och hantverksavdelningarna.

Jungmän skall enligt marinchefen anställas med nuvarande antagningsfordringar och efter godkänd utbildning vid anställningstidens slut kunna antagas såsom underbefälsaspiranter, varefter furirsutbildning under 12 månader vidtager.

Värnpliktiga, som uttagits till underbefälsutbildning, skall efter fullgjord första tjänstgöring kunna anställas såsom underbefälsaspiranter. För denna kategori blir i regel under aspiranttiden viss kompletterande utbildning erforderlig, varför utbildningen under aspiranttiden kan komma att pågå 15—18 månader. Förtidsinskrivning tillåtes även i fortsättningen, varvid de förtidsinskrivna skall vara uttagna till underbefälsutbildning och ansluta sig till den ordinarie värnpliktslinjen.

Under aspirantutbildningen föreslås skola utgå kontant aspirantlön enligt 8 lönegraden. Efter avslutad utbildning anställs underbefälsaspiranterna som e. o. furirer. Anställning som ordinarie furir skall kunna vinnas efter ett års väl vitsordad tjänstgöring såsom e. o. furir.

Behovet av fast anställt manskap.

Marinchefen.

Marinchefen har beträffande behovet av fast anställt manskap åberopat vad 1944 års manskapsutredning (SOU 1946: 7) härutinnan anför. Utredningen framhöll i huvudsak följande.

Vid bestämmandet av antalet fast anställt manskap vid flottan måste hänsyn tagas till graden av stridsberedskap som flottan redan under freds-förhållanden måste upprätthålla, till behovet av under längre tid utbildad, yrkeskunnig personal för krigsorganisationen samt till möjligheten att ge flottan tilldelade värnpliktiga en sådan utbildning att de under fredstid och/eller i krigsorganisationen kan användas i mera kvalificerade befattningar.

Den ökning av personalbehovet, som vid flottan uppkommer vid övergång från freds- till krigsorganisation, hänför sig i avsevärd utsträckning till personal för den rena yrkestjänsten. På denna personal måste krav uppställas i avseende på tidigare erhållen, relativt omfattande utbildning, som på grund av ständigt fortskridande moderniseringar av och förändringar beträffande fartygens komplicerade tekniska utrustning ej kan tillåtas ligga alltför långt tillbaka i tiden. Flottans krigsorganisation kräver följaktligen ständig tillgång till relativt modernt utbildad personal. På grund härav kan man vid flottan icke avvara en viss tillgång på förutvarande fast anställt manskap. En reglerad omsättning inom stamkadern av manskap är alltså nödvändig.

Behovet av en dylik omsättning sammanhänger nära med den utbildning de värnpliktiga kan erhålla under fullgörandet av sin tjänstgöring. I den mån de värnpliktiga under tiden för fredstjänstgöring kan utbildas till andra klass sjömän och underbefäl minskas behovet av fast anställda dylika.

Beträffande omsättningen av stammanskapet framhåller marinchefen att denna i viss mån regleras genom sjömansyrkets karaktär av genomgångsyrke. Sjölivet, såväl vid örlogs- som vid handelsflottan, lockar en hel del ynglingar i unga år att ge sig ut för att pröva sjömansyrket, men en stor del återgår efter relativt kort tid till yrken i land.

Marinchefen anför vidare.

Behovet i krigsorganisationen av fast anställt och f. d. fast anställt manskap sammanhänger nära med den utbildning de värnpliktiga kan erhålla under fullgörandet av sin tjänstgöring. Genom den numera beslutade förlängningen av tjänstgöringstiden för bl. a. till underbefäl uttagna värnpliktiga har inträtt en förbättring av användbarheten hos det värnpliktiga underbefälet. Tiden medger dock icke tillräcklig skolning för att de vidareutbildade värnpliktiga — särskilt inom de tekniska yrkesgrenarna — skall bli yrkesmässigt sett likvärdiga med det till furirer utbildade stamunderbefälet. Härfor kräves minst 18 månaders tjänstgöringstid. Det måste därför fortfarande finnas en relativt stor kader av stammanskap vid flottan.

Marinchefen har vid fullt utbyggd organisation beräknat antalet högbåtsmän och furirer till sammanlagt 2 346, varav 820 högbåtsmän och 1 526 furirer. För att rekrytera dessa beställningar skulle med nuvarande system årligen erfordras 660 jungmän.

Rekrytering.**Marinchefen.**

Marinchefen framhåller att värnpliktskontingenten vid flottan omfattar, med bortseende från värnpliktiga uttagna i specialtjänst och motsvarande grupper, omkring 3 000 man. Av dessa kan i allmänhet endast omkring 1 000 man beräknas vara lämpliga till underbefälsutbildning. Även om man räknade med att allt underbefäl — fränsett sådana som utbildades till officerare eller underofficerare — skulle kvarstå till den pensionsålder, som beräknats bli den normala vid armén eller 53 år, skulle det erfordras en årlig rekrytering av 250—300 man. Detta skulle innebära att omkring var tredje till underbefälsutbildning uttagen värnpliktig skulle taga fast anställning efter avslutad första tjänstgöring.

Av företagna undersökningar framgår enligt marinchefen att i regel omkring 60 % av de flottan tilldelade värnpliktiga redan före första tjänstgöring har en civil verksamhet, varför det anses osannolikt att någon större del av dessa skulle övergå till militär tjänst. På grund av den ringa värnpliktskontingenten kan flottan icke påräkna ett tillräckligt urval för en tillfredsställande rekrytering vare sig kvalitativt eller kvantitativt.

På grund av det anförda är det enligt marinchefen icke möjligt att frångå nuvarande system med en viss kontraktsbunden första anställningstid. Genom att i viss utsträckning bibehålla kontraktsanställningen och samtidigt bygga ut möjligheterna att anställa underbefäl från den inkallade värnpliktskontingenten anses bästa förutsättning skapas för att erhålla vidgade erfarenheter av den för flottan lämpligaste rekryteringsorganisationen.

Två möjligheter skall sålunda enligt marinchefen alltså finnas för fast anställning vid flottan, nämligen dels anställandet av jungmän genom kontrakt (jungmanslinjen) och dels anställandet av värnpliktiga som fullgjort sin första tjänstgöring (värnpliktslinjen).

Yttranden.

Överbefälhavaren finner det nödvändigt att i flottans utbildningsorganisation tills vidare bibehålla en ren stamlinje parallellt med värnpliktslinjen tills erforderliga erfarenheter vunnits beträffande rekryteringen från den senare. Någon utökning av flottans årliga värnpliktskontingent anses icke böra ifrågakomma förrän rekryteringsresultaten från de olika linjerna kan överblickas.

Försvarets civilförvaltning beklagar, att marinchefen icke i större utsträckning än som skett kunnat anpassa förslaget efter det nya systemet vid armén. Det måste enligt civilförvaltningen ur skilda synpunkter och icke minst av rekryteringsskäl framstå som ett starkt önskemål att ett så långt möjligt likartat anställningssystem tillämpas för allt underbefäl inom försvaret. Det är självfallet vanskligt att uttala sig om möjligheterna att jämväl

vid flottan övergå till att helt rekrytera underbefälskadern ur de värnpliktigas led. De av marinchefen påtalade olikheterna mellan armén och flottan i förevarande hänseende synes civilförvaltningen icke vara av sådan karaktär eller betydelse, att de borde lägga hinder i vägen för att införa armésystemet jämväl vid flottan, därest det överhuvudtaget skulle anses lämpligt och oundgängligen nödvändigt att för närvarande vidtaga några jämkningar i det nuvarande systemet. Man torde icke, såsom marinchefen gjort, kunna påstå, att en rekrytering värnpliktsvägen är otänkbar för flottans del med hänsyn till att av flottans värnpliktskontingent allenast ett så ringa antal värnpliktiga bedömes lämpliga till underbefälsutbildning, att underlag skulle saknas för en rekrytering av det fast anställda manskapet allenast från de värnpliktiga. Då arméchefen förutsatt förtidsinskrivning såsom det normala kommer huvuddelen av underbefälet att även enligt det nya systemet rekryteras ur samma kategorier som för närvarande, d. v. s. ynglingar under värnpliktsåldern. Dessa kommer enligt marinchefens förslag att fortfarande utgöra rekryteringsunderlag för det kontraktsanställda manskapet. De värnpliktiga, som efter inskrivning i sedvanlig ordning bedömes lämpliga för underbefälsutbildning, kommer sålunda även enligt det föreslagna systemet att utgöra ett kompletterande rekryteringsmateriel till den egentliga källan för rekryteringen, nämligen de underåriga.

Civilförvaltningen erinrar vidare om att marinens underofficerssakkunniga i sitt den 19 januari 1951 dagtecknade betänkande understrukit behovet av en allmän översyn av flottans hela manskapsorganisation samt därvid antytt vissa omläggningar av utbildningen för underbefäl, vilka skulle nödvändiggöra en omprövning av underbefälskårens organisation. Mot bakgrunden härav måste det enligt civilförvaltningen ställa sig vanskligt att nu företaga några ändringar i den bestående ordningen.

Försvarets socialbyrå uttalar, att de skäl som anförts för bibehållande av kontraktsanställningsformen vid flottan bör föranleda, att åtminstone tills vidare anställningen av jungmän sker med kontrakt för de av marinchefen föreslagna tiderna.

Arbetsmarknadsstyrelsen finner det motiverat, att innan tillräckliga erfarenheter vunnits av de nya rekryteringsvägarna bibehålla den kontraktsbundna anställningsformen vid sidan av rekryteringen värnpliktsvägen. Ett stort hinder för rekryteringen till de militära yrkena har utan tvekan varit de relativt långa kontraktstiderna. Många ynglingar, vars håg stått till sjön, har icke vågat binda sig vid det för dem helt främmande livet till sjöss under så lång tid som 4 $\frac{1}{2}$ år. Det är därför psykologiskt riktigt att minska kontraktstidens längd. De av marinchefen föreslagna kontraktstiderna torde komma att förbättra rekryteringsmöjligheterna.

Svenska underofficersförbundet finner det betänkligt, att det vid flottan tillämpas en anställningsform, kontraktsanställning, som med fog kan be-

faras leda till att vapnet får stå tillbaka för armén i konkurrensen om rekryteringsmaterialet. Kontraktet torde enligt förbundet höra hemma i en tid, då tjänstgöringsförhållandena, framtidsutsikterna, förmånerna och behandlingen överhuvud icke var sådan att den anställde kunde förmås bindas till yrket och animeras till godtagbara prestationer. Att bibehålla kontraktsbunden anställningsform sedan väsentliga reformer kommit till stånd i berörda hänseenden anser förbundet vara detsamma som att icke våga tro på reformernas betydelse.

Försvarsväsendets underbefälsförbund framhåller att förekomsten av kontraktsanställning utgör ett av de största hindren för en tillfredsställande rekrytering. Enligt förbundets uppfattning bör kontraktsanställningen vid flottan helt slopas och uttagning till utbildning till korpral enbart ske bland de värnpliktiga, såväl rättids- som förtidsinskrivna. Marinchefens förslag kommer att innebära uppenbara risker för en stark irritation mellan dem som valt jungmanslinjen och dem som tillhör värnpliktslinjen. Korpralsgruppen kommer med genomförande av marinchefens förslag att bli synnerligen heterogent sammansatt.

Utbildning.

Marinchefen.

Med hänsyn till den relativt stora skillnaden mellan kravet på utbildning för å ena sidan enbart yrkeskunnigt manskap för krigsorganisationen och å andra sidan instruktörsutbildat och yrkeskunnigt underbefäl för såväl freds- som krigsorganisationen är det enligt marinchefen möjligt att fördela utbildningen på två etapper. Den första etappen bör omfatta den tid som erfordras för att inhämta den för krigsplacering behövliga yrkesfärdigheten och för att kunna tillämpa denna under praktisk tjänst ombord på fartyg. Andra etappen skall omfatta den tid som erfordras för att förvärva kompetens som instruktör och befäl.

De som genomgått den första etappen och därefter lämnar tjänsten kan enligt marinchefen utnyttjas för krigsorganisationen. De som erhållit instruktörs- och befälsutbildning avses skola fylla behovet av långtjänst-underbefäl och av elever för utbildning till underofficer ävensom till officer eller mariningenjör.

Genom denna indelning blir det enligt marinchefen möjligt att till utbildningsgången ansluta de värnpliktiga som uttagits till underbefälsutbildning och efter avslutad första tjänstgöring tar fast anställning (värnpliktsanställda).

Beträffande utbildningens organisation för *jungmanslinjen* framhåller marinchefen, att det utmärkande för den nuvarande utbildningsgången är att den ansluter sig till systemet för de värnpliktigas utbildning. Stampersonalen är sålunda omväxlande i land eller ombord med halvårsintervall

under de första åren av anställningen. Det har emellertid blivit alltmer uppenbart, att personalen måste stanna kvar ombord på fartygen i samma besättning betydligt längre tid än sex månader i följd, om den skall kunna effektivt utnyttja den komplicerade materielen och om fartygen skall kunna bli effektiva stridsenheter. Med hänsyn till att värnpliktstjänstgöringen förlängts så att en återgång kunnat göras till ett utbildningsprogram, där huvuddelen av de värnpliktiga tjänstgör ett helt år ombord, anser marinchefen nödvändigt att anpassa stampersonalens utbildning så, att även denna personalkategori kan kvarbli ombord under ett helt år i följd.

Marinchefen föreslår därför, att de stamanställda under det första året skall genomgå rekrytskola samt en från tre till sex månader förlängd yrkeskurs. Den nuvarande korpralskolan, omfattande såväl militär- som allmänbildande undervisning, uppdelas, varvid de militära delarna i stort sett överföres till yrkeskursen under första året och den allmänbildande delen flyttas till tredje årets utbildning. Härigenom kommer hela andra anställningsåret att kunna disponeras för praktisk tjänst ombord. Det tredje året skall omfatta dels den av skolutredningen förutsatta, nio månaders allmänbildande undervisningen och dels tre månaders yrkeskurs. Den fortsatta utbildningen blir i stort sett likartad med den nuvarande.

Beträffande *värnpliktslinjen* framhåller marinchefen såsom ett huvudvillkor, att besättningarna på i fred rustade fartyg ej brytes sönder genom att underbefälsuttagna värnpliktiga avgår under stridsutbildningsperioden. De värnpliktiga skall enligt marinchefen under första tjänstgöring till en början genomgå rekrytskola om en månad samt yrkeskurs om fyra månader. Under återstoden av tjänstgöringen skall utbildning äga rum ombord på fartyg. Vid första tjänstgöringens slut skall anställning kunna erhållas såsom underbefälsaspirant. Innan den egentliga furirsutbildningen påbörjas bör emellertid i den utsträckning som kan anses erforderlig viss kompletterande yrkes- och verkstadsutbildning givas de värnpliktiga för att dessa skall erhålla samma underbyggnad som elever från jungmanslinjen. Denna kompletteringskurs föreslås skola omfatta omkring $3\frac{1}{2}$ månad. I fortsättningen skall de värnpliktsanställda följa samma utbildningsgång som övriga anställda.

Marinens underofficerssakkunniga, som föreslagit att vissa beställningar för underofficerare skulle överföras till beställningar för högbåtsmän, uttalade, att den huvudsakliga skillnaden mellan en underofficers- och en högbåtsmannabefattning vore, att en underofficersbefattning krävde högre teoretisk kompetens och viss högre yrkesutbildning än underbefälsutbildningen gäve. De sakkunniga ansåg det möjligt att utan ändring av underbefälets allmänbildande utbildning giva högbåtsmännen ytterligare yrkesutbildning huvudsakligen av praktisk natur.

Marinchefen föreslår i anslutning till vad de sakkunniga sålunda anfört en särskild yrkeskurs under 3 månader för blivande högbåtsmän.

Yttranden.

Försvarets civilförvaltning har icke något att erinra mot marinchefens förslag till utbildningens organisation men anser att ställning icke nu bör tagas till förslaget om en särskild utbildningskurs för blivande högbåtsmän.

Försvarets socialbyrå anser sig med hänsyn till att marinchefens förslag icke innebär någon genomgripande förändring av nuvarande utbildningsorganisation icke böra yttra sig beträffande utbildningsfrågorna.

Svenska underofficersförbundet finner den särskilda utbildningskursen för blivande högbåtsmän opåkallad med hänsyn till att de allmänna kompetenskraven för anställning i denna högre underbefälsgrad fastslagits till vanlig underbefälsutbildning samt därutöver under längre tids praktisk tjänst förvärvad rutin. Då överflyttning av tjänsteuppgifter från underofficerare till högbåtsmän av marinens underofficerssakkunniga prövats möjlig på nämnda grundval anses någon anledning icke föreligga att nu utbygga de allmänna kvalifikationskraven. Däremot torde — liksom i fråga om övrigt befäl — erfordras särskilda fortbildningskurser med avgränsat mål, t. ex. inlärande av nya vapen och övrig materiel.

Försvarsväsendets underbefälsförbund framhåller att väl vitsordad tjänst som furir, rutin och praktiskt kunnande hittills varit de kvalifikationskrav som uppställts för erhållande av befordran till långtjänstunderbefälsbeställning. Anordningen med högbåtsmannaskola skulle medföra, att de redan nu stora svårigheterna att upprätthålla en naturlig gräns mellan högbåtsmännens och underofficerarnas arbetsuppgifter skulle ökas. Rent principiellt varken kan eller vill förbundet motsätta sig att viss fortlöpande praktisk utbildning meddelas försvarets personal. Emellertid synes marinchefens förslag syfta till att ge högbåtsmännen kompetens att så småningom med bibehållande av långtjänstunderbefälsbeställning övertaga och bestrida alltför flera underofficersbefattningar. Till en sådan utveckling kan förbundet icke medverka.

Anställnings- och löneförhållanden.

Marinchefen.

Marinchefen framhåller, att utbildningen till furir vid flottan icke kan jämföras med motsvarande utbildning vid armén. Vid flottan måste ett underbefäl icke endast förvärva militära färdigheter och befälsvana utan även läras upp till sjöman. Sedan lång tid tillbaka har flottan räknat med att det åtgår tre år för att få en användbar furir. Det anses därför icke vara möjligt att övergå till ett system motsvarande det som antagits vid armén, varigenom den anställde efter ett års utbildning utöver första värnplikts-tjänstgöringen förordnas till e. o. furir.

Marinchefen föreslår att följande principer skall läggas till grund för uppflyttning, förordnande och befordran. Jungmännen anställs och upp-

flyttas till 2. klass sjöman enligt nuvarande bestämmelser efter $6\frac{1}{2}$ månaders anställningstid. Befordran till korpral sker efter en sammanlagd anställningstid av 15 månader. Efter 2 år resp. $2\frac{1}{4}$ år, beroende på yrkesgren, sker antagning till underbefälsaspirant med placering i 8 lönegraden. Underbefälsaspirant som genomgått furirskola och i förekommande fall jämväl yrkeskurs utnämnes efter en tjänstgöringstid av 3 år till e. o. furir. Efter 1 års väl vitsordad tjänstgöring som e. o. furir äger ordinariesättning rum. Utnämning till ordinarie furir kan alltså ske efter en tjänstetid av fyra år. Under sjätte utbildningsåret genomgår vederbörande furir den nyss nämnda utbildningskursen för att erhålla kompetens som högbåtsman.

Värnpliktig som uttagits till underbefälsutbildning skall i enlighet med gällande bestämmelser fullgöra första tjänstgöring i en följd om 444 dagar. Efter cirka 5 månaders tjänstgöring sker uppflyttning till 2. klass sjöman och efter ytterligare tre månader förordnas vederbörande till värnpliktig korpral. Vid första tjänstgöringens slut avses den värnpliktige skola erbjudas anställning som underbefälsaspirant i 8 lönegraden. Den värnpliktsanställdes befordringsgång skall i fortsättningen gestalta sig på samma sätt som för den som gått jungmanslinjen. Marinchefen är icke beredd att för närvarande taga ställning till underbefälskårens sammansättning och eventuella utbyggnad med ytterligare en tjänstegrad, motsvarande den vid armén föreslagna rustmästargraden.

Yttranden.

Försvarets civilförvaltning finner förslaget om att låta de värnpliktiga vinna aspirantanställning omkring 9 månader tidigare än de kontraktsanställda vara ägnat att inge betänkligheter. Civilförvaltningen anser vidare att det — även om det i och för sig vore riktigt att möjlighet skapades för flottans furirer att i likhet med arméns vinna ordinarie anställning — knappast är tillrådligt att i avvaktan på resultaten av utredningen rörande flottans befälsorganisation för närvarande inrätta några ordinarie furirsbeställningar.

Försvarets socialbyrå frambåller att marinchefens förslag innebär långtidsanställning för allt därtill lämpat underbefäl som genomgått furirsutbildning men att förslaget icke ger närmare besked om befordringsförhållandena. I nära anslutning till den nya arméorganisationen har marinchefen föreslagit ordinariesättning av ett ej närmare angivet antal furirsbeställningar. Ett genomförande av förslaget i denna del skulle visserligen medföra att underbefälsyrket även vid flottan bleve ett framtidsyrke men skulle icke ge någon upplysning om dess konkurrenskraft vid jämförelse med underbefälsyrket vid armén. Enligt socialbyrån är det nödvändigt med en ny avvägning mellan antalet furirsbeställningar och högbåtsmannabeställningar, och denna avvägning bör göras så att befordran till högbåtsman regelmäs-

sigt kan ske efter i stort sett samma tjänstetid som befordran till överfurir inom armén. Därest en sådan avvägning icke kan göras bör nära nog automatiskt verkande ordinariesättning av furirsbeställningarna vid flottan icke äga rum.

Försvarsväsendets underbefälsförbund understryker angelägenheten av att underbefälskadern icke göres större än vad fredsorganisationen kräver för att möjliggöra ordinarie anställningsform för underbefälet. Förbundet förordar vidare att de korpraler som önskar erhålla anställning som furir under utbildningstiden anställas såsom aspiranter.

Stat- och kostnadsberäkningar.

Marinchefen.

Marinchefen räknar med ett behov vid fullt utbyggd organisation av sammanlagt 2 346 underbefälsbeställningar. Det är enligt marinchefen mycket vanskligt att bedöma huruvida det vid flottan anställda underbefälet skulle komma att kvarstå i tjänst fram till pensionsåldern även om större möjligheter härtill öppnades.

Marinchefen har framlagt två alternativ, varav det ena förutsätter att personalen i stort sett utgör ett gott urval och att de flesta föredrager att kvarstå till pensionsåldern. Det andra alternativet räknar med en betydligt större avgång ur tjänst, varmed följer ökad rekrytering och större omsättning av personalen under de första tjänsteåren.

Enligt det första alternativet har marinchefen räknat med ett årligt behov av 180 underbefälsaspiranter, varav 60 beräknas komma från värnpliktslinjen och återstoden från jungmanslinjen. För att erhålla 120 underbefälsaspiranter från denna sistnämnda linje har marinchefen räknat med en årlig rekrytering av 200 jungmän.

Vid det andra alternativet har marinchefen utgått från ett årligt behov av 260 underbefälsaspiranter av vilka 90 skulle erhållas värnpliktsvägen och återstoden jungmanslinjen, vilket skulle medföra en årlig rekrytering av 400 jungmän.

Marinchefen framhåller att, om man sålunda i stort sett bibehåller anspråket på visst totalantal underbefäl för freds- och krigsorganisationerna, avsevärda besparingar kommer att göras med den nya manskapsorganisationen oavsett det inbördes förhållandet mellan högbåtsmän och furirer och därmed betingade ändringar i den årliga rekryteringen. Slutgiltiga kalkyler kan emellertid lämnas först sedan slutlig ställning tagits till staternas omfattning beträffande underofficerare, högbåtsmän och furirer. Enligt det första alternativet skulle en besparing erhållas på i runt tal 6 970 000 kronor och enligt det andra alternativet 6 260 000 kronor.

Beträffande manskapskadern för budgetåret 1953/54 anför marinchefen följande.

Högbåtsmännen är avsedda att bestrida dels ett antal tidigare för stamunderofficerare avsedda befattningar och dels vissa kvalificerade underbefälsbefattningar. För den förstnämnda uppgiften bör enligt marinens underofficerssakkunniga avses 309 beställningar. Tidigare fanns 511 högbåtsmannabeställningar, varför sammanlagda antalet sådana beställningar vid fullt utbyggd organisation bör utgöra 820. Detta antal skall dock tills vidare minskas med befintligt antal övergångsvis kvarstående underofficerare, eller 171.

Den förlängda utbildningstiden för de värnpliktiga gör det möjligt att utnyttja de värnpliktiga i befattningar inom krigs- och fredsorganisationerna för vilka hittills avsetts stamunderbefäl. En reducering kan därför göras av det korttidsanställda underbefälet med 180 furirsbeställningar.

Marinchefens förslag till underbefälskader för nästa budgetår framgår av följande sammanställning.

	Budgetår	
	1952/53	1953/54
Flaggkorpraler	3	2
Högbåtsmän	648	649
Furirer	1 706	1 526
Korpraler	630	630
Meniga	1 269	1 269
Summa	4 256	4 076

Yttrande.

Mot vad marinchefen föreslagit i denna del har *civilförvaltningen* icke haft något att erinra.

B. Kustartilleriet.

Inledning.

Inspektören för kustartilleriet framhåller, att bristen på kvalificerat underbefäl vid kustartilleriet under senare år gjort sig alltmer kännbar och i hög grad försvårat genomförandet av en effektiv utbildning. Behovet av underbefäl har icke kunnat tillgodoses med nuvarande underbefälssystem.

Staterna för budgetåret 1952/53 samt vakanserna i november 1952 framgår av följande tabell (musikavdelningen är icke medräknad.)

Överfurirer		Furirer		Korpraler		Vicekorpraler och meniga	
Stat	Vakanser	Stat	Vakanser	Stat	Vakanser	Stat	Vakanser
131	31	410	193	141	50	297	100

Behovet av underbefäl är enligt kustartilleriinspektören främst beroende av utbildningskontingenternas storlek samt på antalet utbildningsenheter. Härtill kommer ett oundgängligt och icke ringa behov av underbefäl i befattningar, där underbefälet icke tjänstgör såsom instruktörer. Behovet av fast anställt underbefäl — utom musikmanskap — är vid fullt utbyggd organisation beräknat till 735 man.

Den säkraste utvägen att tillföra vapnet erforderligt antal underbefäl är enligt kustartilleriinspektören att slopa nuvarande kontraktsanställningsform och öppna större möjligheter för underbefälet att nå pensionsberättigande beställningar.

Rekrytering, utbildning och tjänstgöring.

Kustartilleriinspektören föreslår att underbefälets rekrytering i fortsättningen liksom vid armén skall ske bland de värnpliktiga som vid inskrivningen uttagits till underbefäls- eller underofficersutbildning. För att vidga rekryteringsunderlaget bör möjlighet öppnas till förtidsinskrivning vid tidigast 17 års ålder för den som önskar utbilda sig till underbefäl.

Enligt kustartilleriinspektörens förslag skall det blivande underbefälet under sin första värnpliktstjänstgöring genomgå underbefälsskola. Efter godkänd underbefälsutbildning antages vederbörande till instruktörsaspirant och befordras till korpral samt börjar instruktörsskola 1. året. De instruktörsaspiranter som tillgodogjort sig utbildningen befordras vid utbildningsårets slut till e. o. furirer och kommenderas att genomgå instruktörsskola 2. året. Därunder sker fortsatt utbildning under de sex första månaderna. Återstående sex månader fullgöres under tjänstgöring som instruktör huvudsakligen för värnpliktiga i rekryt- och soldatskolorna. I instruktörsskola 2. året godkända elever genomgår därefter instruktörskola 3. året, varefter vederbörande antages till ordinarie furir. Efter sammanlagt 6 års tjänst kan befordran ske till överfurir.

I enlighet med vad som föreslagits vid armén bör enligt kustartilleriinspektören jämväl vid kustartilleriet inrättas en högre underbefälsbeställning förslagsvis benämnd flaggfurir. Vid omkring 42 års ålder skulle överfurirerna överföras till s. k. inretjänstbefattningar och därvid befordras till flaggfurirer. Såsom lämpliga befattningar för flaggfurirer har föreslagits kompanifurirsbefattningar, befattningar som chef och i maskin på vissa fartyg och båtar, befattningar bland den för materielens vård erforderliga servicepersonalen, vissa befattningar i staber och förvaltningar samt befattningar för viss ekonomipersonal.

I avsikt att effektivisera övervakningen av kustartilleriets befästnings-, skydds- och kasernområden har kustartilleriinspektören föreslagit 20 nya beställningar för vaktchefer. Jämväl dessa befattningar skulle avses för flaggfurirer.

De angivna befattningarna är enligt kustartilleriinspektören icke tillräckliga för att möjliggöra befordran av samtliga överfurirer till flaggfurirer. Kustartilleriinspektören beräknar att 30 för närvarande civila eller civilmilitära befattningar vid kustartilleriet skall kunna övertagas av underbefäl och föreslår därvid vissa befattningar såsom förrådsmän, garageförmän och kanslibiträden.

I avvaktan på beslut om den militära personalens pensionsförhållanden räknar kustartilleriinspektören med en pensionsålder för flaggfurir om 53 år.

Anställningsvillkor och löneförmåner.

Kustartilleriinspektören föreslår för kustartilleriets del samma anställningsvillkor och löneförmåner för underbefälet som skall gälla vid armén. De blivande instruktörsaspiranterna skall sålunda under första tjänstgöringen åtnjuta värnpliktslön och efter avslutad befälsskola anställas såsom instruktörsaspiranter med ömsesidig uppsägningstid. Kontraktsanställningsformen för underbefäl skall alltså upphöra även vid kustartilleriet.

Jämväl frågorna om avskedspremier, civilanställningsförsäkring etc. föreslås skola lösas på principiellt samma sätt som vid armén.

Stat- och kostnadsberäkningar.

Vid fullt utbyggd organisation föreligger enligt kustartilleriinspektören ett behov av 735 underbefäl, musikpersonal ej inräknad. I behovssiffran ingår reserv för tjänstledighet, semester, sjukdom etc., beräknad till 5 %. Årligt rekryteringsbehov för rekrytering av underofficerskåren och underbefälsskåren utgör 83 värnpliktiga elever i underbefälsskolan och 55 korpraler (instruktörsaspiranter).

Kustartilleriinspektören har på grundval av från civilförvaltningen lämnade uppgifter överslagsmässigt kostnadsberäknat den nya organisationen. Det nuvarande systemet har vid fyllda kadrar beräknats draga en kostnad av 8,1 miljoner kronor mot 7,4 miljoner kronor enligt det föreslagna systemet, varför en kostnadsbesparing på inemot en miljon kronor sålunda skulle uppstå. Hänsyn har emellertid icke tagits till de ökade kostnader som kan föranledas av jämkningen i pensionsåldern i de befattningar som för närvarande är civila eller civilmilitära men som enligt förslaget skall övertagas av underbefäl.

Övergångsorganisation.

Kustartilleriinspektören har förutsatt, att nuvarande innehavare av de civila eller civilmilitära befattningar, som skulle övertagas av underbefäl, skall kvarstå till ordinarie pensionsålder. Ett övertagande av dessa beställningar kommer därför att draga relativt lång tid.

De nuvarande överfurirer som skall utnämnas till flaggfurirer har av kustartilleriinspektören för budgetåret 1953/54 beräknats till 26. För nämnda budgetår har därjämte föreslagits en ökning av överfurirskadern med 14 beställningar.

För budgetåret 1952/53 fastställd personalförteckning upptager — med undantag av musikmanskap — följande antal beställningar för icke-ordinarie manskap, nämligen 410 furirer, 141 korpraler samt 297 vicekorpraler och meniga. Enligt kustartilleriinspektören bör antalet beställningar för furirer minskas med 20 till 390 och för vicekorpraler och meniga med 97 till 200, vilket antal från den 1 oktober 1953, då nuvarande elever i korpalskolan beräknas bli antagna såsom instruktörsaspiranter, kommer att nedgå till 120. Av sammanlagda antalet korpraler, vicekorpraler och meniga skall vidare högst 200 utbytas mot beställningar i 8 lönegraden för instruktörsaspiranter, enär elever i nuvarande korpral- och rekrytskolorna vilka under budgetåret 1953/54 kan ifrågakomma för antagning till instruktörsaspiranter beräknas uppgå till nämnda antal.

Kustartilleriinspektören beräknar staten för fast anställt manskap för budgetåret 1953/54 enligt följande (musikpersonal ej medräknad).

	Budgetår	
	1952/53	1953/54
Flaggfurirer.....	—	26
Överfurirer.....	131	145
Furirer (ordinarie).....	—	101
» (e. o.).....	410	289
Korpraler.....	141	141
Vicekorpraler och meniga.....	297	200
Summa	979	902

Härtill kommer beställningar för musikavdelningen, nämligen 17 furirsbeställningar, 4 korpralsbeställningar samt 11 beställningar för vicekorpraler och meniga.

Remissutlåtanden.

Någon erinran mot huvudprinciperna i kustartilleriinspektörens förslag har icke framförts i remissyttrandena. För dessa må lämnas följande redogörelse.

Chefen för marinen anser, att den föreslagna organisationen bör tillämpas endast försöksvis under så lång tid att säkra erfarenheter av systemet föreligger innan ett definitivt beslut fattas om frångående av nuvarande anställningsformer för underbefäl. Förslaget om införande av en flaggfurirsgrad anser marinchefen icke nu böra upptagas till slutlig prövning. De i staten

upptagna beställningarna för flaggfurirer bör i stället avses för överfurirer. Marinchefen kan icke heller för närvarande tillstyrka förslaget om ianspråktagande av vissa civila eller civilmilitära befattningar för underbefälet även om i princip ingen erinran är att göra däremot.

Försvarets civilförvaltning delar marinchefens uppfattning beträffande de föreslagna flaggfurirsbeställningarna samt ifrågasätter, huruvida icke frågan om den högre underbefälsgraden borde upptagas till behandling vid lösandet av befälsfrågan inom krigsmakten i dess helhet. Frågan om överförandet av civila tjänster till beställningar för underbefäl är ytterst beroende på ställningstagandet beträffande flaggfurirerna och avgörandet av denna fråga bör därför anstå.

Civilförvaltningen föreslår att i staten för budgetåret 1953/54 upptages 141 överfurirsbeställningar, vilket innebär en ökning med 10 beställningar avsedda för vaktjänst.

Beträffande kostnadsberäkningarna anför civilförvaltningen att förvaltningen beräknat kostnaderna för nuvarande system till 8 321 000 kronor mot 7 370 000 kronor för det föreslagna systemet. Kostnadsskillnaden skulle alltså utgöra 951 000 kronor.

Försvarets socialbyrå framhåller, att kustartilleriinspektören närmast synes ha räknat med en rekrytering av instruktörskadern förtidsinskrivningsvägen. Förtidsinskrivningen kan emellertid enligt socialbyrån komma att medföra vissa praktiska olägenheter så länge ordinarie inskrivningsförrättningar pågår under höstmånaderna. Beträffande befordran till ordinarie furir framhåller socialbyrån att dylik befordran ej bör ifrågakomma för till vidareutbildning till underofficer eller officer uttagen instruktör.

Statens lönenämnd föreslår att det tills vidare får anstå med prövningen av de föreslagna flaggfurirsbeställningarna. Beträffande ianspråktagande av vissa civila tjänster för underbefäl hänvisar lönenämnden till sitt yttrande över arméchefens motsvarande förslag beträffande armén (prop. 1952: 120, s. 19).

Försvarsväsendets underbefälsförbund framhåller, att den underbefälsutbildning som förutsatts i förslaget till tiden är av betydligt större omfattning än den vid armén beräknade. Förbundet är icke övertygat om att en underbefälsutbildning av sådan längd är absolut nödvändig.

Försvarets civila tjänstemannaförbund hänvisar i sitt remissutlåtande till vad förbundet anfört i sitt yttrande över arméchefens förslag till ny underbefälsorganisation vid armén (prop. 1952: 120, s. 19) och uttalar, att de därvid framförda synpunkterna i tillämpliga delar gäller jämväl förevarande förslag.

Försvarsverkens civila personals förbund vill icke motsätta sig att fast anställt underbefäl genom statens försorg beredes möjlighet att erhålla lämpliga anställningar, när underbefälet på grund av åldersskäl eller av andra

2—250 53 Bihang till riksdagens protokoll 1953. 1 saml. Nr 110.

orsaker icke är lämpligt att fortsätta sitt rent militära arbete. Enligt förbundet är det emellertid att gå för långt när det förutsättes att civila befattningshavare skulle avstå från sina anställningar. Förbundet kan icke tillstyrka ett sådant system även om det förutsatts att avskedande av civil personal icke skulle ifrågakomma utan att utbyte skulle ske i samband med att nuvarande befattningshavare pensionerades eller eljest lämnade tjänsten.

Departementschefen.

Genom beslut av 1952 års riksdag vidtogs en radikal omläggning av underbefälsorganisationen vid armén, varigenom kontraktsanställningen av manskap, den s. k. volontärinstitutionen, avskaffades och ersattes med ett system, enligt vilket underbefälet rekryteras direkt ur de värnpliktigas led. Efter avslutad värnpliktstjänstgöring anställles de som önskar bli underbefäl såsom aspiranter med viss tids ömsesidig uppsägningsrätt. Flertalet aspiranter som godkänts i utbildningen tillförsäkras pensionsberättigande anställningar inom försvaret. Den sålunda vid armén beslutade omläggningen är avsedd att åstadkomma ett bättre rekryteringsresultat samt att minska det årliga rekryteringsbehovet. Enär det nya systemet börjat tillämpas först under innevarande år kan några erfarenheter av detsamma icke ännu redovisas.

Även inom marinen föreligger sedan flera år betydande vakanser i underbefälsgraderna på grund av otillfredsställande rekrytering. En omläggning av manskapsorganisationen har därför ansetts erforderlig jämväl inom denna försvarsgren i syfte att skapa förutsättningar för en bättre rekrytering. För kustartilleriets del föreslås en omorganisation som med vissa smärre jämkningar helt ansluter sig till det för armén föregående år beslutade systemet. Den för flottan föreslagna organisationen avviker däremot i väsentliga avseenden från detta system.

Det skulle givetvis ha varit önskvärt om även flottans manskapsorganisation hade kunnat utformas efter samma riktlinjer som vid armén. De skäl som chefen för marinen anfört häremot synes emellertid bärande, och jag vill därför icke motsätta mig att kontraktssystemet tills vidare bibehålles vid flottan. Jag förutsätter emellertid att frågan om flottans manskapsorganisation upptages till förnyad prövning sedan ytterligare erfarenheter vunnits rörande de olika rekryteringssystemen.

De modifikationer i flottans nuvarande manskapsorganisation som marinchefen föreslagit kan jag i huvudsak godtaga. Jag tillstyrker alltså att anställningstiden för det kontraktsanställda manskapet förkortas till 2 år för manskap tillhörande däck- och ekonomiavdelningarna och till $2\frac{1}{4}$ år för manskap vid maskin- och hantverksavdelningarna.

I likhet med vad som gäller vid armén bör öppnas möjlighet för yngling som önskar genomgå utbildning till underbefäl vid flottan att inskrivas

såsom värnpliktig för att börja tjänstgöring redan vid 17 års ålder, därest han äger förutsättningar för utbildning till underofficer eller underbefäl.

Jag har intet att erinra mot marinchefens förslag beträffande underbefälsaspiranternas anställningsförhållanden och utbildning. Lön och övriga förmåner bör utgå enligt samma grunder som gäller för motsvarande personalkategori vid armén. Efter avslutad furirsutbildning bör vederbörande befordras till e. o. furir.

Till frågan om inrättande av ordinarie beställningar för furirer vid flottan kan jag icke nu taga ställning.

Med anledning av marinchefens förslag om en särskild utbildningskurs för de furirer som önskar förskaffa sig kompetens till högbåtsmannabefordran vill jag framhålla att det enligt min mening är önskvärt att kompetensfordringarna för den högsta manskapsgraden i stort sett är desamma inom de olika försvarsgrenarna. Det synes mig därför tveksamt huruvida för befordran till högbåtsman generellt skall krävas genomgång av en särskild utbildningskurs. Detta utesluter givetvis icke att beställningshavare i särskilda fall ges en kompletterande utbildning för att de skall vara skickade att fylla de befattningar för vilka de är avsedda.

Mot marinchefens förslag till manskapskaderns sammansättning för budgetåret 1953/54 har jag ingen erinran. De föreslagna förändringarna beaktas av mig vid behandlingen i det följande av flottans personalstater för nästa budgetår.

Vad därefter angår kustartilleriet ansluter sig som nyss anförts det av inspektören för kustartilleriet framlagda förslaget till ny underbefälsorganisation i princip till det system som av 1952 års riksdag antagits beträffande arméns underbefälsorganisation. Förslaget kan av mig i huvudsak tillstyrkas. I fråga om förtidsinskrivning samt anställningsförhållanden m. m. bör i stort sett gälla samma bestämmelser som vid armén. Den långa utbildningstiden för underbefälsaspiranterna inger onekligen betänkligheter. Jag har dock intet att erinra mot att den föreslagna utbildningsgången försöksvis tillämpas.

Jag har intet att erinra mot att underbefälskadern på längre sikt utökas med de föreslagna beställningarna för vaktpersonal, vilka befattningar bör förbehållas äldre underbefäl. Jag räknar emellertid för nästa budgetår endast med 10 sådana beställningar, i följd varav sammanlagda antalet överfurirer och furirer för nästa budgetår skulle utgöra 551. Av dessa beställningar bör 171 avses för överfurirer och 380 för furirer. I enlighet med kustartilleriinspektörens förslag torde de furirer som varit anställda såsom extra ordinarie furirer under minst 2 år och visat sig lämpliga för fortsatt tjänst böra erhålla ordinarie anställning. Antalet bör dock icke överstiga 101. Befordran till överfurir bör ske i mån av tillgång på beställningar, dock tidigast efter 6 års tjänst.

Till frågorna om äldre underbefäls placering i befattningar som nu uppehålls av civila och om inrättande av beställningar för flaggfurirer kan jag icke nu taga ställning.

Jag föreslår att kadern av underbefäl och instruktörsaspiranter för budgetåret 1953/54 — med undantag för musikmanskap — fastställs på sätt framgår av följande uppställning.

	Budgetår	
	1952/53	1953/54
Överfurirer	131	171
Furirer	410	380
Korpraler	141	141
Vicekorpraler och meniga	297	200
Summa	979	892

Antalet vicekorpraler och meniga förutsättes från och med den 1 oktober 1953 skola uppgå till högst 120. Av sammanlagda antalet beställningar för korpraler, vicekorpraler och meniga bör högst 200 få utbytas mot beställningar för instruktörsaspiranter. Jag förutsätter emellertid att under hösten 1953 ej antages flera elever till befälsskolan än att dessa elever — med hänsyn tagen jämväl till beräknad avgång — efter två år beräknas kunna förordnas till extra ordinarie furirer.

De föreslagna ändringarna beträffande manskapskaderns sammansättning beaktar jag i det följande vid behandlingen av marinens avlöningsanslag för budgetåret 1953/54.

Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av vederbörliga myndigheter meddela de bestämmelser som kan erfordras för genomförande av den föreslagna underbefälsorganisationen.

Åberopande vad i det föregående anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att besluta, att flottans och kustartilleriets manskapsorganisation skall utformas efter de riktlinjer, som här angivits.

[2] Arméingenjörkårens reservorganisation m. m.

Såsom framgår av årets statsverksproposition (bil. 6, s. 45) anförde jag vid anmälan av anslaget Armén: Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl. att förslag framlagts av chefen för armén rörande inrättande av en reservorganisation inom arméingenjörkåren m. m. Jag framhöll att jag för det dåvarande icke kunde taga definitiv ställning till detsamma, enär ärendet vore föremål för remissbehandling, men att jag hade för avsikt

att återkomma till frågan. Jag torde nu få upptaga nyssnämnda förslag till behandling.

I enlighet med förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1948: 206 beslöt riksdagen (statsutsk. utl. nr 160; rd. skr. nr 369), att en arméingenjörkår skulle organiseras från och med den 1 juli 1948. Krigsorganisationens behov av ingenjörpersonal i befälsställning ansågs motivera att en reservorganisation skapades inom arméingenjörkåren, men riksdagen tog icke närmare ställning till denna organisation och ej heller till frågan om arméingenjörkårens rekrytering på längre sikt och om utbildningen för arméingenjörer av olika kategorier.

Efter förslag av chefen för armén medgav sedermera Kungl. Maj:t genom beslut den 25 maj 1951, att 21 värnpliktiga, vilka genomgått rekryt- och plutonchefsskolorna 1949—1950, finge uttagas för fortsatt utbildning till värnpliktiga officerare (arméingenjörer) samt att en första omgång av kadettskola för dessa värnpliktiga finge försöksvis anordnas vid Östgöta luftvärnsregemente under tre månader sommaren 1951.

Med skrivelse den 31 januari 1952 har *chefen för armén* överlämnat en inom arméstaben verkställd utredning med förslag till de åtgärder, som erfordras för att säkra krigsorganisationens behov av teknisk personal med militär utbildning. Vid utredningsarbetet har erfarenheterna av såväl marin- och flygingenjörkårernas reservorganisationer som 1951 års försöksvis anordnade arméingenjörkadettskola beaktats.

Arméchefens utredning.

Behovet av icke ständigt tjänstgörande arméingenjörer.

I arméchefens utredning framhålles, att med den fortskridande motoriseringen och införandet i allt större omfattning av komplicerad teknisk materiel vid armén behovet av och kraven på målsmännen för den tekniska tjänsten både i freds- och krigsorganisationerna blivit alltmer framträdande, särskilt i fråga om motor-, signal-, vapen- och radarmateriel. För att lösa vissa av de tekniska uppgifterna i fred finnes de fast anställda arméingenjörerna. För motsvarande uppgifter vid krigsförbanden tages i första hand denna aktiva personal i anspråk. Då emellertid behovet av personal med arméingenjörutbildning i krigsorganisationen är betydligt större än i fred, måste det återstående behovet fyllas av krigsplacerad personal med motsvarande civiltekniska och så långt möjligt även militärtekniska och militära utbildning, enligt föreliggande förslag arméingenjörer i reserven och värnpliktiga arméingenjörer.

Enligt utredningen kan, med hänsyn till befattningarnas art, i krigsorganisationen särskiljas tre huvudgrupper arméingenjörsbefattningar,

nämligen stabsbefattningar, befattningar som förbands- och underavdelningschefer samt övriga befattningar. Av utredningen framgår, att arméingenjörkårens aktiva personal icke är tillräcklig ens för att fylla de mera kvalificerade stabsbefattningarna samt viktigare förbandschefs- och övriga befattningar. Bristerna har hittills måst täckas med värnpliktig personal. På grund av utträde ur värnpliktsåldern, minskad rekrytering o. d. är emellertid antalet värnpliktiga med godtagbara kvalifikationer, krigsplacerade i arméingenjörsbefattning, under ständigt avtagande. De flesta i krigsorganisationen numera ingående värnpliktiga arméingenjörerna saknar särskild militär utbildning för sin befattning och är utvalda uteslutande med hänsyn till civila kvalifikationer. Behovet av arméingenjörer i brigad- och högre staber samt vid förband med speciell materiel kan sålunda f. n. icke täckas med personal, som erhållit en mot befattningen svarande utbildning. För att fylla bristerna vore det önskvärt, att personal med en anställningsform motsvarande kategorien reservofficerare anställdes. Kostnaderna för en reservkår, täckande samtliga med aktiv personal icke besatta arméingenjörsbefattningar i krigsorganisationen, skulle emellertid bli mycket höga. Enligt utredningen måste därför huvuddelen av befattningarna i krigsorganisationen även i fortsättningen besättas med värnpliktiga officerare, vilka emellertid bör få en särskild utbildning till arméingenjör, som gör dem skickade att motsvara de krav, som krigsuppgifterna ställer på dem.

Enligt förslaget är de befattningar, som främst bör besättas med arméingenjörer i reserven, kvalificerade stabsbefattningar samt viktigare förbandschefs- och övriga befattningar. Behovet av reservpersonal för sådana befattningar beräknas till omkring 100 man. De befattningar åter, som främst kan innehavas av värnpliktiga arméingenjörer, är huvuddelen av befattningarna vid brigad- och lägre förband. Antalet av dessa befattningar uppskattas till totalt omkring 160.

Rekrytering m. m.

Utredningen uppställer skilda kompetenskrav för de olika krigsbefattningarna. Sålunda bör beträffande de befattningshavare, som avses skola bekläda de viktigare stabsbefattningarna, nämligen aktiv personal eller reservpersonal, såsom civilteknisk kompetens uppställas kravet på genomgång av teknisk högskola. För vissa mindre kvalificerade stabsbefattningar, främst vid fostaber, anses genomgång av tekniskt läroverk kunna godtagas såsom civilteknisk kompetens. I utredningen angives även den möjligheten, att för vissa specialbefattningar, lämpliga för officerare överförda till arméingenjörkåren, låta genomgång av f. d. artilleri- och ingenjörhögskolans högre kurs jämte viss kompletterande utbildning utgöra lämpligt alternativt kompetenskrav.

Utöver den rent civiltekniska kompetensen anses i utredningen, att med hänsyn till den militära materielens speciella konstruktion och användning höga krav på militärteknisk fackkunskap måste ställas på arméingenjören i stabsbefattning, vartill kommer rent militära krav på kunskaper i arméorganisation, taktik och stabstjänst, underhållstjänst samt expeditionsoch förvaltningstjänst.

Av befattningar som förbands- och underavdelningschefer, vilka icke finnes i fredsorganisationen, avses de mera kvalificerade skola beklädas av aktiv personal och reservpersonal samt huvuddelen av värnpliktiga arméingenjörer. De civiltekniska kompetenskraven beträffande de förstnämnda befattningarna bör vara teknisk högskola; i övrigt anses tekniskt läroverk vara tillräcklig kompetens. Utöver kraven på grundlig militärteknisk utbildning tillkommer särskilda krav på rent militär befälsutbildning för denna grupp av befattningar.

I krigsorganisationen bör enligt utredningen övriga befattningar huvudsakligen innehavas av värnpliktiga arméingenjörer samt i mindre utsträckning av reservpersonal eller, beträffande specialbefattningar, av aktiv personal. För huvuddelen av befattningarna kräves tekniskt läroverk, under det att de militärtekniska kraven anses böra vara lika stora som beträffande stabs- och förbandsbefattningar. De militära kraven behöver däremot för huvuddelen av nu ifrågavarande befattningar icke vara så stora.

I utredningen anföres mot bakgrunden av oförmälda kompetenskrav, att i princip två rekryteringsvägar är möjliga: antingen rekrytering underifrån med värnpliktiga, som före eller under sin värnpliktstjänstgöring uttages till arméingenjörutbildning, eller också rekrytering med färdigutbildade civila ingenjörer eller tekniskt högt kvalificerade officerare. Den förstnämnda rekryteringsvägen har enligt utredningen bl. a. den fördelen, att den blivande arméingenjören från början av sin militära och i stor utsträckning även civila utbildning kan direkt inrikta sig på sin framtida militära befattning, varjämte den civila yrkesutbildningen och den militära tjänstgöringen på ett ur både utbildningssynpunkt och med hänsyn till den värnpliktiges intressen lämpligt sätt kan samordnas. Utredningen anser därför, att ifrågavarande rekryteringsförfarande bör vara den normala vägen för arméingenjörer av samtliga kategorier.

I överensstämmelse med de uppställda kompetenskraven beträffande befattningar i krigsorganisationen, som bör beklädas av aktiva arméingenjörer och arméingenjörer i reserven, kommer dessa två kategorier att rekryteras av studenter, som avser att påbörja eller avslutat (del av) sin utbildning vid teknisk högskola. I likhet med förhållandena vid marinen och flygvapnet skulle dessa redan under första tjänstgöringen kunna antagas såsom arméingenjöraspiranter. Värnpliktiga arméingenjörer (motor-

och signalingenjörer) kan däremot jämväl rekryteras med personal, som avlagt examen vid tekniskt läroverk.

I utredningen framhålls, att det vid tillämpandet av denna rekryteringsväg alltid kommer att vara ett önskemål ur utbildningssynpunkt, att den värnpliktige vid den militärtekniska utbildningens början hunnit så långt som möjligt med sina civila studier, och att han helst avslutat desamma, vilket sistnämnda förhållande bör krävas av de blivande värnpliktiga arméingenjörer, som genomgår tekniskt läroverk. Då emellertid enligt utredningen starka skäl talar emot att sådana krav ställas på flertalet blivande arméingenjörer (motor- och signalingenjörer), bör man därför — i den mån avgångsexamen från tekniskt läroverk icke är tillräcklig studiekompetens — endast kräva, att de före fullgörandet av första tjänstgöringen kan uppvisa sådana betyg, att de kan beräknas vinna inträde vid teknisk högskola. För blivande radar- och vapeningenjörer erfordras dock med hänsyn till den komplicerade tekniska materiel, som dessa skall lära sig behärska, mångåriga civiltekniska förstudier för att de skall kunna tillägna sig den militärtekniska utbildningen. Huvuddelen av deras militära utbildning bör därför enligt utredningen fullgöras efter slutförda studier vid teknisk högskola.

Beträffande rekryteringen med färdigutbildade ingenjörer eller tekniskt högt kvalificerade officerare framhålls i utredningen, att denna rekryteringsväg endast bör avse arméingenjörer på aktiv stat och icke är lämplig annat än som komplettering av rekryteringen underifrån. Då det emellertid, främst inom arméförvaltningens tygavdelning, finns vissa specialbefattningar, vilka endast torde kunna rekryteras genom anställning av civila ingenjörer med hög fackkompetens och erfarenhet eller tekniskt högt kvalificerade officerare, anses i utredningen, att nu ifrågavarande rekryteringssätt bör bibehållas för sådana specialbefattningar.

Utbildning m. m.

Enligt utredningen avses den normala utbildningsgången bli densamma för samtliga tre kategorier av blivande arméingenjörer — aktiva, reservanställda och värnpliktiga. Förslaget rörande utbildningens omfattning och organisation innebär i stort följande.

Första tjänstgöringen anses lämpligen böra fullgöras vid det truppslag, där vederbörliga materielslag huvudsakligen förekommer. Sålunda bör blivande motoringenjörer tilldelas pansartrupperna, vapen- och radaringenjörer luftvärnet samt signalingenjörer signaltrupperna. Med hänsyn till de uppställda kraven på grundlig militärteknisk utbildning föreslås första tjänstgöringen skola fullgöras på vederbörligt truppslags mekaniker- eller teknikerlinje. Denna grundläggande militära och militärtekniska utbildning skulle omfatta samma tid som första tjänstgöringen för övriga värnpliktiga.

Inryckning till första tjänstgöringen sker för blivande motor- och signalingenjörer normalt efter studentexamen eller i förekommande fall ingenjörsexamen vid tekniskt läroverk. Blivande radar- och vapeningenjörer (endast aktiva eller reservanställda) uttages bland värnpliktiga tekniker, som fullgör sin fackutbildning och som avlagt examen vid teknisk högskola.

Efter denna grundläggande utbildning kräves befälsutbildning, som för huvuddelen av de blivande arméingenjörerna bör vara av både militär och militärteknisk karaktär. Denna befälsutbildning bör utformas i ungefärlig överensstämmelse med bestämmelserna för övriga värnpliktigas underofficers- och officersutbildning, d. v. s. uppdelas i plutonchefsskola (mot-svarande) om sammanlagt 6 månader och kadettskola på likaledes omkring 6 månader.

Enligt utredningen bör underofficersutbildningen syfta till att utbygga den militära grund, på vilken den fortsatta specialutbildningen måste vila. Med tanke på vapen- och radaringenjörernas särskilda förhållanden avses underofficersutbildningen för dessa vara mera tekniskt betonad än för huvuddelen. Utredningen anser, att ifrågavarande befälsutbildning bör följa omedelbart efter första tjänstgöringen och ske vid det truppslag, som den värnpliktige tilldelats. Utredningen framhåller jämväl att, om det årliga elevantalet är tillräckligt stort, en särskild plutonchefsskola bör ordnas för blivande arméingenjörer.

Efter den rent militära befälsutbildning, som bibringas huvuddelen av eleverna vid plutonchefsskolan, bör enligt utredningens förslag den därpå följande officersutbildningen ske med särskild tanke på arméingenjörernas speciella arbetsområden. Den i utredningen för detta ändamål förordade anordningen med en särskild arméingenjörkadettskola föreslås uppdelad på två omgångar, vardera omgången omfattande cirka 3 månader och förlagd till tiden för de tekniska högskolornas sommaruppehåll. Utbildningen vid kadettskolan avses främst skola omfatta dels fortsatt militärteknisk utbildning, dels arméns krigsorganisation, taktik, stabstjänst samt underhålls-, förvaltnings- och expeditionstjänst.

Blivande arméingenjörer på aktiv stat och i reserven skall enligt förslaget efter kadettskolans avslutande tjänstgöra under omkring en månad, om möjligt i krigsförband. Efter denna utbildning samt avläggande av avgångsexamen från teknisk högskola kan vederbörande antagas till arméunderingenjör av fänriks tjänsteklass i arméingenjörkårens reserv. Arméunderingenjör, som efter högskoleexamen bedrivit ingenjörverksamhet under minst två år, varav minst ett år i arméingenjörbefattning, kan vinna anställning såsom arméingenjör av 2. graden på aktiv stat. För att bli antagen till arméingenjör av 2. graden i reserven fordras, att vederbörande såsom arméunderingenjör i reserven fullgjort tjänstgöring under minst 60 dagar. För befordran till arméingenjör av 1. graden i reserven erfordras fullgörande av kurs, motsvarande kaptenskurs för reservofficerare.

I utredningen föreslås icke några enhetliga bestämmelser för kompletteringsutbildning av färdigutbildade civila ingenjörer och tekniskt högt kvalificerade officerare till arméingenjörer på stat eller undantagsvis i reserven. Den kompletterande utbildningen blir enligt utredningen helt beroende av omfattningen av vederbörandes tidigare tekniska och militära utbildning.

Övergångsbestämmelser.

En utbyggnad av arméingenjörkårens reserv genom antagning och utbildning av aspiranter på föreslaget sätt kommer att taga en avsevärd tid i anspråk. På grund härav föreslås i utredningen, att särskilda åtgärder vidtages för en tillräckligt snabb utbyggnad av reserven.

Det framhålles, att det för närvarande finns ett mindre antal värnpliktiga, vilka genom såväl särskild arméingenjörutbildning som långvarig beredskapstjänstgöring i arméingenjörsbefattning blivit väl lämpade att efter viss kompletterande utbildning bekläda för arméingenjörer i reserven avsedda befattningar i krigsorganisationen. Genom att överföra ett antal av högst 30 av dessa värnpliktiga till arméingenjörkårens reserv skulle de enligt utredningen under föreskrivna tjänstgöringsomgångar i reserven kunna bibringas förenämnda kompletterande utbildning. Häri genom skulle utbildad och erfaren reservpersonal snabbt kunna erhållas.

Emellertid måste pensionsförhållandena för ifrågavarande värnpliktiga regleras, därest de skall kunna intresseras för inträde i arméingenjörkårens reserv med därav följande tjänstgöringsskyldighet i fred. Utredningen finner lämpligt att begränsa möjligheterna för erhållande av pension. Enligt förslaget bör sålunda personal över 40 år icke övergångsvis anställas i reserven. Hel pension skall tillkomma den som tillhört reserven under minst 15 anställningsår. För den som vid avskedet innehar kortare anställningstid förutsättes pensionen skola utgå med ett i förhållande till anställningstidens längd reducerat belopp, dock lägst hälften av hel pension. Uppgår anställningstiden i reserven icke till minst 5 år, bör pension icke utgå.

Kostnadsberäkningar m. m.

I utredningen uppskattas det genomsnittliga årliga utbildningsbehovet till sammanlagt 22 man, varav 4 på stat, 7 i reserven och 11 värnpliktiga. Årskostnaderna i samband med utbildningen beräknas till i runt tal 200 000 kronor. Härvid är icke kostnaderna för utbildningen till och med plutonchefsskolan medräknade, enär den totala kvoten av uttagningar till befälsskola icke påverkas av arméingenjörsrekrytering.

I utredningen föreslås, att de blivande värnpliktiga arméingenjörerna samt arméingenjöraspiranterna under kadettskolan får åtnjuta de avlö-

ningsförmåner, som tillkommer övriga värnpliktiga, vilka genomgår motsvarande utbildning. Genom att kadettskolan tills vidare avses skola ansluta till redan befintliga skolor, kan arvodeskostnaderna för lärarpersonal begränsas. Premier för genomgången godkänd plutonchefs- och kadettskola bör enligt samma bestämmelser som för övriga värnpliktiga tilldelas dem som genomgår utbildning till värnpliktiga arméingenjörer och arméingenjörer i reserven. Enligt utredningen bör vidare under den tjänstgöring om en månad, som av arméingenjörsaspiranter skall fullgöras efter kadettskolans slut, de ekonomiska förmånerna överensstämma med dem som tillkommer officers- och reservofficersaspiranter vid armén under motsvarande tjänstgöring. Under den tjänstgöring i fredsbeftattning, vilken skall fullgöras av blivande arméingenjörer på aktiv stat såsom arméunderingenjörer i reserven, bör ett arvode motsvarande lön enligt löneklass 20 utgå. Övriga arméingenjörer bör åtnjuta lön enligt den lönegrad, som motsvarande beställningshavare på aktiv stat tillhör. Övriga löneförmåner vid tjänstgöring bör utgå enligt reservbefälskungörelsen. Ekiperingshjälp bör utgå i överensstämmelse med vad som gäller för officer i reserven. Enär arméingenjörer i reserven kommer att åläggas samma tjänstgöringsskyldighet som reservofficerare, bör pension utgå i överensstämmelse med för dessa gällande bestämmelser.

Årskostnaderna (utom pensionskostnader) för arméingenjörkårens reserv beräknas i utredningen vid utbyggd organisation till i runt tal 100 000 kronor.

Vad pensionskostnaderna angår framhålles, att dessa fram till omkring år 1970 torde bli av ringa omfattning. År 1990 beräknas de uppgå till cirka 184 000 kronor.

Utlåtanden.

Försvarets civilförvaltning framhåller att premie för närvarande tillkommer varken marin- och flygingenjöraspiranter eller värnpliktiga, uttagna till specialtjänstgöring. Någon anledning att göra avsteg från denna princip beträffande arméingenjörsaspiranterna och övriga värnpliktiga ingenjörer vid armén anser civilförvaltningen icke föreligga. Ej heller anser sig civilförvaltningen kunna biträda förslaget att arméingenjör i reserven vid befordran till arméingenjör av 1. graden i reserven skall erhålla förnyad ekiperingshjälp.

Beträffande förslaget om vissa övergångsanordningar i syfte att säkerställa en tillräckligt snabb utbyggnad av arméingenjörkårens reserv framhåller civilförvaltningen att, därest behov skulle föreligga att redan nu tillföra arméingenjörkårens reservorganisation viss personal, särskilda bestämmelser om kompetenskrav m. m. torde böra utfärdas. Ämbetsverket förutsätter, att fråga icke uppkommer om anställande av annan personal än sådan som innehar högskoleexamen eller däremot svarande kompetens.

Civildförvaltningen har icke något att erinra mot att ifrågavarande reservpersonal tillförsäkras pensionsförmåner enligt i huvudsak angivna grunder. Någon anledning att införa den ifrågasatta minimiregeln att pension alltid skall utgå med hälften av beloppet för hel pension synes emellertid ämbetsverket icke föreligga, enär en bestämmelse härom torde komma att i stort sett sakna praktisk betydelse. Vidare erfordras enligt ämbetsverket ej heller föreskriften om att pension icke skall tillkomma den, som icke innehar minst 5 års anställning i reserven.

I övrigt har civildförvaltningen i huvudsak intet att erinra mot arméchefens förslag.

Statskontoret framhåller att ett system med avkortade reservpensioner skulle innebära ett principiellt avsteg från hittills tillämpade grunder för denna pensionering, då reducerade reservpensioner tidigare förekommit endast för det fall att en beställningshavare i reserven på grund av sjukdom nödgats taga avsked, innan all fredstjänstgöringsskyldighet av honom fullgjorts. Ett genomförande av förslaget skulle även enligt statskontoret erfordra vissa särskilda kompletterande bestämmelser. Vid nu angivna förhållanden och med hänsyn till det administrativa merarbete, som skulle följa med en pensionering i enlighet med förslaget, kan ämbetsverket icke finna tillräckliga skäl föreligga för ett bifall till detsamma i denna del. Statskontoret föreslår, att värnpliktig efter övergång till arméingenjörskårens reserv skall äga rätt till reservpension med belopp och enligt de grunder som anges i arméns reservbefälskungörelse under förutsättning dock, att vederbörande kvarstår i reserven intill utgången av det kalenderår, varunder 55 års ålder uppnås, därest han vid inträdet i reserven uppnått lägst 35 års ålder och i andra fall intill utgången av det kalenderår, varunder 47 års ålder uppnås. Utöver sistnämnda villkor torde enligt statskontoret några särbestämmelser i pensionshänseende ej vara erforderliga.

I skrivelse den 12 januari 1953 har *chefen för armén* gjort framställning om överförande till arméingenjörskåren av verkstadschefer och verkstadsingenjörer. Arméchefen framhåller härvid, att under senare år armén fortgående mekaniserats och tillförts tekniskt komplicerad och ömtålig specialmateriel i avsevärd omfattning, vilket medfört krav på större teknisk specialkunskap och ingående kännedom om arméns tygmateriel. Det har därför visat sig allt svårare att erhålla verkstadschefer och verkstadsingenjörer, som vid sidan av praktisk erfarenhet från den civila mekaniska verkstadsbranschen besitter erforderliga insikter om arméns organisation och materiel. Enligt arméchefen blir det nödvändigt att rekrytera ifrågavarande befattningar med för uppgiften specialutbildad och tekniskt högt kvalificerad personal. Genom rekrytering av arméingen-

jörkåren aspirantvägen skapas förutsättning för rekrytering av verkstadschefer och verkstadsingenjörer ur denna kår. För att stimulera rekryteringen och giva utbildning och tjänstgöring en lämplig utformning föreslår arméchefen, att principbeslut fattas av innebörd att befattningarna för verkstadschefer och verkstadsingenjörer på längre sikt överföres till arméingenjörkåren.

Arméchefen framhåller vidare, att verkstadschefer och verkstadsingenjörer kan erhållas bland nuvarande arméingenjörer endast i mycket begränsad omfattning främst på grund av att dessa f. n. icke äger tillräcklig verkstadserfarenhet. Intill dess rekryteringen aspirantvägen ger erforderligt tillskott av arméingenjörer med härför lämpad utbildning, bör enligt arméchefen som övergångsform tillkomma ett system med alternativt civilmilitära eller civila beställningar. I samband härmed föreslås, att nuvarande från sakanslag avlönade tjänster överföres till avlöningsanslag samt att vid tygverkstäderna vid Bodens tygstation och P 3 tillkommer beställningar för verkstadsingenjörer i Ce 27.

Vid utarbetandet av förslaget har arméchefen inhämtat yttranden från statens organisationsnämnd, försvarets civilförvaltning samt berörda personalförbund. Organisationsnämnden tillstyrker förslaget i fråga. Civilförvaltningen anser övervägande skäl tala för att bibehålla verkstadschefstjänsterna som civila men anser det lämpligt att låta tjänsterna för verkstadsingenjörer avses för arméingenjörer. Av personalförbunden har Försvarsväsendets civilmilitära ingenjörers förbund i princip intet att erinra mot det föreslagna överförandet, under det att Försvarsverkens civila personals förbund avstyrker förslaget. Arméns ingenjörsförening, Försvarets civila tjänstemannaförbund och Statsverkens ingenjörsförbund avstyrker likaledes. De anser icke, att innehav av ifrågavarande befattningar bör göras beroende av kårtilhörighet. Såväl under övergångstiden som senare anses befattningarna böra vara öppna för den för uppgiften lämpligaste, oavsett om vederbörande är arméingenjör eller ej.

Departementschefen.

Frågan om inrättande av en reservorganisation av arméingenjörer har tidigare i skilda sammanhang varit föremål för överväganden. Så har även varit fallet med frågan om arméingenjörkårens rekrytering på längre sikt. Av skilda anledningar har emellertid med ställningstagande till dessa spörsmål fått anstå. Då numera större klarhet vunnits angående behovet av ingenjörpersonal inom armén och arméingenjörkårens organisation vunnit viss stadga, synes tiden vara inne att fatta beslut i dessa frågor. De förslag härutinnan, som framlagts av chefen för armén, synes mig i allt väsentligt böra kunna läggas till grund för principbeslut i ämnet. Enligt min mening torde i huvudsak intet vara att erinra mot arméchefens

förslag i fråga om utbildningen av arméingenjörer. Arméchefen framhåller, att vid utredningen härom beaktats erfarenheterna av den under sommaren 1951 försöksvis anordnade arméingenjörkadettskolan. Jag vill i detta sammanhang erinra om att enligt beslut av Kungl. Maj:t en dylik skola anordnades även sommaren 1952 dels för de elever, som under år 1951 påbörjat sin utbildning därstädes, dels ock för nya elever, som frivilligt anmält sig till officersutbildning på arméingenjörslinjen. Jag tillstyrker ävenledes arméchefens förslag till vissa övergångsanordningar i syfte att säkerställa en tillräckligt snabb utbyggnad av arméingenjörkårens reserv.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av chefen för armén meddela närmare bestämmelser i ämnet. De av försvarets civilförvaltning och statskontoret gjorda erinringarna torde härvid böra beaktas. Föreskrifter angående arméingenjörkårens reserv bör intagas i arméns reservbefälskungörelse.

Det torde böra framhållas, att den beräknade totala årskostnaden, utom pensionskostnader, vid genomförd utbildningsgång och fullt utbyggd reservorganisation i realiteten kommer att bli något lägre än vad som angivits, enär redan nu utbildningslöner till ganska avsevärda belopp årligen utbetalas.

Vidkommande arméchefens förslag om att överföra verkstadschefer och verkstadsingenjörer till arméingenjörkåren anser jag mig icke f. n. beredd förorda ändring i nu gällande ordning. Jag kan ej heller tillstyrka förslaget om inrättande av nya beställningar för verkstadsingenjörer.

Aberopande vad i det föregående anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) medgiva inrättande av en arméingenjörkårens reserv;
- b) medgiva, att rekrytering och utbildning av aktiv personal och reservpersonal inom nämnda kår ävensom av värnpliktiga arméingenjörer skall ske efter i huvudsak de riktlinjer, som i det föregående angivits; samt
- c) besluta, att arméingenjörkårens reservorganisation från och med nästa budgetår tillföres värnpliktiga arméingenjörer i angiven omfattning.

[3]

Personalvårdens lokala organisation.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 september 1949 tillkallades tre utredningsmän¹ för utredning rörande den militärpsykologiska forskningsverksamheten och dennas tillämpning på den pedagogiska och sociala verksamheten inom försvaret i enlighet med vissa angivna riktlinjer. De

¹ Generaldirektören och chefen för försvarets civilförvaltning N. R. W. Lundberg, ordförande, professorn J. K. G. Elmgren och översten C. S. R. Kempff.

sakkunniga, som antagit benämningen försvarets personalbehandlingsutredning, har med skrivelser den 3 oktober 1950 och den 24 november 1952 avgivit betänkande med förslag till regional och lokal organisation för försvarets personaltjänst (SOU 1951: 2) respektive betänkande rörande den militärpsykologiska verksamhetens arbetsuppgifter och organisatoriska ställning (SOU 1952: 40). I sistnämnda betänkande framlägges ävenledes förslag till central organisation för försvarets personaltjänst.

Utredningens betänkanden har remissbehandlats. Över förslaget till regional och lokal organisation för personaltjänsten har yttranden avgivits av överbefälhavaren, chefen för försvarsstaben, cheferna för armén, marinen och flygvapnet, försvarets civilförvaltning, försvarets socialbyrå, försvarets upplysnings- och personalvårdsnämnd, arbetsmarknadsstyrelsen, riksdagens militieombudsman, Försvarets civila tjänstemannaförbund, Försvarsväsendets underbefälsförbund, Högerns ungdomsförbund, Svenska landsbygdens ungdomsförbund, Folkpartiets ungdomsförbund, Sveriges socialdemokratiska ungdomsförbund och Föreningen socialarbetare inom industri och affärsvärld. I det följande lämnas på grundval av det år 1950 avlämnade betänkandet en kortfattad redogörelse för nuvarande och av utredningen föreslagna organisation m. m. samt för remissyttrandena i den del varom nu är fråga.

Nuvarande organisation m. m.

Enligt tjänstereglementet för krigsmakten är personalvård omsorg om truppen i socialt och kulturellt hänseende. Den omfattar upplysning, social rådgivning, frivillig bildningsverksamhet och förströelse och skall enligt reglementet främst ha till syfte att gagna andan inom krigsmakten.

Varje förbandschef skall leda och främja personal- och själavården vid förbandet. Han skall utse en officer som vid sidan av andra åligganden skall tjänstgöra som personalvårdsofficer och föredragande i personalvårdsärenden. Vid varje förband tjänstgör en personalvårdsassistent. Alltsedan budgetåret 1948/49 (jfr prop. 1948: 206, s. 174—177) finnes 9 heltidsanställda assistenter i Cg 22, varav 6 vid armén och 3 vid marinen, samt 64 deltidanställda assistenter, varav 41 vid armén, 5 vid marinen och 18 vid flygvapnet. De deltidanställda assistenterna är anställda mot arvoden varierande mellan 1 100 kronor och 2 700 kronor för år. Förbandscheferna biträdas av bland annat bildningsråd, som i alla frågor av principiell betydelse för personalvården skall avgiva yttrande, ävensom förbandsnämnd och militärpastor, den sistnämnde föredragande i själavårdsfrågor.

Utredningens förslag.

Personalbehandlingsutredningen anser, att den i tjänstereglementet för krigsmakten givna definitionen icke täcker begreppet personalvård i mo-

dern mening. Målsättningen för försvarets personalvård bör enligt utredningen vara att hjälpa den enskilde i hans personliga angelägenheter, skydda den enskildes medborgerliga och mänskliga rättigheter, underlätta för den enskilde att anpassa sig i den militära miljön, ordna fritidssysselsättning med hänsyn till person och trivsel, medverka till ett gott förhållande mellan all personal, stärka den enskildes »arbetsmoral» och lojalitet, giva en allmän medborgerlig fostran, skapa motståndskraft hos allmänheten och god stridsmoral hos soldaten i krig eller krigsfara, främja förståelse för försvar och militär utbildning samt vidmakthålla och förbättra samarbete mellan krigsmakten och samhället i övrigt.

Utredningen har utförligt redogjort för de arbetsuppgifter — inom självården, den militära socialvården (socialtjänsten), bildningsverksamheten m. fl. områden — som med utgångspunkt från nämnda målsättning för personalvården lämpligen bör handhavas av personalvårdstjänstemän. Härutinnan torde få hänvisas till betänkandet, s. 41—65.

Ansvar för personalvården bör framdeles liksom nu åvila vederbörande chef. Personalvårdstjänstemännen bör vara förbandschefernas biträden. Personalvårdsverksamheten, som hittills huvudsakligen varit inriktad på de värnpliktiga, bör utsträckas till att avse all personal inom försvaret. Tyngdpunkten skall dock alltjämt ligga på de värnpliktiga. Med hänsyn till verksamhetens art och omfattning bör benämningen personalvård utbytas mot benämningen personaltjänst.

För att personaltjänstens arbetsuppgifter skall kunna utföras kräves enligt utredningens mening ökad tillgång på sakkunniga befattningshavare. Utredningen anser, att i princip erfordras en heltidsanställd befattningshavare vid varje förband. Med hänsyn till nödvändigheten av att begränsa kostnaderna för denna verksamhet framlägger utredningen emellertid ett organisationsförslag som i betydande utsträckning avviker från denna princip. Utredningen föreslår, att — förutom personalofficerare — följande personal skall ingå i den regionala och lokala organisationen, nämligen

4	förste personalkonsulenter i lönegrad	Ca 27
6	personalkonsulenter » »	Ca eller Ce 24
11	» » »	Ce 22
14	» » »	Ce 19
8	personalassistenter » »	Cg 17
23	» med årsarvode	2 200 kronor
2	» » »	1 000 »

Förslaget medför fullt genomfört en lönekostnadsökning med i runt tal 300 000 kronor enligt nuvarande löneläge.

Enligt utredningens förslag skall riket indelas i fyra personaltjänstdistrikt. Inom varje distrikt skall finnas en förste personalkonsulent som

chef för personaltjänsten. De föreslagna tjänsterna för konsulenter i 24 lönegraden avses för garnisonsorter med minst tre förband. Tjänsterna i 22 lönegraden avses för orter med minst två förband. Vid vissa större ensamliggande förband skall placeras konsulenter i 19 lönegraden. Personalassistenterna skall biträda i tjänsten på större orter. Innehavarna av arvodestjänsterna avses för medelstora och mindre, ensamliggande förband. Utredningen föreslår att personaltjänstorganisationen tillföres särskilda befattningar för skriv- och kontorspersonal. Personalkonsulenter och personalassistenter föreslås bilda en personalkår.

Utredningen har med hänsyn till tjänstens art ansett det icke lämpligt att särskilda kvalifikationskrav fastställes för antagning som personalkonsulent eller personalassistent. Vissa fordringar bör dock vara uppfyllda. Hit hör fullgjord första värnpliktstjänstgöring med goda vitsord, teoretisk utbildning, som givit god allmänbildning, erfarenhet av förenings- och ungdomsarbete, erfarenhet av social verksamhet, god organisationsförmåga, en ålder vid första anställningen icke understigande 25 år och icke överstigande 35 år samt sådana personliga egenskaper som energi, intresse för människor, förmåga till samarbete och umgänge med alla slags människor, initiativrikedom och praktiskt handlag. Utredningen föreslår att särskild utbildning anordnas inom försvaret för befattningshavarna inom personaltjänsten.

Remissutlåtanden.

Överbefälhavaren och flertalet övriga remissmyndigheter avstyrker den föreslagna distriktsindelningen. *Chefen för försvarsstaben* samt *cheferna för armén, marinen och flygvapnet* förordar en mindre omfattande utbyggnad av den lokala organisationen än den föreslagna. De anser vidare att arbetsuppgifterna bör begränsas och avstyrker den föreslagna ändrade benämningen.

Försvarets civilförvaltning förordar en försiktig påbyggnad av nuvarande organisation och anser det icke erforderligt med särskild expeditiionspersonal m. m. för personalvårdsorganisationen.

Försvarets upplysnings- och personalvårdsnämnd, *Försvarets civila tjänstemannaförbund* samt de *politiska ungdomsförbunden* tillstyrker, bland annat, den föreslagna lokalorganisationen. Tjänstemannaförbundet föreslår att vissa befattningar för deltidsanställda assistenter utbytes mot befattningar för heltidsanställda assistenter.

Försvarets socialbyrå framhåller vikten av att erfarenheterna från förbandsnämndernas verksamhet avvaktas innan slutlig ställning tages till organisationens storlek.

Föreningen socialarbetare inom industri och affärsvärld understryker

3—250 53 Bihang till riksdagens protokoll 1953. 1 saml. Nr 110.

betydelsen av att personalen äger en omfattande teoretisk och praktisk utbildning.

Departementschefen.

Personalbehandlingsutredningen har avgivit förslag till ändrad organisation av den militärpsykologiska verksamheten och personalvården inom krigsmakten. Jag är icke beredd att nu fatta ståndpunkt till de avgivna förslagen i vad de avser den militärpsykologiska verksamheten och den centrala organisationen för personalvården inom krigsmakten. Då emellertid en viss förstärkning av den centrala organisationen befunnits erforderlig oavsett organisationens utformning i stort, har jag vid anmälan av försvarsstabens avlöningsanslag i årets statsverksproposition föreslagit att en tjänst för konsulent i lönegrad Cg 27 inrättas för handläggning av personalvårdsfrågor. Enligt gällande organisation är en regementsofficer placerad som chef för försvarsstabens personalvårdsavdelning. Det kan ifrågasättas huruvida icke chefskapet borde ankomma på socialvårdsdirektören. Därigenom skulle regementsofficersbeställningen kunna frigöras för andra uppgifter. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att fatta beslut i denna fråga.

I fråga om den lokala organisationen anser jag en väsentlig förstärkning i personellt hänseende erforderlig, om uppgifterna skall kunna lösas på tillfredsställande sätt. För personalvården vid förbanden finnes för närvarande nio heltidstjänster i lönegrad Cg 22 samt 65 deltidstjänster mot arvode för personalvårdsassistenter. Jag föreslår att ytterligare ett antal tjänster inrättas för heltidstjänstgörande personalvårdsassistenter. Utökningen bör emellertid för närvarande kunna begränsas till elva tjänster. De nytillkommande tjänsterna bör tills vidare inplaceras i Ce 17. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra om göromålen för vissa personalvårdsassistenter motiverar en högre löneställning. Vid bifall till förslaget om inrättande av ytterligare befattningar för heltidstjänstgörande assistenter bör 20 deltidstjänster mot arvode utgå ur organisationen. Nuvarande nio extra tjänster i Cg 22 bör utbytas mot nio extra ordinarie tjänster i Ce 17. Innehavarna av de nuvarande tjänsterna i 22 lönegraden bör dock övergångsvis få bibehålla dessa tjänster. Förslaget medför en kostnadsökning av i runt tal 60 000 kronor per år. Av de föreslagna elva nya tjänsterna i Ce 17 bör tio upptagas under arméns avlöningsanslag och en tjänst upptagas under marinens avlöningsanslag. Jag förutsätter att innehavarna av tjänsterna skall fullgöra uppgifter även vid andra förband än sådana som tillhör den försvarsgren under vilkens avlöningsanslag tjänsten är uppförd. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de bestämmelser som erfordras med anledning av den nu föreslagna ändringen av personalvårdsorganisationen.

Under hänvisning till det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att godkänna vad jag i det föregående föreslagit beträffande personalvårdsorganisationen inom försvaret.

[4] Vissa arvodesfrågor berörande det frivilliga försvarsarbetet.

För utbildningsarbetet inom hemvärnet och de frivilliga försvarsorganisationerna disponeras tre kategorier instruktörer, nämligen dels innehavare av vissa för pensionerad personal avsedda arvodesbefattningar vid försvarsområdesstaberna, s. k. hemvärnsofficerare och hemvärnsunderofficerare, dels officerare eller underofficerare på aktiv stat, placerade till ständig tjänstgöring vid nämnda staber, s. k. ordinarie instruktörer, dels ock avtalsbundna instruktörer, som efter eget åtagande frivilligt tjänstgör såsom sådana vid sidan av sitt vanliga arbete vid eget truppförband.

I skrivelse den 24 januari 1951 anförde *rikshemvärnschefen* att erfarenheten visat, att det på grund av arbetsvolymen inom försvarsområdesstabernas hemvärnsavdelningar i praktiken oftast icke vore möjligt att bereda hemvärnsofficerarna och hemvärnsunderofficerarna tidskompensation för å fritid utfört instruktörsarbete genom inskränkning i den vanliga arbetstiden under vardagarna. Den kompensation för en söndagsövning som eventuellt kunde ges på en vardag kunde icke tillnärmelsevis ersätta bortovaron under söndagen. Ifrågakvarande personal borde därför få åtnjuta arvode för instruktörsverksamhet som utfördes på för huvuddelen av försvarsområdesstabernas personal i regel tjänstefri tid.

Centralförbundet för befälsutbildning framförde i skrivelse den 24 januari 1951 ett med rikshemvärnschefens förslag likartat förslag om instruktörsarvode, avseende förbundets verksamhetsområde.

I yttrande över nämnda framställningar hemställde *chefen för armén* att arvode för på fritid fullgjort instruktörsarbete — i varje fall då det fullgjorts på sön- och helgdagar samt lördagar och helgdagsaftnar — skulle få utgå, därest kompensation i form av ledighet under arbetstid icke kunde medgivas.

Försvarets civilförvaltning erinrade i yttrande över framställningarna om den av civilförvaltningen tidigare hävdade standpunkten att personal, i vars uppgifter inginge att fullgöra instruktörsverksamhet, borde vara utesluten från rätten till instruktörsarvode.

I skrivelse den 4 maj 1951 har *rikshemvärnschefen* anfört, att civilförvaltningen i ett flertal fall utställt anmärkningar med anledning av att arvode för utfört instruktörsarbete utbetalats till hemvärnsofficerare, hemvärnsunderofficerare och s. k. ordinarie instruktörer. Rikshemvärnschefen

har hemställt att Kungl. Maj:t måtte låta bero vid de gjorda utbetalningarna.

Arméchefen och *försvarets civilförvaltning* har tillstyrkt rikshemvärnschefens hemställan varvid civilförvaltningen åberopat de obestridda svårigheter som varit förenade med tolkningen av de på hithörande område gällande föreskrifterna och den osäkerhet som blivit följden härav hos såväl myndigheterna som instruktörspersonalen.

Sedermera har *statens organisationsnämnd* på hemställan av chefen för armén verkställt utredning angående instruktörspersonalens arbetsförhållanden inom I. och II. militärområdena. I skrivelse den 6 december 1952 anför nämnden i huvudsak följande. Instruktörspersonalens huvuduppgift är egentligt utbildningsarbete. Hemvärnsunderofficerarnas verksamhet avser emellertid i huvudsak expeditionsarbete och viss kontroll av hemvärnsmännens utrustning, men även deras verksamhet omfattar jämväl utbildning. Enär deltagarna i den frivilliga befälsutbildningen samt hemvärnsmännen under sedvanlig arbetstid är sysselsatta med sitt ordinarie förvärvsarbete, måste deras militära utbildning förläggas till deras fritid. Härigenom tvingas instruktörspersonalen att — med undantag för lägerkurser o. d. — utföra utbildningsarbetet på kvällar och under veckoslut, d. v. s. under tid som för huvuddelen av försvarsområdesstabens personal är att anse såsom fritid. Om detta fritidsarbete har större omfattning och under vissa tider eller året runt är regelbundet återkommande bör personalen beredas särskild kompensation härför. Dylik kan lämnas i form av särskild ledighet utöver personalen tillkommande ordinarie semester eller såsom arvode. Organisationsnämnden har vid sina undersökningar konstaterat, att omfattningen av såväl fritidsarbetet som arbetet under ordinarie tjänstetid växlar avsevärt mellan de olika försvarsområdena och befattningshavarna. Fritidsarbetet är emellertid i de flesta fall av avsevärd omfattning. Ersättning för fritidsarbete har i vissa fall kunnat lämnas — helt eller delvis — genom att personalen beviljats ledighet utöver lagstadgad semester. I många fall har emellertid dylik ledighet ej kunnat beviljas. Organisationsnämnden bedömer såsom sannolikt att dessa förhållanden kommer att råda även i fortsättningen.

Organisationsnämnden har med hänsyn till de olikartade förhållandena inom de olika försvarsområdesstaberna icke ansett sig kunna bedöma, huruvida ifrågavarande instruktörspersonal helt eller delvis kan beviljas kompensation för fritidsarbetet genom särskild ledighet. Denna fråga torde enligt organisationsnämnden endast kunna bedömas från fall till fall av vederbörande försvarsområdesbefälhavare. I de fall dylik ledighet icke kan beviljas bör, så länge utbildningen är ordnad enligt nuvarande system, personalen åtnjuta arvode i likhet med tillfälligt anställda instruktörer.

Chefen för armén framhåller i skrivelse den 17 december 1952 i an-

slutning till organisationsnämndens utredning, att nuvarande arvodesbestämmelser otvivelaktigt innebär en orättvisa gentemot instruktörspersonalen vid försvarsområdesstaberna, vilket är till men för det frivilliga utbildningsarbetet. Arméchefen hemställer därför att arvode för på instruktörs fritid fullgjord instruktörstjänst måtte få utgå till hemvärnsofficer, hemvärnsunderofficer och ordinarie instruktör vid försvarsområdesstab, under förutsättning att vederbörande icke genom ledighet under tjänstgöringstid kan beredas erforderlig kompensation härför. Försvarsområdesbefälhavare förutsättes skola med hänsyn till rådande arbetsläge vid försvarsområdesstaben i varje särskilt fall äga avgöra huruvida och i vilken utsträckning instruktörspersonalen kan beredas kompensationsledighet för fullgjord sådan instruktörstjänst.

Försvarets civilförvaltning anför i yttrande över arméchefens framställning att instruktörsverksamheten numera genom intensifieringen av frivilligutbildningen fått en betydligt större omfattning än tidigare. Detta har medfört att vederbörandes arbetsuppgifter ökat i icke oväsentlig utsträckning, något som icke minst gäller den del av instruktörsverksamheten som måste vara förlagd till tid utöver sedvanlig tjänstetid. Enligt vad civilförvaltningen inhämtat föreligger numera stora svårigheter att erhålla kvalificerade sökande till arvodesbefattningarna för hemvärnsofficerare och hemvärnsunderofficerare just av den anledningen, att vederbörande icke erhåller ersättning för den instruktörsverksamhet, som fullgöres på för tjänstemän i allmänhet arbetsfri tid. Det kan knappast anses rimligt, att denna personal i frestid skall i väsentligt större utsträckning än t. ex. det ordinarie truppbefälet tagas i anspråk på fritid för fullgörande av sin instruktörsverksamhet.

Civilförvaltningen har emellertid inhämtat, att arbetsläget inom hithörande område för närvarande är så ansträngt, att det icke går att bereda instruktörspersonalen frihet från annan tjänst i tillnärmelsevis den omfattning som erfordras för att kompensera den å fritid utförda instruktörsverksamheten. Det synes därför nödvändigt att öppna en möjlighet att kontant honorera den fast anställda instruktörspersonalen genom att göra densamma arvodesberättigad. Även om civilförvaltningen icke kan underlåta att hysa betänkligheter mot att utvidga rätten till instruktörsarvode att avse jämväl sådan personal, vill civilförvaltningen i nuvarande läge icke längre motsätta sig att så sker, varvid civilförvaltningen förutsätter att en dylik anordning icke kommer att medföra motsvarande krav från andra håll.

Vad angår den närmare utformningen av ett medgivande av här avsedd innebörd anser civilförvaltningen det uppenbart att, på sätt arméchefen också förutsatt, instruktörsarvode till ifrågavarande personal icke bör få utgå i andra fall än då ledighet icke kan beredas vederbörande. Det bör

åvila försvarsområdesbefälhavarna att söka ordna tjänstgöringsförhållandena så att dylik ledighet under ordinarie tjänstgöringstid kan beviljas såsom kompensation för ifrågakommande instruktörsverksamhet å fritid. Endast i de fall, där instruktörspersonalen icke kan erhålla sådan ledighet i en omfattning som med hänsyn till den fullgjorda verksamheten å fritid samt till omständigheterna i övrigt kan anses skälig, bör arvode ifrågakomma. En lämplig begränsning av arvodesrätten synes civilförvaltningen kunna åstadkommas genom att arvodesrätten inskränkes till att omfatta ersättning allenast för sådan instruktörsverksamhet som utföres på söner eller helgdagar samt på dag före sådan dag. Under alla förhållanden bör bestämmelsernas karaktär av undantagsföreskrifter markeras.

Departementschefen.

Den personal varom här är fråga nödgas förlägga en väsentlig del av instruktörsarbetet till sådan tid som för tjänstemän i allmänhet betraktas som fritid. Det har därför föreslagits att kompensation för dylikt fritidsarbete under vissa förutsättningar skall få utgå, i första hand i form av en motsvarande minskning av den ordinarie arbetstiden. I de fall då arbetsbördan icke medger någon inskränkning i befattningshavarnas ordinarie arbetstid skulle gottgörelse för fritidsarbetet få utgå i form av särskilt arvode.

Ett bifall till dessa förslag skulle innebära att man för ifrågavarande kategorier av militär personal skulle fastställa en ordinarie arbetstid, vars överskridande skulle medge rätt till särskild ersättning. Ett dylikt avsteg från de för den militära personalen eljest gällande arbetstidsbestämmelserna inger onekligen betänkligheter. Emellertid föreligger, såsom myndigheterna framhållit, vissa särskilda förhållanden beträffande den personal varom här är fråga, och jag anser det därför böra undersökas huruvida icke någon form av kompensation för utbildningsverksamheten på fritid kan ges till här avsedda personalkategorier utan att detta får prejudice- rande verkan för annan militär personal. I avvaktan på att ställning kan tagas till denna fråga bör självfallet inga arvoden få utbetalas till ifrågavarande personal.

Försvarets civilförvaltning har utställt ett flertal anmärkningar med anledning av att instruktörsarvode utbetalats till personal som nyss berörts. Då bestämmelserna i ämnet varit i viss mån svårtolkade, anser jag att vid de gjorda utbetalningarna bör bero.

I 1946 års statsverksproposition (fjärde huvudtiteln, punkt 67) anmäl- des ett av chefen för armén och arméförvaltningen framlagt förslag rörande förmåner till personal tillhörande frivilliga försvarsorganisationer under utbildning m. m. Enligt de bestämmelser som sedermera utfärdats på grundval av vad i propositionen anfördes äger endast medlemmar av Cen-

tralförbundet för befälsutbildning och av Riksförbundet Sveriges lottakåarer att uppbära dagarvode. I skrivelse den 28 december 1951 har överbefälhavaren bland annat föreslagit, att förmånen av daglön skall utsträckas att gälla även för medlem av sådan frivillig försvarsorganisation som nu icke omfattas av bestämmelserna om daglön. Överbefälhavaren har jämväl föreslagit vissa jämkningar i de nu gällande arvodesbestämmelserna i övrigt.

Det torde ankomma på Kungl. Maj:t att fatta beslut i denna fråga. Jag förutsätter att det härvid skall vara Kungl. Maj:t obetaget att utsträcka förmånen av daglön till medlemmar av sådana frivilliga försvarsorganisationer som icke nu omfattas av bestämmelserna. Med hänsyn till frågans tidigare riksdagsbehandling har jag ansett mig böra omförmåla densamma i detta sammanhang.

Åberopande vad i det föregående anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att vid hittills verkställda utbetalningar av instruktörsarvoden till hemvärnsofficerare, hemvärnsunderofficerare och ordinarie instruktörer vid försvarsområdesstaber får bero.

[5] **Rationaliseringsverksamhet inom försvaret.**

Liksom skett föregående år torde i detta sammanhang böra lämnas en översikt över det aktuella läget beträffande den rationaliseringsverksamhet inom försvaret som bedrives genom statens organisationsnämnds försorg, särskilt i den mån denna verksamhet påverkar anslagsberäkningarna i det följande eller eljest utformningen av skilda organisationsenheter under nästa budgetår.

Undersökningarna rörande den centrala förrådsorganisationen pågår och berör huvudsakligen arméns centrala tyganstalter. Organisationsnämnden medverkar i en av marinledningen igångsatt förrådsutredning, som bland annat avser översyn av marinens förrådsorganisation.

Omorganisation av stabs- och förvaltningstjänsten m. m. vid Livregementets husarer med Signalregementets kompani i Skövde, Norrlands dragonregemente, Göta artilleriregemente, Norrlands artilleriregemente, Gotlands artillerikår, samtliga luftvärnsskåarer, Bodens ingenjörkår samt infanteriskjutskolan och artilleriskjutskolan i Villingsberg har genomförts. Förberedelser för att genomföra organisationen vid Stockholms luftvärnsregemente med luftvärnsskjutskolan beräknas kunna vidtagas under första hälften av år 1953.

Organisationsundersökningarna rörande stabs- och förvaltningstjänsten

m. m. vid Livgardesskvadronen, Svea och Göta ingenjörkårer, tygförvaltningsskolan, ridskolan och remontdepåerna har slutförts. Undersökningsrapporter med förslag har framlagts.

Förslag har avgivits till ändrad organisation av stabs- och förvaltnings-tjänsten m. m. vid vissa försvarsområdesstaber. Förslagen är grundade på undersökningar vid Karlstads och Norrköping—Linköpings försvarsområden. För närvarande föreligger förslag till ändrad organisation av följande försvarsområdesstaber, nämligen Malmö, Kristianstads, Kalmar—Växjö, Gävle, Östersunds, Härnösand—Sundsvalls, Göteborg—Halmstads, Uddevalla, Skövde, Uppsala—Västerås, Örebro, Falu—Mora, Umeå—Storuman, Boden och Kalix försvarsområden. Undersökningarna vid övriga försvarsområden (Strängnäs, Stockholm och Kiruna—Jokkmokk) pågår och beräknas slutförda under år 1953.

Sedan organisationsundersökningarna verkställt har, framförallt vid infanteriets regementen, ändringar rörande utbildning, krigsorganisation, materielmängder m. m. inträffat, som påverkar personalbehoven inom vissa verksamhetsområden. Med anledning därav pågår en översyn av organisationen. Kompletterande undersökningar äger rum successivt i mån av tillgång på personal och omfattar expeditions-, förråds- och ekonomitjänsten och därmed sammanhängande verksamhetsområden.

För Sydkustens marindistrikt har Kungl. Maj:t fastställt ändrad organisation. Arbetet med att genomföra den nya organisationen pågår i samråd med och under medverkan av organisationsnämnden. Den av Kungl. Maj:t fastställda organisationen av Stockholms kustartilleriförsvar har genomförts.

Vid flygvapnet beräknas försök med flottiljorganisation kunna igångsättas tidigast under år 1955.

Vissa av de här angivna förslagen till organisationsändringar vid armén kan nu upptagas till behandling. De personalförändringar som är erforderliga för övergång till ny organisation kommer att behandlas i det följande under arméns avlöningsanslag. I den mån det skulle visa sig möjligt att tidigare än nu beräknats genomföra rationaliseringen även vid andra enheter än som sålunda förutsatts skola kunna omorganiseras före utgången av nästa budgetår bör givetvis sådana möjligheter tillvaratagas. Jag förutsätter därför att — liksom varit fallet för innevarande och tidigare budgetår — Kungl. Maj:t skall äga att jämväl under budgetåret 1953/54 vidtaga de jämkningar i vederbörande personalorganisationer som kan bli erforderliga i anledning av beslut om organisationsändringar, dock givetvis alltjämt icke såvitt avser personalstaterna för ordinarie personal, samt att bereda särskild ersättning åt personal som med bibehållen löneställning bestrider göromål som i en ny organisation ankommer på innehavare av högre tjänst.

[6] Försvarets civilförvaltning: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	2 398 000	2 963 898
1952/53 (statsliggaren s. 164)	2 855 000	
1953/54 (förslag)	3 490 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 4) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets civilförvaltning: Avlöningar för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 3 550 000 kronor.

Yrkande.

Försvarets civilförvaltning (skr. ²⁰/₈ 1952) hemställer, att anslaget höjes med 745 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Omorganisation av kansli- och kameralbyråerna i hushushandsaklig anslutning till de av 1946 års militära förvaltningsutredning framlagda förslagen	54 792	
2. Uppflyttningar i lönegrad av vissa tjänster	46 344	
3. Överföring m. m. från arméns avlöningsanslag av vissa tjänster, avsedda för civilförvaltningens bokbinderi, blankettförråd och tryckeri.		
1 bokbinderiföreståndare (numera bokbindare) Ce 12, 1 bokbindare Ce 10, 1 offsettryckare Ce 10, 1 typograf Ce 10, 1 förrådsmästare Ce 16 (numera Ce 17), 1 förrådsman Ce 11, som föreslås uppflyttad till förrådsförman Ce 13, 1 bilförare Ce 10, som föreslås uppflyttad till förrådsman Ce 11, 1 kanslibiträde Ce 11	74 292	
4. Reglering av löneställningen för vissa tjänster å civilförvaltningens bokbinderi, blankettförråd och tryckeri m. m.		
1 bokbinderibiträde, arvode — bokbindare Ce 10 ...	3 960	
1 bokbindare Ce 9 — kanslibiträde Ce 11	348	
4 bokbinderibiträden Cg 4 — Ce 8	5 904	
1 bokbinderibiträde		6 384
4 expeditionsvakter Ce el. Cg 10 — förrådsmän Ce 11	1 344	
1 expeditionsvakt Ca 10 — förrådsman Ca 11	336	
5. Överföring från sakanslag av viss personal.		
1 tryckeriföreståndare Ce 13, 2 bokbinderibiträden Ce 8	24 444	

	Ökning	Minskning
6. Övriga personalförändringar.		
1 assistent Ce 22 — Ca 22	—	—
1 förrådsförmän Ca 11 (å övergångsstat)		—
1 pensionerad officer 1:30		21 084
2 kontorsbiträden Ca 8		16 932
7. Omräkning.		
Löneklassuppflyttningar m. m.	86 400	
Rörligt tillägg	480 684	
Minskade inkomster av pensionsmedel	7 000	
Avrundning	3 552	
	789 400	44 400
		+ 745 000

Motiv.

2. Civilförvaltningen föreslår lönegradsuppflyttningar av ett stort antal tjänster i anslutning till de löneprinciper, som ämbetsverket ansett sig kunna utläsa ur 1949 års tjänsteförteckningskommittés och 1947 års biträdesutrednings hittills redovisade bedömanden samt ur de beslut, som vid 1952 års riksdag fattats i liknande frågor inom andra förvaltningsområden.

3. Här avsedda tjänster, vilka f. n. disponeras av civilförvaltningen, avsågs ursprungligen för det centrala bok- och blankettförråd samt det centrala tryckeri, beträffande vilkas inrättande beslut fattades vid 1945 års riksdag. De arbetsuppgifter, som avsågs skola ankomma på innehavarna av de berörda tjänsterna, överensstämmer till alla väsentliga delar med dem som de nu utför hos civilförvaltningen. Då nuvarande organisation bedöms bli bestående, föreslås tjänsterna skola överföras från arméns till civilförvaltningens avlöningsanslag.

4. Lönegradsuppflyttningarna motiveras med arten och omfattningen av de arbetsuppgifter, som är förenade med ifrågakvarande tjänster, samt den yrkesskicklighet vederbörande tjänstemän numera förvärvat.

5. Här upptagna tjänster avses för personal som f. n. avlönas enligt kollektivavtal från anslaget till publikations- och blankettryck.

6. Den på kassadetaljen tjänstgörande assistenten har sedan den 1 juli 1948 varit placerad i Ce 22 och innehar därjämte en på övergångsstat uppförd befattning som förrådsförmän i Ca 11. Då assistenttjänsten anses erforderlig för framtiden, föreslås att tjänsten ordinariesättes och att i samband därmed tjänsten som förrådsförmän utgår.

En arvodesbefattning för pensionerad officer är vakant och kan enligt civilförvaltningen indragas.

Sedan civilförvaltningens telefonväxel numera sammanförts med arméförvaltningens i sistnämnda ämbetsverks lokaler föreslås två för telefonister avsedda kontorsbiträdestjänster i Ca 8 skola överföras till arméförvaltningen.

Departementschefen.

I sitt den 16 oktober 1950 dagtecknade betänkande (SOU 1950: 36 och 37) framlade 1946 års militära förvaltningsutredning förslag rörande försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning. Förslaget berörde följande centrala ämbetsverk, nämligen försvarets civilförvaltning och krigsmaterielverket samt armé-, marin- och flygförvaltningarna. Vid anmälan i årets statsverksproposition av förevarande anslag meddelade jag, att beredningen av förvaltningsutredningens förslag ännu icke avslutats och att det därför icke var möjligt att då framlägga slutliga anslagsäskanden rörande de ämbetsverk som kunde beröras av en blivande omorganisation. Beredningen av ärendet pågår alltjämt. Därest det vid den fortsatta beredningen befinnes möjligt att för årets riksdag framlägga förslag rörande försvarets centrala förvaltningsorganisation, kommer detta förslag endast att beröra principerna för den centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltningstjänstens organisation samt indelningen i stort av de ämbetsverk, som bör handha ifrågavarande förvaltningsgrenar. Vid sådant förhållande kan slutliga anslagsberäkningar för budgetåret 1953/54 i fråga om de verk, som kan beröras av omorganisationsfrågan, nu framläggas med utgångspunkt från gällande organisation.

Det ytterligare uppskov med ifrågavarande organisationsfrågas slutliga lösning som sålunda sker bör emellertid icke hindra, att ändringar i den bestående organisationen provisoriskt vidtages, i den mån så anses påkallat för underlättande av en övergång till den nya förvaltningsorganisation som kan bli beslutad eller eljest i rationaliseringssyfte. Det kan härvid befinnas erforderligt att i vissa fall bereda tjänstemän vikariatslön i högre lönegrad.

I ett hänseende finner jag så starka skäl för en snabb personalförstärkning föreligga, att jag redan nu anser förslag härom böra framläggas. Inom flygförvaltningen finnes en anskaffningsbyrå under en anskaffningschef i lönegrad Cp 15 medan inom armé- och marinförvaltningarna motsvarande organ saknas. Ett genomförande av de planer för arméns och marinens materielanskaffningar som framlagts för årets riksdag kommer att pålägga armé- och marinförvaltningarna en ytterst omfattande inköpsverksamhet även för det fall att den nuvarande förvaltningsorganisationen skulle i princip bibehållas. Jag anser det därför vara ett tvingande behov att redan från och med budgetåret 1953/54 anskaffningschefer anställas även vid armé- och marinförvaltningarna. Dessa bör under nämnda budgetår anställas mot arvoden från vederbörliga sakanslag. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma storleken av arvodena i fråga.

Så som frågan om en omorganisation av försvarsförvaltningarna nu ligger till anser jag det icke lämpligt att i övrigt nu tillstyrka andra personalför-

ändringar vid de myndigheter som beröres av omorganisationsförslaget än dem jag i det följande föreslår vid behandlingen av nu förevarande anslag och arméförvaltningens avlöningsanslag. Jag får därvid erinra om att åtskilliga löneförbättringar för personal vid dessa myndigheter nyligen genomförts enligt riksdagens beslut under höstsessionen 1952.

Jag anser mig böra tillstyrka att de i sammanställningen (punkt 3) upptagna på arméns personalförteckning uppförda tjänsterna vid civilförvaltningens bokbinderi, blankettförråd och tryckeri i nuvarande lönegrader överföres till civilförvaltningen. Vidare bör såsom civilförvaltningen föreslagit de båda för telefonister avsedda kontorsbiträdestjänsterna i Ca 8 överföras till arméförvaltningen. Till dessa personalfrågor återkommer jag vid behandlingen i det följande av arméns respektive arméförvaltningens avlöningsanslag.

Den vakanta för pensionerad officer avsedda arvodesbefattningen bör i enlighet med civilförvaltningens förslag indragas.

Enligt principerna för reglerad befordringsgång föreslår jag att fyra kontorsbiträdestjänster i Ca 8 tillkommer i utbyte mot tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1953/54 till 3 490 000 kronor enligt följande.

Posten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 10 836 kronor för två kontorsbiträden i Ca 8, 27 700 kronor på grund av genomförda löneregleringar och 15 400 kronor för löneklassuppflyttningar till $(870\,000 + 10\,836 + 27\,700 + 15\,400 =)$ i runt tal 924 000 kronor.

Posten Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar minskas med 13 000 kronor för en pensionerad officer i arvodesbefattning till $(27\,000 - 13\,000 =)$ 14 000 kronor.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 6 108 kronor, uppföres med oförändrat belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 45 200 kronor på grund av överföring av vissa tjänster från arméns avlöningsanslag, 15 500 kronor på grund av genomförda löneregleringar samt 44 000 kronor för löneklassuppflyttningar och befordringar enligt reglerad befordringsgång men minskas med 18 912 kronor för fyra biträden för skriv- och kontorsgöromål. Posten ökas sålunda med $(45\,200 + 15\,500 + 44\,000 - 18\,912 =)$ 85 788 kronor till $(1\,282\,000 + 85\,788 =)$ i runt tal 1 370 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 499 000 kronor till $(691\,892 + 499\,000 =)$ 1 190 892 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel minskas med 7 000 kronor till $(22\,000 - 7\,000 =)$ 15 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 635 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för försvarets civilförvaltning uppföra ytterligare två kontorsbiträdestjänster i lönegrad Ca 8;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	924 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	14 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	6 108
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 370 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 190 892
Summa kronor	3 505 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	15 000
Nettoutgift kronor	3 490 000

c) till *Försvarets civilförvaltning*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 490 000 kronor.

[7] **Försvarets civilförvaltning: Omkostnader.**

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	445 000	472 302
1952/53 (statsliggaren s. 166)	385 000	
1953/54 (förslag)	430 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 5) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets civilförvaltning: Omkostnader för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 430 000 kronor.

Yrkande.

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 50 000 kronor.

	Ökning
1. Sjukvård m. m.	6 000
2. Höjda traktamenten, taxor, priser m. m.	44 000
	50 000

Motiv.

1. Ökningen anses erforderlig med hänsyn till belastningen på anslagsposten under budgetåret 1951/52. I omkostnadsstaten har för innevarande budgetår för ifrågavarande ändamål upptagits 30 000 kronor.

2. Av ökningen belöper 9 000 kronor på resor och traktamenten (nu 41 000 kronor), 10 000 kronor på bränsle, 12 000 kronor på renhållning och städning, 7 000 kronor på telefon samt 6 000 kronor på publikationstryck.

Departementschefen.

Det torde vara ofrånkomligt att civilförvaltningens omkostnadsanslag uppräknas på grund av de allmänna kostnadsstegringarna. Jag föreslår att anslaget höjes med 45 000 kronor till 430 000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets civilförvaltning: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 430 000 kronor.

[8] Krigsmaterielverket: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	2 465 000	3 168 978
1952/53 (statsliggaren s. 167)	2 960 000	
1953/54 (förslag)	3 620 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 8) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till Krigsmaterielverket: Avlöningar för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 3 550 000 kronor.

Yrkande.

Krigsmaterielverket (skr. 19/s 1952) hemställer, att anslaget höjes med 752 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Krigsmaterielverkets huvuddel.		
1 byrådirektör Ce 31	21 984	
1 amanuens	16 464	
1 biträdande ingenjör Cg 19	11 868	
1 kontorist Ce 13	9 348	
1 kanslibiträde Ce 11	8 652	
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål		7 548

	Ökning	Minskning
2. Krigsmaterielverkets lokalförvaltningar.		
1 platschef Ce 30	19 860	
1 förste förrådsförvaltare Ce 22	12 840	
1 verkmästare Cg 21	12 120	
1 maskinist Ce 15	9 288	
2 förrådsförmän Ce 14	17 832	
1 kontorist Ce 13	8 604	
1 reparatör Ce 12	8 280	
1 vaktmästare Ce 10	7 632	
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	6 936	
1 säsonganställd eldare, 4 tjänstgöringsmånader.....	2 600	
3. Omräkning.		
Rörligt tillägg	560 000	
Löneklassuppflyttningar	25 000	
	759 308	7 548
	+ 751 760	
	Avrundat 752 000	

Motiv.

1. Innehavaren av den föreslagna byrådirektörstjänsten avses för handhavandet av kontrollmetodikfrågor.

Med hänsyn till ökningen av antalet patentärenden föreslås att för administrativa byråns juridiska sektion inrättas ytterligare en tjänst för amanuens i reglerad befordringsgång.

Övriga förslag till personalförändringar under denna punkt avser ämbetsverkets förrådsbyrå. Den biträdande ingenjören avses för arbetsstudier rörande förrådsarbetet. Kontoristen åter avses för driftsektionens planeringsdetalj under det att kanslibitradet avses för förvaltningssektionen. En av de för driftsektionen nu avsedda tjänsterna för biträde för skriv- och kontorsgöromål anses kunna indragas i samband med tillkomsten av nyssnämnda tjänster.

2. Tjänsten för verkmästare i Cg 21 avses för lokalförvaltningen i Kortfors under det att övriga under denna punkt föreslagna tjänster m. m. avses för ett under anläggning varande nytt centralförråd, vilket beräknas kunna tagas i bruk under budgetåret 1953/54.

Departementschefen.

I enlighet med vad jag anfört i det föregående vid behandlingen av försvarets civilförvaltnings avlöningsanslag räknar jag icke för nästa budgetår med några förändringar beträffande krigsmaterielverkets personaluppsättning utöver dem som redan genomförts enligt riksdagens beslut i anledning av propositionerna 1952:241 och 251. Jag förutsätter emel-

lertid att Kungl. Maj:t, därest det under anläggning varande nya centralförrådet skulle kunna tas i bruk före utgången av nästa budgetår, skall äga att, med utnyttjande av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, medgiva anställande av för förrådets drift oundgängligen erforderlig personal.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1953/54 till 3 620 000 kronor enligt följande.

Posterna Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 132 400 kronor, Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 100 000 kronor, samt Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 17 000 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal höjes med 87 000 kronor på grund av genomförda löneregleringar och 12 000 kronor för löneklassuppflyttningar till $(2\,079\,000 + 87\,000 + 12\,000 =) 2\,178\,000$ kronor.

Posten Rörligt tillägg höjes med 561 000 kronor till $(679\,600 + 561\,000 =) 1\,240\,600$ kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel, 48 000 kronor, uppföres med oförändrat belopp.

Anslagshöjningen utgör 660 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för krigsmaterielverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	132 400
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	100 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	17 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 178 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 240 600
Summa kronor	3 668 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	48 000
Nettoutgift kronor	3 620 000

b) till *Krigsmaterielverket*: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 620 000 kronor.

[9] Krigsmaterielverket: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	310 000	396 656
1952/53 (statsliggaren s. 169)	355 000	
1953/54 (förslag)	445 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 9) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Krigsmaterielverket: Omkostnader för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 445 000 kronor.

Yrkande.

Krigsmaterielverket hemställer, att anslaget höjes med 110 000 kronor.

	Ökning
1. Resekostnader	10 000
2. Expenser	100 000
	110 000

Motiv.

1. Höjningen föranledes av ökad reseverksamhet och höjda traktamentskostnader.

2. Av ökningen belöper 6 000 kronor på bränsle, lyse och vatten (nu 8 000 kronor), 88 500 kronor på övriga expenser (nu 219 000 kronor) — varav 85 000 kronor för eget behov och 3 500 kronor för annat än eget behov — samt 5 500 kronor på vakttjänst (nu 18 000 kronor). Ökningen beror till huvudsaklig del på inträffade prisstegringar och höjda löner.

Departementschefen.

Detta anslag måste med hänsyn till inträffade automatiska kostnadsökningar avsevärt uppräknas. Jag kan dock icke tillstyrka att anslaget upptages med högre belopp än det enligt statsverkspropositionen preliminärt beräknade, eller 445 000 kronor, vilket skulle innebära en anslagshöjning med 90 000 kronor. Jag hemställer alltså att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Krigsmaterielverket: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 445 000 kronor.

[10] Krigsmaterielverket: Förrådsorganisationen m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	1 160 000	1 410 000
1952/53 (statsliggaren s. 170)	1 540 000	
1953/54 (förslag)	1 940 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 10) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till Krigsmaterielverket: Förrådsorganisationen m. m. för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 1 925 000 kronor.

Yrkande.

Krigsmaterielverket hemställer, att anslaget höjes med 485 000 kronor.

	Ökning
1. Nytt centralt ammunitionsförråd	250 000
2. Höjda löner och priser	235 000
	485 000

Motiv.

1. Av ökningen hänför sig 128 000 kronor till lönekostnader och återstoden, 122 000 kronor, till driftkostnader som främst beror på den under första tiden erforderliga uttorkningen av berganläggningen.

2. Av denna ökning belöper 135 000 kronor på höjda lönekostnader, främst på grund av nytt kollektivavtal, och återstoden, 100 000 kronor, på till 18 procent uppskattade prisstegringar å förnödenheter och tjänster.

Departementschefen.

Det är ofrånkomligt att ytterligare avsevärt uppräknat detta anslag. Jag anser mig emellertid kunna utgå från att medelsbehovet skall kunna i huvudsak tillgodoses inom ramen för ett belopp av 1 940 000 kronor. Anslaget bör alltså uppföras med nämnda belopp, vilket skulle innebära en anslagshöjning med 400 000 kronor. Jag hemställer att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Krigsmaterielverket: Förrådsorganisationen m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 940 000 kronor.

[11] Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	1 470 000	1 741 329
1952/53 (statsliggaren s. 171)	1 700 000	
1953/54 (förslag)	2 057 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 13) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor. I samband därmed anmäldes att frågan om organisationen av försvarets fastighetsförvaltning skulle upptagas till behandling.

Yrkande.

Fortifikationsförvaltningen (skr. ²⁴/₁ 1953) hemställer, att anslaget höjes med 1 580 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Ändrad organisation av försvarets fastighetsförvaltning.		
Överföring till fortifikationsförvaltningen av vissa tjänster m. m.	1 081 000	
2. 1 byrådirektör Ce 31 (sakanslag) — förste byrådirektör Cp 9 (avlöningsanslag)	25 572	
3. Personalförstärkning.		
1 pensionerad officer (chef för luftskyddsdetaljen)		
1: 32	8 254	
1 förste byråintendent Ce 29	21 984	
2 byråingenjörer Ce 25	34 656	
2 amanuenser enligt reglerad befordringsgång ...	26 328	
1 skogstjänsteman Ce 19	11 868	
1 kanslibiträde Ce 11	9 000	
4. 1 kanslibiträde Ca 11 (registrator på administrativa byrån) — kontorist Ca 13	408	
1 reparatör Ce 12—Ca 12	—	
5. Omräkning.		
Löneklassuppflyttningar	15 300	
Rörligt tillägg	318 930	
Genomförda löneregleringar	58 700	
Ökade inkomster av pensionsmedel		32 000
	1 612 000	32 000
	+ 1 580 000	

1. Med skrivelse den 26 november 1951 avgav *fortifikationsförvaltningen* och *statens organisationsnämnd* rapport över verkställda organisationsförsök rörande försvarets fastighetsförvaltning. De i rapporten avgivna förslagen berör huvudsakligen den regionala och lokala fastighetsförvaltningen och innebär i huvudsak följande.

Militärbefälhavare skall vara regional fastighetsförvaltande myndighet för samtliga inom militärområdet förlagda enheter (lokalmyndigheter) ur krigsmakten. Undantagna skall endast vara Stockholms och Karlskrona örlogsvarv samt Stockholms och Blekinge kustartilleriförsvar. Ifrågasättande organ skall lyda direkt under den centrala fastighetsförvaltande myndigheten — fortifikationsförvaltningen. Militärbefälsstaberna skall förstärkas med fortifikationsofficerare och annan personal. Extra tjänster och arvodestjänster föreslås skola utbytas mot pensionsberättigande tjänster. Viss personal som nu avlönas från sakanslag föreslås bli avlönad från avlöningsanslag.

Inom armén skall lantmilitära försvarsområdesstaber, regementen, kårer m. fl. förband vara lokalityndigheter i fastighetsfrågor. Vid försvarsområdesstaberna skall fastighetsfrågorna handläggas av deltidstjänstgörande officer och driftingenjör samt en aktiv underofficer ur fortifikationskåren. Vid truppförbanden skall finnas deltidstjänstgörande kasernofficer och driftingenjör, kasernunderofficer — regelmässigt arvodesbefattning — samt arbetarpersonal. Vid vissa förband skall nuvarande arvodesbefattningar för skjutfälts- och kasernofficerare bibehållas.

Flygbasområdesstaber, flottiljer m. fl. förband skall vara lokalityndigheter inom flygvapnet. Fastighetsfrågorna skall vid nyssnämnda staber handläggas av deltidstjänstgörande förvaltningsofficer och driftingenjör samt fältmästare. Vid flygvapnets övriga lokalityndigheter skall fastighetsorganen organiseras enligt samma grunder som vid arméns motsvarande förband.

Marinens lokalityndigheter skall i stort sett bibehålla nuvarande organisation. Huvuddelen av fastighetsförvaltningen skall liksom hittills åvila örlogsvarvens byggnadsdepartement (byggnadsavdelning) och kustartilleriförsvarens fortifikationsförvaltningar. Vissa ytterligare befattningar skall tillkomma.

Ett genomförande av den organisation för regional och lokal fastighetsförvaltning för vilken nu redogjorts medför att lönekostnaderna för ifrågavarande organ ökar med i runt tal 500 000 kronor. Merkostnaderna för utökningen av fortifikationskårens personal har därvid upptagits i enlighet med det förslag för vilket i det följande kommer att lämnas en kortfattad redogörelse. En kostnadsminskning av 360 000 kronor beräknas uppkomma genom att fortifikationsförvaltningen kan avlastas vissa arbetsuppgifter.

Över fortifikationsförvaltningens och organisationsnämndens rapport har berörda myndigheter och organisationer avgivit yttranden. För inhämtande av upplysningar rörande dessa torde få hänvisas till handlingarna.

Överbefälhavaren framlägger i sitt yttrande efter hörande av försvarsgrenscheferna och i samråd med fortifikationsförvaltningen och organisationsnämnden ett nytt förslag till organisation av fastighetsförvaltningen inom försvaret. Detta förslag avviker från det i rapporten avgivna förslaget rörande den regionala och lokala fastighetsförvaltningen i bland annat följande avseenden. Marinens och flygvapnets lokala myndigheter skall liksom för närvarande vara direkt underställda den centrala myndigheten. Ifrågavarande myndigheter skall således icke sortera under militärbefälhavarna i deras egenskap av regionala myndigheter för fastighetsförvaltningen. Militärbefälsstaberna föreslås skola erhålla en något annorlunda personalförstärkning än den som föreslagits i rapporten. Fortifikationssektionerna vid militärbefälsstaberna anses böra organiseras på annat sätt än som föreslagits i rapporten. Befattningen som kasernunderofficer vid arméns lokalityndigheter anses i vissa fall kunna besättas med överfurir (rustmästare). Utöver den personal som föreslagits i rapporten skall

vid arméns förband finnas en kasernöverfurir. Marinens och flygvapnets lokalkmyndigheter föreslås i huvudsak bibehålla nuvarande organisation. Flertalet lokalkmyndigheter tillhörande flygvapnet föreslås erhålla byggnadstekniskt biträde från fortifikationsförvaltningens organisation för nybyggnadskontroll eller från annan myndighet.

Överbefälhavarens förslag, som har remissbehandlats, beräknas öka personalkostnaderna för den regionala och lokala fastighetsförvaltningen med i runt tal 430 000 kronor. En kostnadsminskning till ett belopp av 140 000 kronor beräknas uppkomma genom att fortifikationsförvaltningen kan avlastas vissa arbetsuppgifter.

På grundval av överbefälhavarens nyssnämnda förslag har *chefen för armén* den 21 november 1952 avgivit förslag till ändrad sammansättning av fortifikationskåren. Förslaget innebär en utökning av fortifikationskårens stat med beställningar för 4 majorer, 6 kaptener, 23 förvaltare och 1 fanjunkare. Därjämte föreslås att 1 beställning för överste eller överstelöjtnant och 1 beställning för överstelöjtnant utbytes mot 2 överstebeställningar, 5 beställningar för major utbytes mot 5 beställningar för överstelöjtnant och 6 beställningar för major eller kapten utbytes mot 6 beställningar för major. Därest föreslagna förvaltarbeställningar inrättas kan beställningarna för 3 fortifikationskassörer samt 20 förrådsmästartjänster utgå ur organisationen. Förslaget medför fullt genomfört en kostnadsökning med 285 000 kronor. För nästa budgetår äskas beställningar för 2 kaptener och 10 förvaltare varjämte 1 beställning för major eller kapten föreslås skola utbytas mot 1 beställning för överstelöjtnant.

Överbefälhavaren har i likhet med fortifikationsförvaltningen och organisationsnämnden föreslagit att kostnaderna för vissa tjänster avsedda för fastighetsförvaltningen skall överföras från arméns och marinens avlöningsanslag och vissa sakanslag till förevarande anslag. Samtidigt skall, som i det föregående omnämnts, en viss förstärkning och stabilisering av personalorganisationen äga rum. De på grundval av överbefälhavarens förslag uppkommande merkostnaderna under förevarande anslag uppgår sammanlagt till 1 081 000 kronor.

Fortifikationsförvaltningen förordar vissa ändringar i förhållande till överbefälhavarens förslag såvitt avser personal med avlöning från sakanslag, avsedd för de s. k. nybyggnadsdistrikten.

Fortifikationsförvaltningen framhåller, att frågan om en minskning av ämbetsverkets personalkader bör upptagas först sedan den regionala och lokala organisationen vunnit erforderlig stadga.

2. Ämbetsverket föreslår, att tjänsten för byrådirektör och chef för byggnadsbyråns arbetssektion, nu avlönad från sakanslag med placering i Ce 31, utbytes mot en tjänst för förste byrådirektör i Cp 9 med avlöning från förevarande anslag.

3. För närvarande handhaves luftskyddsärenden vid mobiliseringssektionen inom ämbetsverkets befästningsbyrå av bland annat en kontraktsanställd pensionerad major. Ämbetsverket föreslår, att en arvodesbefattning för pensionerad officer i 1:32 inrättas för de uppgifter som för närvarande åvilar nyssnämnde major.

Sedan flygförvaltningen därom gjort framställning föreslår fortifikationsförvaltningen att en tjänst för förste byråintendent i Ce 29 överföres till fortifikationsförvaltningens avlöningsanslag. Ifrågasvarande tjänst är numera till övervägande delen avsedd för göromål inom fortifikationsförvaltningens verksamhetsområde.

Vid vardera av elektro- och värmesektionerna inom fortifikationsförvaltningens byggnadsbyrå ombesörjer för närvarande en ingenjör i Ce 22 vissa revisionsbesiktningar m. m. Arbetsuppgifterna för nämnda ingenjörer är av sådan omfattning att en personalökning anses nödvändig. Ämbetsverket föreslår att två tjänster för byråingenjör i Ce 25 inrättas för besiktning av större anläggningar.

Då ämbetsverket år 1948 inrättades beräknades omfattningen av dess personal med hänsyn till, bland annat, byggnadsvolymen för ämbetsverket. Personalen har till följd av den sedermera ökade byggnadsvolymen utökats från omkring 450 till omkring 575 befattningshavare. Omfattningen av personalärenden, vilka handlägges å administrativa byråns kanslisektion, har i motsvarande grad ökat. För att kunna fullgöra de sålunda utökade arbetsuppgifterna har förvaltningen under budgetåret 1951/52, utöver i personalförteckningen upptaget antal amanuenser, anställt ytterligare två. Då någon minskning av arbetsuppgifternas omfattning icke synes vara att förvänta, föreslår ämbetsverket att två amanuens tjänster enligt bestämmelserna om reglerad befordringsgång upptages i personalförteckningen.

Fortifikationsförvaltningen beräknar att avsevärda kostnadsbesparingar kan göras, om planerna för skogshushållningen uppgöres centralt hos ämbetsverket i stället för, såsom för närvarande i regel är fallet, genom lokala förrättningsmän. Ämbetsverket föreslår därför att en tjänst för skogstjänsteman i högst lönegraden Ce 19 inrättas.

Den föreslagna tjänsten för kanslibiträde är avsedd för diarieföring, personalregistrering m. m. vid ämbetsverkets och fortifikationskårens chefs-expedition.

4. Förslaget om att uppflytta 1 kanslibiträde (registrator på administrativa byrån) till kontorist har framställts i tidigare anslagsäskande (prop. 1951:110, s. 58).

Från och med budgetåret 1951/52 tillkom en tjänst för reparatör i Ca 13 i utbyte mot en tjänst för eldare i Ca 11. Ämbetsverket har förordnat en annan än innehavaren av tjänsten i Ca 11 till innehavare av tjänsten

i Ca 13. Innehavaren av ifrågavarande tjänst i Ca 11 har förordnats till tjänsteman i Ce 12. Ämbetsverket föreslår nu att sistnämnda tjänst utbytes mot en ordinarie motsvarande tjänst.

Departementschefen.

Jag är icke beredd att utan ytterligare prövning taga slutlig ställning till de framlagda förslagen till organisation av försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning. På grundval av de verkställda undersökningarna bör först undersökas huruvida icke fastighetsförvaltningen inom områden med flera enheter ur krigsmakten kan samordnas. Härvid bör även undersökas om icke flera enheter belägna i närheten av varandra kan betjänas av ett gemensamt organ för fastighetsförvaltning. Det bör framhållas att de olika försvarsgrenarnas problem inom detta förvaltningsområde torde vara så likartade att möjlighet bör föreligga att, liksom inom centralförvaltningen, samordna desamma i gemensamma förvaltningsorgan. Om en sådan organisation kan genomföras bör kostnaderna för verksamheten kunna nedbringas. Ifrågavarande prövning bör icke hindra att den förutsatta översynen av fortifikationsförvaltningens organisation påbörjas under nästkommande budgetår, därest erforderlig organisationsexpertis kan ställas till förfogande härför.

Frågan om att ändra sammansättningen av fortifikationskårens personalstat sammanhänger nära med organisationen av försvarets fastighetsförvaltning. Det av arméchefen avgivna förslaget i ämnet bör därför upptagas till behandling i samband med behandlingen av resultaten av nyssnämnda förnyade prövning av fastighetsförvaltningens organisation.

Beträffande fortifikationsförvaltningens personaluppsättning kan jag icke nu förorda annan förändring än att jag tillstyrker, att en tjänst för förste byråintendent i Ce 29 överföres från flygförvaltningen till fortifikationsförvaltningen samt att en befattning för reparatör i Ce 12 utbytes mot en motsvarande tjänst i Ca 12.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1953/54 till 2 057 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 6 600 kronor för ordinariesättning av en reparatör i Ca 12, 350 kronor för löneklassuppflyttningar och 8 086 kronor på grund av genomförda löne-regleringar till $(410\,000 + 6\,600 + 350 + 8\,086 =)$ i runt tal 425 000 kronor.

Posterna Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 127 000 kronor, samt Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 9 840 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 14 436 kronor för en tjänst för förste byråintendent i Ce 29, 9 660 kronor för löneklassuppflyttningar och 30 100 kronor på grund av genomförda löneregleringar samt minskas med 6 600 kronor för ordinariesättning av reparatörstjänsten. Posten ökas alltså med $(14\,436 + 9\,660 + 30\,100 - 6\,600 =)$ 47 596 kronor till i runt tal 885 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 322 500 kronor till $(417\,660 + 322\,500 =)$ 740 160 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel ökas med 32 000 kronor till $(98\,000 + 32\,000 =)$ 130 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 357 000 kronor.

Med hänsyn till att även den lägre extra ordinarie personalen vid fortifikationsförvaltningen förtecknas i personalförteckning, som fastställs av Kungl. Maj:t, torde anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal även för nästa budgetår kunna betecknas förslagsvis. Posten bör emellertid liksom hittills maximeras av Kungl. Maj:t.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för fortifikationsförvaltningen uppföra dels under rubriken Tjänstemän å ordinarie stat en tjänst för reparatör i lönegrad Ca 12, dels ock under rubriken Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25 med avlöning från fortifikationsförvaltningens avlöningsanslag en tjänst för förste byråintendent i lönegrad Ce 29;

b) fastställa följande avlöningsstat för fortifikationsförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	425 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbe- fattningar, <i>förslagsvis</i>	127 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	9 840
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	885 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	740 160
Summa kronor	2 187 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	130 000
Nettoutgift kronor	2 057 000

c) till *Fortifikationsförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 057 000 kronor.

[12] **Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader.**

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	220 000	220 402
1952/53 (statsliggaren s. 173)	270 000	
1953/54 (förslag)	295 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 14) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 270 000 kronor.

Yrkanden.

Fortifikationsförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 28 000 kronor.

1. Höjda rese- och traktamentsersättningar	8 000
2. Ökade löner och priser	6 000
3. Höjda telefontaxor	9 000
4. Anskaffning av skåp	5 000
	<u>28 000</u>

Motiv.

1. För innevarande budgetår står 48 000 kronor till förfogande för reseersättningar. Med hänsyn till att kostnaderna för personbefordran å järnväg stigit under år 1952 och högre traktamentsbelopp fastställts genom det nya resereglementet föreslår ämbetsverket att anslagsposten till reseersättningar höjes med 5 000 kronor. Resterande belopp, 3 000 kronor, avses för att bestrida resekostnader m. m. för den skogstjänsteman, för vilken en tjänst föreslagits under föregående anslag.

2. För ökade löner till städningsspersonal och höjda priser för rengöringsmateriel beräknar ämbetsverket, trots viss kostnadsbesparande omläggning av städningstjänsten, ett ökat medelsbehov av 3 000 kronor. Höjningen av priserna under år 1952 för skrivmateriel, kontorsutensilier och inventarier beräknas medföra ökade utgifter på omkring 3 000 kronor.

3. Höjda avgifter för telefonabonnemang (omkring 20 %) och samtalsavgifter (omkring 15 %) föranleder en merkostnad av omkring 9 000 kronor.

4. Beloppet är avsett för nyanskaffning av skåp för förvaring av sammanställnings- och avstyckningskartor och ny ekonomisk karta över landet.

Departementschefen.

Jag förordar, att förevarande anslag uppföres med 295 000 kronor för nästkommande budgetår. Anslagshöjningen, 25 000 kronor, avses för att täcka inträffade höjningar av traktamenten, resekostnader, taxor m. m. samt möjliggöra att de viktigaste av nyanmälda behov kan tillgodoses.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 295 000 kronor.

[13] Arméförvaltningen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	1 350 000	1 719 192
1952/53 (statsliggaren s. 174)	1 610 000	
1953/54 (förslag)	2 045 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 18) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Arméförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 1 725 000 kronor.

Yrkande.

Arméförvaltningen (skr. 20/8 1952) hemställer, att anslaget höjes med 177 000 kronor.

	Ökning
1. 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	7 548
2. Uppflyttning i lönegrad av vissa tjänster	26 772
3. 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — kontorsbiträde Ca 8	384
4. Omräkning.	
Lönereglering enligt prop. 1952:107 för pensionerad personal	
i arvodesbefattningar	42 900
Löneklassuppflyttningar	22 246
Uppräkning av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-	
ordinarie personal	28 795
Rörligt tillägg	48 440
	177 085
	Avrundat 177 000

Motiv.

1. Tjänsten avses för intendenturavdelningens drivmedelsbyrå, där personalförstärkning anses erforderlig.

2. Förslag till uppflyttningar i lönegrad har framställts beträffande åtskilliga tjänster, varvid i huvudsak åberopats de med respektive tjänster förenade arbetsuppgifternas art och omfattning.

3. Enligt grunderna för reglerad befördringsgång för biträdespersonal.

Departementschefen.

Vid behandlingen i det föregående av försvarets civilförvaltnings avlöningsanslag har jag föreslagit att vid arméförvaltningen anställas en anskaffningschef med arvode från sakanslag och förutsatt att det skall ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma storleken av arvodet.

I nämnda sammanhang har jag vidare tillstyrkt att två för telefonister avsedda kontorsbiträdestjänster i Ca 8 överföres från civilförvaltningen till arméförvaltningen. Såsom arméförvaltningen föreslagit bör vidare enligt grunderna för reglerad befordringsgång vid ämbetsverket inrättas en ny kontorsbiträdestjänst i Ca 8 i utbyte mot en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål.

I övrigt kan jag icke nu tillstyrka några personalförändringar vid arméförvaltningen utöver dem som redan genomförts enligt riksdagens beslut i anledning av propositionerna 1952: 241 och 245.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1953/54 till 2 045 000 kronor enligt följande.

Posten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 16 116 kronor för 3 kontorsbiträden i Ca 8 och minskas med 10 548 kronor på grund av viss omräkning i anledning av genomförda löneregleringar. Posten ökas alltså med $(16\,116 - 10\,548 =) 5\,568$ kronor till $(378\,000 + 5\,568 =)$ i runt tal 384 000 kronor.

Posten Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar ökas på grund av genomförd lönereglering med 28 308 kronor till $(365\,000 + 28\,308 =)$ i runt tal 393 000 kronor.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 19 500 kronor, uppföres med oförändrat belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 15 087 kronor för löneklassuppflyttningar och med 40 511 kronor på grund av genomförda löneregleringar men minskas med 4 992 kronor med hänsyn till ordinariesättning av en biträdestjänst. Posten ökas alltså med $(15\,087 + 40\,511 - 4\,992 =) 50\,606$ kronor till $(692\,000 + 50\,606 =)$ i runt tal 745 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 338 000 kronor till $(451\,500 + 338\,000 =) 789\,500$ kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel minskas med 10 000 kronor till $(296\,000 - 10\,000 =) 286\,000$ kronor.

Anslagsökningen utgör 435 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för arméförvaltningen uppföra ytterligare tre kontorsbiträdestjänster i lönegrad Ca 8;

b) fastställa följande avlöningsstat för arméförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	384 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbe- fattningar, <i>förslagsvis</i>	393 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	19 500
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal...	745 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	789 500
	Summa kronor 2 331 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	286 000
	Nettoutgift kronor 2 045 000

c) till *Arméförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 045 000 kronor.

[14] *Arméförvaltningen*: **Omkostnader.**

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	510 000	635 200
1952/53 (statsliggaren s. 175)	590 000	
1953/54 (förslag)	680 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 19) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Arméförvaltningen*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 680 000 kronor.

Yrkande.

Arméförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 90 000 kronor.

	Ökning
1. Sjukvård m. m.	5 000
2. Höjda priser, taxor och löner m. m.	85 000
	90 000

Motiv.

1. Anslagsposten till Sjukvård m. m. (nu 17 900 kronor) anses med hänsyn till belastningen under budgetåret 1951/52 böra uppräknas med 5 000 kronor.

2. Av ökningen belöper 10 000 kronor på bränsle, lyse och vatten, 21 000 kronor på renhållning och städning, 7 000 kronor på skrivmaterialier, pap-

per o. dyl., 32 000 kronor på telefon samt 15 000 kronor på övriga kostnader av expensnatur.

Departementschefen.

En uppräknig av anslaget synes nödvändig med hänsyn till inträffade prisstegringar m. m. Då jag ej har något att erinra mot arméförvaltningens beräkningar föreslår jag att anslaget uppräknas med 90 000 kronor till 680 000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arméförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 680 000 kronor.

[15] Marinförvaltningen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	600 000	757 587
1952/53 (statsliggaren s. 176)	710 000	
1953/54 (förslag)	890 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 20) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Marinförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 845 000 kronor.

Yrkande.

Marinförvaltningen (skr. ¹¹/s 1952) har hemställt, att anslaget höjes med 136 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Arvodesbefattning för pensionerad officer 1:30	21 084	
2. Arvodesbefattning för pensionerad underofficer 1:22		13 956
3. Omräkning.		
Lönereglering enligt prop. 1952:107	24 648	
Rörligt tillägg	104 910	
	150 642	13 956
	Avrundat + 136 000	

Motiv.

1. och 2. En av de vid marinförvaltningen inrättade arvodesbefattningarna för pensionerad underofficer i 1:22 avses för skeppsbyggnadsavdelningens expedition för hemliga handlingar. Befattningen innehas f. n. efter särskilt tillstånd av en pensionerad underofficer, som uppnått 65 års ålder. Enär, trots upprepade utlysningförfaranden, befattningen icke kunnat återbesättas med lämplig underofficer, föreslår marinförvaltningen att den utbytes mot en arvodesbefattning för pensionerad

officer i 1:30. Härför talar enligt ämbetsverket även det förhållandet att befattningshavaren, därest han är officer, skulle enligt gällande föreskrifter jämväl kunna anförtros förvaringen av s. k. kvalificerade hemliga handlingar.

Departementschefen.

I anslutning till vad jag i det föregående anfört under försvarets civilförvaltnings avlöningsanslag räknar jag med att vid marinförvaltningen fr. o. m. nästa budgetår skall kunna mot arvode från sakanslag anställas en anskaffningschef.

I enlighet med vad jag i nämnda sammanhang vidare anfört räknar jag för nästa budgetår i övrigt icke med några förändringar beträffande personaluppsättningen vid marinförvaltningen utöver dem som redan genomförts enligt riksdagens beslut i anledning av propositionerna 1952: 241 och 245.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1953/54 till 890 000 kronor enligt följande.

Posten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 2 300 kronor på grund av genomförda löneregleringar, 4 200 kronor för vikariats- och övertidsersättningar samt 800 kronor för löneklassuppflyttningar till $(231\,000 + 2\,300 + 4\,200 + 800 =)$ i runt tal 238 000 kronor.

Posten Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, ökas med 16 000 kronor på grund av genomförda löneregleringar till $(170\,000 + 16\,000 =)$ 186 000 kronor.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 7 800 kronor, uppföres med oförändrat belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal höjes med 6 700 kronor på grund av genomförda löneregleringar, 200 kronor med hänsyn till uppflyttningar enligt reglerad befordringsgång, 4 500 kronor för vikariats- och övertidsersättningar samt 2 200 kronor för löneklassuppflyttningar till $(250\,000 + 6\,700 + 200 + 4\,500 + 2\,200 =)$ i runt tal 265 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg höjes med 162 000 kronor till $(193\,200 + 162\,000 =)$ 355 200 kronor.

Inkomstposten Särskilda uppbördsmedel höjes med 20 000 kronor till $(142\,000 + 20\,000 =)$ 162 000 kronor.

Anslagsökningen utgör 180 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för marinförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.*Utgifter:*

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	238 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbe- fattningar, <i>förslagsvis</i>	186 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	7 800
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal...	265 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	355 200
Summa kronor	1 052 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	162 000
Nettoutgift kronor	890 000

b) till *Marinförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 890 000 kronor.

[16] Marinförvaltningen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	390 000	494 337
1952/53 (statsliggaren s. 177)	490 000	
1953/54 (förslag)	600 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 21) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Marinförvaltningen: Omkostnader för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 550 000 kronor.

Yrkande.

Marinförvaltningen har hemställt, att anslaget höjes med 209 000 kronor.

	Ökning
1. Ökade kostnader för sjukvård m. m.	4 000
2. Ökade taxor, priser och löner	46 000
3. Utökad verksamhet	50 500
4. Nya lokaler	36 300
5. Fjärrskriftförbindelse	16 000
6. Anskaffning av skåp	13 000
7. Anskaffning av kontorsmaskiner	23 000
8. Viss försöksverksamhet	3 000
9. Anskaffning av vissa inventarier	17 000
	208 800
Avrundat	209 000

Motiv.

1. Anslagsposten till sjukvård m. m. (nu 7 000 kronor) anses med hänsyn till belastningen under budgetåret 1951/52 (omkring 11 000 kronor) och beräknade möjligheter att tillsätta vakanta tjänster böra uppräknas med 4 000 kronor.

2. Av ökningen belöper 6 000 kronor på bränsle, lyse och vatten, 20 000 kronor på renhållning och städning samt 20 000 kronor på telefon.

3. Av ökningen belöper 26 000 kronor på skrivmaterialier, papper o. dyl., 1 000 kronor på blankettryck, 6 000 kronor på telefon samt 17 500 kronor på inköp och underhåll av inventarier, bokinköp m. m.

4. Av ökningen belöper 12 000 kronor på bränsle, lyse och vatten, 18 300 kronor på renhållning och städning samt 6 000 kronor på telefon.

5. Med hänsyn till de utökade försvarsanstalterna vid Norrlandskustens marindistrikt anses fjärrskriftförbindelse erforderlig mellan marinledningen och marindistriktet. Kostnaden härför beräknas till 16 000 kronor.

6. Ökningen hänför sig till anskaffning av skåp för förvaring av hemliga handlingar.

7. I äskandena för budgetåret 1952/53 anmält behov att nyanskaffa 18 skrivmaskiner och två räknemaskiner samt att inlösa förhyrda fyra skrivmaskiner och lika många räknemaskiner har icke kunnat tillgodoses med anvisat anslag. Kostnaderna härför beräknas alltså till 23 000 kronor.

8. Ökningen belöper på kostnader för prövning i rationaliseringssyfte av nya kontorstekniska hjälpmedel.

9. Beloppet hänför sig till kostnader för att säkerställa marinledningens behov av kontorsinventarier på evakueringsplatsen.

Departementschefen.

En ytterligare avsevärd uppräkning av detta anslag är nödvändig, främst för att möta automatiska kostnadsökningar men även för att kunna i den utsträckning så är ofrånkomligen erforderligt tillgodose det ökade behov av medel för expensutgifter som föranledes av att verksamheten intensifierats och nya lokaler tagits i bruk för ämbetsverkets räkning. Jag kan emellertid icke tillstyrka att anslaget upptas med högre belopp än 600 000 kronor, innebärande en anslagshöjning med 110 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

[17] Flygförvaltningen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	751 000	998 930
1952/53 (statsliggaren s. 177)	930 000	
1953/54 (förslag)	1 120 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 22) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Flygförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 1 120 000 kronor.

Yrkande.

Flygförvaltningen (skr. ¹⁴/₈ 1952) har hemställt, att anslaget höjes med 190 000 kronor. Højningen föränledes helt av omräkning av medelsbehovet enligt följande sammanställning.

	Ökning
1. Ökad belastning på anslagsposten till arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar	8 136
2. Reglerad befordringsgång	420
3. Lönereglering enligt prop. 1952: 107	13 680
4. Löneklassuppflyttningar	4 505
5. Rörligt tillägg	163 259
	190 000

Departementschefen.

I det föregående har jag under fortifikationsförvaltningens avlöningsanslag föreslagit att tjänsten för förste byråintendent i Ce 29 vid flygförvaltningen fr. o. m. nästa budgetår överföres till förstnämnda ämbetsverk.

I enlighet med vad jag anført vid behandlingen av försvarets civilförvaltnings avlöningsanslag räknar jag för nästa budgetår icke i övrigt med några personalförändringar vid flygförvaltningen utöver dem som redan genomförts enligt riksdagens beslut i anledning av propositionerna 1952: 241 och 245.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1952/53 till 1 120 000 kronor enligt följande.

Posten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 4 000 kronor på grund av beslutade löneregleringar och med 1 000 kronor för löneklassuppflyttningar till $(321\,000 + 4\,000 + 1\,000 =) 326\,000$ kronor.

Posten Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar ökas med 8 000 kronor med hänsyn till belastningen och med 8 000 kronor på grund av beslutad lönereglering till $(100\,000 + 8\,000 + 8\,000 =) 116\,000$ kronor.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 8 900 kronor, uppföres med oförändrat belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 13 300 kronor på grund av beslutade löneregleringar, 3 400 kronor för löneklassuppflyttningar och 400 kronor i anledning av befordringar enligt reglerad befordringsgång men minskas med 14 436 kronor på grund av överföring till fortifikationsförvaltningen av förutnämnda tjänst i Ce 29.

Posten upptages sålunda till $(344\ 000 + 13\ 300 + 3\ 400 + 400 - 14\ 436 =)$ i runt tal 350 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 168 000 kronor till $(241\ 100 + 168\ 000 =)$ 409 100 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel ökas med 5 000 kronor till $(85\ 000 + 5\ 000 =)$ 90 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 190 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) ur personalförteckningen för flygförvaltningen avföra en tjänst för förste byråintendent i lönegrad Ce 29;

b) fastställa följande avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	326 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	116 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	8 900
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	350 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	409 100
Summa kronor 1 210 000	

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	90 000
Nettoutgift kronor 1 120 000	

c) till *Flygförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 120 000 kronor.

[18] Flygförvaltningen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	440 000	621 826
1952/53 (statsliggaren s. 179)	600 000	
1953/54 (förslag)	750 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 23) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Flygförvaltningen: Omkostnader för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

Yrkande.

Flygförvaltningen har hemställt, att anslaget höjes med 250 000 kronor.

	Ökning
1. Ökade kostnader för sjukvård m. m.	2 000
2. Höjda traktamenten, taxor, priser och löner	57 000
3. Ökade expenskostnader till följd av ökad verksamhet, personal- ökningar och nya lokaler	150 500
4. Expenskostnader, som f. n. bestrides från andra anslag	21 000
5. Ersättningsanskaffning av skrivmaskiner	5 500
6. Utbyte av gardiner	4 000
7. Oförutsedda utgifter	10 000
	250 000

Motiv.

1. Anslagsposten till sjukvård m. m. (nu 5 000 kronor) anses med hänsyn till belastningen under budgetåret 1951/52 (7 241 kronor) och med beaktande av höjda vårdavgifter å sjukhus böra uppräknas med 2 000 kronor.

2. Av ökningen belöper 5 000 kronor på resor och traktamenten, 18 000 kronor på renhållning och städning, 500 kronor på blankettryck samt 33 500 kronor på telefon.

3. Av ökningen belöper 16 000 kronor på bränsle, lyse och vatten i nya lokaler för försvarets robotvapenbyrå och flygförvaltningens anpassningslaboratorium, 41 000 kronor på städning och 8 000 kronor på innerbevakning av samma lokaler, 3 000 kronor på skrivmaterialier, papper o. dyl., 57 500 kronor på telefon samt 25 000 kronor på inventarier.

4. Här avsedda kostnader hänför sig till vissa laboratorielokaler för materielavdelningens elektriska byrå, vilka lokaler icke ingår i de av flygförvaltningen disponerade utrymmena på Ladugårdsgärde. Av kostnaderna belöper 3 000 kronor på bränsle, lyse och vatten, 4 000 kronor på städning, 3 000 kronor på telefon och 11 000 kronor på innerbevakning.

5. Beloppet avses för ersättningsanskaffning av 15 skrivmaskiner. Det för innevarande budgetår anvisade anslaget beräknas icke lämna tillgång till någon ersättningsanskaffning av skrivmaskiner.

6. Ett stort antal av de i flygvapnets ämbetsbyggnad uppsatta gardinerna är så förslitna att de måste ersättas. Kostnaden härför beräknas till 4 000 kronor.

Departementschefen.

Även detta anslag är det nödvändigt att uppräknas avsevärt med hänsyn till automatiska kostnadsökningar och för att tillgodose de angelägnaste av de nya medelsbehov som flygförvaltningen anmält. Jag kan emellertid icke tillstyrka att anslaget upptas med högre belopp än 750 000 kronor, innebärande en anslagshöjning med 150 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygförvaltningen*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kronor.

[19] Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	122 000 000	157 042 082
1952/53 (statsliggaren s. 183)	143 000 000	
1953/54 (förslag)	181 500 000	

¹ Därutöver 45 000 kronor överförda från anslaget Armén: Vissa repetitionsövningar m. m.

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 29) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 181 500 000 kronor.

Till följd huvudsakligast av förefintliga vakanser utvisar försvarsgrenarnas allmänna avlöningsanslag lägre belastning än vad som skulle vara fallet, om alla i personalförteckningarna för armén, marinen och flygvapnet redovisade personalstater vore fyllda. För att såvitt möjligt erhålla överensstämmelse mellan anslag och belastning har anslagen för varje budgetår beräknats med ledning av tillgängliga uppgifter om medelsförbrukningen på anslag för tidigare budgetår.

Yrkanden.

Försvarets civilförvaltning föreslår i anslutning till yrkanden av chefen för armén m. fl. myndigheter vissa personalförändringar m. m. vid armén.

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1. Vissa förändringar beträffande arméstaben.			
1 kapten Ma 27	18 276		
1 pensionerad officer i arvodesbefattning 1: 30	—		
1 assistent Cg 22—Ce 22	—		
1 kontorsskrivare Cg 19 — assistent Ce 22	2 088		
1 kanslibiträde Ce 11, vakant		—	
1 kansliskrivare Ce 15 — kontorskrivare Ca 19	—		
1 kanslibiträde Ca 11 — kontorist Ca 13	—		
2 kanslibiträden Ce 11 — kontorister Ce 13	—		

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — kanslibiträde Ce 11....	—	—	
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål uppföres på personalförteckningen	—	—	+
			20 364
2. Indragningen av K 2 och T 2 N.			
1 bataljonsläkare Ca 27, vakant ...	—	—	
1 kontorist Ca 13, vakant	—	—	
1 köksföreståndare Ca 12		4 140	
1 biträdande köksföreståndare Ca 10		636	
5 pensionerade underofficerare i arvodesbefattningar 1: 22		9 810	
1 förrådsvaktnästare Ce 12, vakant		—	
6 biträden för skriv- och kontorsgöromål		17 340	—
			31 926
3. Indragningen av infanteribefälhavarstaben vid Stockholms kustartilleriförsvär.			
1 infanteribefälhavare Ma 33/30 — överstelöjtnant Ma 33	—	—	
1 intendent 1: 30 — kapten eller pensionerad officer i arvodesbefattning Md 27/1: 30	—	—	
2 förrådsförmän Ca 13		4 430	
2 förrådsmän Ce 11		4 096	
1 kontorsbiträde Ca 8		1 786	
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål		1 597	—
			11 909
4. Motorisering av A 4.			
1 förvaltare Ma 23	—	—	
1 arméingenjör Ce 24	—	—	
1 furageunderofficer 1: 22		—	
1 bataljonsveterinär Ca 23		—	
2 överfurirer (i hovslagartjänst) Ma 14		—	
2 furirer (i hovslagartjänst) Me 11/10		—	
2 förrådsmän Ce 11		—	
6 remontryttare Ce 11		—	

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
5. Organisationen av fallskärmsjägar- utbildningen.			
1 major Ma 30	19 860		
1 byråingenjör Cg 27 — arméingen- jör av 2. graden Ca 27	—		
4 förrådsförmän Cg 13 — Ce 13 ...	—		
1 förrådsman Cg 11—Ce 11	—		
Hopptillägg	66 240		+
			86 100
6. Omorganisation av hundväsendet.			
Personalen vid arméhundväsendet avföres från arméns stat		259 512	
Vissa arvoden		13 000	—
			272 512
7. Flyttning av Norrköping—Linkö- pings försvarsområdesstab.	—		—
8. Arméns underbefälsorganisation.			
76 rustmästare (76 överfurirer)	697 072		
157 överfurirer	1 440 004		
31 överfurirer	—		
1 110 instruktörsaspiranter	7 929 840		
37 furirer		296 768	
1 023 korpraler (konstaplar)		3 621 420	
1 340 vicekorpraler (vicekonstaplar) och meniga		3 778 800	+
			2 369 928
9. Personal för frivilligfrågor.			
1 personalassistent Ce 19 vid armé- staben	11 868		
7 pensionerade officerare i arvodes- befattningar 1: 30, en vid varje mi- litärbefälsstab	—		
22 personalassistenter Ce 13, en vid varje försvarsområdesstab	—		
Arvoden till assistenter för frivillig- frågor		—	+
			11 868
10. Löneställningen för försvarsområ- desbefälhavare.			
Kommandanten i Stockholm, tillika försvarsområdesbefälhavare för Stockholms försvarsområde 2: 14 — Mo 14	11 110		

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
7 försvarsområdesbefälhavare Mo 14 eller 1: 36 — Mo 14	92 466		
11 försvarsområdesbefälhavare 1: 36 — Mo 13	236 742		
Försvarsområdesbefälhavaren för Ki- runa—Jokkmokks försvarsområde Ma 33 — Mo 13	5 880		+
			346 198
11. Löneställningen för och redovisning- en av vissa skolchefer.			
Överstelöjtnant eller major Ma 33/30 vid arméstaben — chef för infan- teriets kadettskola Ma 33/30	—		
Major Ma 30 vid arméstaben — chef för artilleriets kadettskola Ma 30	—		
Major Ma 30 vid infanteriskjutsko- lan — chef för arméns skyddsskola Ma 30	—		
Major Ma 30 vid fälttygkåren — chef för tygförvaltningsskolan Ma 33 ..	—		
Major Ma 30 vid intendenturkåren — chef för intendenturförvaltnings- skolan Ma 33	—		
Major Ma 30 vid trängtrupperna — överstelöjtnant eller major Ma 33/30 (chef för arméns underhålls- skola).....	—		
12. Tjänstegrensinspektörerna.			
1 expeditionsunderofficer 1: 22 vid arméöverläkarens expedition	5 476		
1 kontorsbiträde Ca 8 vid samma expedition — kontorist Ca 13	—		
1 biträde för skriv- och kontorsgöro- mål uppföres på personalförteck- ningen	—		+
			5 476
13. Utbyggnad av regementsofficerska- dern vid luftvärnet.			
1 överstelöjtnant eller major Ma 33/30 och 1 major Ma 30 (2 majo- rer Ma 30)	40 520		+
			40 520

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
14. Överflyttning av viss värnpliktsutbildning till luftvärnet.			
1 fanjunkare Ma 19 vid kavalleriet överföres till luftvärnet	—		
1 fanjunkare Ma 19 vid pansartrupperna överföres till luftvärnet . . .	—		
1 sergeant Ma 16 vid trängtrupperna överföres till luftvärnet.	—		—
15. Utbyggnad av signaltruppernas (signalregementets) organisation.			
1 major Ma 30	21 084		
1 kapten Ma 27	18 276		
1 radiotelegrafist Ce 16	10 488		
3 radiotelegrafister Ce 16 — förste radiotelegrafister Ce 18 (2 Ce 18)	1 704		
		+	51 552
16. Signalskolans organisation.			
2 förvaltare eller fanjunkare Ma 21/19 — förvaltare Ma 23.	3 216		
1 förvaltningsunderofficer 1: 22.	5 476		
2 instruktörer Cg 16	20 976		
4 rustmästare (överfurirer Ma 14).	38 736		
1 överfurir Ma 14	9 684		
1 förrådsförmän Cg 13 — Ce 13	—		
1 kollektivavtalsanställd arbetare — förrådsman Ce 11.	8 652		
1 kanslibiträde Ce 11 — kontorist Ce 13	696		
		+	87 436
17. Radarskolans organisation.			
1 överstelöjtnant eller major Ma 33/30 vid luftvärnet — chef för arméns radarskola Ma 33/30	—		
2 kaptener Md 27	35 304		
1 tygverkmästare av 2. klassen Ca 19	11 400		
1 biträdande ingenjör Cg 19	11 400		
4 armétekniker Ca 14	37 200		
1 förrådsman Ce 11.	8 304		
2 vaktmästare Ce 10	15 888		
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål.	6 480		
		+	125 976

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
18. Förändringar i övrigt beträffande vissa personalstater.			
Trängtrupperna.			
1 major Ma 30 — överstelöjtnant Ma 33.....	2 548		
4 förvaltare Ma 21 — Ma 23	—	+	2 548
Fälttygkåren.			
3 majorer Ma 30 — överstelöjtnan- ter Ma 33	7 644		
3 majorer Ma 30	60 780		
1 kapten Ma 27 — major Ma 30 ...	2 816		
Arvode till tygmästare		780	
6 kaptener Ma 27	104 644		
51 kaptener(ryttmästare) Ma 27 över- föres från truppförband m. m. . .	—		
1 kapten Md 27 vid Stockholms kust- artilleriförsvar — kapten Ma 27 vid fälttygkåren.....	—		
2 förvaltare Ma 21 — Ma 23	—		
14 förste tygförvaltare Ca 23 — för- valtare Ma 23, 26 tygförvaltare Ca 23 — förvaltare Ma 23, 12 tyg- skrivare Ca 16 — fanjunkare Ma 19; samtliga överföres från tyg- staten	15 696		
Särskilda befattningsarvoden	—		
5 ingenjörförrådsförvaltare Ca 22 — förvaltare Ma 23, överföres från ingenjörtrupperna	—		
1 signalförrådsförvaltare Ca 22 — förvaltare Ma 23; överföres från signaltrupperna	—		
1 fanjunkare Ma 19.....	11 244	+	202 044
Tygstaten.			
2 förste tygförvaltare Ca 22 — Ca 23	—		
1 tygverkmästare av 2. klassen Ca 19	11 244		

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
6 tyghantverkare av 1. klassen Ca 18	64 392		
14 tyghantverkare av 2. klassen Ca 16.....	139 104		
		+	214 740
Fortifikationskåren.			
1 major eller kapten Ma 30/27 — överstelöjtnant Ma 33.....	2 548		
2 kaptener Ma 27	34 888		
10 förrådsmästare Ce 16 (Cg 16) — 3 förvaltare Ma 23 och 7 förvalta- re Ma 21 (10 förvaltare Ma 21)..<	25 280		
		+	62 716
Intendenturkåren.			
1 major Ma 30 — överstelöjtnant Ma 33.....	2 548		
2 kaptener Ma 27 — majorer Ma 30	5 632		
1 kapten Ma 27	17 444		
1 kapten Ma 27, övergångsvis kvar- stående, avses såsom reserv.....		17 444	
2 förvaltare (i kassatjänst) Ma 23..	27 968		
		+	36 148
19. Förändringar i övrigt beträffande mi- litär personal.			
1 major eller kapten Ma 30/27 vid A 9 överföres till artilleriskjutsko- lan	—		
2 kaptener (ryttmästare) Md 27 vid infanteriskjutskolan överföres till arméns skyddsskola.....	—		
1 domänofficer vid Järvafältet 1: 32 — domänofficer vid IV. militärbe- fälsstaben 1: 32	—		
1 fanjunkare Ma 19 vid Kiruna— Jokkmokks försvarsområdesstab — förvaltare Ma 21.....	1 296		
2 sergeanter Ma 16 vid Kiruna— Jokkmokks försvarsområdesstab — fanjunkare Ma 19	2 760		
1 expeditiionsunderofficer 1: 22 vid VI. militärbefälsstaben.....	5 476		

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
2 förrådsunderofficerare 1: 22 vid I 15 och Kalmar—Växjö försvars- områdesstab	—		
1 uppbördsman för rustningsmate- riel 1: 22, vakant		—	
30 fänrikar	298 080		
Stipendier till vissa fänrikar		2 000	+
			305 612
20. Förändringar i övrigt beträffande ar- méingenjörkåren.			
1 armédirektör Ca 30		—	
4 arméingenjörer av 2. graden Ce 27 — Ca 27	—		
1 armédirektör av 2. graden Ca 31	21 984		
3 ingenjörer Cg 22 (sakanslag) — arméingenjörer av 1. graden Ce 29 (arméingenjörer av 2. graden Ce 27)	52 332		
1 arméingenjör av 1. graden Ce 29 (arméingenjör av 2. graden Ce 27)	17 028		
1 arméingenjör av 2. graden Ce 27	17 028		
1 arméingenjör Ce 22 — Ce 24 (Ce 25)	2 508		+
			110 880
21. Förändringar i övrigt beträffande lä- kar- och sjukvårdspersonal.			
1 bataljonsläkare Ca 27 vid infan- teriets kadettskola	18 276		
4 bataljonsläkare Ca 25 vid P 2 samt Lv 1 — Lv 3	62 528		
1 läkare Cg 25 vid krigsskolan — bataljonsläkare Ca 27	1 812		
1 sjukgymnast Cg 13 (halvtidstjänst- görande) vid I 1 — Ce 13	—		
1 sjukvårdsbiträde Cg 5 vid krigs- skolan — Ce 5	—		
Arvoden till viss icke-ordinarie per- sonal vid fältläkarkåren	265 000		
Arvoden till bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren	12 000		
Arvoden till reservsjuksköterskor . .	5 000		+
			364 616

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
22. Förändringar i övrigt beträffande för- råds-, vakt- och eldningspersonal.			
1 skogsvaktare Ce 16 vid P 2	9 648		
Arvode till skogsvaktare		1 980	
1 skogsvaktare Ca 16 för Järvafältet — skogsmästare Ca 19	—		
33 förrådsförmän Ce 13 — Ca 13	—		
34 förrådsmän Ce 11 — förrådsför- män Ca 13	22 712		
7 förrådsmän Ce 11 — förrådsför- män Ce 13	4 676		
2 förrådsförmän Ce 13		4 674	
1 vaktmästare Ce 10 vid IV. militär- befälsstaben — bilförare Ce 10	—		
1 vaktmästare Cg 10 vid Lv 2	7 632		
1 bilförare Ce 10 vid VII. militärbe- fälsstaben — garageförman Ce 13	—		
1 förrådsman Ce 11 vid infanteriets kadettskola	8 652		
2 kollektivavtalsanställda arbetare vid fortifikationsbefälhavarstaben i Boden — förrådsmän Ce 11	—		
1 reparatör Cg 13 och 3 eldare Cg 10 vid S 1 (för signalskolan) överfö- res till IV. militärbefälsstaben	—		
Vikariatslön Ca 17 för 1 maskinist Ca 16 vid IV. militärbefälsstaben	420		
1 eldare av 2. klass Ce 10 (vikariats- lön Ce 12) vid Kiruna—Jokk- mokks försvarsområdesstab — re- paratör Ca 12	—		
3 eldare Cg 10, vid Kiruna—Jokk- mokks försvarsområde, Lv 3 och tygförvaltningsskolan	23 520		
		+	70 606
23. Förändringar beträffande ekonomi- personal.			
1 biträdande köksföreståndare Ce 14 vid tygförvaltningsskolan	—		

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1 biträdande köksföreståndare Ca 14 vid A 1 överföres till tygförvalt- ningsskolan	—		
1 husmoder av 2. klass Ce 10 (vika- riatslön Ce 14) vid A 1 — biträ- dande köksföreståndare Ce 14 . . .	—		
1 husmoder av 2. klass Ce 10 vid I 13 — biträdande köksförestån- dare Ce 14	1 332		
3 kokerskor Ce 6, vid I 20, A 6 och Ing 3, uppföres på personalför- teckningen	—	—	1 332
24. Förändringar i övrigt beträffande kontorspersonal.			
1 kontorsbiträde Ca 8 vid fortifika- tionsbefälhavarstaben i Boden — kontorist Ca 13	—		
1 kontorsbiträde Ca 8 vid infante- teriets kadettskola — kanslibiträde Ca 11	—		
1 biträde för skriv- och kontorsgöro- mål vid Kiruna—Jokkmokks för- svarsområdesstab — kanslibiträde Ca 11	—		
7 biträden för skriv- och kontors- göromål, 2 vid vardera av IV. mi- litärbefälsstaben och fortifikations- befälhavarstaben i Boden samt 3 vid VI. militärbefälsstaben—kans- libiträden Ce 11	—		
1 kanslibiträde Cg 11, vid IV. mili- tärbefälsstaben — Ce 11	—		
1 förste vaktmästare Ce 11 vid artil- leri- och ingenjörofficersskolan — kansliskrivare Ca 15	—		
1 expeditionsvakt Ca 10 vid artilleri- och ingenjörofficersskolan		—	
1 kanslibiträde Ce 11 vid artilleri- och ingenjörofficersskolan (Cg 11)	8 652		

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
10 biträden för skriv- och kontors- göromål, 4 vid arméstaben och 1 vid respektive I. och III. militär- befälsstaberna, I 15, T 4, artilleri- och ingenjöröfficersskolan samt Kal- mar—Växjö försvarsområdesstab, uppföres på personalförteckningen	—		
2 biträden för skriv- och kontorsgö- romål vid Lv 4	12 408		
1 biträde för skriv- och kontorsgöro- mål (halvtidstjänstgörande) vid väg- och vattenbyggnadskåren . .	—		
76 biträden för skriv- och kontors- göromål -- kontorsbiträden Ca 8	—		+ 21 060
25. Överföring till försvarets civilförvalt- ning av vissa tjänster.			
1 förrådsmästare Ce 16		10 488	
1 förrådsman Ce 11		8 652	
1 kanslibiträde Ce 11		8 652	
1 bilförare Ce 10		8 280	
1 faktor Ce 18		—	
1 bokbinderiföreståndare Ce 12 . . .		9 000	
1 offsettryckare Ce 12		—	
1 offsettryckare Ce 10		8 280	
1 reproduktionsfotograf Ce 10		—	
1 litograf Ce 10		—	
1 typograf Ce 10		8 280	
1 kopist Ce 10		—	
1 bokbindare Ce 10		8 280	
1 biträde för skriv- och kontorsgö- romål		—	
		—	69 912
26. Övriga personalförändringar m. m.			
7 aktuarier Ca 27 vid militärbefäls- staberna	—		
1 överfurir Ma 14 vid Norrbottens regemente — brandmästare Ce 17 vid Bodens försvarsområdesstab . .	1 224		
1 montör Ca 13 (Cg 16) vid fortifi- kationsbefälhavarstaben i Boden			

Arméchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
— förste montör Ca 16 (linjeför- man Ca 17)	420		
Personal på disponibilitetsstat		5 508	
Indelt manskap	21 000		
Arvoden till militära och civilmilitä- ra lärare	5 100		
Civila lärare		100 000	
Personalvårdsassistenter	11 060		
Vissa bevakningskostnader	400 000		
Höjning av de rörliga tilläggsförmå- nerna	27 225 000		
Avlöningar till viss personal i verk- stadsdrift		2 304 000	+ 25 254 296

27. Rationaliseringen av stabs- och förvaltningstjänsten vid arméns förband m. m. medför eller bedömes medföra följande personalförändringar fr. o. m. budgetåret 1953/54.

	Ökning	Minskning	Summa
<i>IV. militärbefälsstaben.</i>			
1 förvaltare Ma 21 — Ma 23	1 608		
2 överfurirer Ma 14	19 368		
1 pensionerad underofficer 1: 22	5 476		
1 kanslibitråde Cg 11 — Ce 11	—		
3 biträden för skriv- och kontorsgöromål	20 232		+ 46 684

Livgardesskvadronen.

1 förvaltare Ma 21	13 164		
2 pensionerade underofficerare 1: 22 ..		10 952	
2 kanslibiträden Ce 11	17 304		
1 förrädsman Ce 11	8 652		
3 hästkötare Ce 10	24 840		
4 hästkötare Cg 10	33 120		
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål		6 744	+ 79 384

Vissa försvarsområdesstaber (Fo 11, 14, 18/16, 21, 22, 23/25, 42/41, 47/48, 51, 52, 61/62, 63 och 67).

2 kaptener Md 27	34 888		
1 förvaltare Ma 21 — Ma 23	1 520		
2 fanjunkare Ma 19	22 488		

	Ökning	Minskning	Summa
48 överfurirer Ma 14	440 256		
3 förrådsförmän Ca 13		26 580	
2 pensionerade officerare 1: 30		14 300	
1 pensionerad underofficer 1: 22		4 736	
3 förrådsförmän Ce 13	26 580		
13 assistenter för frivilligfrågor	50 000		
12 kanslibiträden Ce 11	98 304		
7 förrådsmän Ce 11	57 344		
17 bilförare Ce 10		133 280	
24 biträden för skriv- och kontorsgöromål		137 664	+
			414 820

Artilleri- och ingenjööfficersskolan.

1 kansliskrivare Ce 15	10 092		
1 förste vaktmästare Ce 11		9 684	
1 kanslibiträde Ce 11	8 652		
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	—		+
			9 060

Ridskolan.

1 köksföreståndare Ca 17		9 624	
1 biträdande köksföreståndare Ca 14 ..	8 532		
1 stallförman Ce 12	7 932		
8 hästskötare Ce 10	58 368		
6 vaktmästare Ce 10		43 776	
1 eldare av 1. klass Ce 10 — maskinist Ce 13	—		
1 hantverkare Cg 12 — Ce 12	—		
1 förrådsman Ce 11	7 608		
1 ekonomibiträde Ce 4 (vakant)	—		+
			29 040

Herrevadsklosters remontdepå.

1 pensionerad officer 1: 32 — 1: 36 ...	3 064		
1 pensionerad underofficer 1: 22 — 1: 23	768		
10 remontryttare Ce 12 — remontdres- sörer Ce 12	—		
1 hantverkare Cg 12 — Ce 12	—		+
			3 832

T 2:s mobiliseringscentral i Nora.

1 förrådsvaktmästare Ce 12		8 528	
1 förrådsman Ce 11	8 192		—
			336

Motiv.

1. *Vissa förändringar beträffande arméstaben.* Arméchefen har upprepat ett tidigare framfört förslag om att inrätta en kaptensbeställning för intendent med placering vid organisationsavdelningen, avsedd att handlägga bl. a. ärenden rörande budgetberäkningar samt förvaltnings- och ekonomiska ärenden i allmänhet. Civilförvaltningen tillstyrker förslaget och förordar att beställningen redovisas på arméstabens personalförteckning.

Vid utrustningsavdelningens detalj II tjänstgör f. n., förutom viss kontorspersonal, två kaptener på arméstabens stat och en kapten inkallad på vakant beställning. Därjämte kommenderas vid mera omfattande organisationsförändringar ytterligare personal till detaljen för att biträda med utredningar m. m. Arméchefen har föreslagit att för detaljen ifråga inrättas en arvodesbefattning för pensionerad officer i 1: 30. Som skäl härför har bl. a. framhållits att de till detaljen hörande arbetsuppgifterna måste handläggas av till densamma mera permanent knuten personal och att vakanta löne-medel beräknades icke komma att stå till förfogande efter den 30 juni 1953.

Civilförvaltningen ifrågasätter om icke i avvaktan på ytterligare erfarenheter beträffande arbetsbelastningen vid detaljen det erforderliga behovet av arbetskraft kan tillgodoses på annat sätt än som föreslagits. Ämbetsverket är av denna anledning icke beredd att tillstyrka arméchefens förslag i nu berörd del.

Vid arméstaben finns enligt Kungl. Maj:ts medgivande inrättad en extra tjänst för assistent i Cg 22, avsedd för bilddetaljen. Civilförvaltningen tillstyrker förslag av arméchefen om att extraordinariesätta tjänsten från och med nästa budgetår. Ämbetsverket förutsätter emellertid att frågan om tjänstens lönegradsplacering kommer att prövas av 1949 års tjänsteförteckningskommitté.

Enligt Kungl. Maj:ts medgivande finns vid arméstabens taktikavdelning, med vakanthållande av en kanslibiträdestjänst i Ce 11, inrättad en tjänst för kontorsskrivare i Cg 19, avsedd för avdelningens reglementsdetalj. Arméchefen har föreslagit att kanslibiträdestjänsten i Ce 11 från och med den 1 juli 1953 ersättes med en assistenttjänst i Ce 22, för vilken borde tillämpas den för amanuenspersonal gällande befordringsgången. I anledning av arméchefens förslag förordar civilförvaltningen att den extra kontorsskrivartjänsten utbytes mot en extra ordinarie tjänst och att kanslibiträdestjänsten därvid indrages. Frågan om den nya tjänstens lönegradsplacering bör enligt civilförvaltningen prövas av tjänsteförteckningskommittén.

Arméchefen har föreslagit, att en för arméstabens utrustningsavdelning avsedd kansliskrivartjänst i Ce 15 omvandlas till kontorsskrivartjänst i Ca 19. I avvaktan på ytterligare erfarenheter i fråga om arbetsbelastningen vid avdelningen har civilförvaltningen ansett sig icke böra biträda förslaget.

Vad angår förslag av arméchefen att omvandla en ordinarie och en extra ordinarie kanslibiträdestjänst, avsedda den ena för arméchefens och den andra för arméstabschefens handsekreterare, till kontoristtjänster erinrar civilförvaltningen om att ämbetsverket tidigare tillstyrkt att tjänsterna uppflyttas till 13 lönegraden. Med hänsyn till att tjänsternas lönegradsplacering varit föremål för prövning i samband med 1947 års biträdesutrednings arbete, anser ämbetsverket sig emellertid icke nu böra räkna med ändrad löneställning för tjänsterna ifråga. Av samma skäl kan ämbetsverket ej heller biträda förslaget av arméchefen att omvandla en för organisationsavdelningen avsedd extra ordinarie kanslibiträdestjänst till kontoristtjänst samt att utbyta en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, likaledes avsedd för organisationsavdelningen, mot en kanslibiträdestjänst.

Däremot tillstyrker civilförvaltningen i enlighet med förslag av arméchefen att en extra tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, avsedd för växeltelefonist vid trängavdelningen, upptages i arméns personalförteckning för andra extra ordinarie tjänstemän än manskap.

2. *Indragningen av K 2 och T 2 N.* Enligt Kungl. Maj:ts medgivande må vissa av de i personalförteckningarna för budgetåret 1951/52 för Skånska kavalleriregementet (K 2) och Göta trängregementes kompani i Nora (T 2 N) upptagna tjänsterna, anknutna till kavalleriets mobiliseringscentral i Ljungbyhed (Kavmobc L) respektive T 2, bibehållas tillsvidare under budgetåret 1952/53 eller intill viss närmare angiven tidpunkt. Samtliga de tjänster, vilka sålunda må bibehållas för viss begränsad tid, nämligen 1 bataljonsläkarbeställning i Ca 27 och 5 arvodesbefattningar i 1: 22, samtliga vid K 2, samt 6 tjänster för biträden för skriv- och kontorsgöromål, blir enligt vad civilförvaltningen framhåller överflödiga under innevarande budgetår. Vad angår de tjänster, som må finnas kvar tillsvidare under samma budgetår, anmäler civilförvaltningen att följande tjänster efter ledigblivande kunna indragas, nämligen 1 kontoristtjänst i Ca 13, 1 förrådsvaktmästartjänst i Ce 12 och 1 biträdande köksföreståndartjänst i Ca 10 vid K 2 samt 1 köksföreståndartjänst i Ca 12 vid T 2 N.

3. *Indragningen av infanteribefälhavarstaben vid Stockholms kustartilleriförsvar.* Genom beslut den 6 juni 1952 har Kungl. Maj:t fastställt ändrad organisation av Stockholms kustartilleriförsvar (SK) samt Vaxholms kustartilleriregemente, att tillämpas från och med den 1 oktober 1952. Beslutet innebär bl. a., att den nuvarande infanteribefälhavarstaben i Vaxholm skall utgå ur organisationen och ersättas av en infanteriavdelning, ingående i den nya kustartilleriförsvarsstaben.

Civilförvaltningen har under förevarande punkt angivit de personalförändringar, som blir erforderliga i anledning av beslutet. Förändringarna framgår av sammanställningen i det föregående. De hittillsvarande för infanteribefälhavarstaben avsedda tjänsterna för förråds- och kontorsperso-

nal förutsätter civilförvaltningen skola redovisas på marinens personalförteckning.

4. *Motorisering av A 4.* Arméchefen har framhållit att, sedan motoriseringen av Göta artilleriregemente (A 2) genomförts, A 4 vore det enda hästanspända artilleriförbandet samt föreslagit att av A 4 organiserade artilleridivisioner efter hand skall övergå till motordragning, att utbildning av värnpliktiga i motoriserad artilleritjänst skall påbörjas våren 1954 och att nya personalstater skall tillämpas från och med den 1 april 1954.

Civilförvaltningen har i princip icke något att erinra mot att fastställd normalorganisation för motoriserat artilleriregemente göres tillämplig på A 4. Ämbetsverket ifrågasätter emellertid, huruvida anledning föreligger att redan för nästkommande budgetår beräkna tjänster och medel för ifrågasvarande ändamål. Frågan om personaluppsättningen i detalj syntes nämligen icke kunna avgöras förrän efter särskilda organisationsundersökningar vid regementet. I den mån nya ordinarie tjänster skulle komma att erfordras redan från och med den 1 april 1954, bör enligt civilförvaltningen Kungl. Maj:t äga rätt medgiva särskilda vikariatsförmåner åt den som i anledning av omorganisationen får sig anförtrött mera kvalificerade arbetsuppgifter än eljest. De jämkningar, som påkallas med avseende på övrig personal, synes civilförvaltningen kunna av Kungl. Maj:t fastställas sedan resultatet av blivande organisationsundersökningar föreligger. I personalförteckningarna för nästkommande budgetår bör emellertid enligt förvaltningen angivas, att följande tjänster icke må återbesättas vid uppkommande vakans, nämligen 1 bataljonsveterinär i Ca 23, 2 överfurirer (i hovslagartjänst), 2 furirer (i hovslagartjänst), 2 förrådsmän i Ce 11 och 6 remontryttare i Ce 11.

5. *Organisationen av fallskärmsjägerutbildningen.* Genom brev den 18 januari 1952 lämnade Kungl. Maj:t medgivande till utbildning försöksvis av värnpliktiga i fallskärmsjagartjänst, avseende utbildningsåret 1952—1953. Därvid föreskrevs bl. a., att instruktör och övrigt befäl vid grundläggande hopputbildning och tillämpningsövningar i fallskärmshopp finge under vissa förutsättningar åtnjuta särskild ersättning, s. k. hoppstillägg, med 430 respektive 360 kronor för månad. Kungl. Maj:t har sedermera genom brev den 22 augusti 1952 meddelat bestämmelser om fortsatt utbildning av värnpliktiga till fallskärmsjägare samt därvid medgivit bl. a., att utbildning i fallskärmsjagartjänst av högst 90 värnpliktiga finge äga rum jämväl under utbildningsåret 1953—1954, ävensom förordnat, att de i brevet den 18 januari 1952 meddelade bestämmelserna skulle äga motsvarande tillämpning beträffande ifrågavarande utbildning; dock att den särskilda ersättningen till instruktör och övrigt utbildningsbefäl skulle från och med den 1 september 1952 utgå med 460 respektive 390 kronor för månad.

Civilförvaltningen räknar med att fallskärmsjägerutbildningen, i över-

ensstämmelse med förslag av arméchefen, fr. o. m. nästa budgetår inordnas i den ordinarie utbildningsverksamheten vid armén. Med utgångspunkt härifrån biträder ämbetsverket förslag av arméchefen att 1 majorsbeställning i Ma 30 inrättas för chefen för arméns fallskärmsjägarskola samt att för skolans räkning såsom extra inrättade tjänster för 1 byråingenjör i Cg 27 vid arméförvaltningen, 4 förrådsförmän i Cg 13 vid Lv 1 och 1 förrådsman i Cg 11 vid samma regemente omvandlas till tjänster med fastare anställningsform enligt vad som framgår av sammanställningen i det föregående. Majorsbeställningen och tjänsterna för förrådspersonal bör enligt civilförvaltningen uppföras på särskild stat för skolan. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 december 1952 har förenämnda förrådsförmänstjänster fr. o. m. den 1 januari 1953 uppflyttats till packningsförmän i Cg 14.

I och med att fallskärmsjägerutbildningen lämnar försöksstadiet och inordnas i arméns ordinarie utbildningsverksamhet bör enligt civilförvaltningen kostnaderna för hopptillägg till instruktörer och övrigt befäl överföras från arméns övningsanslag till förevarande anslag. Civilförvaltningen beräknar ifrågavarande kostnader under budgetåret 1953/54 till 66 240 kronor.

6. *Omorganisation av hundväsendet.* Arméchefen har upprepat tidigare framfört förslag att ombilda arméhundväsendet och arméhundskolan till försvarshundväsendet respektive försvarets hundtjänstskola. Liksom tidigare förutsätter arméchefen, att för försvarshundväsendet avses särskilda anslag under avdelningen D. Vissa för försvaret gemensamma ändamål. — Civilförvaltningen biträder förslaget och räknar med att all f. n. från arméns förevarande anslag avlönad, för arméhundväsendet avsedd personal avföres från arméns stat. I anslutning härtill bör enligt civilförvaltningen kostnaderna för timarvoden till deltidstjänstgörande lärare vid arméhundskolan överföras från arméns avlöningsanslag till avlöningsanslag för försvarshundväsendet.

7. *Flyttning av Norrköping—Linköpings försvarsområdesstab.* Staben för Norrköping—Linköpings försvarsområde (fo 42—41) är f. n. delad på två förläggningssorter. Stabens huvuddel, bestående av stabs-, mobiliserings-, tyg-, indendentur- och fortifikationsavdelningarna samt utbildnings- och hemvärnsavdelningarna vid Norrköpings försvarsområde (fo 42), är förlagd till Norrköping, medan utbildnings- och hemvärnsavdelningarna vid Linköpings försvarsområde (fo 41) är stationerade i Linköping.

Arméchefen har föreslagit att principbeslut fattas, att försvarsområdesstaben med stabs- och expeditionspersonal förläggas till Linköping samt att, vid bifall till ett av överbefälhavaren avgivet förslag om sammanslagning av ifrågavarande försvarsområden till ett försvarsområde, försvarsområdet efter stabens flyttning till Linköping skall benämnas Linköpings försvarsområde (fo 41). Till stöd för förslaget har anförts i huvudsak följande.

Uppdelningen på två förläggningssorter hade ur arbetssynpunkt visat sig ofördelaktig. Personalen i Linköping måste ofta resa till Norrköping för föredragningar för försvarsområdesbefälhavaren och för samråd med personalen vid stabens huvuddel. Skriftväxling och talrika telefonsamtal måste vidare äga rum. Resor till och från Linköping vore ofta nödvändiga vid samarbete med länsstyrelsen, förbanden i Linköping och Röda korsets distriktsstyrelse, i vilken försvarsområdesbefälhavaren inginge som militär ledamot. Tillgången på övningsterräng, utbildningsbefäl, materiel m. m. gjorde att repetitionsövningsförbanden under de krigsförbandsvisa repetitionsövningarna i regel förlades i trakten av Linköping. Den aktiva personalen vid försvarsområdesstaben rekryterades i regel från det närmaste infanteriförbandet, vilket låge i Linköping. Avlösning skedde regelmässigt vart tredje år, varvid flyttningersättning och omplaceringstraktamente utginge till personalen. Tidvis krävdes förstärkning av försvarsområdesstabens personal främst för krigsplanläggning. Befäl ur förbanden måste därvid ställas till förfogande. Med stabens förläggning i Norrköping kunde detta ske endast om särskilda medel för rese- och traktamentskostnader ställdes till förfogande. Instruktörspersonalen för den frivilliga befälsutbildningen och för utbildningen av hemvärnspersonalen erhöles från Linköping, varför utbildnings- och hemvärnsavdelningarnas vid fo 42 arbete skulle underlättas om dessa flyttades till Linköping. Rekryteringen av arvodesbefattningarna vid staben skulle även underlättas, om staben vore förlagd till Linköping. Stora förråd finnes i Norrköping och i närliggande orter, varför förråds- och verkstadspersonal efter en flyttning av själva staben fortfarande borde vara stationerad i Norrköping.

Lokaler för försvarsområdesstaben finnes f. n. icke tillgängliga i Linköping. Sådana beräknades emellertid inom en nära framtid bli disponibla. Den närmare tidpunkten kunde dock icke nu angivas.

Kostnaderna för stabens flyttning beräknades med dagens prisläge till i runt tal 21 000 kronor. Härvid hade arméchefen utgått från att även sådan vid staben anställd personal, som författningsenligt icke hade rätt till flyttningersättning, skulle medges sådan.

Civilförvaltningen tillstyrker att den föreslagna flyttningen av försvarsområdesstaben kommer till stånd. Ämbetsverket delar arméchefens uppfattning att till flyttningersättning författningsenligt icke berättigad personal bör beredas ersättning för kostnader i samband med omflyttningen till Linköping. Även rätt till omplaceringstraktamente bör enligt civilförvaltningen kunna i förekommande fall utgå till dylik personal.

8. *Arméns underbefälsorganisation.* Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1952: 120 (s. 9—31) beslöt riksdagen (skr. nr 331), att arméns manskapsorganisation skulle utformas efter i huvudsak de riktlinjer, som angivits i propositionen.

Arméchefen räknar med att övergången till den beslutade nya organisationen skall kunna ske under innevarande budgetår. Härvid avses de, som anställts enligt volontärsystemet och som så önskar, skola överföras till den nya organisationen, medan övriga bibehålles vid tidigare anställningsförhållanden intill kontraktstidens slut. De hösten 1951 och våren 1952 an-

ställda volontärerna genomgår med början den 1 april 1953 — tillsammans med sådana som fullgjort sin första värnpliktstjänstgöring — instruktörs-skola och avses skola utnämnas till extra ordinarie furirer omkring den 1 maj 1954. De värnpliktiga, vilka våren 1953 förtidsinskrives, avser arméchefen låta påbörja sin första tjänstgöring samma vår, så att de tillsammans med värnpliktiga som fullgjort denna tjänstgöring i vanlig ordning kan antagas som instruktörsaspiranter våren 1954.

Vad angår behovet av instruktörer räknar arméchefen med att inom den närmaste sjuårsperioden årligen skall tillkomma omkring 75 rustmästare och 150 överfurirer eller sålunda sammanlagt omkring 225 underbefäl. Antalet ordinarie furirer förutsättes under samma period bliva oförändrat, medan däremot antalet extra ordinarie furirer beräknas kunna årligen minskas med omkring 35. Totalt sett skulle alltså under de närmaste sju åren en årlig ökning ske med $(225 - 35 =)$ 190 beställningar. Arméchefen framhåller, att denna ökning måste ses i samband med de minskningar, som till följd av övergången till den beslutade organisationen kan ske beträffande korprals- och vicekorpralsbeställningar samt beställningar för meniga. — I fråga om behovet av underbefäl i inretjänstbefattningar räknar arméchefen med att i medeltal 65 inretjänstbefattningar skall rekryteras under den närmaste sjuårsperioden. Övergångsåret 1953/54 kan ett något större antal besättas. Äldre överfurirer avses härvid för befattningar som vaktchefer och tillsynsmän för utbildningsanordningar vid förbanden, garageförmän m. m. vid försvarsområdesstaberna samt för vissa andra arbetsuppgifter, som hittills fullgjorts av civila och civilmilitära befattningshavare.

För att tillgodose behovet av underbefäl för trupptjänst, vaktjänst och tillsynsmän m. m. samt för att i övrigt genomföra den nya manskapsorganisationen föreslår arméchefen att från och med nästa budgetår skall tillkomma beställningar för 75 rustmästare, 155 överfurirer och 1 110 instruktörsaspiranter samt att samtidigt härmed ur personalförteckningen skall utgå beställningar för 37 extra ordinarie furirer, 1 023 korpraler (konstaplar) samt 1 340 vicekorpraler (vicekonstaplar) och meniga. Av de 75 rustmästarbeställningarna avses 19 skola utnyttjas för tillsynsmän, en vid varje infanteriregemente, och 4 för ammunitionsredogörare vid försvarsområdesstaberna. Av de 155 nytillkommande överfurirerna avses 48 skola tjänstgöra såsom vaktchefer. — I detta sammanhang torde vidare få redovisas förslag av arméchefen att inrätta 1 rustmästarbeställning för garageförmän vid infanteriets kadettskola samt 2 överfurirsbeställningar för chefer för stereomat- och verografanläggningar vid luftvärnsskjutskolan.

Civilförvaltningen uttalar att ämbetsverket icke haft anledning till erinran mot arméchefens beräkningar av det erforderliga antalet beställningar för vaktchefer och tillsynsmän för utbildningsanordningar men att ämbetsverket anser behovet av instruktörer bli beroende av de resultat, till vilka pågående

befälsutredning kunde leda. Till förslaget att införa särskilda beställningar för rustmästare ställer sig civilförvaltningen tveksam och erinrar om att departementschefen till propositionen 1952: 120 (s. 30) förklarat sig icke då kunna taga ställning till frågan om inrättande av beställningar för rustmästare. Detta spörsmål syntes emellertid civilförvaltningen vara av natur att böra hänskjutas till prövning av 1949 års tjänsteförteckningskommitté. Civilförvaltningen utgår i övrigt från att de av arméchefen för nästa budgetår föreslagna åtgärderna i fråga om övergången till den nya manskapsorganisationen skall genomföras från och med nästa budgetår och räknar därvid med att de föreslagna rustmästarbeställningarna utbytes mot överfurirsbeställningar. — Ämbetsverket tillstyrker vidare i anledning av arméchefens förslag till statökningar, vilka ej beror på den ändrade underbefälsorganisationen, att 3 överfurirsbeställningar tillkommer, avsedda 1 för garageförman vid infanteriets kadettskola och 2 såsom chefer för öfvermålade tekniska anläggningar vid luftvärnsskjutskolan.

I skrivelse den 12 februari 1953 framhåller statens organisationsnämnd, att hittills utförda undersökningar visat att utbildningsavdelningen vid truppförbanden måste förstärkas för att kunna handha nytillkomna fasta utbildningsanordningar av olika slag. Enligt nämnden bör vid samtliga truppförband tillkomma en befattningshavare, lämpligen av överfurirs grad, med uppgift att biträda utbildningsofficeren vid handhavandet av anordningarna. Nämnden föreslår alltså att för tillsynsmän för utbildningsanordningar skall tillkomma — utöver de för infanteriet föreslagna 19 beställningarna — ytterligare 31 överfurirsbeställningar.

9. *Personal för frivilligfrågor.* Vid arméstaben finns inrättad en tjänst för personalassistent i Ce 19, avsedd för handläggning av frivilligfrågor. Arméchefen har upprepat ett i askandena för innevarande budgetår framfört förslag om att vid arméstaben inrätta ytterligare en dylik tjänst i utbyte mot deltidsbefattning för assistent för frivilligfrågor. Vidare har arméchefen föreslagit att, för handläggning av frivilligfrågor, 7 arvodesbefattningar för pensionerade officerare i 1: 30 skall inrättas, en vid varje militärbefälsstab, samt att, allteftersom rationaliserad organisation genomföres vid försvarsområdesstaberna, dessa tillföres extra ordinarie assistenttjänster i 13 lönegraden i stället för de nuvarande med månadsarvoden förenade assistentbefattningarna.

Civilförvaltningen framhåller det angelägna i att åstadkomma en förstärkning av representationen för det frivilliga försvarsarbetet inom arméledningen och tillstyrker därför att vid arméstaben tillkommer en personalassistent i Ce 19 i utbyte mot den deltids tjänstgörande assistenten för frivilligfrågor. Däremot är civilförvaltningen icke f. n. beredd tillstyrka förslaget att för angivet ändamål vid militärbefälsstaberna inrätta arvodesbefattningar för pensionerade officerare. Civilförvaltningen har icke något

att erinra mot den föreslagna lönegradsplaceringen för assistenttjänster vid försvarsområdesstaberna. Ämbetsverket ifrågasätter emellertid, om den extra ordinarie anställningsformen bör ifrågakomma i andra fall än där assistenten beräknas bli ianspråktagen för helårstjänstgöring. Enligt ämbetsverkets uppfattning är det ur skilda synpunkter lämpligare att den för endast del av år ianspråktaga assistenten avlönas medelst arvode, till beloppet motsvarande lönen i 13 löneklassen. Civilförvaltningen förutsätter att, i samband med att beslut fattas om försvarsområdesstabernas övergång till rationaliserad stabs- och förvaltningsorganisation, tjänster respektive arvoden tillkommer i den omfattning som de verkställda organisationsundersökningarna givit vid handen.

10. *Löneställningen för försvarsområdesbefälhavare.* Enligt gällande fredsorganisation är försvarsområdesbefälhavarna 20 till antalet. I gällande personalförteckningar finns för försvarsområdesbefälhavare uppförda — förutom 1 arvodesbefattning i 2: 14 för kommandant i Stockholm, tillika försvarsområdesbefälhavare för Stockholms försvarsområde, och 1 beställning i Ma 33 för försvarsområdesbefälhavare för Kiruna—Jokkmokks försvarsområde, tillika chef för arméns jägarskola — 7 beställningar i Mo 14 och 18 arvodesbefattningar i 1: 36. Beställningarna i Mo 14 må vid behov tagas i anspråk för omplacering av regementschefer till försvarsområdesbefälhavare. Beställningarna är härvid i första hand avsedda för försvarsområdesbefälhavare för Malmö, Kristianstads, Kalmar—Växjö, Göteborg—Halmstads, Norrköping—Linköpings, Uppsala—Västerås och Härnösand—Sundsvalls försvarsområden men må i stället disponeras för annat försvarsområde. I den mån i enlighet härmed befattningar som försvarsområdesbefälhavare uppehålls av ordinarie beställningshavare i Mo 14 skall motsvarande arvodesbefattningar hållas vakanta (jfr prop. 1949: 135, s. 53).

Arméchefen återkommer till sitt för innevarande budgetår framförda förslag om att för samtliga befattningar som försvarsområdesbefälhavare avse beställningar på aktiv stat (prop. 1952: 120, s. 81 o. f.) och yrkar nu att för 8 befattningar skall avses beställningar i Mo 14 och för övriga beställningar i Mo 13. Civilförvaltningen har förklarat sig räkna med bifall till förslaget.

11. *Löneställningen för och redovisningen av vissa skolchefer.* Civilförvaltningen tillstyrker förslag av arméchefen att utbyta en beställning för överstelöjtnant eller major vid arméstaben mot beställning för chef för infanteriets kadettskola i Ma 33 eller Ma 30 samt beställning för major vid infanteriskjutskolan mot beställning för chef för arméns skyddsskola i Ma 30. Arméchefen har vidare föreslagit att en majorsbeställning vid arméstaben utbytes mot beställning för chef för artilleriets kadettskola i Ma 30.

Jämlikt beslut av 1952 års riksdag har från och med innevarande budgetår löneställningarna reglerats för cheferna för krigshögskolan, infanteri-

skjutskolan, artilleriskjutskolan, luftvärnsskjutskolan, krigsskolan och arméns underofficersskola. Chefen för armén har framhållit angelägenheten av att jämväl löneställningen för de skolchefer inom armén, vilka icke undersökts vid den översyn rörande placering i lönegrad av vissa chefs-tjänster som föregått riksdagens omförmälda beslut, blir omprövade. Redan nu har emellertid arméchefen framlagt förslag om utbyte av 3 majorsbeställningar mot 2 skolchefsbeställningar i Ma 33, avsedda för respektive tyg- och intendenturförvaltningsskolorna, samt 1 beställning för överstelöjtnant eller major i Ma 33 eller Ma 30, avsedd som chef för arméns underhållsskola.

Civilförvaltningen delar arméchefens uppfattning att den förordade översynen bör komma till stånd. Med ställningstagande till de av arméchefen i förevarande sammanhang framförda förslagen om ändrad löneställning för vissa skolchefer bör enligt civilförvaltningen anstå i avvaktan på resultatet av en dylik översyn. Enligt ämbetsverket bör samtliga ifrågavarande för skolchefer avsedda beställningar från och med nästa budgetår redovisas i personalförteckningar för respektive skolor.

12. *Tjänstegrensinspektörerna.* Arméchefen har med tillstyrkan av civilförvaltningen föreslagit, att för personaldetaljen vid arméöverläkarens expedition inrättas en arvodesbefattning för expeditionsunderofficer i 1: 22. Till stöd för förslaget har arméchefen i huvudsak åberopat ökning av arbetsbördan vid personaldetaljen, främst orsakad av de krigsförbandsvisa repetitionsövningarna, ökningen av antalet värnpliktiga medicine och odontologie studerande samt av fältläkarkårens icke ständigt tjänstgörande personal.

Arméchefen har upprepat sitt tidigare framförda förslag att omvandla en för arméöverläkarens expedition avsedd kontorsbiträdestjänst i Ca 8 till tjänst för kontorist i Ca 13. Civilförvaltningen räknar i avvaktan på att frågan om tjänstens lönegradsplacering kommer under bedömande av 1947 års biträdesutredning med oförändrad löneställning för ifrågavarande tjänst. Däremot tillstyrker civilförvaltningen förslag av arméchefen att en extra tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, avsedd för tjänstegrensinspektörerna, från och med nästa budgetår uppföres i arméns personalförteckning för andra extra ordinarie tjänstemän än manskap.

13. *Utbyggnad av regimentsofficerskadern vid luftvärnet.* I 1942 års försvarsbeslut (prop. 1942: 210, s. 240 och 241) förutsattes att antalet regimentsofficerare vid luftvärnet vid fullt utbyggd organisation skulle vara 31, varav 20 majorer. I gällande personalförteckning finns för luftvärnet uppförda, förutom 1 beställning för alternativt major eller kapten, 29 regimentsofficersbeställningar, varav 3 regimentschefer i Mo 14, 4 kårchefer i Mo 13, 1 chef för luftvärnsskjutskolan i Ma 37, 3 överstelöjtnanter i Ma 33, 1 överstelöjtnant eller major i Ma 33 eller Ma 30 och 17 majorer i Ma 30. Den alternativa beställningen för överstelöjtnant eller major inrättades från och med budgetåret 1949/50 för chefen för arméns radarskola.

Arméchefen har upprepat sitt tidigare framförda förslag att vid luftvärnet inrätta 1 beställning för överstelöjtnant eller major och 1 majorsbeställning (jfr prop. 1952: 120, s. 83). Beträffande behovet av beställningarna har anförts bl. a. följande.

Beställningen för överstelöjtnant eller major vore avsedd för lärare vid luftvärnsskjutskolan då skolan är förlagd till Väddö och då kurs för vinterlinjen vid luftvärnets kadettskola påginge vid skjutskolan. Övrig tid avsåges vederbörande skola tjänstgöra vid arméstabens luftvärnsavdelning och där utföra större reglementsarbeten samt sammanställa och bearbeta från förbanden årligen insända skjutstatistiska uppgifter m. m. Ifrågasvarande läraruppgifter vid luftvärnsskjutskolan fullgjordes f. n. provisoriskt av en för Lv 2 avsedd överstelöjtnant.

Majorsbeställningen vore avsedd för chef för luftvärnets kadettskola. Den ökade krigsorganisationen medförde automatiskt en ökning av kadettskolans omfattning. Skolchefen borde med hänsyn till arbetsuppgifternas art och omfattning vara regementsofficer. Behovet av skolchef kunde icke längre tillgodoses genom kommandering från förbanden.

Civilförvaltningen tillstyrker liksom i äskandena för innevarande budgetår att en ökning av antalet regementsofficersbeställningar vid luftvärnet kommer till stånd, men ifrågasätter alltjämt, om det icke är tillfyllest att tills vidare inrätta två majorsbeställningar.

14. *Överflyttning av viss värnpliktsutbildning till luftvärnet.* De i sammanställningen angivna överflyttningarna till luftvärnet av beställningar ur kavalleriet, pansartrupperna och trängtrupperna har med tillstyrkan av civilförvaltningen föreslagits av arméchefen (skr. ²⁹/₁₂ 1952) och sammanhänger med den överföring till luftvärnet av värnpliktskontingenter från andra truppslag, som från och med utbildningsåret 1951—1952 vidtagits som ett led i strävandena att effektivisera luftvärnsutbildningen (jfr prop. 1952: 120, s. 84).

15. *Utbyggnad av signaltruppernas (signalregementets) organisation.* Arméchefen har framhållit att en förstärkning av signaltruppernas militära personal på aktiv stat är ofrånkomlig. Ehuru det slutliga behovet f. n. icke kan exakt angivas, är det enligt arméchefen nödvändigt att redan från och med den 1 juli 1953 tillföra signaltrupperna 1 majors- och 1 kaptensbeställning. Innehavaren av den föreslagna majorsbeställningen avses som lärare i sambandstjänst m. m. vid krigshögskolan, vilken befattning f. n. provisoriskt uppehålls av den regementsofficer vid S 1, som är avsedd att tjänstgöra som regementets utbildningsofficer. Den föreslagna kaptensbeställningen åter är avsedd för lärare i sambandstjänst vid artilleri- och ingenjörofficersskolan, vid vilken skola även signalofficersskola varje år skall organiseras. Civilförvaltningen tillstyrker arméchefens förslag och föreslår att beställningarna uppföres på respektive skolors personalförteckningar.

Arméchefen har föreslagit att S 1 tillföres ytterligare 1 tjänst för radio-

telegrafist i Ce 16. Till stöd för förslaget har arméchefen åberopat behovet att för regementets radiostation, som är huvudstation i arménätet, och måste kunna fungera kontinuerligt hela dygnet, ha tillgång till kvalificerad avlösare åt den radiotelegrafist som nu avses för stationen. Arméchefen har vidare föreslagit att sistnämnda radiotelegrafist samt de två radiotelegrafisttjänster vid regementet, som är placerade vid fasta radiostationen i Boden respektive vid IV. militärbefälsstabens radiostation, skall uppflyttas till Ce 18.

Civilförvaltningen tillstyrker att ytterligare 1 tjänst för radiotelegrafist i Ce 16 inrättas samt räknar med att 2 dylika tjänster uppflyttas till 18 lönegraden.

16. *Signalskolans organisation.* I gällande personalförteckning finns för signaltrupperna uppförda 2 beställningar för förvaltare eller fanjunkare i Ma 21 eller Ma 19, vilkas innehavare avses för lärarverksamhet m. m. vid signalskolan. Arméchefen har föreslagit att dessa beställningar omvandlas till förvaltarbeställningar i Ma 23 och därvid framhållit bl. a. att beställningarna tillkommit för att möjliggöra att i signalteknisk tjänst bibehålla särskilt kompetenta underofficerare med hög teknisk sakkunskap och framstående undervisningsförmåga.

Civilförvaltningen ifrågasätter huruvida icke för här avsedda arbetsuppgifter borde avses civila eller civilmilitära ingenjörstjänster. Därest emellertid för ändamålet ansåges böra avses militära beställningar, hade ämbetsverket intet att erinra mot arméchefens förslag.

Arméchefen har föreslagit att vid signalskolan inrättas en arvodesbefattning för förvaltningsunderofficer i 1: 22, avsedd för arbetsuppgifter sammanhängande med förvaltnings- och kaserntjänsten vid skolan. Civilförvaltningen räknar med att den föreslagna befattningen tillkommer från och med nästa budgetår. Likaså räknar ämbetsverket i enlighet med förslag av arméchefen med att 2 tjänster för instruktörer i Cg 16 tillkommer vid signalskolan.

Arméchefen har i syfte bl. a. att möjliggöra erforderlig begränsning av övningsavdelningarnas storlek föreslagit att för befattningar som yrkesinstruktörer vid signalskolan inrättas 4 beställningar för rustmästare. Civilförvaltningen ifrågasätter om icke för befattningarna bör avses civil personal med härför lämplig teknisk utbildning. Därest emellertid militära beställningar prövas böra tillkomma för ändamålet, förordar ämbetsverket att 4 överfurirsbeställningar inrättas. Ett av arméchefen framställt förslag att för handhavande av filmverksamheten vid signalskolan inrätta en särskild överfurirsbeställning biträdades av civilförvaltningen.

Vidare tillstyrker civilförvaltningen förslag av arméchefen om extraordinariesättning av en befintlig extra tjänst för förrådsförmän i Cg 13 vid skolan ävensom att för befattningen som föreståndare för skolans verkstadsförråd, vilken befattning f. n. uppehålls av en kollektivavtalsanställd ar-

betare, inrätta en tjänst för förrådsman i Ce 11. Civilförvaltningen biträder slutligen ett av arméchefen ånyo framfört förslag att omvandla den för kassatjänsten vid signalskolan avsedda kanslibiträdestjänsten i Ce 11 till kontoristtjänst i Ce 13.

17. *Radarskolans organisation.* Ett av arméchefen framlagt förslag att överföra den på luftvärnets stat uppförda, för chefen för arméns radarskola avsedda beställningen för överstelöjtnant eller major till särskild stat för skolan biträdades av civilförvaltningen. Ämbetsverket tillstyrker vidare förslag av arméchefen att för skolan inrätta 2 kaptensbeställningar i Md 27, avsedda den ena för skoladjutant, tillika biträdande chef för befälskurser, chef för försöksavdelningen och förste lärare i radartjänst, samt den andra för förste lärare i militärutbildning, tillika chef för mekanikerutbildningen, ävensom att för skolans räkning beställningar tillskapas för 1 tygverkmästare av 2. klassen i Ca 19 och 4 armétekniker i Ca 14.

Civilförvaltningen tillstyrker därjämte i enlighet med förslag av arméchefen att följande tjänster inrättas vid skolan, nämligen 1 tjänst för biträdande ingenjör i Cg 19, avsedd för biträdande lärare, 1 tjänst för förrådsman i Ce 11, avsedd för underhåll och vård av radarmateriel och övrig teleteknisk utrustning, 2 tjänster för vaktmästare i Ce 10, avsedda för bevakningsgöromål, samt 1 tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål.

18. *Förändringar i övrigt beträffande vissa personalstater.* Trängtrupperna. Arméchefen har med tillstyrkan av civilförvaltningen föreslagit, att en av de för T 4 avsedda 3 majorsbeställningarna omvandlas till beställning för överstelöjtnant. Förslaget motiveras med att det visat sig vara en bestämd nackdel, att T 4, som är ett av landets största regementen, saknar överstelöjtnantsbeställning, medan för ettvar av övriga trängregementen disponeras 1 överstelöjtnant och 2 majorer.

Arméchefen har vidare föreslagit, att 4 förvaltarbeställningar i Ma 21 vid trängtrupperna, avsedda för sjukvårdsförrådsförvaltare vid trängförbanden, skall inplaceras i 23 lönegraden. Till stöd härför har anförts bl. a., att sjukvårdsförrådsförvaltarens tjänst i stort sett överensstämmer med tyg- och intendenturförvaltarens såväl ifråga om kunskapskrav som ansvar. Materielens omfattning och till följd härav även antalet arbetare vid sjukvårdsförråden är visserligen mindre än vid tyg- och intendenturförråden, men i gengäld intar sjukvårdsförrådsförvaltarena en mera självständig ställning i fråga om mobiliseringsplanläggningsarbetet än övriga förvaltare. Regementsläkare kan nämligen på grund av sina speciella tjänstgöringsförhållanden icke ägna lika mycket tid åt dessa frågor som tygofficer och intendent.

Med hänsyn till att frågan om sjukvårdsförrådsförvaltarens löneställning år 1952 varit föremål för statsmakternas prövning i samband med riksdagsbehandlingen av tjänsteförteckningskommitténs förslag rö-

rande förvaltarbeställningarnas differentiering på skilda lönegrader, anser sig civilförvaltningen icke kunna tillstyrka bifall till arméchefens förslag.

Arméchefen har återkommit till den av honom tidigare väckta frågan om åstadkommande av förbättrade befordringsförhållanden inom fälttygkåren (jfr prop. 1951:110, s. 78 o. f., samt 1952:120, s. 86 o. f.). Arméchefen har härvid föreslagit utbyte av 3 majorsbeställningar, avsedda för stabstygofficerare vid militärbefälsstaber, mot 3 beställningar för överstelöjtnant. Förslaget tillstyrkes av civilförvaltningen.

Arméchefen har upprepat ett tidigare framfört förslag om att inrätta 3 nya majorsbeställningar vid fälttygkåren, avsedda för cheferna för de efter omorganisation tillskapade centralförråden för tygmateriel vid A 4, A 6 och A 9 (jfr prop. 1952:120, s. 87). Civilförvaltningen tillstyrker nu förslaget. Ämbetsverket tillstyrker vidare förslag av arméchefen om utbyte av 1 kaptensbeställning, avsedd för tygmästare vid Karlsborgs tygstation, mot majorsbeställning. Härvid förutsättes att ett f. n. utgående arvode till tygmästare å 780 kronor för år bortfaller.

Civilförvaltningen tillstyrker vidare förslag av arméchefen om att inrätta 6 kaptensbeställningar, avsedda 5 för biträdande tygofficer vid militärbefälsstaber och 1 för adjutant tillika lärare vid tygförvaltningsskolan, ävensom att till fälttygkåren överföra 51 kaptens- (ryttmästar-) beställningar, avsedda för tygofficerare vid truppförbanden, Bodens och Kiruna—Jokkmokks försvarsområden samt infanteriskjutskolan.

I skrivelse den 16 februari 1953 föreslår arméchefen att den nuvarande för tygofficer vid Stockholms kustartilleriförsvar avsedda kaptensbeställningen i Md 27 utbytes mot kaptensbeställning vid fälttygkåren. Civilförvaltningen uttalar att detta bör bli beroende på ställningstagande till förslaget om att överföra förbandens tygofficerare till fälttygkåren.

Ett av arméchefen framfört förslag om att till Ma 23 uppflytta 2 förvaltarbeställningar i Ma 21 vid fälttygkåren, avsedda för arméförvaltningens tygavdelning, anser sig civilförvaltningen icke böra biträda, då frågan om löneställningen för dessa beställningar redan varit föremål för prövning av tjänsteförteckningskommittén.

Arméchefen har föreslagit att från tygstaten till fälttygkåren överföres 14 beställningar för förste tygförvaltare och 26 beställningar för tygförvaltare, samtliga i Ca 23, samt 12 beställningar för tygskrivare (numera i Ca 19) ävensom att de 40 förstnämnda beställningarna samtidigt omvandlas till beställningar för förvaltare i Ma 23 och de 12 beställningarna för tygskrivare till beställningar för fanjunkare i Ma 19. Samtidigt har arméchefen, med erinran om att förste tygförvaltarnas löneställning tidigare överstigit övriga förvaltares, föreslagit att innehavarna av de från förste tygförvaltare omvandlade förvaltarbeställningarna utöver sin lön skall er- hålla särskilda befattningsarvoden i avvaktan på en omprövning av löne-

ställningen för dessa förvaltare. Civilförvaltningen biträder arméchefens förslag utom såvitt avser inrättande av särskilda befattningsarvoden.

Arméchefen har föreslagit att 5 beställningar för ingenjörförrådsförvaltare vid ingenjörtrupperna och 1 beställning för signalförrådsförvaltare vid signaltrupperna (samtliga numera i Ca 23) överföres till fälttygkåren och omvandlas till beställningar för förvaltare i Ma 23. Civilförvaltningen tillstyrker förslaget.

Civilförvaltningen framhåller att övergångsanordningar i anledning av överföring till militär anställningsform av tygförvaltare och tygskrivare samt av ingenjör- och signalförrådsförvaltarna bör vidtagas efter samma principer, som förutsatts skola tillämpas beträffande den av 1951 års riksdag beslutade överföringen av vissa underofficersbeställningar vid flygvapnet till civilmilitära beställningar.

Av arméchefen framlagt förslag att vid fälttygkåren inrätta ytterligare 1 beställning för fanjunkare i Ma 19 (tygskrivare), vilket förslag är betingat av den nya centralförrådsorganisationen, tillstyrkes av civilförvaltningen.

Tygstaten. För krigsmaterielverket finns i tygstatens personalförteckning övergångsvis uppförda 2 beställningar för förste tygförvaltare i Ca 22. Innehavarna av dessa beställningar uppnår båda pensionsåldern år 1954. De bestrida de arbetsuppgifter som avses för 2 av de i krigsmaterielverkets personalförteckning för extra ordinarie tjänstemän i Ce 25 eller lägre lönegrader för verkets lokalförvaltningar uppförda 8 förste förrådsförvaltar-tjänsterna i Ce 22. Enligt beslut av 1952 års riksdag under dess höstsession (prop. 251, bil. A: 1) må från och med den 1 januari 1953 i stället för löner i sistnämnda tjänster, av vilka med hänsyn till nyssnämnda anordning endast 6 är tillsatta, utgå 8 vikariatslöner för förrådsförvaltare i Ce 23. I skrivelse den 14 november 1952 har Civilmilitära tjänstemannaförbundet, i syfte att tillförsäkra innehavarna av de båda beställningarna för förste tygförvaltare i Ca 22 pensionsrätt efter 23 lönegraden, hemställt att beställningarna i fråga måtte utbytas mot beställningar för förste tygförvaltare i Ca 23, vilka förutsatts skola vakantsättas vid avgång. Härvid behöver vikariatslön i Ce 23 utgå endast till 6 förrådsförvaltare vid krigsmaterielverket.

I personalförteckningen för tygstaten finns uppförda, förutom tygförvaltar- och tygskrivarbeställningar, beställningar för 39 tygverkmästare av 1. klassen i Ca 21, 40 tygverkmästare av 2. klassen i Ca 19, 49 tyghantverkare av 1. klassen i Ca 18, 222 tyghantverkare av 2. klassen i Ca 16 och 382 armétekniker i Ca 14. Arméchefen har föreslagit att vid tygstaten inrättas nya beställningar för — förutom tidigare (p. 17) redovisade 1 tygverkmästare av 2. klassen och 4 armétekniker för arméns radarskola — 1 tygverkmästare av 2. klassen, avsedd som verkstadsföreståndare vid K 4, 6 tyghantverkare av 1. klassen och 14 tyghantverkare av 2. klassen. Till stöd för förslaget att till-

föra tygstaten ytterligare 20 tyghantverkarbeställningar har arméchefen framhållit att ytterligare 32 dylika beställningar återstår att inrätta för att det tidigare beräknade totala behovet skall fyllas (jfr prop. 1948: 209, s. 57). Härtill kommer av arméns radarkommitté preliminärt beräknade 18 tyghantverkarbeställningar för radarmekaniker. Arméchefens förevarande förslag tillstyrkes av civilförvaltningen.

Arméchefen har i sitt militärorganisatoriska underlag för budgetåret 1953/54 föreslagit att 1 beställning för alternativt major eller kapten vid fortifikationskåren utbytes mot beställning för överstelöjtnant samt att ytterligare 2 kaptensbeställningar inrättas vid kåren. I skrivelse den 21 november 1952 med förslag till personalorganisation för fortifikationskåren har arméchefen föreslagit att därutöver inrättas nya beställningar för 7 förvaltare i Ma 21 och 3 förvaltare i Ma 23, varvid 10 förrådsmästartjänster vid försvarsområdesstaber kan utgå. Civilförvaltningen tillstyrker numera nämnda förslag, dock med den jämkningen att ämbetsverket förordar att samtliga nya förvaltarbeställningar upptages i Ma 21.

Intendenturkåren. Arméchefen har föreslagit uppflyttning av dels 1 majorsbeställning till beställning för överstelöjtnant, avsedd för stabsintendent i militärområdesstab eller chef för centralt intendenturförråd, dels ock 2 kaptensbeställningar till beställningar för major, avsedda den ena för försvarsstabens kvartermästaravdelning och den andra för en av de inom intendenturkåren som personalreserv avsedda beställningarna. Förslaget tillstyrkes av civilförvaltningen.

För samtliga försvarsområdesstaber utom staben för Kiruna—Jokkmokks försvarsområde finns inrättade för pensionerade officerare avsedda arvodesbefattningar som intendent i 1: 30. För intendentsgöromålen vid sistnämnda stab avses en av de på intendenturkårens stat uppförda kaptensbeställningarna. Enligt föreskrift till personalförteckningen må därjämte tills vidare en dylik beställning tas i anspråk för intendent vid staben för Bodens försvarsområde, varvid under tiden den för intendent vid staben inrättade arvodesbefattningen skall hållas vakant (prop. 1951: 110, s. 114). Vid tre försvarsområdesstaber, nämligen Norrköping—Linköpings, Stockholms och Uppsala—Västerås, är enligt Kungl. Maj:ts medgivande kaptener vid intendenturkåren förordnade att, med avstående av dem i egenskap av beställningshavare på aktiv stat tillkommande avlöningsförmåner, uppehålla arvodesbefattningarna för intendent. Motsvarande är förhållandet med den för pensionerad officer avsedda arvodesbefattningen för förvaltningsofficer i 1: 30 vid infanteribefälhavarstaben i Karlskrona. Enligt arméchefens mening bör intendenturkåren i anledning av nyssnämnda anordningar tillföras fyra kaptensbeställningar. För nästa budgetår föreslår arméchefen att en dylik beställning inrättas. Förslaget biträdes av civilförvaltningen.

Enligt gällande personalförteckning må till följd av indragningen av K 2 en övertalig kaptensbeställning vid intendenturkåren tills vidare bibehållas i avvaktan på slutligt ställningstagande till organisationen av försvarsområdesstaberna och behovet av intenderer på aktiv stat vid dessa staber. Arméchefen har föreslagit att ifrågavarande kaptensbeställning skall avses för personalreserv vid intendenturkåren. Förslaget motiveras med önskemålet att ha tillgång till kvalificerad arbetskraft för att möta uppkommande krav på personal för utredningsuppdrag m. m. Civilförvaltningen anser sig icke kunna tillstyrka en utökning av intendenturkåren för här avsett ändamål.

Arméchefen har med tillstyrkan av civilförvaltningen föreslagit att en beställning för förvaltare i kassatjänst inrättas för att ingå i personalreserv.

Vid krigsskolan har sedan den 1 juli 1952 funnits inrättad en A-kassa, till vilken såsom underkassor anslutits försvarsdepartementet med försvarrets kommandoexpedition samt artilleri- och ingenjörofficersskolan. Då den nya kassaorganisationen vid skolan visat sig lämplig, föreslår civilförvaltningen (skr. ¹⁶/₉ 1952) att från och med den 1 juli 1953 ytterligare en beställning för förvaltare i kassatjänst i Ma 23 inrättas vid intendenturkåren, avsedd för chef för kassan.

19. *Förändringar i övrigt beträffande militär personal.* Av organisatoriska skäl samt för att medgiva en bättre överblick över personalens redovisning har arméchefen, med tillstyrkan av civilförvaltningen, föreslagit de i sammanställningen angivna överföringarna av 1 beställning för major eller kapten vid Bergslagens artilleriregemente till artilleriskjutskolans stat, 2 beställningar för kapten (ryttmästare) vid infanteriskjutskolan till särskild stat för arméns skyddsskola samt 1 för pensionerad officer avsedd arvodesbefattning som domänofficer vid Järvafältet i 1: 32 till befattning som domänofficer vid IV. militärbefälsstaben med samma löneställning.

Arméchefen har föreslagit att den för expeditionsföreståndare vid staben för Kiruna—Jokkmokks försvarsområde avsedda fanjunkarbeställningen omvandlas till beställning för förvaltare i Ma 21. Till stöd för förslaget, som biträdades av civilförvaltningen, har anförts att de med befattningen i fråga förenade arbetsuppgifterna är väl så omfattande som de vilka åligger motsvarande befattningshavare vid de större förbanden. Civilförvaltningen tillstyrker även i anslutning till tillämpade principer för ianspråktagande av underofficerare på aktiv stat för expeditionstjänst yrkande av arméchefen att utbyta 2 sergeantsbeställningar, avsedda för expeditionsunderofficerare vid samma försvarsområdesstab, mot fanjunkarbeställningar i Ma 19.

Arméchefen har vidare föreslagit att vid VI. militärbefälsstaben inrättas en arvodesbefattning för expeditionsunderofficer i 1: 22, avsedd som biträde åt mobiliseringsofficeren.

Civilförvaltningen, som ansett det tveksamt om, i avvaktan på resultatet av en översyn av militärbefälsstabernas organisation, förslaget borde bifallas, tillstyrker likväl i betraktande av de betydelsefulla arbetsuppgifter, för vilka den föreslagna befattningen är avsedd, att densamma inrättas från och med nästa budgetår.

Genom beslut den 23 maj 1952 medgav Kungl. Maj:t, att för omhändertagande av viss ammunitionsuppbörd m. m. finge tills vidare till och med den 30 juni 1953 tillfälligt mot vissa arvoden anställas en uppbördsman (förrådsmästare) vid såväl I 15 som Kalmar—Växjö försvarsområdesstab. Civilförvaltningen tillstyrker förslag av arméchefen att från och med nästa budgetår för ifrågavarande arbetsuppgifter inrätta arvodesbefattningar för förrådsunderofficer i 1: 22.

I gällande personalförteckning för pensionerad personal i arvodesbefattningar finns under rubriken VII. militärbefälet upptagen en befattning för uppbördsman för rustningsmateriel i 1: 22. Arméchefen har framhållit att befattningen ifråga, som ej är tillsatt, icke längre är erforderlig. Civilförvaltningen räknar därför med att befattningen utgår ur personalförteckningen.

I enlighet med förslag av arméchefen räknar civilförvaltningen med att antalet fänrikar under budgetåret 1953/54 skall utgöra 250 mot för innevarande budgetår beräknade 220, och att antalet nytillkommande fänrikar vid Bodenförbanden kommer att uppgå till 5 eller en mindre än som beräknats för budgetåret 1952/53. Härigenom nedbringas kostnaderna för stipendier till dylika fänrikar med 2 000 kronor.

20. *Förändringar beträffande arméingenjörkåren.* Slutläget för personalsuppsättningen vid arméingenjörkåren fastställdes preliminärt genom beslut av 1948 års riksdag. Vissa jämkningar i detta beslut gjordes av 1949 och 1950 års riksdagar (jfr prop. 1951: 110, s. 78).

Civilförvaltningen tillstyrker förslag av arméchefen att 1 beställning för armédirektör i Ca 30 på grund av inträffad avgång avföres ur personalförteckningen och att 4 beställningar för arméingenjörer av 2. graden i Ce 27 planenligt utbytes mot motsvarande ordinarie beställningar.

Arméchefen har, med tillstyrkan av civilförvaltningen, föreslagit att 1 beställning för armédirektör av 2. graden i Ca 31 inrättas för försvarsstabens signaltjänstavdelning.

Arméchefen har vidare föreslagit att 2 nu sakanslagsavlönade radaringenjörer i Cg 22 vid Lv 3 och Lv 6 samt 1 sakanslagsavlönad vapeningenjör i samma lönegrad vid Lv 6 överföres till arméingenjörkåren med inplacering i lönegrad Ce 29. Civilförvaltningen, som icke har något att erinra mot att den föreslagna överföringen till arméingenjörkåren kommer till stånd, räknar dock med att för ändamålet inrättas 3 beställningar för arméingenjör av 2. graden i Ce 27.

Ett av arméchefen framställt förslag om att inrätta 1 arméingenjörsbeställning av 1. graden, avsedd för signalingenjör vid VII. militärområdestaben, biträdes såtillvida av civilförvaltningen att ämbetsverket för detta ändamål tills vidare räknar med tillkomsten av ytterligare 1 beställning för arméingenjör av 2. graden i Ce 27. Civilförvaltningen tillstyrker vidare förslag av arméchefen om att inrätta 1 beställning för arméingenjör av 2. graden i Ce 27, avsedd för motoringenjör vid P 3.

Arméchefen har slutligen föreslagit att en beställning för arméingenjör i Ce 22, avsedd för motoringenjör vid A 8, uppflyttas till Ce 24. Civilförvaltningen förordar för sin del att beställningen i fråga utbytes mot beställning i Ce 25.

21. *Förändringar i övrigt beträffande läkar- och sjukvårdspersonal.* Arméchefen har återkommit till frågan om att inrätta en läkartjänst vid infanteriets kadettskola och föreslagit att för nämnda skola inrättas en beställning för bataljonsläkare i Ca 27 (jfr prop. 1952: 120, s. 79). Förslaget tillstyrkes av civilförvaltningen.

Arméchefen har vidare upprepat sina i åskandena för innevarande budgetår framförda förslag om att inrätta en bataljonsläkarbeställning i Ca 25 för ettvar av P 2 samt Lv 1—Lv 3 (prop. 1952: 120, s. 90). Civilförvaltningen tillstyrker ånyo att de ifrågakvarande beställningarna tillkommer.

Arméchefen har, med tillstyrkan av civilförvaltningen och försvarets sjukvårdsstyrelse, föreslagit att för krigsskolan inrättas en beställning för bataljonsläkare i Ca 27 i utbyte mot en f. n. för skolan disponerad extra tjänst för läkare i Cg 25. Förslaget har motiverats med att den personal, som åtnjuter läkarvård vid krigsskolan, f. n. uppgår till ungefär samma numerär som personalen vid en luftvärns- eller artillerikår och att någon förändring härutinnan icke är att emotse.

Civilförvaltningen tillstyrker vidare efter samråd med försvarets sjukvårdsstyrelse ett av arméchefen ånyo framfört förslag om att en vid I 1 inrättad extra tjänst för sjukgymnast i Cg 13 med halvtidstjänstgöring omvandlas till extra ordinarie, fortfarande med halvtidstjänstgöring (prop. 1952: 120, s. 91).

Enligt Kungl. Maj:ts medgivande finns vid krigsskolan inrättad en extra tjänst för sjukvårdsbiträde i Cg 5. Enligt försvarets sjukvårdsstyrelse föreligger ett stadigvarande behov av tjänsten. Civilförvaltningen föreslår med hänsyn härtill att densamma omvandlas till extra ordinarie.

Enligt arméchefen bör arvoden beräknas för 72 bataljonsläkare vid fältläkarkåren, 90 fältläkarstipendiater och 10 bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren, innebärande i förhållande till innevarande budgetår, ökning med 1 bataljonsläkare och minskning med 2 bataljonsveterinärer. Med beaktande härav och under hänsynstagande till Kungl. Maj:t beslut den

5 maj 1952 angående tillägg å arvoden åt vissa läkare, veterinärer, tandläkare och reservsjuksköterskor vid försvaret beräknar civilförvaltningen att ytterligare 265 000 kronor bör anvisas för viss icke-ordinarie personal vid fältläkarkåren och ytterligare 12 000 kronor för bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren.

Med hänsyn till den för reservsjuksköterskor genom förenämnda beslut den 5 maj 1952 genomförda arvodesregleringen bör enligt civilförvaltningen för arvoden till denna personalkategori anvisas ytterligare 5 000 kronor. Ett av sjukvårdsstyrelsen framfört förslag att höja dagarvudet till reservsjuksköterska från 10 kronor till 12 kronor 75 öre anser sig civilförvaltningen icke kunna biträda. Ämbetsverket ansluter sig däremot till ett förslag av sjukvårdsstyrelsen av innebörd att den i reservsjuksköterskekåren ingående personalen skulle medgivas rätt att vid tjänstårsberäkning för pension tillgodoräkna i kåren fullgjord tjänstgöring.

22. *Förändringar i övrigt beträffande förråds-, vakt- och eldningspersonal.* Med hänsyn till omfattningen av skogsbeståndet på P 2:s övningsfält vid Hovdala har regementschefen upprepat tidigare framfört förslag om att vid regementet inrätta en särskild skogsvaktartjänst, vilken nu föreslagits bli placerad i Ca 19 (jfr prop. 1951: 110, s. 91). Fortifikationsförvaltningen har uttalat angelägenheten av att en skogsvaktartjänst snarast inrättas vid P 2. Civilförvaltningen tillstyrker att tjänsten inrättas men räknar med att den inplaceras i Ce 16. Ämbetsverket utgår härvid från att det nuvarande arvudet på 1 980 kronor till tillsynsman vid Hovdalafältet avföres ur vederbörlig arvodesförteckning.

I anledning av det i sammanställningen redovisade av fortifikationsförvaltningen ånyo framförda förslaget om uppflyttning av en av de för Järvafältet avsedda två tjänsterna för skogsvaktare i Ca 16 till 19 lönegraden med tjänstebenenämningen skogsmästare erinras om att en av berörda skogsvaktartjänster enligt beslut av 1952 års riksdag numera uppflyttats till förste skogsvaktare i Ca 19 (prop. 1952: 241, Bil. A: 16).

Civilförvaltningen föreslår att 33 av de i arméns gällande personalförteckning för andra extra ordinarie tjänstemän än manskap uppförda befattningarna för förrådsförmän i Ce 13 vid rationaliserade förband ordinariesättes från och med nästa budgetår.

Civilförvaltningen föreslår att en för ammunitionsförråd avsedd förrådsmanntjänst i Ce 11 vid ettvar av följande 41 förband, nämligen I 1—I 8, I 11—I 21, K 1, K 3 och K 4, P 1—P 4, Lv 1—Lv 7, Ing 1—Ing 3, S 1 samt T 1—T 4 utbytes mot förrådsförmantjänst i 13 lönegraden. Enligt civilförvaltningens mening bör av ifrågavarande tjänster 34, nämligen de vid infanteri-, pansar-, luftvärns- och trängförbanden, ordinariesättas, medan de övriga 7 tills vidare bör inrättas såsom extra ordinarie. Sedermera har enligt beslut av 1952 års riksdag ifrågavarande 41 tjänster uppflyttats till tjänster för förrådsförmän i Ce 13 (prop. 1952: 241, Bil. D).

Enligt gällande personalförteckning skall de två för A 8 avsedda förrådsförmänstjänsterna i Ce 13 disponeras längst intill den 1 oktober 1952. De kan alltså utgå ur personalförteckningen.

Ett av arméchefen framställt förslag att omvandla en tjänst för vaktmästare i Ce 10 vid IV. militärbefälsstaben till tjänst för bilförare i samma lönegrad har redan genomförts enligt nyssnämnda riksdagsbeslut (prop. 1952: 241, Bil. D).

Civilförvaltningen räknar med att 1 extra tjänst för vaktmästare i Cg 10 vid Lv 2, avsedd för vissa bevakningsgöromål, tillkommer från och med nästa budgetår. Av arméchefen framfört förslag om utbyte av en bilförartjänst i Ce 10 vid VII. militärbefälsstaben mot tjänst för garageförman i Ce 13 anser sig civilförvaltningen f. n. icke kunna biträda. Ämbetsverket tillstyrker däremot, att vid infanteriets kadettskola inrättas en tjänst för förrådsman i Ce 11, avsedd för förrådet för signal-, eldlednings- och belysningsmateriel.

Arméchefen har föreslagit att i utbyte mot 2 kollektivavtalsanställda arbetare inrätta 2 förrådsmannatjänster i Ce 11 vid fortifikationsbefälhavarestaben i Boden. I avvaktan på resultatet av blivande organisationsundersökningar vid staben är civilförvaltningen icke f. n. beredd tillstyrka förslaget.

Genom beslut den 15 juni 1951 föreskrev Kungl. Maj:t att de av signal-skolan disponerade byggnaderna å Marieberg skulle från och med den 1 juli samma år vad beträffar kasernvården förvaltas av militärbefälhavaren för IV. militärområdet. Härigenom kom ansvaret för skötseln av värmeanläggningarna å Marieberg att åvila nämnda militärbefälhavare. I skrivelse den 6 oktober 1952 har Sveriges arbetsledareförbund hemställt att särskilt arvode måtte utbetalas åt den vid Livgardesskvadronen till tjänstgöring placerade maskinisten vid IV. militärbefälsstaben för handhavandet av berörda värmeanläggningar. Med hänsyn till att arbetsuppgifterna för denne maskinist kommit att bli jämförbara med dem som åvilar maskinist vid anläggning i klassificeringsgrupp V, anser fortifikationsförvaltningen att särskild ersättning bör utgå. Civilförvaltningen föreslår för sin del att denna ersättning utformas så att innehavaren av maskinisttjänsten, vilken är placerad i lönegrad Ca 16, medges uppbära vikariatslön i 17 lönegraden. Civilförvaltningen framhåller i detta sammanhang att någon överföring till militärbefälsstaben av de för skötseln av anläggningarna å Marieberg avsedda, på signalregementets stat uppförda tjänsterna, 1 reparatör i Cg 13 samt 3 eldare i Cg 10, icke kommit till stånd. Då detta medfört vissa olägenheter, föreslår ämbetsverket att tjänsterna i fråga nu överföres till militärbefälsstaben.

Enligt gällande personalförteckning finns vid Kiruna—Jokkmokks försvarsområdesstab inrättad en tjänst för eldare av 2. klass i Ce 10, vilkens

innehavare enligt föreskrift till personalförteckningen må förordnas att mot vikariatslön bestrida göromål som eljest ankommer på reparatör i Ce 12 (jfr prop. 1951: 110, s. 47—50). Då de skäl som föranlett anordningen med vikariatslön — ifrågasatt omförläggning av arméns jägarskola — numera saknar aktualitet, tillstyrker civilförvaltningen ett av arméchefen framfört förslag att omvandla eldartjänsten till tjänst för reparatör i Ca 12.

Civilförvaltningen räknar slutligen med att från och med nästa budgetår tillkommer 3 eldartjänster i Cg 10, vid Kiruna—Jokkmokks försvarsområdesstab, Lv 3 och tygförvaltningsskolan.

23. *Förändringar beträffande ekonomipersonal.* Vid tygförvaltningsskolans matinrättning tjänstgör f. n. innehavaren av den vid A 1 inrättade tjänsten för biträdande köksföreståndare i Ca 14. Såsom ersättare vid A 1 tjänstgör en övergångsvis anställd husmoder av 2. klass i lönegrad Ce 10, vilken enligt Kungl. Maj:ts medgivande förordnats att tills vidare bestrida göromål, som eljest ankommer på biträdande köksföreståndare i Ce 14. Ett av arméchefen framställt förslag om att inrätta en tjänst för biträdande köksföreståndare i Ce 14 vid tygförvaltningsskolan anser civilförvaltningen böra tillmötesgå i den formen att tjänsten för biträdande köksföreståndare i Ca 14 vid A 1 överföres till tygförvaltningsskolan och att A 1 tillföres en tjänst för biträdande köksföreståndare i Ce 14.

Även vid I 13 finns en övergångsvis anställd husmoder av 2. klass i Ce 10, som förestår matinrättningen vid Rommehed. Ämbetsverket tillstyrker på förslag av arméchefen att även för denna befattningshavare tillkommer en tjänst för biträdande köksföreståndare i Ce 14.

Enligt meddelade bestämmelser avlönas f. n. från delposten Övrig extra personal tre övergångsvis anställda kokerskor i Ce 6, nämligen en vid Västerbottens regemente, en vid Smålands artilleriregemente och en vid Bodens ingenjörkår. Civilförvaltningen föreslår att nämnda kokersketjänster upptages i arméns personalförteckning för andra extra ordinarie tjänstemän än manskap.

24. *Förändringar i övrigt beträffande kontorspersonal.* Arméchefen har föreslagit att en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 vid fortifikationsbefälhavarstaben i Boden omvandlas till tjänst för kontorist i Ca 13. Då detta förslag är avhängigt av 1947 års biträdesutrednings arbete, anser civilförvaltningen sig icke kunna biträda detsamma. Av motsvarande skäl kan civilförvaltningen icke heller tillstyrka förslag av arméchefen att omvandla dels 1 kontorsbiträdestjänst i Ca 8 vid infanteriets kadettskola och 1 tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål vid Kiruna—Jokkmokks försvarsområdesstab till kanslibiträdestjänster i Ca 11, dels ock 7 biträdestjänster för skriv- och kontorsgöromål — av vilka 2 vid vardera av IV. militärbefälsstaben och fortifikationsbefälhavarstaben i Boden samt 3 vid VI. militärbefälsstaben — till kanslibiträdestjänster i Ce 11.

Vad angår ett av arméchefen framställt förslag att extra-ordinatesätta en kanslibiträdestjänst i Cg 11 vid IV. militärbefälsstaben, avsedd för furage- och proviantredovisning, uttalar civilförvaltningen att med ställningstagande härtill bör anstå i avvaktan på resultatet av den översyn av anställnings- och avlöningsförhållandena för biträdespersonalen vid angivna myndighet, som ämbetsverket förutsätter att biträdesutredningen kommer att verkställa.

I gällande personalförteckning finns för artilleri- och ingenjörofficersskolan uppförd en tjänst för expeditionsvakt i Ca 10. Till personalförteckningen föreskrives att tjänsten skall indragas vid uppkommande vakans och icke må uppehållas på förordnande, så länge innehavaren av densamma är förordnad på högre extra ordinarie tjänst. Innehavaren av befattningen är f. n. förordnad å tjänst för förste vaktmästare i Ce 11 vid skolan. Arméchefen har föreslagit att i utbyte mot sistnämnda tjänst vid skolan inrättas en kansliskrivartjänst i Ca 15, varvid tjänsten för expeditionsvakt i Ca 10 kan utgå ur personalförteckningen. Civilförvaltningen räknar icke nu med att det föreslagna utbytet kommer till stånd. Däremot räknar civilförvaltningen med att skolan från och med nästa budgetår tilldelas ett kanslibiträde i Cg 11.

Ett av arméchefen framställt förslag om att på personalförteckning uppföra 10 befintliga extra tjänster för biträden för skriv- och kontorsgöromål med den fördelning som framgår av sammanställningen i det föregående tillstyrkes av civilförvaltningen. Likaså biträder ämbetsverket förslag av arméchefen om att inrätta två tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål vid Lv 4. Ett förslag att jämväl för väg- och vattenbyggnadskåren tillskapa en dylik biträdestjänst för halvtidstjänstgöring kan ämbetsverket däremot icke tillstyrka.

I enlighet med principerna för reglerad befordringsgång för biträdespersonal föreslår civilförvaltningen att tillhopa 76 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 tillkommer i utbyte mot samma antal biträdestjänster för skriv- och kontorsgöromål, nämligen

vid arméstaben 8 tjänster;

vid militärbefälsstaberna 7 tjänster, av vilka 4 vid IV. och 3 vid VI. militärbefälsstaben;

vid försvarsområdesstaberna 5 tjänster, av vilka 2 vid Kiruna—Jokkmokks, en vid Uppsala—Västerås och 2 vid Umeå—Storumans försvarsområdesstab;

vid infanteriet 25 tjänster, av vilka 3 vid varterade av I 5 och I 19, 2 vid ettvarat av I 6, I 12, I 13, I 14, I 17, I 18 och I 21 samt 1 vid ettvarat av I 2, I 7, I 11, I 15 och I 16;

vid kavalleriet 1 tjänst vid K 4;

vid pansartrupperna 10 tjänster, av vilka 2 vid P 1, 1 vid P 2, 3 vid P 3 och 4 vid P 4;

vid artilleriet 3 tjänster, vid A 4, A 7 och A 9;
vid luftvärnet 5 tjänster, av vilka 2 vid Lv 4 samt 1 vid ettbart av Lv 3, Lv 5 och Lv 7;
vid ingenjörtrupperna 5 tjänster, av vilka 2 vid Ing 1 och 3 vid Ing 3;
vid signaltrupperna 1 tjänst vid S 1;
vid trängen 5 tjänster, av vilka 2 vid T 1 och 3 vid T 4; ävensom
vid utbildningsanstalterna 1 tjänst vid artilleriskjutskolan.

25. *Överföring till försvarets civilförvaltning av vissa tjänster.* Arméchefen har föreslagit att de i arméns personalförteckning för andra extra ordinarie tjänstemän än manskap under rubriken Arméförvaltningens intendentur-avdelnings anstalter uppförda tjänsterna för personal vid centrala bok- och blankettförrådet samt för tryckeri- och bokbinderipersonal skall utgå ur personalförteckningen och överföras till redovisning under civilförvaltningens avlöningsanslag. Civilförvaltningen, som i äskandena rörande ämbetsverkets eget avlöningsanslag för budgetåret 1953/54 närmare behandlat detta spörsmål (jfr punkt 6 i det föregående) räknar med att, förutom tjänsterna för centrala bok- och blankettförrådet, endast tjänster för 1 bokbinderiföreståndare i Ce 12 samt 1 offsettryckare, 1 typograf och 1 bokbindare, samtliga i Ce 10, skall utgå ur arméns personalförteckning.

26. *Övriga personalförändringar m. m.* I skrivelse den 28 februari 1952 har överbefälhavaren föreslagit, bl. a., att för handläggning av ärenden på säkerhetstjänstens område inrättas en aktuarietjänst — i lönehänseende jämställd med kapten — vid envar av I.—VII. militärbefälsstaberna. Civilförvaltningen anser att förslaget bör ytterligare övervägas.

Arméchefen har föreslagit att vid Bodens försvarsområdesstab inrättas en befattning för brandmästare i Ce 17 i utbyte mot en överfurirsbeställning i Ma 14 vid I 19. Till stöd för förslaget har anförts att den direkta ledningen av arbetet vid den för Bodens garnison inrättade brandkåren utföres av brandmästaren, som är heltidstjänstgörande. För denne disponeras överfurirslön vid I 19. Lönen för menig brandman vid yrkesbrandkår sammanfaller till beloppet med den som utgår till överfurir, under det att en brandförman erhåller ett par lönegrader högre lön. För tjänsten som brandmästare fordras att ha genomgått helst brandmästarkurs kategori I vid statens brandskola.

Civilförvaltningen anser sig böra tillstyrka förslaget. Vad angår frågan om tjänstens lönegradsplacering synes denna enligt förvaltningen böra prövas av tjänsteförteckningskommittén. Ämbetsverket räknar emellertid i förvarande sammanhang med att tjänsten erhåller den av arméchefen föreslagna löneställningen.

I anledning av förslag av arméchefen har civilförvaltningen förordat att en tjänst för montör i Ca 13 vid fortifikationsbefälhavarstaben i Boden uppflyttas till linjeförman i Ca 17. Denna uppflyttning har redan kommit

till stånd enligt beslut av 1952 års riksdag (prop. 1952: 241, Bil. A: 16), därvid samtidigt indragits en för berörde montör övergångsvis inrättad extra tjänst i Cg 16.

Arméchefen anmäler att en beställningshavare i Mo 17 på disponibilitetsstat avgår med pension den 1 oktober 1953.

Kostnaderna för avlöning åt indelt manskap under nästa budgetår uppskattar civilförvaltningen till 100 000 kronor, innebärande en av genomförd lönereglering föranledd kostnadsökning med 21 000 kronor. Antalet kvarstående indelta beräknar arméchefen till 53.

I fråga om arvoden till militära och civilmilitära lärare räknar civilförvaltningen med att två utbildningsarvoden, det ena å 1 980 kronor och det andra å 1 560 kronor, tillkommer för lärare i sambandstjänst vid krigshögskolan samt artilleri- och ingenjörofficersskolan. I särskild skrivelse den 7 oktober 1952 föreslår ämbetsverket vidare att för tygförvaltningskolan tillkommer ett utbildningsarvode å 1 560 kronor till innehavaren av befattningen som verkstadschef och lärare vid skolan.

Undervisningen vid stamskolorna beräknas till följd av den ändrade underbefälsorganisationen få minskad omfattning. Civilförvaltningen uppskattar kostnaderna för timarvoden till civila lärare för nästa budgetår till 450 000 kronor, innebärande en kostnadsminskning med 100 000 kronor.

I sin nyssnämnda skrivelse den 7 oktober 1952 upptager ämbetsverket till behandling frågan om sättet för bestridande av kostnaderna för lärararvoden. Förutom de medel för arvoden till lärare vid de fasta utbildningsanstalterna och skolorna, vilka redovisas å de allmänna avlöningsanslagen, avses f. n. medel å försvarsgrenarnas övningsanslag för dylika arvoden. Jämväl materielanslag utnyttjas för bestridande av kostnader för arvoden till lärare vid vissa särskilda utbildningskurser. För dispositionen av de å de allmänna avlöningsanslagen beräknade arvodesmedlen fastställer Kungl. Maj:t årligen närmare föreskrifter. Bestämmelser meddelas däremot icke av Kungl. Maj:t beträffande motsvarande medel å övnings- och materielanslag. Enligt civilförvaltningens mening är det icke lämpligt att utnyttja skilda anslag för arvoden till lärare och föreläsare. Rådande system har visat sig ur skilda synpunkter vara mindre tillfredsställande, icke minst med hänsyn till de olikheter, som föreligger beträffande rätten att disponera anslagen för arvoden. Det synes ämbetsverket mest foljdriktigt att dessa kostnader bestrides från avlöningsanslag. Den föreslagna ändrade redovisningen av ifrågavarande arvodeskostnader är enligt ämbetsverkets beräkning icke av den storlek att densamma behöver påverka anslagsberäkningarna för nästa budgetår. — F. n. bestrides de kostnader, som avser timarvoden till deltidstjänstgörande militära och civilmilitära lärare vid de fasta utbildningsanstalterna och skolorna, i den mån de ej bestrides från övningsanslag, från anslagsposten till arvoden och särskilda

ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, medan motsvarande kostnader avseende civila lärare avföres på posten till civila lärare. Civilförvaltningen föreslår, att från och med nästa budgetår under vederbörliga anslagsposter till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, beräknas medel jämväl för arvoden till civila lärare vid försvarsgrenarnas fasta utbildningsanstalter och skolor. Under posten till civila lärare skulle härigenom komma att beräknas medel endast för timarvoden till de civila lärarna vid manskapsskolor (motsvarande). Av det för budgetåret 1953/54 för armén äskade beloppet å 450 000 kronor belöper cirka 185 000 kronor på arvoden till civila lärare vid de fasta utbildningsanstalterna och skolorna.

Delposten till personalvårdsassistenter bör enligt civilförvaltningen med hänsyn till genomförd arvodesreglering höjas med 11 060 kronor.

Såsom framgår av årets statsverksproposition (bil. 6, s. 56) har departementschefen biträtt ett av arméchefen framfört förslag om att anslaget Vissa förrådskostnader skall utgå ur riksstaten med utgången av innevarande budgetår och att de kostnader, som nu redovisas å anslaget, från nämnda tidpunkt i stället skall belasta vederbörliga ordinarie anslag. I överensstämmelse härmed kommer kostnaderna för bevakning av s. k. provisoriska förråd (arvoden åt tillsynsmän) att upptagas under arméns avlöningsanslag. För nästkommande budgetår beräknas kostnaderna härför till 400 000 kronor.

Den genomförda höjningen av de rörliga tilläggsförmånerna beräknas erfordra en höjning av anslagsposten Rörligt tillägg med i runt tal 27 225 000 kronor.

Kungl. Maj:ts beslut den 23 maj 1952 rörande normer för självkostnadsberäkning m. m. vid försvarets verkstäder beräknas under förevarande anslag medföra en utgiftsminskning av i runt tal 2 304 000 kronor. Civilförvaltningen föreslår att detta belopp upptages under en särskild uppbörds-post, benämnd Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift.

27. *Rationalisering av stabs- och förvaltningstjänsten m. m.* På grundval av organisationsnämndens undersökningar har chefen för armén avgivit förslag till ändrad organisation av de i sammanställningen angivna förbanden. Arméchefens förslag har avgivits i samråd med organisationsnämnden och efter hörande av civilförvaltningen.

Enligt nu gällande ordning lyder Livgardesskvadronen och Stockholms stabskompani i förvaltningsavseende under militärbefälhavaren för fjärde militärområdet. Den för förvaltningen av Livgardesskvadronen och Stockholms stabskompani avsedda personalen är till större delen placerad vid fjärde militärbefälsstaben. Ifrågavarande personal redovisas dels vid nämnda stab, dels vid Livgardesskvadronen. Arméchefens förslag till ändrad sammansättning av stabs- och förvaltningsorganen vid Livgardesskvadronen och Stockholms stabskompani medför i stort sett

ingen ändring av nuvarande organisationsprincip. Arméchefen förordar dock, att chefen för Livgardesskvadronen i vissa avseenden erhåller ökade förvaltningsbefogenheter. Beträffande den personal som redovisas vid fjärde militärbefälsstaben innebär arméchefens förslag följande.

Livgardesskvadronen skall bibehålla de uppgifter som tidigare avsetts skola överföras till en mobiliseringscentral vid Strömsholm. En förvaltarbeställning i Ma 21 som övergångsvis bibehållits i avvaktan på att nämnda mobiliseringscentral kommer till stånd (se prop. 1951:110, s. 106) skall utbytas mot förvaltarbeställning i Ma 23. För att tillgodose de ökade krav på personal som enligt verkställda undersökningar föreligger föreslår arméchefen att följande tjänster inrättas, nämligen 2 beställningar för överfurirer och 1 befattning för pensionerad underofficer i 1: 22, samtliga befattningar avsedda för stabskompaniet, samt 3 befattningar för kontorsbiträden enligt den reglerade befordringsgången. Därjämte föreslås att en extra tjänst för kanslibitråde avsedd för proviantredovisning m. m. utbytes mot en extra ordinarie sådan tjänst.

Beträffande Livgardesskvadronen innebär arméchefens förslag att en förvaltarbeställning vid intendenturkåren i Ma 21 tillkommer för uppgiften att vara personalregistrator. Arvodesbefattningen i 1: 22 för biträde i personaldetaljen föreslås skola utgå. En motsvarande befattning för förrådsunderofficer förordas skola överföras till Kristianstads försvarsområdesstab. Följande tjänster föreslås skola inrättas, nämligen 2 för kanslibiträden, 1 för förrådsman samt 7 för hästkötare. Sammanlagt kan antalet befattningar för kontorsbiträden minskas med ett. Därvid har beaktats att tre sådana tjänster erfordras för redovisning av vapenfria värnpliktiga. Denna redovisning verkställs för närvarande vid truppförbanden men avses skola överföras till Livgardesskvadronen. Vid bifall till förslaget att inrätta tjänster för hästkötare kan fem befattningar för kollektivavtalsanställda arbetare indragas. Härigenom uppkommer en kostnadsbesparing som icke kommer till synes under förevarande anslag.

Genom 1942 års försvarsbeslut skapades den nuvarande försvarsområdesorganisationen. Försvarsområdesstaberna erhöll en personalorganisation som grundades på den då beräknade fredsmässiga verksamheten. Erfarenheten har emellertid visat, framhåller arméchefen, att denna verksamhet blivit betydligt mer omfattande än man från början beräknat. Utvecklingen inom det totala försvarets alla grenar ställer allt större krav på de regionala militära myndigheterna. Åtgärder har vid flera tillfällen vidtagits för att tillgodose försvarsområdesstabernas behov av arbetskraft. Sålunda har under våren 1950 vid samtliga lantmilitära försvarsområden placerats en major såsom stabschef. Varje år har försvarsområdesstaberna tillfälligt förstärkts genom kommendering eller anställning i vakanta löner av officerare och underofficerare samt i stor utsträckning genom

anställning av extra personal för skriv- och kontorsarbete och för förrådstjänst. För att vinna ökad stadga i stabernas arbete kan genom riksdagens beslut år 1949 vid sju militärt betydelsefulla försvarsområden placeras förutvarande regementschefer såsom försvarsområdesbefälhavare.

Beträffande de försvarsområdesstaber varom nu är fråga föreslår arméchefen att arvodesbefattningarna för pensionerade underofficerare i 1:22 (ammunitionsförvaltare) samt tjänsterna för bilförare i Ce 10 utbytes mot tjänster för överfurirer. Vidare föreslås att vid envar av ifrågavarande försvarsområdesstaber med undantag av Bodens och Kalix försvarsområdesstaber skall inrättas en arvodesbefattning för pensionerad underofficer i 1:22 såsom föreståndare för förvaltningsexpeditionen med förrådsbokföringskontor. Vid Bodens och Kalix försvarsområdesstaber anses det erforderligt att avse fanjunkare på aktiv stat såsom föreståndare för förvaltningsexpeditionerna. Härför kräves ytterligare två fanjunkarbeställningar. För det frivilliga befälsutbildningsarbetet föreslås att ytterligare beställningar för överfurirer inrättas. Vissa försvarsområdesstaber bör erhålla överfurirer för tjänstgöring såsom garageförmän. Med hänsyn till krigsförberedelsearbetets omfattning och speciella natur vid Bodens och Kalmar—Växjö försvarsområdesstaber föreslår arméchefen att antalet mobiliseringsofficerare vid vardera av nämnda staber ökas med en kapten i Md 27. Befattningarna såsom tygofficer och intendent vid Bodens försvarsområdesstab uppehålls för närvarande av officerare på aktiv stat. De för ifrågavarande uppgifter inrättade arvodesbefattningarna i 1:30 kan därför utgå. Den vid Bodens försvarsområdesstab befintliga beställning för intendenturförrådsförvaltare i Ma 21, som enligt arméchefens uppfattning är lika arbetskrävande och ansvarsfull som motsvarande tjänst vid truppförband, föreslås skola utbytas mot en förvaltarbeställning i Ma 23. En vid nämnda stab inrättad arvodesbefattning för förrådsunderofficer föreslås skola indragas. Arméchefen föreslår vidare att en arvodesbefattning för underofficer (tillsynsman) överföres från Livgardesskvadronen till Kristianstads försvarsområdesstab. För Umeå—Storumans försvarsområdesstab erfordras ytterligare en arvodesbefattning för hemvärnsunderofficer. Såsom föreståndare för skrivcentralerna och för handhavande av kassagöromål m. m. vid förvaltningsexpeditionerna avses tjänster för kanslibiträden. Med anledning härav föreslås att antalet tjänster för kanslibiträden utökas. Antalet kontorsbiträden kan däremot minskas. För vissa av de försvarsområden varom nu är fråga innebär arméchefens förslag ett ökat behov av tjänster för förrådsmän och förrådsförmän. Samtidigt kan extra tjänster för förrådspersonal utgå och antalet arbetare minskas. Härigenom uppkommer minskade kostnader under andra anslag än förevarande. Den sammanlagda merkostnaden för den förstärkning och stabilisering av försvarsområdesstaberna som nu före-

slås uppgår således till ett lägre belopp än det som redovisats i det föregående. Slutligen har arméchefen hemställt att assistenter för frivilligfrågor får deltidsanställas i Ce 12. Ifrågavarande assistenter är för närvarande anställda mot ett månadsarvode av 350 kronor. Försvarets civilförvaltning och statens lönenämnd förordar att assistenterna inplaceras i 13 lönegraden.

För närvarande finnes två kaptensbeställningar för tygofficerare vid försvarsområdesstaber. Därutöver finnes för tygofficersuppgifter vid ifrågavarande staber inrättade ett antal arvodesbefattningar för pensionerade officerare. I skrivelse den 16 februari 1953 hemställer arméchefen under hänvisning till den omfattning och betydelse tygmaterieltjänsten vid försvarsområdesstaberna fått bland annat om ytterligare åtta kaptensbeställningar för tygofficerare vid försvarsområdesstaber. Beställningarna bör enligt förslaget uppföras på fälttygkårens stat. Arméchefen förutsätter, att när kapten på aktiv stat tjänstgör som tygofficer vid försvarsområdesstab skall den för tjänsten inrättade arvodesbefattningen icke utnyttjas. Civilförvaltningen anser i yttrande över arméchefens förslag att antalet beställningar för här avsedda tygofficerare bör begränsas till högst sju, de två redan befintliga inräknade. Huruvida dessa beställningar bör uppföras på fälttygkårens stat eller icke bör enligt ämbetsverket bli beroende på ställningstagandet till förslaget om att överföra förbandens tygofficerare till fälttygkåren.

Beträffande artilleri- och ingenjööfficersskolan föreslås en förstärkning av personaluppsättningen på skolans expedition. Organisationsnämnden förordar att en befattning för pensionerad underofficer tillkommer. Arméchefen tillstyrker förslaget i princip. Vid skolan finnes emellertid en förste vaktmästare som genom lång anställningstid äger sådan erfarenhet av verksamheten att han intill sin pensionsavgång bör fullgöra de uppgifter som avsetts för innehavaren av arvodesbefattningen. Arméchefen föreslår därför att inrättandet av arvodesbefattningen bör anstå i avvaktan på att ifrågavarande vaktmästare avgår med pension, vilket beräknas ske den 1 juli 1955, samt att tjänsten för förste vaktmästare utbytes mot en tjänst för kansliskrivare i Ce 15. När arvodesbefattningen inrättas kan kansliskrivartjänsten utgå. För att biträda vid handhavandet av penningförskott m. m. föreslås inrättandet av en tjänst för kanslibiträde. En nu befintlig extra tjänst för kontorsbiträde föreslås skola ombildas till en extra ordinarie kontorsbiträdestjänst.

Arméchefen framhåller att behovet av en central utbildningsanstalt för hästtjänst vid armén består trots den ökade motoriseringen. Ridskolan bör således bibehållas. Utbildningsorganisationen bör därjämte bibehållas vid nuvarande omfattning. Flera möjligheter att nedbringa kostnaderna för förvaltningsorganisationen vid ridskolan har undersökts. Bland annat

har prövats huruvida icke ridskolan kan anslutas till annat förband. Med hänsyn till att befintliga byggnader vid andra förband icke utan vidare rymmer eller kan tagas i anspråk för ridskolans hästar och utrustning samt att övningsterrängen vid de förband som kan komma ifråga endast med svårighet eller i vissa fall icke alls medger att ridskolans övningar förläggas där har arméchefen ansett att en förflyttning av ridskolan icke bör ske. Arméchefen anser i likhet med lantbruksstyrelsen att förvaltningen av ridskolan icke bör sammanslås med förvaltningen av Strömsholms hingstdepå. Till ridskolan bör liksom hittills Utnäslöts remontdepå vara ansluten. Personalen för nämnda organisationer bör i fortsättningen redovisas gemensamt. Med utgångspunkt från att den årliga remonteringen efter 1957 omfattar 450 hästar förordas följande personaländringar vid ridskolan. Den nu befintliga tjänsten för köksföreståndare i Ce 17 utbytes mot tjänst för biträdande köksföreståndare i Ca 14. En stallförmän i Ce 12 samt 8 hästkötare i Ce 10 tillkommer, varvid 6 vaktmästare i Ce 10 och 4 remontskötare (anställda enligt kollektivavtal) utgår. En tjänst för eldare av 1. klass i Ce 10 samt en tjänst för hantverkare i Cg 12 utbytes mot tjänst för maskinist i Ce 13 respektive hantverkare i Ce 12. En tjänst för förrådsman i Ce 12 tillkommer. En tjänst för ekonomibiträde i Ce 4, som för närvarande är vakant, utgår. Därjämte kan organisationen minskas med 6 ekonomivärnpliktiga och en arbetare. Härigenom uppväges den kostnadsökning som genom arméchefens förslag uppkommer under förvarande anslag.

Ifråga om Herrevadsklosters remontdepå föreslår arméchefen att arvodesbefattningarna för depåchef i 1:32 och förvaltningsunderofficer i 1:22 uppflyttas till befattningar i 1:36 respektive 1:23. Vidare föreslås att 10 tjänster för remontryttare i Ce 12 utbytes mot motsvarande antal tjänster för remontdressörer i samma lönegrad samt att en extra tjänst för hantverkare i Cg 12 utbytes mot en extra ordinarie motsvarande tjänst.

Vid Göta trängregementes mobiliseringscentral i Nora skall enligt arméchefens förslag tillkomma en tjänst för förrådsman i Ce 11.

Departementschefen.

1. Jag är icke f. n. beredd tillstyrka att en kaptensbeställning, avsedd för intendent vid organisationsavdelningen, inrättas.

Däremot räknar jag med att fr. o. m. nästa budgetår för utrustningsavdelningen skall tillkomma en arvodesbefattning för pensionerad officer i 1:30.

Förslaget om att till extra ordinarie anställning överföra den för bilddetaljen inrättade extra tjänsten för assistent i Cg 22 kan jag icke f. n. biträda. Ej heller anser jag mig böra biträda förslaget om att ersätta den vid trafik-

avdelningen inrättade extra tjänsten för kontorsskrivare i Cg 19 med en assistenttjänst i Ce 22. Den vakanta extra ordinarie kanslibiträdestjänsten bör alltså t. v. kvarstå på personalförteckningen.

Enligt riksdagens beslut i anledning av propositionerna 1952: 241 (bil. A: 16) och 1952: 245 (s. 5) har åtskilliga förbättringar beträffande löneställningen för kontorspersonal vid arméstaben redan genomförts. Jag är icke nu beredd att därutöver förorda löneförbättringar för denna personal.

Jag har intet att erinra mot att en nu såsom extra redovisad tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, avsedd för växeltelefonist vid träng-avdelningen, uppföres på personalförteckningen.

2. Jag räknar under förevarande punkt med att beställningar och tjänster indrages i enlighet med vad civilförvaltningen angivit.

3. De personalförändringar som framgår av sammanställningen under förevarande punkt torde böra genomföras i enlighet med vad civilförvaltningen anfört.

4. Vid anmälan till årets statsverksproposition (bil. 6, s. 73) av anslaget Armén: Remontering anförde jag, att jag räknade med att motorisering av A 4 skulle genomföras men att jag icke då kunde taga slutlig ställning till tidpunkten för densamma. Detta är mig icke heller nu möjligt. Med fastställande av nya personalstater vid regementet torde därför böra anstå. Därest omorganisation av regementet med hänsyn till motorisering skulle genomföras redan före utgången av nästa budgetår, utgår jag från att vid behov den av civilförvaltningen angivna anordningen med särskilda vikariatsförmåner får tillämpas. I personalförteckningen för nästa budgetår bör emellertid angivas, att vid uppkommande vakans följande tjänster icke får återbesättas utan Kungl. Maj:ts bemyndigande, nämligen 1 bataljonsveterinär i Ca 23, 1 furageunderofficer i 1: 22, 2 överfurirer (i hovslagartjänst), 2 furirer (i hovslagartjänst), 2 förrådsmän i Ce 11 och 6 remontryttare i Ce 11.

5. Vid anmälan av anslaget Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga i årets statsverksproposition (bil. 6, s. 50) förklarade jag mig icke vara beredd att taga ställning till frågan huruvida utbildningen av fallskärmsjägare skulle inordnas i arméns ordinarie utbildningsverksamhet. Utöver den redan beslutade uppflyttningen av de fyra förrådsförmanstjänsterna till tjänster för packningsförmän i Cg 14 räknar jag därför icke nu med någon ändring beträffande den för fallskärmsutbildningen erforderliga personaluppsättningen. Kostnaderna för hopptillägg till instruktörer och övrigt befäl bör belasta arméns övningsanslag även under nästa budgetår.

6. Vid anmälan av anslaget Armén: Hundväsendet till årets statsverksproposition (bil. 6, s. 79) förklarade jag mig icke vara beredd förorda att benämningarna arméhundväsendet och arméhundskolan ändrades eller att

nya anslag uppfördes för hundväsendet. De kostnader för hundväsendet, som f. n. bestrides från arméns avlöningsanslag, bör därför alltså belasta detta anslag.

I anledning av det framlagda organisationsförslaget i övrigt anser jag mig icke nu kunna förorda andra förändringar än att jag föreslår viss förstärkning av och förbättringar för den personal, som ombesörjer dressyren och vården av hundarna. Jag får därvid först erinra om att riksdagens vid 1952 års höstsession fattade beslut i anledning av propositionen 1952: 241 (bil. D) medfört, att två tjänster för förste vaktmästare i Ce 11 och en tjänst för förste vaktmästare (hunddressör) i Cg 11 vid arméhundväsendet placerats i Ce 14 respektive Cg 14 med tjänstebenenämningen hunddressör. Jag anser mig böra föreslå att tjänsten i Cg 14 får bli extra ordinarie och att en ny tjänst för hunddressör i Ce 14 inrättas. Jag föreslår vidare att fem tjänster för hundskötare i Ce 10 inrättas i utbyte mot sex kollektivavtalsanställda arbetare samt att två tjänster för tekniskt biträde, av vilka en i Ce 13 och en i Ce 11, inrättas i utbyte mot två befintliga tjänster för tekniskt biträde i Cg 11. Den ena tjänsten avses huvudsakligen för en röntgen- och laboratorieassistent, medan innehavaren av den andra tjänsten närmast skulle handha hälso- och sjukvården beträffande avelsdjur och valpar.

7. De skäl som anförts för flyttning av försvarsområdesstabens till Linköping synes mig bärande, och jag biträder därför förslaget ifråga. I likhet med civilförvaltningen anser jag, att i förekommande fall flyttningsersättning och omplaceringstraktamente bör få utgå även till sådan av omflyttningen berörd personal som författningssenligt icke är berättigad därtill.

8. Vid anmälan av proposition 1952: 120 (s. 30) anförde jag vid behandlingen av frågan om arméns nya manskapsorganisation att jag icke då kunde taga slutlig ställning till behovet av instruktörer samt till frågan om inrättandet av beställningar för rustmästare. I avvidan på resultatet av befälsutredningens arbete finner jag mig icke heller nu kunna fatta ståndpunkt till dessa frågor och föreslår därför för nästa budgetår samma antal för instruktörer avsedda överfurirs- och furirsbeställningar som för innevarande budgetår. Jag har emellertid intet att erinra mot arméchefens och organisationsnämndens förslag om att inrätta beställningar för vaktehefer och tillsynsmän för vissa utbildningsanordningar, vilka beställningar bör avses för överfurirer. Däremot anser jag mig icke f. n. böra biträda arméchefens förslag om att inrätta sammanlagt tre nya överfurirsbeställningar vid infanteriets kadettskola och luftvärnsskjutskolan. Jag biträder arméchefens förslag om att för genomförandet av den nya manskapsorganisationen inrätta 1 110 beställningar för instruktörsaspiranter. I samband därmed bör ur personalförteckningen utgå de för innevarande budgetår upptagna beställningarna för korpraler (konstaplar) samt vicekorpraler (vicekonstaplar) och meniga.

Med utgångspunkt från vad jag sålunda anfört — och med beaktande av att jag i det följande ämnar tillstyrka att 52 nya överfurirsbeställningar inrättas, varav 48 för försvarsområdesstaberna (p. 27) och 4 för arméns signalskola (p. 16) samt att en överfurirsbeställning vid I 19 utbytes mot brandmästartjänst (p. 26) — föreslår jag att kadern av underbefäl och instruktörsaspiranter — med undantag av musikmanskap och furirer i beställningsmannatjänst vid tygstaten — fastställas på sätt framgår av följande sammanställning.

	Budgetår	
	1952/53	1953/54
Överfurirer	1 520	1 669
Furirer	2 451	2 451
Korpraler (konstaplar)	1 023	—
Vicekorpraler (vicekonstaplar) och meniga	1 340	—
Instruktörsaspiranter	—	1 110
Summa	6 334	5 230

9. Arméchefens under denna punkt redovisade förslag anser jag mig f. n. ej kunna biträda.

10. Under de omkring tio år som förflutit sedan försvarsområdena organiserades har försvarsområdesbefälhavarnas arbetsuppgifter successivt ökat i omfattning och svårighetsgrad. Jag anser det därför befogat att en reglering av deras löneställning nu sker. Jag kan emellertid icke tillstyrka förslaget att avse beställningar på aktiv stat för samtliga försvarsområdesbefälhavare. En viss utökning av antalet befattningar som kan besättas med personal på aktiv stat synes dock motiverad. Jag föreslår att för åtta försvarsområdesbefälhavare, kommandanten i Stockholm inberäknad, skall avses beställningar i Mo 14 och att för fyra försvarsområdesbefälhavare, inberäknat den för Kiruna—Jokkmokks försvarsområde avsedde, skall upptagas beställningar i Ma 37. Utom såvitt avser sistnämnde försvarsområdesbefälhavare bör dock möjlighet föreligga att, såsom är fallet beträffande de redan befintliga sju beställningarna i Mo 14, utnyttja pensionerade officerare i stället för aktiv personal. På vederbörlig personalförteckning bör därför finnas uppförda ett motsvarande antal arvodesbefattningar för försvarsområdesbefälhavare i 2: 14 respektive 1: 40, vilka befattningar bör hållas vakanta i den mån de ordinarie beställningarna är tillsatta. Beställningarna i Mo 14 bör kunna tas i anspråk inte endast, såsom nu är fallet, för omplacering av regementschefer till försvarsområdesbefälhavare utan även som befordringstjänster. Övriga åtta försvarsområdesbefälhavare förutsättes alltså jämt skola vara pensionerade officerare. Jag föreslår att för dem avses arvodesbefattningar i 1: 40.

11. Jag är f. n. icke beredd tillstyrka förslagen om att utbyta en majorsbeställning vid arméstaben mot beställning för chef för artilleriets kadettskola och en majorsbeställning vid infanteriskjutskolan mot beställning för chef för arméns skyddsskola.

Däremot biträder jag förslaget om att utbyta en beställning för överstelöjtnant eller major vid arméstaben mot en beställning som chef för infanteriets kadettskola i Ma 33 eller Ma 30. Beställningen bör redovisas på särskild stat för skolan.

Liksom civilförvaltningen delar jag arméchefens uppfattning att jämväl löneställningarna för de skolchefer, vilka icke omfattats av verkställd översyn rörande lönegradsplaceringen av vissa cheftjänster, bör överses. I avvakten på resultatet av en sådan översyn är jag icke beredd att redan nu tillstyrka någon av de under förevarande punkt föreslagna lönegradsuppflyttningarna.

12. Förslaget om att inrätta en arvodesbefattning i 1: 22, avsedd för expeditionsunderofficer vid arméöverläkarens expedition, kan jag icke biträda. Jag tillstyrker däremot att den befintliga såsom extra redovisade, för tjänstegrensinspektörerna avsedda tjänsten för biträde för skriv- och kontorsgöromål uppföres på personalförteckningen.

Det av arméchefen föreslagna utbytet av en för arméöverläkarens expedition avsedd kontorsbiträdestjänst i Ca 8 mot tjänst för kontorist i Ca 13 har redan genomförts enligt beslut av 1952 års riksdag (prop. 245, s. 5 och 16).

13. Jag anser mig nu böra tillstyrka, att regementsofficerskadern vid luftvärnet fr. o. m. nästa budgetår utbygges med två regementsofficersbeställningar. Liksom civilförvaltningen räknar jag med att båda beställningarna skall avses för majorer. Emellertid föreslår jag, att i samband härmed två vakanta löjtnantsbeställningar vid luftvärnet indrages.

14. De föreslagna överflyttningarna till luftvärnets stat av beställningar från andra personalstater torde böra genomföras.

15. Jag anser mig icke kunna tillstyrka att någon av de för lärarbefattningar avsedda officersbeställningarna inrättas fr. o. m. nästa budgetår.

Vad beträffar radiotelegrafistpersonalen vid S 1 får jag erinra om att enligt beslut av 1952 års riksdag (prop. 241, Bil. A: 16) 8 av 10 tjänster för radiotelegrafist i Ce 16 numera uppflyttats till tjänster för förste radiotelegrafist i Ce 18. Liksom civilförvaltningen tillstyrker jag förslaget om att för regementets radiostation inrätta ytterligare en radiotelegrafisttjänst i Ce 16.

16. I likhet med civilförvaltningen förordar jag att för befattningar såsom yrkesinstruktör vid arméns signalskola inrättas fyra nya beställningar för överfurir.

Vidare biträder jag förslaget om att till extra ordinarie anställning överföra en vid signalskolan inrättad extra tjänst för förrådsförman i Cg 13.

I anledning av den föreslagna uppflyttningen av den för kassatjänsten vid signalskolan avsedda kanslibiträdestjänsten i Ce 11 får jag erinra om att tjänsten numera enligt beslut av 1952 års riksdag (prop. 245, s. 6) omvandlats till tjänst för kansliskrivare i Ce 15.

Övriga under förevarande punkt redovisade förslag anser jag mig icke kunna biträda.

17. Jag tillstyrker att för radarskolans räkning inrättas nya beställningar för en tygverkmästare av 2. klassen i Ca 19 och fyra armétekniker i Ca 14 samt en tjänst för förrådsman i Ce 11.

Vad i övrigt föreslagits under denna punkt kan jag icke biträda.

18. Förslagen om utbyte av en beställning för major vid trängtrupperna mot beställning för överstelöjtnant samt om ändrad löneställning för befintliga sjukvårdsförvaltarebeställningar kan jag f. n. ej biträda.

Jag kan ej heller, i avvaktan på slutligt ställningstagande till frågan om den centrala försvarsförvaltningens organisation, biträda något av de beträffande fältflygkåren framställda förslagen.

Jag kan icke tillstyrka att de båda i tygstaterns personalförteckning uppförda för krigsmaterialverket avsedda beställningarna för förste tygförvaltare uppflyttas i lönegrad.

Jag räknar med att nya beställningar tillkommer vid tygstaten i den omfattning arméchefen föreslagit.

Enligt vad jag anfört i det föregående vid behandlingen av anslaget Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar räknar jag icke för nästa budgetår med några förändringar beträffande fortifikationskåren.

Förslagen om att uppflytta en majorsbeställning vid intendenturkåren till beställning för överstelöjtnant samt två kaptensbeställningar vid kåren till majorsbeställningar kan jag icke biträda.

Jag kan icke heller tillstyrka att den efter indragningen av K 2 övertaliga kaptensbeställningen vid intendenturkåren avses för personalreserv. I anledning av förslaget att inrätta en ny kaptensbeställning för försvarsområdesintendent förordar jag i stället att den övertaliga beställningen avses för dylik befattning. Antalet arvodesbefattningar som intendent i 1:30 bör icke minskas i anledning härav. En arvodesbefattning bör emellertid hållas vakant vid utnyttjande av den aktiva beställningen.

Förslaget om att inrätta två beställningar för förvaltare i kassatjänst i Ma 23 biträder jag i så måtto att jag räknar med tillkomsten av en dylik beställning, avsedd för kassachef vid krigsskolan.

19. Jag tillstyrker förslaget om att överföra en beställning för major eller kapten vid A 9 till artilleriskjutskolans stat.

Arvodesbefattningen som domänofficer vid Järvafältet i 1:32 bör såsom föreslagits omvandlas till befattning som domänofficer vid IV. militärbefälsstaben i samma löneklass.

Jag räknar vidare med att den för expeditionsföreståndare avsedda fanjunkarbeställningen vid Kiruna—Jokkmokks försvarsområdesstab utbytes mot en förvaltarbeställning i Ma 21 samt att de båda för expeditionsunderofficerare avsedda sergeantsbeställningarna vid samma stab utbytes mot fanjunkarbeställningar.

Vidare anser jag mig böra biträda förslaget om att inrätta två arvodesbefattningar för förrådsunderofficer i 1: 22, avsedda för I 15 och Kalmar—Växjö försvarsområdesstab. Vid avgång från befattningarna bör frågan om återbesättande underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Den vakanta arvodesbefattningen som uppbördsman för rustningsmateriel i 1: 22 vid VII. militärbefälet bör utgå ur personalförteckningen.

Mot beräkningen av medelsbehovet för fänrikar har jag intet att erinra.

Vad i övrigt föreslagits under förevarande punkt kan jag icke biträda.

20. Inom ramen för fastställt preliminärt slutläge för arméingenjörkårens sammansättning bör ordinariesättning ske av fyra arméingenjörbeställningar av 2. graden i Ce 27. En beställning för armédirektör i Ca 30 kan indragas.

Jag anser mig vidare böra förorda att vid arméingenjörkåren inrättas en beställning för arméingenjör av 2. graden i Ce 27, avsedd för signalingenjör vid VII. militärbefälsstaben.

Vad angår förslaget om uppflyttning i lönegrad av den för motoringenjör vid A 8 avsedda arméingenjörbeställningen får jag erinra om att enligt beslut av 1952 års riksdag (prop. 241, Bil. A: 16) samtliga arméingenjörbeställningar i Ce 22 redan utbytts mot högre beställningar.

Vad i övrigt föreslagits under denna punkt anser jag mig icke kunna biträda.

21. Jag är icke heller nu beredd förorda att de under förevarande punkt föreslagna, för infanteriets kadettskola samt P 2 och Lv 1—Lv 3 avsedda bataljonsläkarbeställningarna inrättas eller att den för halvtidstjänstgörande sjukgymnast avsedda extra tjänsten vid I 1 omvandlas till extra ordinarie.

Ej heller kan jag f. n. tillstyrka att för krigsskolan inrättas en bataljonsläkarbeställning i utbyte mot en extra läkartjänst eller att en extra tjänst för sjukvårdsbiträde vid skolan omvandlas till extra ordinarie.

Vad i övrigt föreslagits och anförts under denna punkt har icke givit mig anledning till erinran. Frågor om tillgodoräknande i pensionshänseende av tjänstgöring som reservsjuksköterska bör dock prövas från fall till fall.

22. Såsom av det föregående framgår har enligt beslut av 1952 års riksdag löneställningen redan reglerats för en för Järnafältet avsedd skogvaktartjänst och för här avsedda 41 förrådsmannatjänster vid förbanden, varjämte enligt samma beslut förslaget om att utbyta en vaktmästartjänst i Ce 10 vid IV. militärbefälsstaben mot bilförartjänst i samma lönegrad genomförts.

Med ordinariesättning av tjänster för förrådspersonal vid rationaliserade förband torde tills vidare böra anstå.

Jag biträder förslaget om att inrätta en tjänst för skogvaktare vid P 2. Tjänsten bör emellertid t. v. upptagas såsom extra i Cg 17. Vid bifall härtill kan det nuvarande arvudet till tillsynsman vid Hovdalafältet avföras ur vederbörlig arvodesförteckning.

Såsom föreslagits kan två för A 8 avsedda förrådsförmanstjänster i Ce 13 indragas.

Jag tillstyrker, att de för skötseln av värmeanläggningarna å Marieberg avsedda tjänster för reparatör och eldare, vilka f. n. redovisas vid S 1, överföres till IV. militärbefälsstaben. Likaså bör på sätt civilförvaltningen föreslagit vikariatslön utgå till den maskinist vid IV. militärbefälsstaben, som handhar anläggningarna å Marieberg.

Förslaget att omvandla den för Kiruna—Jokkmokks försvarsområdestab inrättade tjänsten för eldare av 2. klass i Ce 10 till tjänst för reparatör i Ca 12 anser jag mig böra biträda.

Övriga under förevarande punkt redovisade förslag är jag f. n. icke beredd tillstyrka.

23. Vad beträffar tjänster för biträdande köksföreståndare vid A 1 och tygförvaltningsskolan anser jag att den befintliga ordinarietjänsten, oaktat innehavaren av densamma tjänstgör vid skolan, fortfarande bör redovisas vid A 1. Den nuvarande vid regementet övergångsvis kvarstående tjänsten för husmoder av 2. klass i Ce 10 bör utbytas mot en extra ordinarie tjänst för biträdande köksföreståndare i Ce 14. Med hänsyn till föreliggande förhållanden bör till vederbörliga personalförteckningar beträffande båda tjänsterna föreskrivas att desamma vid ledigblivande icke må återbesättas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Jag anser mig böra tillstyrka att den för matinrättningen vid Rommehed avsedda vid I 13 övergångsvis kvarstående tjänsten för husmoder av 2. klass i Ce 10 utbytes mot tjänst för biträdande köksföreståndare i Ce 14.

Vidare tillstyrker jag att de från posten Övrig extra personal avlönade, övergångsvis kvarstående tre kokersketjänsterna i Ce 6 uppföres på personalförteckningen.

24. Beträffande förslaget att till extra ordinarie anställning överföra en extra kanslibiträdestjänst vid IV. militärbefälsstaben samt förslagen i fråga om personal vid artilleri- och ingenjörofficersskolan får jag hänvisa till vad jag anför i det följande under punkt 27.

Jag kan icke i anledning av övriga under förevarande punkt redovisade förslag beträffande befintliga tjänster för kontorspersonal tillstyrka någon annan åtgärd utöver dem riksdagen redan beslutat efter förslag i propositionen 1952: 245 än att jag i den utsträckning civilförvaltningen föreslagit förordar uppförande på personalförteckningen av befintliga extra tjänster för biträden för skriv- och kontorsgöromål samt utbyte enligt principerna för

reglerad beföringsgång av biträdestjänster för skriv- och kontorsgöromål mot kontorsbiträdestjänster i Ca 8.

Vidare anser jag mig böra biträda förslaget om att för Lv 4 inrätta två nya tjänster för biträden för skriv- och kontorsgöromål. Liksom civilförvaltningen kan jag däremot ej tillstyrka förslaget om att en dylik biträdestjänst med halvtidstjänstgöring inrättas för väg- och vattenbyggnadskåren.

25. I anslutning till vad jag i det föregående anført vid behandlingen av anslaget Försvarets civilförvaltning: Avlöningar bör de under förevarande punkt redovisade tjänster, som av civilförvaltningen angivits, utgå ur arméns personalförteckning.

26. Förslaget om att vid militärbefälsstaberna inrätta aktuariefattningar i Ca 27 kan jag icke f. n. biträda.

Liksom civilförvaltningen räknar jag med att vid Bodens försvarsområdesstab skall tillkomma en tjänst för brandmästare i Ce 17 i utbyte mot den vakanta överfurirsbeställningen vid I 19.

Såsom tidigare anförts har förslaget om uppflyttning av en tjänst för montör i Ca 13 vid fortifikationsbefälhavarstaben i Boden till linjeförman i Ca 17 redan kommit till stånd.

Jag har icke funnit anledning till erinran mot civilförvaltningens beräkning av medelsbehovet till lärararvoden.

Ämbetsverkets förslag om att till avlöningsanslag överföra de kostnader för lärararvoden vid de fasta utbildningsanstalterna och skolorna, som hittills bestritts från övnings- eller materielanslag, anser jag mig böra biträda. I samband härmed bör föreskrift meddelas att sistnämnda anslag icke får utnyttjas för att bestrida dylika arvodeskostnader. Jag tillstyrker även förslaget om att till redovisning under anslagsposterna till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, överföra kostnaderna för arvoden till civila lärare vid fasta utbildningsanstalter och skolor.

Vad i övrigt föreslagits och anförts under denna punkt ger mig icke anledning till annan erinran än att kostnaderna för bevakning av provisoriska förråd icke torde behöva upptagas till högre belopp än 350 000 kronor för nästa budgetår.

27. Innan jag redogör för mina ställningstaganden till de framlagda organisationsförslagen vill jag framhålla nödvändigheten av att åtgärder vidtages för att slopa mindre betydelsefulla förband och enheter. Jag anser detta vara en av förutsättningarna för att viktigare delar av organisationen skall kunna erhålla den förstärkning som bedömes erforderlig.

Jag kan icke utan ytterligare utredning tillstyrka, att Livgardesskvadronen och Stockholms stabskompani organiseras på sätt föreslagits. De små enheter varom här är fråga kräver nämligen jämförelsevis höga förvaltningskostnader och det bör därför undersökas huruvida de icke kan anslutas till andra förband. Även frågan om nedbringande av antalet ekonomivärnpliktiga placerade vid stabskompaniet bör närmare utredas.

Jag får erinra om att förslag föreligger om en dyrbar utökning av förläggningsutrymmena för dessa värnpliktiga. Med hänsyn till det anförda förordar jag, att endast smärre ändringar av personalorganisationen för ifrågasvarande förband nu vidtages. Jag tillstyrker i sådant hänseende att 7 tjänster för hästskötare i Cg 10 och 1 tjänst för förrådsman i Cg 11 nu inrättas. Härvid kan antalet kollektivavtalsanställda arbetare nedbringas.

Med anledning av vad chefen för armén och organisationsnämnden anfört rörande tillgång på och behov av personal vid försvarsområdesstaberna finner jag det nödvändigt att förstärka stabernas personalorganisation. En underlåten förstärkning av organisationen kan medföra allvarliga vådor för krigsberedskapen i fråga om såväl materielens användbarhet som krigsplanläggningen. För de försvarsområdesstaber beträffande vilka ändringsförslag i det föregående anmälts beräknar jag följande personaländringar. Beställningar för 10 kaptener i Md 27, 2 fanjunkare i Ma 19 och 48 överfurirer i Ma 14 samt tjänster för 3 förrådsförmän i Ce 13, 12 kanslibiträden i Ce 11 och 7 förrådsmän i Ce 11 bör inrättas. Av nämnda tio kaptensbeställningar i Md 27 avses åtta för tjänst såsom tygofficerare. Ifrågasvarande beställningar torde få avses även för andra försvarsområdesstaber än dem som nu är i fråga. När kaptensbeställning tages i anspråk för tygofficer skall för ändamålet inrättad befattning för pensionerad officer hållas vakant. Vid de staber varom nu är fråga kan arvodesbefattningar för 2 pensionerade officerare i 1: 30 och 1 pensionerad underofficer i 1: 22 samt tjänster för 3 förrådsförmän i Ca 13, 17 bilförare i Ce 10 och 24 biträden för skriv- och kontorsgöromål utgå. Jag är icke beredd att tillstyrka den föreslagna uppvärderingen av en förvaltarbeställning i intendenturförrådstjänst vid Bodens försvarsområde från Ma 21 till Ma 23. Assistenterna för frivilligfrågor bör liksom hittills åtnjuta ersättning i form av månatliga arvoden. Jag föreslår att arvodet fastställas till 500 kronor.

Beträffande artilleri- och ingenjörofficersskolan förordar jag, att en tjänst för kontorist i Ce 13 och en tjänst för kanslibiträde i Ce 11 inrättas. Därutöver bör en extra tjänst för skriv- och kontorsbiträde utbytas mot en extra ordinarie motsvarande tjänst. Vid bifall till vad jag nu förordat kan en befattning för förste vaktmästare utgå ur organisationen.

Genom arméns motorisering har behovet av utbildning i ridning och hästtjänst i övrigt avsevärt minskat. Detta har bl. a. tagit sig det uttrycket, att den för tjänsten nödvändiga utbildningen vid ridskolan i Strömsholm under senare år varit av ringa omfattning. Såvitt man nu kan bedöma torde någon ändring härutinnan icke vara att förvänta. Jag ifrågasätter därför om icke denna utbildningsverksamhet i kostnadsbesparande syfte bör anslutas till ett kavalleriförband. Denna fråga synes böra ånyo övervägas inom arméledningen. Under hänvisning till det anförda är jag icke beredd att nu förorda några åtgärder beträffande ridskolans personal som kan hindra ett genomförande av en omorganisation. Jag förordar att följande tjänster

tillkommer, nämligen 1 för stallförman i Cg 12, 2 för hästskötare i Cg 10 och 1 för förrådsman i Cg 11. 6 tjänster för vaktmästare i Ce 10 bör utbytas mot samma antal tjänster för hästskötare i Ce 10. En vakant tjänst för ekonomibiträde i Ce 4 kan indragas. Jag förutsätter att i samband med denna personalförstärkning en begränsning av den kollektivavtalsanställda personalen åvägbringas.

För Herrevadsklosters remontdepå räknar jag icke med några personalförändringar.

Vid Göta trängregementes mobiliseringscentral i Nora bör 1 tjänst för förrådsvaktmästare i Ce 12 utgå och 1 tjänst för förrådsman i Ce 11 tillkomma.

Vid anmälan av frågan om organisationen av försvarets personalvård i det föregående har jag, såvitt berör arméns avlöningsanslag, tillstyrkt att 10 tjänster i Ce 17 inrättas för heltidstjänstgörande personalvårdsassistenter samt att 6 nu befintliga extra tjänster i 22 lönegraden för personalvårdsassistenter utbytes mot extra ordinarie tjänster i 17 lönegraden. Samtidigt kan 18 arvoden till deltidstjänstgörande assistenter indragas.

I enlighet med vad jag i det följande under anslaget Försvarshögskolan: Avlöningar anför bör beställningen för ställföreträdande militärbefälhavare i femte militärområdet samt en majorsbeställning vid Svea livgarde vid nästkommande ledigblivande vakanthållas. I personalförteckningen bör göras erforderlig anteckning härom.

Med beaktande av vad jag i det föregående föreslagit i fråga om personalförändringar m. m. vid armén och med ledning av belastningen på arméns avlöningsanslag under förfluten del av innevarande budgetår beräknar jag nämnda anslag för budgetåret 1953/54 sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 73 100 000 (+ 5 800 000) kronor;

Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar 6 800 000 (+ 300 000) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 1 250 000 (+ 485 000) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 42 665 000 (+ 4 965 000) kronor;

Rörligt tillägg 64 000 000 (+ 29 625 000) kronor;

Pensionsmedel 4 000 000 (+ 360 000) kronor;

Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift 2 315 000 kronor.

Anslaget bör alltså upptagas till 181 500 000 (+ 38 500 000) kronor.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid armén, som föranledes av vad jag i det föregående föreslagit;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende på personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser som genom Kungl. Maj:ts brev den 6 juni 1952 fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av arméns personalförteckningar för budgetåret 1952/53;

c) godkänna följande avlöningsstat för arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	73 100 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	6 800 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 250 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	42 665 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	64 000 000
Summa kronor 187 815 000	

Särskilda uppbördsmedel:

1. Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	4 000 000
2. Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift, <i>förslagsvis</i>	2 315 000
Nettoutgift kronor 181 500 000	

d) till *Armén*: *Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 181 500 000 kronor

[20] Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	47 800 000	60 328 537
1952/53 (statsliggaren s. 220)	57 700 000	
1953/54 (förslag)	70 000 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 70) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 70 000 000 kronor.

Beträffande de grunder, som tillämpas vid beräkningen av försvarsgrenarnas allmänna avlöningsanslag, får jag hänvisa till vad jag därom anfört i det föregående vid anmälan av motsvarande anslagsfråga för armén.

Yrkanden.

Försvarets civilförvaltning föreslår i anslutning till yrkanden av chefen för marinen m. fl. vissa personalförändringar m. m. vid marinen.

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1. Ändrad organisation av marinledningen ($\frac{1}{10}$ 1953).			
<i>Marinstaben.</i>			
1 chef Mo 15	23 940		
1 souschef Mo 14 — kommendörkapten av 1. graden eller överstelöjtnant Ma 33		5 310	
2 kommendörkapten av 1. graden Ma 33 vid flottan — kommendörkapten av 1. graden eller överstelöjtnanter Ma 33 vid marinstaben	—		
1 kommendörkapten av 1. graden Ma 33 överföres från flottan.....	—		
1 kommendörkapten av 2. graden Ma 30 vid flottan — kommendörkapten av 2. graden eller major Ma 30 vid marinstaben	—		
1 kommendörkapten av 2. graden eller major Ma 30.....	15 813		
1 major Ma 30 överföres från kustartilleriet	—		
1 kommendörkapten av 2. graden Ma 30 vid flottan	15 813		
1 kapten Ma 27 vid marinintendenturkåren — kommendörkapten av 2. graden Ma 30	2 106		
2 kanslibiträden Ce 11 (1 kanslibiträde Ce 11 och 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål).....	13 710		
2 biträden för skriv- och kontorsgöromål — kanslibiträden Ce 11...	—		

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
<i>Flottans personalinspektion.</i>			
1 chef för marinstaben Mo 15 — inspektör för flottans personal Mo 15	—		
Avlösningsförstärkning	1 800		
2 kanslibiträden Ce 11 (2 biträden för skriv- och kontorsgöromål)..	10 116		
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — kanslibiträde Ce 11....	—		
<i>Ingenjörtekniska inspektionen.</i>			
1 marindirektör av 1. graden Ca 33 — förste marindirektör Co 14...	5 310		
1 mariningenjör av 1. graden Ca 29	15 111		
1 mariningenjör av 2. graden Ca 27	13 707		
1 specialingenjör av 2. graden Ca 29	15 111		
1 expeditionsofficer 1: 30	—		
1 assistent Ce 22 (sakanslag) — Ca 22 vid marinstaben (Ce 22)....	10 467		
1 kanslibiträde Ce 11	—		
1 kansliskrivare Ce 15 (sakanslag) — Ca 15 vid marinstaben (Ce 15)	7 569		
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	5 058		
<i>Marinintendenturinspektionen.</i>			
1 kapten Ma 27	13 707		
1 kanslibiträde Ce 11 överföres från sakanslag.	6 489	+	170 517
2. Personal vid marinstaben för hydrografisk forskning m. m.			
1 chef för hydrografisk detalj Ce 29 (laborator Ce 29)	20 148		
1 föreståndare för militärmeteoro- logisk informationstjänst Ca 27 på övergångsstat vid flygstaben överföres till marinstaben.	—		
2 hydrografassistenter Ce 19	23 736		
2 hydrograftekniker Ce 16 (tekniker Ce 15)	20 184		

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	6 744		
1 meteorolog Ce 22		13 956	
4 meteorologer Ce 19		47 472	+
			9 384
3. Marinstabens bilddetalj.			
1 föreståndare för fotolaboratoriet Ce 18	—		
1 laboratorieförman Ce 15	—		
2 fotografer Cg 13 — Ce 13	—		
3 tekniska biträden Cg 8 — kopister Ce 8	—		
1 faktor Ce 19	—		
1 fotograf Cg 13 (sakanslag) — Ce 13 vid marinstaben (Cg 13)	9 348		
1 offsettryckare Cg 12 — Ce 13	—		
1 offsettryckare Cg 12	9 000		
2 tekniska biträden Cg 8 — Ce 8..	—		+
			18 348
4. Marinstabens organisation i övrigt.			
1 studierektor Ce 26 — Cb 10	—		
1 chef för polisdetaljen Ce 25 — Ce 26	—		
1 expeditionsofficer 1: 30 — 1: 32..	—		
1 bibliotekarie 1: 30 — 1: 32	—		
1 bilförare Ce 10 — tekniskt biträde Ce 11 (expeditionsvakt Ce 10)...	—		
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — kanslibiträde Ce 11....	—		—
5. Sjökrigshögskolans organisation.			
3 kommendörkapten av 2. graden, majorer eller kapten (lärare i strategi, artilleri och stabstjänst) Ma 30/27 — kommendörkapten av 1. graden (överstelöjtnanter) eller kommendörkapten av 2. graden (majorer) Ma 33/30	8 046		
1 kapten (lärare i taktik) Md 27 — kommendörkapten av 1. eller 2. graden Ma 33/30	4 086		

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1 expeditionsofficer 1: 30	7 974		
1 kanslibiträde Ce 11	—		
1 kontorsbiträde Ca 8 indrages vid vakans		—	
1 biträde för skriv- och kontorsgö- romål uppföres på personalför- teckningen	—		+ 20 106
6. Förändringar i övrigt beträffande marinintendenturkåren.			
1 kommendörkapten av 1. graden Ma 33 — kommendör Ma 37....	—		
1 kommendörkapten av 2. graden Ma 30 — kommendörkapten av 1. graden Ma 33	—		
1 kapten Ma 27 — kommendörkap- ten av 2. graden Ma 30.....	2 808		
Vikariatslön Ma 30 för 1 kapten Ma 27.....	—		
1 löjtnant Ma 23/19.....		14 184	— 11 376
7. Förändringar i övrigt beträffande mi- litär personal.			
<i>Flottan.</i>			
1 chef för Stockholms örlogsvarv Mo 14 — Mo 15	—		
Vikariatslön Ma 37 för 2 kommen- dörkapten av 1. graden Ma 33	—		
2 kommendörkapten av 1. gra- den Ma 33	—		
1 kommendörkapten av 2. graden Ma 30.....	—		
8 kapten Ma 27	141 216		
2 förvaltare Ma 21 — Ma 23	3 096		
2 förvaltare Ma 21	25 800		
10 flaggunderofficerare Ma 19	114 000		
12 underofficerare av 2. graden Ma 16	120 960		
1 flaggunderofficer eller underoffi- cer av 2. graden Ma 19/Ma 16...		11 400	

Marinechefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1 expeditionsuppervisare 1: 22 vid Stockholms örlogsstation		—	
<i>Kustartilleriet.</i>			
1 överstelöjtnant Ma 33 — chef för kustartilleriets skjutskola Ma 37/33	—		
Vikariatslön Ma 37 för 2 överstelöjtnanter Ma 33	—		
9 kaptener Ma 27	156 618		
5 flaggunderofficerare Ma 19	56 065		
5 underofficerare av 2. graden Ma 16	49 535		
1 förvaltare (i kassatjänst) Ma 21 . .		12 636	+
			643 254
8. Förändringar i övrigt beträffande mariningenjörkåren.			
2 marindirektörer av 1. graden Ca 33 — Ca 37	—		
3 marindirektörer av 2. graden Ca 31	—		
2 mariningenjörer av 1. graden Ca 29 med vikariatslön Ca 31	—		
3 mariningenjörer av 1. graden Ca 29	58 572		
1 mariningenjör av 2. graden Ca 27	17 652		
2 mariningenjörer av 2. graden Ca 27 — mariningenjörer av 1. graden Ca 29	3 744		
2 specialingenjörer av 1. graden Ca 33	—		
2 specialingenjörer av 2. graden Ca 29	39 048		
1 specialingenjör av 2. graden Ca 29 — specialingenjör av 1. graden Ca 31	—		
1 specialingenjör av 3. graden Ca 27 — specialingenjör av 2. graden Ca 29	1 872		+
			120 888
9. Förändringar beträffande sjukvårds- personal.			
1 läkare med arvode vid Härnö-			

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
sands kustartilleridetachment m. m. — marinläkare av 1. graden Ca 27	7 752		
1 marinläkare av 1. graden Cg 25	—		
1 marinläkare av 1. graden Ca 25	—		
2 marinläkare av 1. graden vid ma- rinläkarkåren	—		
2 marinläkare av 2. graden vid ma- rinläkarkåren och 1 marinläkar- stipendiat.		— +	7 752
10. Förändringar beträffande polis- och vaktpersonal m. m.			
1 överkonstapel Ca 19 vid Göte- borgs örlogsvarv (1 överkonstapel Cg 19)	11 400		
6 inspektionskonstaplar Ce 16, 2 vid Stockholms samt 1 vid ettvarv av Hemsö, Gotlands, Blekinge och Göteborgs kustartilleriförsvär (6 inspektionskonstaplar Cg 16)	59 616		
1 konstapel Ca 14 och 1 konstapel Ce 14 vid Göteborgs örlogsvarv (2 konstaplar Cg 14)	18 600		
4 konstaplar Ce 14 vid Karlskrona örlogsvarv (4 konstaplar Cg 14)..	35 664		
5 vaktmästare Ce 10, 3 vid Härnö- sands kustartilleridetachment och 2 vid Gotlands kustartilleriförsvär (5 vaktmästare Cg 10)	39 096		
Arvoden till tillsynsmän vid befäst- ningar m. m. tillhörande Gotlands kustartilleriförsvär		29 520	
4 vaktmästare Cg 10 vid sjökrigs- skolan — Ce 10	—		
1 vaktmästare Cg 10 vid marinens underofficersskola — Ce 10	—		
1 expeditionsvakt Ca 10 vid Ost- kustens marindistrikt — förste expeditionsvakt Ca 11	—		

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
Arvoden till uppbörds- och tillsyns- män vid Sydkustens och Väst- kustens marindistrikt	1 540		
Arvode till tillsynsman vid Hårs- fjärdens örlogsdepå		1 100	
Arvode till tillsynsman för de sjö- krigshistoriska samlingarna i Karlskrona	—		+
11. Ordinarie kontorsbiträdestjänster. 28 biträden för skriv- och kontors- göromål — kontorsbiträden Ca 8	—		—
12. Förändringar i övrigt beträffande kontorspersonal.			
<i>Norrlandskustens marindistrikt.</i>			
1 biträde för skriv- och kontorsgö- romål — kanslibiträde Ce 11	—		
1 biträde för skriv- och kontorsgö- romål uppföres på personalför- teckningen	—		
<i>Ostkustens marindistrikt.</i>			
1 kanslibiträde Ce 11 — kontorist Ce 13	—		
1 kontorsbiträde Ca 8 — kanslibi- träde Ca 11	—		
2 kanslibiträden Ce 11	—		
2 kontorsbiträden Ca 8 indrages vid vakans		—	
3 biträden för skriv- och kontorsgö- romål — kanslibiträden Ce 11 . . .	—		
1 biträde för skriv- och kontorsgö- romål överföres från sakanslag . .	7 548		
3 biträden för skriv- och kontorsgö- romål	—		
<i>Gotlands marindistrikt.</i>			
1 kanslibiträde Ce 11 — kansliskri- vare Ce 15	—		

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — kanslibiträde Ce 11....	—		
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål.....	6 204		
<i>Sydkustens marindistrikt.</i>			
5 kanslibiträden Ce 11	—		
5 kontorsbiträden Ca 8 indrages vid vakans.....		—	
1 kontorsbiträde Ca 8 (biträde för skriv- och kontorsgöromål).....	6 204		
<i>Västkustens marindistrikt.</i>			
1 kontorsskrivare Ce 19 överföres från sakanslag	11 400		
3 biträden för skriv- och kontorsgöromål — kanslibiträden Ce 11...	—		
2 kanslibiträden Cg 11 — Ce 11....	—		
3 kanslibiträden Ce 11	—		
3 kontorsbiträden Ca 8 indrages vid vakans.....		—	
<i>Sjökrigsskolan.</i>			
1 kontorist Ce 13 — kansliskrivare Ce 15	—		
1 kanslibiträde Ce 11.....	—		
1 kontorsbiträde Ca 8 indrages vid vakans.....		—	
<i>Marinens underofficersskola.</i>			
1 kanslibiträde Ce 11 — kontorist Ce 13	—		
1 kanslibiträde Ce 11	—		
1 kontorsbiträde Ca 8 indrages vid vakans.....		—	
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål.....	6 480		
13. Övriga personalförändringar m. m.			
3 aktuarier Ca 27, vid Ostkustens, Västkustens och Sydkustens marindistrikt	—		
		+	37 836

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civillförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1 lärare i gymnastik och idrott Cg 23 vid Karlskrona örlogsstation och 1 timavlönad gymnastiklärare vid Stockholms örlogsstation — 2 gymnastiklärare Ce 23	4 490		
1 förrådsförman Cg 13 vid Ostkus- tens marindistrikt — Ce 13	—		
2 institutionsvaktmästare Ce 12 vid Stockholms örlogsstation (teknis- ka biträden Ce 11)	17 304		
1 förrådsman Cg 11 vid Sydkustens marindistrikt — Ce 11	—		
2 badmästare Cg 10 vid Karlskrona örlogsstation överföres från sak- anslag	15 264		
1 kokerska Ce 7 vid Härnösands kust- artilleridetachment — Ce 10	—		
2 ekonomibiträden Ce 5 och 6 eko- nomibiträden Ce 4 vid Sydkus- tens marindistrikt		45 130	
1 maskinmästare Cg 19 vid Karls- krona örlogsstation — Ce 19	—		
1 maskinmästare Ce 17 vid mari- nens underofficersskola — Ce 19	—		
1 reparatör Ce 12 vid Göteborgs ör- logsstation, vakant		—	
Viss forskning	21 000		
2 stabsarvoden å 780 kronor vid kustartilleriinspektionen	—		
1 utbildningsarvode å 1 560 kronor till heltidstjänstgörande lärare i skjutteknik vid kustartilleriets skjutskola	—		
1 utbildningsarvode å 1 560 kronor till heltidstjänstgörande lärare i förvaltningstjänst och reglemen- ten vid sjökrigsskolan		1 560	
1 befattningsarvode å 780 kronor till chefen för Hårsfjärdens ör- logsdepå	—		

Marinchefens m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1 arvode å 1 000 kronor till juridiskt biträde vid Stockholms kustartil- leriförsvar		1 000	
Representationsbidrag till chefen för Västkustens marindistrikt	—		
Arvoden till arkivföreståndare vid Ostkustens och Sydkustens ma- rindistrikt	900		
Arvoden till deltidstjänstgörande mi- litära och civilmilitära lärare	50 000		
Civila lärare	101 700		
Fänrikar		181 440	
Viss icke-ordinarie personal vid ma- rinläkarkåren	140 000		
Personalvårdsassistenter	3 000		
Assistenter för frivilligfrågor	12 900		
Höjning av de rörliga tilläggsförmå- nerna	9 790 000		
Avlöningar till viss personal i verk- stadsdrift		90 000	+ 9 837 428

Motiv.

1. *Ändrad organisation av marinledningen.* Enligt gällande instruktion för marinledningen (SFS 1942:864) utgöres densamma av chefen för marinen, marinstaben, kustartilleriinspektionen, tjänstegrensinspektörerna — nämligen inspektörerna för sjöartilleriet, torpedvapnet, ubåtsvapnet, minväsendet och marinens förbindelseväsende samt marinöverintendenten, marinöverdirektören och marinöverläkaren — ävensom marinförvaltningen.

Chefen för marinen har framlagt förslag till viss omorganisation av marinledningen. I fråga om den nuvarande organisationen har marinchefen anfört bl. a. följande.

Inom marinstaben handlägges dels ärenden av för hela marinen gemensam natur, såsom operativa frågor, ärenden beträffande förbindelsetjänst, vissa frågor rörande organisation, utbildning, personalvård m. m., dels personal-, utbildnings- och organisationsärenden, som avser flottan. Marinstaben är därjämte att betrakta som chefs för marinen expedition, genom vilken såväl dennes beslut i kommandoärenden expedieras som vissa ärenden rörande kustartilleriets personal och de för marinen gemensamma personalkårerna efter handläggning vidarebefordras till högre myndighet.

Inom kustartilleriinspektionen handlägges frågor rörande kustartilleriets

personalorganisation och utbildning ävensom ärenden, vilka berör kustartilleriets materiel och befästningar.

Motsvarigheten till de sistnämnda ärendena inom kustartilleriinspektionen behandlas beträffande flottan av tjänstegrensinspektörerna, envar inom den tjänstegren, som hans benämning antyder. Huvudvikten beträffande tjänstegrensinspektörernas verksamhet ligger emellertid inom området personalens yrkesutbildning och vapnens och övrig materiels utnyttjande. Vissa av tjänstegrensinspektörerna är gemensamma för marinens båda vapenslag, nämligen de inspektörer vilkas verksamhet avser förbindelsetjänst, intendenturtjänst, ingenjörteknisk verksamhet samt hälso- och sjukvårdstjänst. De tre sistnämnda inspektörerna är jämväl chefer för var sin av de för marinen gemensamma personalkårerna, nämligen marinöverintendenten för marinintendenturkåren, marinöverdirektören för mariningenjörkåren och marinöverläkaren för marinläkarkåren. I sistnämnda egenskap handlägger de vissa utbildnings- och personalärenden.

Den nuvarande organisationen är enligt marinchefen behäftad med vissa olägenheter, som närmast torde vara beroende av att de många personalinstanserna i marinledningen griper in i varandra i fråga om ansvar, uppgifter och initiativmöjligheter på ett sätt som försvårar en enhetlig och planmässig ledning.

Marinchefen anser olägenheterna till väsentlig del bero av det förhållandet att chefen för marinen är chef för sjöofficerskåren samt att en särskild befattningshavare med uppgift att sammanhålla och i flertalet fall självständigt handlägga flottans personal- och utbildningsärenden saknas. Både marinchefen och marinstabschefen tvingas att — vid sidan av sina huvuduppgifter — handlägga sådana detaljärenden rörande flottans personal och utbildning som i fråga om kustartilleriet handlägges av inspektören för kustartilleriet. Härigenom blir enligt marinchefens mening ifrågavarande båda chefers ställning inom marinen icke rätt avvägd. För att råda bot på de berörda olägenheterna föreslår marinchefen att ärendena rörande flottans personal och utbildning samt därmed sammanhängande organisationsärenden frigöres från marinstaben och sammanföres till ett nytt organ, förslagsvis benämnt flottans personalinspektion, under chefskap av en inspektör för flottans personal. Detta organ skulle bildas genom utbrytning av marinstabens nuvarande personal- och utbildningsavdelningar, delar av organisationsavdelningen samt i sig innesluta jämväl chefen för sjövärnskåren och nuvarande sjövärnsdetaljen. Inspektören för flottans personal bör enligt marinchefen från denne övertaga befattningen som chef för sjöofficerskåren.

Marinstaben avses sedan angivna delar utbrutits bli ett i sin helhet för marinen gemensamt, operativt stabsorgan, bestående av operationsavdelning, sjöfartsavdelning, centralavdelning, förbindelseavdelning, pressdetalj, expedition, kassa och bibliotek.

I fråga om tjänstegrensinspektörerna har marinchefen framlagt förslag

till ändrad organisation huvudsakligast endast med avseende å inspektörer, vilkas verksamhet avser båda marinens vapenslag, nämligen marinöverdirektören (inspektör för ingenjörtekniska tjänsten) och marinöverintendenten (inspektör för intendenturtjänsten). Sålunda föreslås beträffande marinöverdirektören, att dennes arbetsuppgifter skall uppdelas genom att inspektions- och personalkårchefsuppgifterna helt skiljes från verksamheten inom marinförvaltningen och att för handläggandet av de förstnämnda arbetsuppgifterna skall avses ett särskilt organ, marinens ingenjörtekniska inspektion. Ledningen av denna föreslås skola under marinöverdirektören utövas av en stabschef med instruktionsmässigt reglerade befogenheter som marinöverdirektörens ställföreträdare inom inspektionen. — Även de på marinöverintendenten ankommande inspektionsuppgifterna föreslås skola sammanhållas i ett särskilt organ, marinens intendenturinspektion.

Den nya organisationen av marinledningen föreslås skola genomföras från och med den 1 oktober 1953.

De ändringar beträffande personaluppsättningen inom marinledningen som marinchefen i anledning av den förordade nya organisationen anser erforderliga framgår av sammanställningen i det föregående.

Försvarets civilförvaltning finner det vanskligt att uttala sig om lämpligheten av det framlagda förslaget till omorganisation av marinledningen, framför allt som det icke är möjligt att överblicka vilka ytterligare åtgärder i centraliserande syfte ett genomförande av den föreslagna organisationen kan föra med sig och de konsekvenser som härav kan följa för de regionala och lokala personal- och utbildningsorganens vidkommande. Med hänsyn till vad marinchefen anfört anser sig ämbetsverket emellertid böra räkna med att förslaget genomföres från och med den av marinchefen föreslagna tidpunkten, den 1 oktober 1953. Civilförvaltningen biträder vidare i allt väsentligt marinchefens förslag till personalförändringar i anledning av den förordade nya organisationen.

2. *Personal vid marinstaben för hydrografisk forskning m. m.* Marinchefen har upprepat ett för innevarande budgetår framlagt förslag om att vid marinstaben inrätta en särskild hydrografisk detalj. Beträffande innebörden av förslaget hänvisas till propositionen 1952: 120 (s. 121 o. f.). Vid anmälan av nämnda proposition (s. 139) förklarade sig departementschefen — med hänsyn till det förhållandet att den hydrografiska tjänsten bedrevs med utnyttjande bl. a. av personal avsedd för marinens väderlekstjänst — icke utan närmare utredning angående en eventuell omorganisation av väderlekstjänsten vid marinen och personalbehovet för denna tjänst beredd taga ställning till marinchefens förslag. Med skrivelse den 9 juni 1952 har marinchefen sedermera redovisat en i samråd med chefen för flygvapnet företagen utredning i ämnet, vari bl. a. framhålls att svårig-

heterna att besätta de nuvarande meteorologbeställningarna vid marinen — vilka alltjämt är vakanta och enligt av Kungl. Maj:t lämnade medgivanden utnyttjas för anställande av lägre extra tjänstemän — till stor del torde bero på att de fåtaliga beställningarna icke medger någon större möjlighet för befattningshavarna att genom omkommendering (flyttning) erhålla omväxling i tjänstgöring och egen fortsatt utbildning. Befordringsmöjligheterna är även begränsade. Dessa ogynnsamma förhållanden skulle kunna avhjälpas om de för marinens väderlekstjänst erforderliga beställningarna uppfördes på flygvapnets stat. I anslutning härtill har marinchefen nu föreslagit att samtliga i marinens personalförteckning under rubriken Marinens väderlekstjänst upptagna 5 meteorologtjänster avföres ur förteckningen och att för marinens väderlekstjänst behöfliga meteorologtjänster i stället upptages på flygvapnets stat. I fråga om de senare hänvisas till vad som anföres i ämnet under flygvapnets inotsvarande anslag.

Försvarets civilförvaltning tillstyrker ånyo att den hydrografiska verksamheten erhåller en fastare organisation och utgår från den av marinchefen för ändamålet föreslagna personaluppsättningen. I likhet med marinchefen anser ämbetsverket att för detaljchefen tills vidare bör avses 29 lönegraden. Tjänsten bör tills vidare benämnas laborator. Civilförvaltningen räknar dock med att denna såväl som övriga under förevarande punkt föreslagna tjänster i fråga om tjänstebenämning och löneställning skall prövas av tjänsteförteckningskommittén. Med hänsyn härtill räknar ämbetsverket tills vidare med att hydrografassistenter upptas i Ce 19 och hydrografteknikerna i Ce 15. Civilförvaltningen tillstyrker förslaget att avföra de nuvarande meteorologtjänsterna ur marinens personalförteckning.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut tillstyrker liksom föregående år att en särskild hydrografisk detalj inrättas vid marinstaben. Institutet understryker vikten av att viss vetenskaplig utbildning och kompetens blir företrädd inom detaljen och föreslår i enlighet härmed att vetenskapliga kompetensfordringar avseende ämnena meteorologi och oceanografi fastställs beträffande den föreslagna föreståndartjänsten. I stället för tjänstebenämningen laborator föreslås militärhydrograf eller marinhydrograf.

3. *Marinstabens bilddetalj.* Förslagen innebär i huvudsak en upprepning av marinchefens för de tre senaste budgetåren framställda förslag (jfr prop. 1952:120, s. 123). I sina anslagsäskanden för innevarande budgetår räknade civilförvaltningen — i avvaktan på slutligt ställningstagande till vissa av 1946 års militära förvaltningsutredning framlagda förslag med avseende på hjälptryckerianläggningarna inom försvaret — icke med någon jämkning i anställningsförhållandena för personalen vid

bilddetaljen. För nästa budgetår föreslår ämbetsverket, som i princip vidhåller sin sålunda intagna ståndpunkt, icke andra förändringar än att en extra tjänst för offsettryckare i Cg 12 tillkommer vid bilddetaljen ävensom att en befintlig tjänst för fotograf i Cg 13 överföres från sakau-slag.

4. *Marinstabens organisation i övrigt.* De förslag till lönegrads- och löneklassuppflyttningar som i sammanställningen redovisats under denna punkt har i huvudsak förut framlagts av marinchefen (jfr prop. 1952: 120, s. 123 o. f.). Civilförvaltningen räknar i sina anslagsäskanden för nästa budgetår icke med jämkning av löneställningen för någon av ifrågavarande tjänster. Beträffande marinchefens förslag att omvandla en tjänst för bilförare i Ce 10 till tjänst för tekniskt biträde i Ce 11 vidhåller ämbetsverket sitt tidigare framförda förslag att utbyta tjänsten mot en tjänst för expeditiönsvakt. Ämbetsverket räknar därvid med oförändrad löneställning under nästa budgetår. — Enligt beslut av 1952 års riksdag (prop. 1952: 241, Bil. A: 17) har studierektorstjänsten numera uppflyttats till Ce 33. Enligt samma beslut har tjänsten som chef för polisdetailjen i Ce 25 utbytts mot en tjänst för byråinspektör i samma lönegrad.

5. *Sjökrigshögskolans organisation.* Marinchefen har tillstyrkt ett av chefen för sjökrigshögskolan framfört förslag om att utbyta de 3 beställningarna för kommendörkapten av 2. graden, major eller kapten i Ma 30 eller Ma 27 vid skolan, avsedda för lärare i strategi, artilleri och stabstjänst, mot beställningar för kommendörkapten av 1. graden, överstelöjtnant eller kommendörkapten av 2. graden, major i Ma 33 eller Ma 30. Vidare har marinchefen tillstyrkt förslag av skolchefen att utbyta den för lärare i taktik avsedda kaptensbeställningen i Md 27 vid skolan mot beställning för kommendörkapten av 1. eller 2. graden i Ma 33 eller Ma 30. Till stöd för förslagen har särskilt framhållits önskvärdheten av att de viktigaste ämnesgrupperna vid skolan representeras av lärare med långvarig erfarenhet från militär verksamhet i kvalificerade befattningar. Då sådan erfarenhet endast i undantagsfall förekommer hos officerare med kaptens tjänstegrad bör lärarna uttagas bland regementsofficerare. Det är vidare önskvärt att ifrågavarande lärare får tillfälle bedriva undervisning vid högskolan under längre sammanhängande tid. De föreslagna lönegradsuppflyttningarna äsyftar att skapa sådana befordrings- och löneförhållanden vid skolan att detta blir möjligt.

Även civilförvaltningen tillstyrker de föreslagna lönegradsuppflyttningarna.

Såsom expeditionsofficer är för närvarande en kapten på aktiv stat kommenderad till högskolan. Med tillstyrkan av civilförvaltningen har marinchefen föreslagit att för ändamålet i stället inrättas en för pensionerad officer avsedd arvodesbefattning i 1: 30.

Ett av marinchefen framlagt förslag om att utbyta en tjänst för kontorsbiträde i Ca 8 mot kanslibiträdestjänst i Ce 11 anser sig civilförvaltningen, i avvaktan på att biträdestjänsterna vid högskolan prövas av 1947 års biträdesutredning, icke kunna tillstyrka.

Ämbetsverket har däremot icke något att erinra mot förslag av marinchefen om att uppföra en nu såsom extra inrättad tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål på skolans personalförteckning.

6. *Förändringar i övrigt beträffande marinintendenturkåren.* Marinchefen har föreslagit att en beställning som kommendörkapten av 1. graden i Ma 33, avsedd för chefen för intendenturförvaltningen vid Ostkustens marindistrikt, uppflyttas till beställning för kommendör i Ma 37, samt att en beställning för kommendörkapten av 2. graden, avsedd för motsvarande befattningshavare vid Västkustens marindistrikt, uppflyttas till beställning för kommendörkapten av 1. graden i Ma 33. Civilförvaltningen anser sig icke kunna tillstyrka något av dessa båda förslag.

Däremot tillstyrker civilförvaltningen förslag om att uppflytta den för chefen för intendenturförvaltningen vid Norrlandskustens marindistrikt avsedda kaptensbeställningen i Ma 27 till beställning för kommendörkapten av 2. graden i Ma 30. Till stöd för detta förslag har bland annat framhållits, att vederbörande befattningshavare även fungerar som stabsintendent vid Hemsö kustartilleriförsvär och intendent vid Härnösands kustartilleridetachment.

I avvaktan på ställningstagande till 1946 års militära förvaltningsutrednings organisationsförslag anser sig civilförvaltningen icke kunna tillstyrka ett av marinchefen framlagt förslag om att innehavaren av den för chefen för marinförvaltningens drivmedelssektion avsedda kaptensbeställningen i Ma 27 skall förordnas bestrida göromål som eljest ankommer på beställningshavare i Ma 30.

Till följd av omorganisation av Stockholms kustartilleriförsvär kan en för kustartilleriförsväret avsedd löjtnantsbeställning indragas.

7. *Förändringar i övrigt beträffande militär personal.*

Flottan. Marinchefen har upprepat ett för innevarande budgetår framlagt förslag om att uppflytta beställningen som chef för Stockholms örlogsvärv från Mo 14 till Mo 15 (prop. 1952: 120, s. 120 o. f.).

Marinchefen har även återkommit till den föregående år väckta frågan om förbättrad löneställning för de två kommendörkapten av 1. graden i Ma 33, vilka tjänstgör som chefer för vapenavdelningarna vid Stockholms och Karlskrona örlogsvärv. Marinchefen har nu föreslagit att befattningshavarna i fråga erhåller vikariatslöneförordnanden i Ma 37.

Civilförvaltningen räknar icke för nästa budgetår med ändrad löneställning för någon av nämnda tre befattningshavare utan föreslår att frågan om vederbörandes löneställning hänskjutes till de sakkunniga för översyn av löneställningen för vissa chefstjänstemän.

Marinchefen har vidare föreslagit att två nya beställningar för kommandörkapten av 1. graden i Ma 33 inrättas, avsedda den ena för chefen för den inom flygförvaltningen organiserade försvarets robotvapenbyrå och den andra för den av 1946 års militära förvaltningsutredning föreslagna centralplaneringen i marinförvaltningen. För robotvapenbyrån har marinchefen även föreslagit skola tillkomma en beställning för kommandörkapten av 2. graden i Ma 30.

Civilförvaltningen anser sig i avbidan på ställningstagande till 1946 års militära förvaltningsutrednings betänkande icke kunna tillstyrka att någon av berörda 3 beställningar nu inrättas.

Marinchefen har redovisat ett behov av 11 nya kaptensbeställningar vid flottan, vilka anses erforderliga med hänsyn till förändringar i fartygsbeståndet, utvecklingen av sjökrigets tekniska hjälpmedel, ökad yrkesutbildning m. m. Av besparingsskäl har emellertid marinchefen föreslagit att fr. o. m. nästa budgetår skall tillkomma endast 8 beställningar. Civilförvaltningen tillstyrker förslaget.

För maskintjänstchefer (uppbördsmaskinister) på två jagare typ Halland har marinchefen föreslagit två förvaltarbeställningar i Ma 23 skola tillkomma i utbyte mot två för biträden till nybyggnadskontrollanter för jagarna avsedda förvaltarbeställningar i Ma 21. Civilförvaltningen räknar med hänsyn till att maskintjänstcheferna på övriga två landskapsjagare är placerade i Ma 23 med att de sålunda föreslagna utbytena kommer till stånd.

Marinchefen har upprepat ett redan för innevarande budgetår framlagt förslag om att inrätta en förvaltarbeställning i Ma 21 för kvartermästare vid marinförvaltningens skyddstjänstbyrå (prop. 1952:120, s. 128) ävensom föreslagit att ytterligare en dylik beställning, avsedd för chef och uppbördsman vid radiostation, inrättas. Förslagen tillstyrkes av civilförvaltningen.

Av marinchefen framlagt förslag om att utöka flottans underofficerskader med 10 flaggunderofficerare i Ma 19 och 12 underofficerare av 2. graden i Ma 16 grundar sig bland annat på behov, som betingas av planen för flottans ersättningsbyggnader och tillkomsten av nya yrkesgrenar. Civilförvaltningen, som inhämtat att det föreliggande personalbehovet icke kan tillgodoses genom att taga i anspråk de i vederbörlig personalförteckning redovisade beställningarna för övertaliga underofficerare, anser sig böra räkna med att de av marinchefen föreslagna utökningarna kommer till stånd.

En beställning för övertalig underofficer, flaggunderofficer eller underofficer av 2. graden i Ma 19 eller Ma 16, beräknas kunna till följd av pensionsavgång avföras ur personalförteckningen fr. o. m. nästa budgetår.

Enligt föreskrift till personalförteckningen må en beställning för förvaltare i Ma 21, avsedd för expeditionsunderofficer vid registerdetaljen vid Stockholms örlogsstation, icke tillsättas så länge ifrågavarande göromål fullgöres av pensionerad underofficer i arvodesbefattning (prop. 1951: 110, s. 43). Då denne underofficer numera avgått ur tjänst, kan befattningen som expeditionsunderofficer i 1: 22 indragas.

Kustartilleriet. Marinchefen har ånyo (jfr prop. 1952: 120, s. 121) upptagit frågan om högre löneställning för chefen för kustartilleriets skjutskola, överstelöjtnant i Ma 33, samt nu föreslagit att för nämnde chef inrättas en beställning som chef för kustartilleriets skjutskola i Ma 37 eller Ma 33 i utbyte mot överstelöjtnantsbeställningen. Till stöd för förslaget framhålles att cheferna för artilleriskjutskolan och luftvärnsskjutskolan vid armén från och med innevarande budgetår placerats i Ma 37 mot tidigare Ma 37 eller Ma 33.

Civilförvaltningen föreslår att prövningen av frågan om löneställningen för ifrågavarande befattning anförtros åt de sakkunniga för översyn av löneställningen för vissa chefstjänstemän och räknar i avvaktan härpå icke med ändrad löneställning för befattningen. Ämbetsverket förordar däremot att den för skolchefen avsedda beställningen uppföres på särskild personalförteckning för skolan.

Ett av marinchefen framlagt förslag om att två överstelöjtnanter i Ma 33, tjänstgörande som tygmästare vid Stockholms och Blekinge kustartilleriförsvar, skall förordnas att mot vikariatslön bestrida göromål som eljest ankommer på beställningshavare i Ma 37 avstyrkes av civilförvaltningen under hänvisning till löneställningen för motsvarande befattningshavare vid armén.

Enligt förslag av inspektören för kustartilleriet skulle kompaniofficerskadern vid kustartilleriet utökas under den kommande treårsperioden, varvid från och med nästa budgetår skulle tillkomma 11 nya kaptensbeställningar i Ma 27, avsedda att i första hand täcka personalbehov som ej kunnat förutses i 1942 års försvarsbeslut. Marinchefen har, i avvaktan på beslut beträffande marinförvaltningens organisation och genomförandet av ändringar i övrigt inom kustartilleriförsvaren, förordat en utökning med 9 kaptensbeställningar från och med nästa budgetår. Civilförvaltningen biträder marinchefens förslag.

Inspektören för kustartilleriet har anmält behov av ytterligare beställningar för 11 flaggunderofficerare i Ma 19 och 12 underofficerare av 2. graden i Ma 16. Med hänsyn till pågående utredning om befälsorganisationen, möjligheterna att inom rimlig tid besätta beställningar för telemästare och instrumentmästare samt eventuella organisationsändringar vid kustartilleriförsvaren har marinchefen ansett sig icke kunna tillstyrka att mer än sammanlagt 10 beställningar tillkommer, varav 5 i Ma 19 och 5 i

Ma 16. Civilförvaltningen utgår från att beställningar inrättas i enlighet med vad marinchefen tillstyrkt.

I samband med rationalisering från och med den 1 oktober 1952 av Stockholms kustartilleriförsvar och Vaxholms kustartilleriregemente har en beställning för förvaltare i kassatjänst i Ma 21 blivit övertalig och kan indragas.

8. *Förändringar i övrigt beträffande mariningenjörkåren.* Marinchefen har återkommit till frågan om höjd löneställning för två marindirektörer av 1. graden i Ca 33, chefer för fartygsavdelningarna vid Stockholms och Karlskrona örlogsvarv (prop. 1952: 120, s. 129 o. f.), samt föreslagit att de uppflyttas till lönegrad Ca 37.

Civilförvaltningen anser att frågan om dessa befattningshavares löneställning bör prövas av förenämnda sakkunniga för översyn av löneställningen för vissa chefstjänster och räknar därför icke nu med någon förändring av löneställningen.

Marinchefens förslag att utöka mariningenjörkårens stat med två beställningar för specialingenjör av 1. graden i Ca 33, avsedda för byråchefer i marinförvaltningen, samt beställningar för tre marindirektörer av 2. graden i Ca 31 och två mariningenjörer av 1. graden i Ca 29 med vikariatslön i Ca 31, likaledes avsedda för marinförvaltningen, anser sig civilförvaltningen i avvaktan på ställningstagande till 1946 års militära förvaltningsutrednings förslag icke kunna tillstyrka.

Förslag av marinchefen om att inrätta tre beställningar för mariningenjör av 1. graden i Ca 29 samt en beställning för mariningenjör av 2. graden i Ca 27 tillstyrkes av civilförvaltningen med hänsyn till behovet av fartygsingenjörer på landskapsjagare m. m.

Av de två beställningar för mariningenjör av 2. graden i Ca 27, som föreslagits skola uppflyttas till mariningenjör av 1. graden i Ca 29, avses den ena för flottiljingenjör vid 1. ubåtsflottiljen och den andra för fartygsingenjör på kryssaren Gotland. Civilförvaltningen tillstyrker de föreslagna uppflyttningarna.

Likasa tillstyrker ämbetsverket att två nya beställningar för specialingenjör av 2. graden i Ca 29, avsedda för tjänstgöring ombord på fartyg, tillkommer.

Förslag om att inrätta en beställning för specialingenjör av 1. graden i Ca 31, avsedd för torpedingenjör vid försvarets robotvapenbyrå, i utbyte mot en beställning för specialingenjör av 2. graden i Ca 29, anser sig civilförvaltningen i avvaktan på resultatet av 1946 års militära förvaltningsutrednings arbete icke kunna tillstyrka.

Däremot tillstyrker civilförvaltningen förslag av marinchefen om att uppflytta en beställning för specialingenjör av 3. graden i Ca 27, avsedd för elektroingenjör på kryssare, till specialingenjör av 2. graden i Ca 29.

Med skrivelse den 4 december 1952 har överlämnats utredning rörande

marinens tekniska personal.¹ Utredningsmannen föreslår, att en ny kategori mariningenjörer införes. Underofficerarna tillhörande maskin- och hantverksavdelningarna föreslås skola ersättas med en mästarkår. Den nya kategorien mariningenjörer skall rekryteras från nämnda mästarkår samt från värnpliktiga med gymnasieingenjörsexamen eller studentexamen från allmänt läroverk. Ifrågavarande mariningenjöraspiranter skall utbildas vid sjökrigsskolan. Efter avslutad utbildning skall mariningenjörer placeras till tjänstgöring på fartyg samt vid marinförvaltningen, örlogsvarv, förband och verkstäder. Vakanserna inom den nuvarande mariningenjörkåren föreslås skola i möjligaste utsträckning täckas genom utbildning av befintlig civil ingenjörpersonal, värnpliktiga civilingenjörer tillhörande marinen och officerare i teknisk tjänst. Slutligen föreslås ändrad organisation av den nuvarande mariningenjörkåren. Bland annat föreslås inrättande av ett antal högre beställningar för mariningenjörer.

Utredningen har remitterats till berörda myndigheter och organisationer. Vissa organisationer har på grund av tidsbrist icke hunnit avgiva slutligt yttrande före remisstidens utgång.

9. *Förändringar beträffande sjukvårdspersonal.* Civilförvaltningen tillstyrker nu det av marinchefen ånyo (jfr prop. 1952: 120, s. 130) framförda förslaget att för den f. n. mot årligt arvode av 9 900 kronor anställde läkaren vid Härnösands kustartilleridetachment, tillika stabsläkare och chef för sjukvårdsförvaltningen vid Norrlandskustens marindistrikt jämte Hemsö kustartilleriförsvär, inrätta en beställning för marinläkare av 1. graden i Ca 27.

Övriga under denna punkt redovisade förslag — nämligen att för marinöverläkarens expedition inrätta en beställning för marinläkare av 1. graden i Cg 25, att för biträdande regementsläkare vid Älvsborgs kustartilleriregemente inrätta en motsvarande beställning i Ca 25 samt att för stabsläkare vid kustflottan inrätta två arvodestjänster för marinläkare av 1. graden vid marinläkarkåren i utbyte mot arvodestjänster för två marinläkare av 2. graden vid kåren och 1 marinläkarstipendiat — innebär i huvudsak ett upprepande av tidigare framförda förslag (jfr prop. 1952:120, s. 130 o. f.) och har ej heller nu biträts av civilförvaltningen.

10. *Förändringar beträffande polis- och vaktpersonal m. m.* Chefen för marinen har framhållit att den bristande effektivitet i bevakningen av militära anläggningar, förråd m. m., som under senaste tiden yppats i samband med obehörig underrättelseverksamhet samt förberedelser till sabotage och stöld, givit anledning till utfärdande av skärpta bestämmelser för bevakningen, vilka beräknas medföra ökat behov av bevakningspersonal och ökade arbetsuppgifter för den nuvarande personalen. Marinchefen avser därför att efter verkställd utredning inkomma med uppgift på de ytterligare medel och de övriga åtgärder som den skärpta bevakningen kan

¹ Utredningen har verkställts av direktören R. A. Lindén med biträde av experter.

komma att kräva. Redan nu har marinchefen emellertid föreslagit vissa åtgärder i personalförstärkande syfte och därvid återkommit till frågan om vissa förstärkningar av marinens poliskår (jfr prop. 1952: 120, s. 131 o. f.). Personalen vid kåren, som enligt gällande personalförteckningar skall utgöras av 2 överkonstaplar i Ca 19, 3 inspektionskonstaplar i Ca 16 och 51 konstaplar, varav 41 i Ca 14, 9 i Ce 14 och 1 i Cg 14, är i sin helhet fördelad på örlogsvarven. För Karlskrona örlogsvarv avses 1 överkonstapel, 1 inspektionskonstapel, 17 ordinarie och 4 extra ordinarie konstaplar samt 1 extra konstapel, för Stockholms örlogsvarv 1 överkonstapel, 1 inspektionskonstapel samt 15 ordinarie och 2 extra ordinarie konstaplar och för Göteborgs örlogsvarv 1 inspektionskonstapel samt 9 ordinarie och 3 extra ordinarie konstaplar. För att effektivisera bevakningen vid örlogsvarven föreslås skola tillkomma för Göteborgs örlogsvarv 3 tjänster, varav 1 överkonstapel i Ca 19 och 2 konstaplar — 1 i Ca 14 och 1 i Ce 14 — samt för Karlskrona örlogsvarv 4 konstaplar i Ce 14. Vidare upprepas tidigare framställda förslag om att tjänster för inspektionskonstaplar i Ce 16 inrättas för bevaknings- och patrulleringstjänst m. m. vid kustartilleriförsvaren. Med hänsyn till respektive skyddsområdets utsträckning anses behov föreligga av 2 inspektionskonstaplar vid Stockholms kustartilleriförsvar och 1 dylik konstapel vid ettvar av Hemsö, Gotlands, Blekinge och Göteborgs kustartilleriförsvar, tillhoppa 6 tjänster. Försvarets civilförvaltning har icke något att erinra mot de av chefen för marinen föreslagna utökningarna av tjänster för polispersonal. Ämbetsverket ifrågasätter emellertid huruvida icke tjänsterna i fråga t. v. bör inrättas som extra.

Marinchefen har vidare föreslagit inrättande av 5 tjänster för vaktmästare i Ce 10, avsedda för bevakning av kasern- och förrådsområden. Av tjänsterna avses 3 för Härnösands kustartilleridetachment (Hemsö kustartilleriförsvar) och 2 för Gotlands kustartilleriförsvar. För att här avsedd bevakning skall kunna på ett tillfredsställande sätt anordnas dygnet runt behövs enligt marinchefen såväl vid Hemsö som på Gotland 6 vakter (militära eller civila). I fråga om Hemsö föreligger härutöver med hänsyn till ett speciellt bevakningsobjekt behov av ytterligare 1 vakt. Om ett av marinchefen framställt förslag att inrätta 10 nya överfurirsbeställningar för vakttjänst icke bifalles bör vaktbehovet enligt chefen för marinen i sin helhet täckas med civil personal, varvid utöver förenämnda fem vaktmästartjänster i Ce 10 skulle erfordras 1 vaktmästare i Ce 12 och 1 vaktmästare i Ce 10 vid Gotlands kustartilleriförsvar samt 4 vaktmästare i Ce 10 vid Hemsö kustartilleriförsvar. Försvarets civilförvaltning, som vid sina beräkningar utgår från att överfurirsbeställningar för vakttjänst till av marinchefen föreslaget antal tillkommer, räknar med att 5 nya vaktmästartjänster inrättas, dock t. v. såsom extra i Cg 10.

Civilförvaltningen räknar med att vid genomförande av nyssnämnda för-

slag kostnaderna för arvoden till tillsynsmän inom Gotlands marindistrikt kommer att minska med 29 520 kronor.

Civildförvaltningen tillstyrker ett av marinchefen ånyo framställt förslag om extraordinariesättning av 5 för bevakningsgöromål avsedda vaktmästare i Cg 10, varav 4 vid sjökrigsskolan och 1 vid marinens underofficersskola. Däremot har civilförvaltningen ansett sig icke f. n. kunna biträda förslag om att uppflytta en tjänst för expeditionsvakt i Ca 10 vid Ostkustens marindistrikt, avsedd för Stockholms örlogsvarv, till förste expeditionsvakt i Ca 11.

För arvoden till uppbörds- och tillsynsmän vid marinens kustbevakning m. m. inom Sydkustens och Västkustens marindistrikt räknar chefen för marinen för nästa budgetår med ett ökat medelsbehov av tillhoppa 1 540 kronor. Härav belöper 120 kronor på Sydkustens och 1 420 kronor på Västkustens marindistrikt. Civildförvaltningen har icke något att erinra mot dessa beräkningar.

Det i marinens gällande förteckning å vissa arvoden och särskilda ersättningar upplagna arvodet om 1 100 kronor till tillsynsman vid Hårsfjärdens örlogsvarv kan utgå ur förteckningen.

Marinchefen har föreslagit att det i samma förteckning upptagna arvodet till tillsynsman vid de sjökrigshistoriska samlingarna i Karlskrona, vilket fr. o. m. innevarande budgetår höjts från 600 till 660 kronor, nu ytterligare höjes till 1 500 kronor. Civildförvaltningen räknar med hänsyn till att statsmakterna nyligen prövat frågan om arvodesbeloppets storlek icke med någon jämkning av detta arvode.

11. *Ordinarie kontorsbiträdestjänster.* I enlighet med principerna för reglerad befordringsgång för biträdespersonal föreslås sammanlagt 28 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 tillkomma vid marinen i utbyte mot samma antal biträdestjänster för skriv- och kontorsgöromål, nämligen

vid Ostkustens marindistrikt 6 tjänster, av vilka 1 för marindistriktsstaben och gemensamma förvaltningsorgan, 3 för Stockholms örlogsstation och 2 för Vaxholms kustartilleriregemente;

vid Gotlands kustartilleriförsvär 1 tjänst;

vid Sydkustens marindistrikt 17 tjänster, av vilka 2 för marindistriktsstaben och gemensamma förvaltningsorgan, 10 för Karlskrona örlogsstation och 5 för Blekinge kustartilleriförsvär;

vid Västkustens marindistrikt 3 tjänster avsedda för Göteborgs örlogsstation; samt

vid sjökrigshögskolan 1 tjänst.

12. *Förändringar i övrigt beträffande kontorspersonal.* Marinchefen har beträffande Norrlandskustens marindistrikt föreslagit dels att ett biträde för skriv- och kontorsgöromål, som förestår upphandlingscentralen m. m. vid Hemsö kustartilleriförsvärs intendenturförvaltning, uppflyttas

till kanslibitråde i Ce 11, dels ock att ett från posten Övrig extra personal avlönat biträde för skriv- och kontorsgöromål vid marindistriktsstaben uppföres på personalförteckningen. Civilförvaltningen har ansett sig nu böra upptaga endast sistnämnda förslag.

Ostkustens marindistrikt. Följande av marinchefen framlagda förslag har civilförvaltningen ansett sig icke nu böra upptaga, nämligen uppflyttning av en för marindistriktets arkiv avsedd tjänst för kanslibitråde i Ce 11 till kontoristtjänst i Ce 13, uppflyttning av en för intendenturförvaltningen avsedd kontorsbiträdestjänst i Ca 8 till tjänst för kanslibitråde i Ca 11, inrättande för två kontorsbiträden i Ca 8 — tjänstgörande det ena som föreståndare för marindistriktets telefonväxel och det andra som föreståndare för kameralkontorets stamavlöningsdetalj — av kanslibiträdestjänster i Ce 11 samt uppflyttning av tre tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål — avsedda för respektive föreståndaren för kameralkontorets detalj för värnpliktsavlöningar, föreståndaren för plåt- och maskingruppen vid Stockholms örlogsstation och föreståndaren för skrivcentralen — till kanslibiträdestjänster i Ce 11.

Förslag av marinchefen att från sakanslag till avlöningsanslag överföra ett vid intendenturförvaltningen anställt biträde för skriv- och kontorsgöromål tillstyrkes däremot av civilförvaltningen.

Från posten Övrig extra personal bestrides för närvarande enligt Kungl. Maj:ts medgivande kostnaderna för avlöning åt två biträden för skriv- och kontorsgöromål vid Ostkustens marindistrikt, av vilka det ena tjänstgör såsom signalexpeditor vid förbindelseavdelningen och det andra såsom skrivbiträde i stabsexpeditionen. Enligt Kungl. Maj:ts medgivande den 14 november 1952 må vidare ett extra biträde för skriv- och kontorsgöromål under innevarande budgetår finnas anställt vid Hårsfjärdens örlogsdepå för tjänstgöring i depåns telefonväxel. Civilförvaltningen tillstyrker i enlighet med marinchefens förslag att ifrågakarande tre biträdestjänster må finnas inrättade jämväl under nästa budgetår, tills vidare dock endast såsom extra.

Gotlands marindistrikt. Följande av marinchefen framlagda förslag har civilförvaltningen ansett sig icke nu böra upptaga, nämligen uppflyttning av en tjänst för kanslibitråde i Ce 11, avsedd för inköpscentralen vid intendenturförvaltningen inom Gotlands kustartilleriförsvar, till kansli-skrivartjänst i Ce 15 samt uppflyttning av en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, avsedd för befattningshavare som utför självständig siffergranskning av kustartilleriförsvaret berörande fakturor och bereder ärenden rörande anställning av civila tjänstemän och kollektivavtalsanställd personal, till kanslibiträdestjänst i Ce 11.

Däremot tillstyrker civilförvaltningen att en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, avsedd för förenämnda inköpscentral, inrättas, tills vidare dock endast såsom extra.

Syd kustens marindistrikt. Marinchefen har föreslagit att fem kanslibiträdestjänster i Ce 11 inrättas för samma antal kontorsbiträden i Ca 8. Av nämnda biträden är en placerad vid sjukvårdsförvaltningens expedition, tre vid kameralkontorets avdelning för stammanskap och en vid Karlskrona örlogsstations rättsvårdsdetalj. Civilförvaltningen har ansett sig icke nu böra upptaga dessa förslag.

I anledning av förslag av marinchefen om att inrätta en tjänst för kontorsbiträde i Ca 8, avsedd för Malmö marina bevakningsområde, tillstyrker civilförvaltningen att fr. o. m. nästa budgetår för bevakningsområdet inrättas en extra tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål.

Väst kustens marindistrikt. Ett förslag av chefen för Göteborgs kustartilleriförsvaret att från sakanslag till förevarande anslag överföra en för upphandlingscentralen vid kustartilleriförsvarets intendenturförvaltning avsedd kontorsskrivartjänst i Ce 19 tillstyrkes av civilförvaltningen.

Följande av marinchefen framförda förslag har civilförvaltningen ansett sig icke nu böra upptaga, nämligen uppflyttning av tre tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål, av vilka två vid Göteborgs örlogsstation och en vid Göteborgs kustartilleriförsvares intendenturförvaltning, till tjänster för kanslibiträde i Ce 11, extraordinariesättning av två extra kanslibiträdestjänster vid intendenturförvaltningen, samt inrättande för tre kontorsbiträden i Ca 8, av vilka en vid intendenturförvaltningen och två vid marindistriktsstaben, av kanslibiträdestjänster i Ce 11.

Sjökrigsskolan. Civilförvaltningen har icke heller ansett sig nu böra upptaga ett av marinchefen ånyo (jfr prop. 1952:120, s. 135) framfört förslag om att uppflytta en tjänst för kontorist i Ce 13 vid intendenturavdelningen till kansliskrivartjänst i Ce 15 och ett likaledes av marinchefen framfört förslag om att för ett kontorsbiträde i Ca 8, föreståndare för skrivcentralen, inrätta en kanslibiträdestjänst i Ce 11.

Marinens underofficersskola. Marinchefen har föreslagit att en vid skolans intendenturavdelning placerad kanslibiträdestjänst i Ce 11 uppflyttas till kontorist i Ce 13, att en kanslibiträdestjänst i Ce 11 inrättas för föreståndaren för skrivcentralen, som är kontorsbiträde i Ca 8, samt att för skolans intendenturavdelning inrättas en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål.

Civilförvaltningen tillstyrker att en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål inrättas, tills vidare dock såsom extra. Övriga förslag har ämbetsverket ansett sig icke nu böra upptaga.

13. *Övriga personalförändringar m. m.* I skrivelse den 28 februari 1952 har överbefälhavaren föreslagit, bl. a., att för handläggning av ärenden på säkerhetstjänstens område inrättas en aktuarietjänst — i lönehänseende jämställd med kapten — vid ettvarrt av Ost kustens, Väst kustens och Syd kustens marindistrikt. Civilförvaltningen anser att förslaget bör ytterligare övervägas.

Från posten Övrig extra personal avlönas f. n. enligt Kungl. Maj:ts medgivande en lärare i gymnastik och idrott i Cg 23 vid Karlskrona örlogsstation. Vidare är mot timarvode en gymnastiklärare anställd vid Stockholms örlogsstation. Civildförvaltningen tillstyrker ett av Svenska gymnastiklärarsällskapet framlagt förslag om att för nämnda lärare inrätta två gymnastiklärartjänster i Ce 23.

Förslag av marinchefen om att extraordinariesätta en förrådsförmans-tjänst i Cg 13 vid Ostkustens marindistrikt är ämbetsverket f. n. icke berätt tillstyrka.

Marinchefen har föreslagit att för marinens teleskola, Stockholms örlogsstation, inrättas två tjänster för institutionsvaktmästare i Ce 12, avsedda för civila teletekniker. Civildförvaltningen räknar för sin del med att för ändamålet tillkommer två tjänster för tekniska biträden i Ce 11.

Förslagen att extraordinariesätta en från posten Övrig extra personal nu avlönad förrådsman i Cg 11 vid skrivmateriefförrådet vid Sydkustens marindistrikt samt två från sakanslag avlönade badmästare i Cg 10 vid Karlskrona örlogsstations simhall bör enligt civildförvaltningen prövas i samband med genomförandet av rationaliserad organisation vid marindistriktet och örlogsstationen. Civildförvaltningen tillstyrker emellertid att de extra badmästartjänsterna överföres till att avlönas från förevarande anslag.

Marinchefen har föreslagit att för en övergångsvis anställd kokerska i Ce 7 vid Norrlandskustens marindistrikt inrättas tjänst i Ce 10. Enligt marinchefen föreligger risk att den nuvarande befattningshavaren om högre löneställning än f. n. icke erbjudes lämnar tjänsten samt att i dylikt fall dyrbarare arbetskraft (biträdande köksföreståndare i 14 lönegraden) måste anställas. Civildförvaltningen, som utgår från att tjänsten prövas av tjänsteförteckningskommittén, räknar i detta sammanhang med oförändrad löneställning för tjänsten.

Civildförvaltningen tillstyrker förslag av marinchefen om minskning av antalet ekonomibiträden vid Sydkustens marindistrikt med 8, varav 2 i Ce 5 och 6 i Ce 4.

Beträffande marinchefens förslag om extraordinariesättning av en f. n. från posten Övrig extra personal avlönad maskinmästartjänst i Cg 19 vid Karlskrona örlogsstation respektive uppflyttning av en maskinmästartjänst i Ce 17 vid marinens underofficersskola till Ce 19 har civildförvaltningen samrätt med fortifikationsförvaltningen, som funnit sig böra tillstyrka båda förslagen. Civildförvaltningen ställer sig emellertid tveksam till förslagen och räknar därför icke med några ändringar beträffande dessa tjänster fr. o. m. nästa budgetår. Däremot räknar civildförvaltningen i enlighet med förslag av marinchefen och fortifikationsförvaltningen med att en enligt föreskrift till gällande personalförteckning vakantsatt reparatörs-tjänst i Ce 12 vid Göteborgs örlogsstation utgår ur förteckningen.

Marinchefen har återkommit till ett för innevarande budgetår framlagt förslag om att beräkna särskilda medel för operativ forskning (prop. 1952: 120, s. 136 o. f.). I äskandena för innevarande budgetår tillstyrkte civilförvaltningen förslag av marinchefen om att anvisa 18 000 kronor för deltidсанställning ($\frac{1}{3}$ -tidstjänstgöring) av tre forskare med arvode motsvarande löneklassen 1:30. Ämbetsverket tillstyrker att för nästa budgetår anvisas 21 000 kronor för samma ändamål.

Förslag om utökning av antalet stabsarvoden vid kustartilleriinspektionen har av marinchefen framställts för innevarande och närmast föregående tre budgetår (jfr prop. 1952: 120, s. 137). Civilförvaltningen har icke ansett sig kunna biträda nu framställt förslag om att inrätta två stabsarvoden om vardera 780 kronor för inspektionen.

Civilförvaltningen har vidare ånyo avstyrkt förslag av marinchefen om att inrätta ett arvode för heltidstjänstgörande lärare i skjutteknik vid kustartilleriets skjutskola.

Ett för sjökrigsskolan avsett utbildningsarvode å 1 560 kronor, avsett för lärare i förvaltningstjänst och reglementen, kan enligt marinchefen utgå fr. o. m. nästa budgetår. Läraren i fråga är nämligen numera deltidstjänstgörande.

Marinchefen har föreslagit att ett befattningsarvode å 780 kronor inrättas för chefen för Hårsfjärdens örlogsdepå. Förslaget motiveras med att ifrågavarande befattning, som bestrides av kompaniofficer, med hänsyn till arbetsuppgifter, ansvar m. m. rätteligen skulle kräva en regementsofficer. Civilförvaltningen anser sig icke kunna biträda förslaget.

I enlighet med förslag av marinchefen räknar civilförvaltningen med att nuvarande arvode å 1 000 kronor till juridiskt biträde vid Stockholms kustartilleriförsvar kan utgå ur förteckningen å vissa arvoden och särskilda ersättningar.

Ett av marinchefen ånyo framfört förslag om att höja representationsbidraget till chefen för Västkustens marindistrikt från 1 500 till 3 000 kronor (jfr prop. 1952: 120, s. 138) avstyrkes även nu av civilförvaltningen. I likhet med marinchefen anser ämbetsverket att frågan om representationsbidrag till vissa befattningshavare bör bli föremål för en allsidig översyn.

För handhavande av arkiven vid Ostkustens och Sydkustens marindistrikt har, sedan 1915 respektive 1929, enligt årliga beslut av Kungl. Maj:t brukat utgå särskilda arvoden med 500 kronor respektive 400 kronor för år från anslaget till extra utgifter. I yttrande den 5 december 1952 över framställning av marinförvaltningen rörande arvode till arkivföreståndaren vid Ostkustens marindistrikt föreslår civilförvaltningen att båda de förenämnda arvoden från och med nästa budgetår uppföres å marinens förteckning å vissa arvoden och särskilda ersättningar. Ämbetsverket crin-

rar i sammanhanget om att de arbetsuppgifter arvoden avser kommer att bortfalla först då överflyttning till krigsarkivet av marindistriktens arkivalier äger rum samt framhåller att detta av utrymmesskäl torde dröja åtskilliga år.

I enlighet med förslag av marinchefen räknar civilförvaltningen för timarvoden till deltidstjänstgörande militära och civilmilitära lärare för nästa budgetår med ett medelsbehov av 157 000 kronor, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en kostnadsökning av 50 000 kronor. Ökningen beror på den under år 1952 genomförda arvodesregleringen samt ändrad disposition av lärare.

Civilförvaltningen beräknar med ledning av belastningen under föregående budgetår det totala medelsbehovet för civila lärare för nästa budgetår till 450 000 kronor, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en kostnadsökning av 101 700 kronor.

I fråga om ett av civilförvaltningen i skrivelse den 7 oktober 1952 avgivet förslag till ändrad redovisning av vissa lärararvoden hänvisas till framställningen under arméns motsvarande anslag (p. 26). Av det för nästa budgetår beräknade medelsbehovet till civila lärare vid marinen, 450 000 kronor, skulle enligt civilförvaltningens nyssnämnda förslag cirka 100 000 kronor, såsom belöpande på arvoden till dylika lärare vid de fasta utbildningsanstalterna och skolorna, bestridas från anslagsposten till Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

Antalet fänrikar beräknas under nästa budgetår uppgå till 48 mot för innevarande budgetår beräknade 66. Härav föranledd kostnadsminskning uppskattas till 181 440 kronor.

Delposterna Viss icke-ordinarie personal vid marinläkarkåren (nu 330 000 kronor) och Personalvårdsassistenter (nu 42 000 kronor) beräknas med hänsyn till under 1952 genomförda arvodesregleringar behöva uppräknas med 140 000 kronor respektive 3 000 kronor.

Från den för innevarande budgetår med 14 700 kronor uppförda delposten Assisterter för frivilligfrågor må enligt fördelning av chefen för marinen bestridas kostnaderna för månatliga arvoden av, i ett för allt, 350 kronor till för mobiliseringsuppgifter vid marindistriktsstaber m. m. anlitad kvinnlig krigstjänstpersonal. Marinchefen har föreslagit att, i stället för nämnda anordning, dels en tjänst för assistent i frivilligfrågor i Ce 13 inrättas vid ettvarvt av Norrlandskustens, Ostkustens, Sydkustens och Västkustens marindistrikt — med en tjänstgöringstid av 9 månader per år vid Ostkustens och Sydkustens marindistrikt samt av 6 månader per år vid de båda andra marindistrikten — dels ock därutöver medel anvisas för anställande med motsvarande arvode av sådan assistent vid Stockholms kustartilleriförsvar under fyra månader och vid Gotlands marindistrikt under tre månader.

Då samtliga här ifrågavarande assistenter avses skola tagas i anspråk för kortare tid än 12 månader för år, räknar civilförvaltningen icke med att några extra ordinarie tjänster inrättas för ändamålet utan förutsätter att vederbörande anställas mot arvode till beloppet svarande mot lön i 13 löneklassen löneplan 1.

Den genomförda höjningen av de rörliga tilläggsförmånerna beräknas erfordra en ökning av utgifterna under anslagsposten Rörligt tillägg med i runt tal 9 870 000 kronor och av inkomsterna under posten Pensionsmedel med i runt tal 80 000 kronor.

Liksom under arméns anslag föreslår civilförvaltningen att under förevarande anslag tillkommer en särskild uppbördspost, benämnd Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift. För nästa budgetår beräknar ämbetsverket denna post till 90 000 kronor.

Departementschefen.

1. Jag är icke f. n. beredd att taga ställning till marinchefens förslag om ändrad organisation av marinledningen. Oundgängligen erforderliga jämkningar i organisationen torde få ske inom ramen för nu gällande personalstater. Jag räknar icke med att något av de under förevarande punkt redovisade förslagen till personalförändringar skall genomföras under nästa budgetår.

2. Jag är inte heller nu beredd tillstyrka förslaget om att inrätta en särskild hydrografisk detalj vid marininstaben. Med hänsyn härtill räknar jag ej heller för nästa budgetår med några förändringar beträffande den för marinens väderlekstjänst avsedda personalen. — I detta sammanhang torde emellertid få erinras om att enligt beslut av 1952 års riksdag (prop. 241, bil. A: 17) reglerad befordringsgång införts för meteorologpersonalen vid marinen.

3. Några förändringar beträffande personaluppsättningen vid marinstabens bilddetalj är jag icke heller för nästa budgetår beredd föreslå. Jag får emellertid erinra om att enligt beslut av 1952 års riksdag (prop. 241, bil. A: 17) en för bilddetaljen avsedd tjänst som fotograf i Ce 15 omvandlats till tjänst för faktor i Ce 19.

4. Under denna punkt har i det föregående berörts vissa genom nyssnämnda riksdagsbeslut redan genomförda personalförändringar. Jag kan f. n. icke tillstyrka att därutöver vidtages annan åtgärd i anledning av de under punkten framställda förslagen än att jag i enlighet med civilförvaltningens förslag förordar att den ifrågavarande bilförartjänsten i Ce 10 omvandlas till tjänst för expeditionsvakt i samma lönegrad.

5. Av de under förevarande punkt redovisade förslagen kan jag f. n. endast tillstyrka att en nu såsom extra upptagen tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål uppföres på personalförteckningen.

6. Den för Stockholms kustartilleriförsvär avsedda löjtnantsbeställning som genom omorganisation av kustartilleriförsvaret blivit övertalig bör indragas. I övrigt räknar jag för nästa budgetår icke med några förändringar beträffande marinintendenturkåren.

7. Jag anser mig vad flottan beträffar böra tillstyrka förslaget om att utbyta två förvaltarbeställningar i Ma 21 mot beställningar i Ma 23 för maskintjänstchef (uppbördsmaskinist) på jagare typ Halland. Såsom föreslagits bör vidare en beställning för flaggunderofficer eller underofficer av 2. graden i Ma 19 eller Ma 16 samt en arvodesbefattning såsom expeditionsofficer i 1: 22 vid Stockholms örlogsstation utgå ur respektive personalförteckningar från och med nästa budgetår.

Under hänvisning till vad jag anfört beträffande vissa skolchefsbefattningar vid armén kan jag icke f. n. biträda förslaget om att för chefen för kustartilleriets skjutskola inrätta en beställning i Ma 37 eller Ma 33 i utbyte mot en överstelöjtnantsbeställning. Den genom rationalisering av Stockholms kustartilleriförsvär och Vaxholms kustartilleriregemente övertaliga förvaltarbeställningen i Ma 21 bör indragas.

Övriga under förevarande punkt redovisade förslag kan jag icke f. n. tillstyrka.

8. Riksdagens beslut i anledning av propositionen 1952: 241 (bil. A: 17) har medfört betydande förbättringar för mariningenjörkårens personal. Jag är icke beredd att nu tillstyrka ytterligare förändringar beträffande denna personal.

De av särskild utredningsman framlagda förslagen beträffande mariningenjörkåren berör även andra personalkårer inom marinen och är i övrigt så vittgående att jag icke f. n. kan taga ställning till desamma.

9. Behovet av en läkarbeställning för Härnösands kustartilleridetachment m. m. bör tillgodoses genom att för ändamålet tas i anspråk den f. n. vakanta, för flottans värnpliktsskola avsedda beställningen för marinläkare av 1. graden i Ca 27. Därvid utgår jag emellertid från att, för det fall beställningen icke kan omedelbart tillsättas, den hittillsvarande anordningen med arvode till läkare vid detachmentet övergångsvis får tillämpas. Övriga under denna punkt redovisade förslag kan jag f. n. icke tillstyrka.

10. Jag anser mig icke f. n. kunna förorda någon av de av marinchefen föreslagna utökningarna av marinens poliskår.

Förslaget om att inrätta tillhoppa fem vaktmästartjänster vid Härnösands kustartilleridetachment och Gotlands kustartilleriförsvär anser jag mig icke heller kunna biträda. Jag får emellertid erinra om att jag i det föregående vid behandlingen av marinens manskapsorganisation tillstyrkt inrättande av tio överfurirsbeställningar, avsedda för bevakningsuppgifter vid kustartilleriet. Enligt min mening bör det övervägas huruvida inte i viss utsträckning befintliga högbåtsmän vid flottan skulle kunna avdelas för aktuella bevakningsgöromål inom kustartilleriförsvaren.

Jag räknar icke i detta sammanhang med några minskningar av kostnaderna för arvoden till tillsynsmän.

Mot marinchefens beräkning av kostnaderna för uppbörds- och tillsynsmän vid marinens kustbevakning inom Sydkustens och Västkustens marindistrikt har jag icke något att erinra.

Arvodet till tillsynsman vid Hårsfjärdens örlogsdepå bör såsom föreslagits utgå ur arvodesförteckningen.

Övriga under förevarande punkt upptagna förslag kan jag icke biträda i annan mån än att jag tillstyrker att en av de extra vaktmästartjänsterna i Cg 10 vid sjökrigsskolan omvandlas till extra ordinarie.

11. I enlighet med vad under denna punkt föreslagits bör 28 ordinarie kontorsbiträdestjänster tillkomma vid marinen i utbyte mot tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål.

12. För det vid Norrlandskustens marindistrikt anställda, från posten Övrig extra personal avlönade biträdet för skriv- och kontorsgöromål bör fr. o. m. nästa budgetår en tjänst uppföras på personalförteckningen. Jag räknar med att de tre vid Ostkustens marindistrikt f. n. anställda biträdena för skriv- och kontorsgöromål, vilka tjänstgör som signalexpeditor vid förbindelseavdelningen, skrivbiträde i stabsexpeditionen och telefonist vid Hårsfjärdens örlogsdepå, må finnas anställda även under nästa budgetår, samtliga med avlöning från posten Övrig extra personal.

Övriga under förevarande punkt redovisade förslag är jag icke beredd tillstyrka.

13. Jag kan icke f. n. tillstyrka att extra ordinarie tjänster för gymnastiklärare inrättas vid Karlskrona och Stockholms örlogsstationer. Däremot räknar jag med att den mot timarvode anställda gymnastikläraren vid Stockholms örlogsstation ersättes med en såsom extra tjänsteman anställd gymnastiklärare i Cg 23.

Vad beträffar förslaget om att minska antalet ekonomibiträden vid Sydkustens marindistrikt får jag erinra om att enligt Kungl. Maj:ts brev den 27 februari 1953 angående ändrade personalförteckningar för nämnda marindistrikt m. m. antalet ekonomibiträden redan minskats från 32 till 25. Någon minskning härutöver ifrågasätter jag icke nu.

Den f. n. vakanta reparatörstjänsten i Ce 12 vid Göteborgs örlogsstation bör såsom föreslagits utgå ur personalförteckningen.

Övriga under denna punkt framställda förslag till förändringar beträffande befintliga tjänster eller till inrättande av nya tjänster kan jag icke tillstyrka.

Att medel för operativ forskning beräknas under förevarande anslag kan jag alltså icke tillstyrka.

Beträffande befattningsarvoden räknar jag icke med annan förändring för nästa budgetår än att ett utbildningsarvode å 1 560 kronor till lärare i förvaltningstjänst och reglementen vid sjökrigsskolan utgår.

Arvodelt till juridiskt biträde vid Stockholms kustartilleriförsvär bör såsom föreslagits fr. o. m. nästa budgetår utgå ur förteckningen å vissa arvoden och särskilda ersättningar.

Jag tillstyrker att de arvoden till arkivföreståndare vid Ostkustens respektive Sydkustens marindistrikt, som hittills utgått från anslaget till extra utgifter, fr. o. m. nästa budgetår bestrides från förevarande anslag samt uppföres på marinens förteckning å vissa arvoden och särskilda ersättningar.

Beträffande assistenter för frivilligfrågor räknar jag för nästa budgetår med att det månatliga arvodet höjes till 500 kronor.

Civildförvaltningens beräkningar av medelsbehoven för deltidstjänstgörande militära och civilmilitära lärare respektive för civila lärare under nästa budgetår föranleder ingen erinran från min sida.

Beträffande ämbetsverkets förslag till ändrad redovisning av vissa lärararvoden hänvisas till vad jag därom anfört under arméns motsvarande anslag. I anslutning härtill räknar jag med att av det för civila lärare för nästa budgetår beräknade beloppet — 450 000 kronor — 100 000 kronor skall bestridas från anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t. Vad civilförvaltningen i övrigt under denna punkt anfört och yrkat ger mig icke anledning till erinran.

I enlighet med vad jag i det följande anför vid behandlingen av anslaget Försvarshögskolan: Avlöningar bör en beställning för kommandörkapten av 1. graden vid flottan vakanthållas vid ledigblivande. Till personalförteckningen bör erforderlig föreskrift härom meddelas.

I det föregående har jag vid behandlingen av frågan om den lokala organisationen för personalvården, såvitt avser marinen, föreslagit bl. a. att en ny tjänst i Ce 17 för personalvårdsassistent inrättas i utbyte mot två deltidanställda assistenter samt att tre för heltidstjänstgörande personalvårdsassistenter avsedda extra tjänster i Cg 22 utbytes mot tjänster i Ce 17.

Jag föreslår att Härnösands kustartilleridetachment (KA 4 H) — med hänsyn till förbandets storlek och numera från KA 4 helt fristående ställning — fr. o. m. nästa budgetår benämnas Härnösands kustartillerikår (KA 5).

Med beaktande av vad jag i det föregående föreslagit ifråga om personalförändringar m. m. vid marinen och med ledning av belastningen på marinens avlöningsanslag under förfluten del av innevarande budgetår beräknar jag nämnda anslag för budgetåret 1953/54 sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 31 600 000 (+ 1 400 000) kronor;

Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar 1 070 000 (+ 90 000) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 595 000 (+ 125 000) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 14 000 000 (+900 000) kronor;

Rörligt tillägg 23 625 000 (+9 935 000) kronor;

Pensionsmedel 800 000 (+ 60 000) kronor;

Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift 90 000 kronor.

Anslaget bör alltså upptagas till 70 000 000 (+ 12 300 000) kronor.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid marinen, som föranledes av vad jag i det föregående föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	31 600 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	1 070 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	595 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	14 000 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	23 625 000
Summa kronor 70 890 000	

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	800 000
Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift, <i>förslagsvis</i>	90 000
Nettoutgift kronor 70 000 000	

c) till *Marinen*: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 000 kronor.

[21] Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	52 000 000	66 143 491
1952/53 (statsliggaren s. 241)	63 700 000	
1953/54 (förslag)	77 000 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 102) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 77 500 000 kronor.

Beträffande de grunder, som tillämpas vid beräkningen av försvarsgrenarnas allmänna avlöningsanslag, får jag hänvisa till vad jag därom anfört i det föregående vid anmälan av motsvarande anslagsfråga för armén.

Yrkanden.

Försvarets civilförvaltning föreslår i anslutning till yrkanden av chefen för flygvapnet m. fl. vissa personalförändringar m. m. vid flygvapnet.

Chefens för flygvapnet m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
1. Vissa förändringar beträffande flygstaben.			
1 major Ma 30 — överstelöjtnant eller major Ma 33/30	1 278		
4 kaptener Ma 27 — majorer Ma 30	—		
1 kapten Ma 27	18 276		
1 pensionerad officer i arvodesbefattning 1: 30	—		
1 psykolog Ce 31	—		
1 vaktmästare Ce 10 — förste vaktmästare Ca 11	—		
1 expeditionsvakt Ca 10 — förste expeditionsvakt Ca 11	—		
2 kanslibiträden Ce 11 — Ca 11 ...	—		
1 reparatör Cg 11.....	8 652		
		+	28 206
2. Luftbevakningens organisation.			
Inspektionen för luftbevakningen.			
1 major eller kapten Ma 30/27 — överstelöjtnant eller major Ma 33/30	—		
1 kapten Ma 27	18 276		
Förband och skolor.			
14 kaptener Ma 27	241 892		
5 pensionerade officerare i arvodesbefattningar 1: 30.....	34 950		
5 driftingenjörer Cg 27	86 390		
		+	381 508

Chefens för flygvapnet m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
3. Överförande av vissa underofficera- re till civilmilitär anställningsform.			
54 förvaltare (i flygstationstjänst)			
Ma 21 — verkmästare av 1. klas- sen (i flygstationstjänst) Ca 21...	—		
20 förvaltare (i förrådstjänst) Ma 21 — verkmästare av 1. klassen (i förrådstjänst) Ca 21	—		
17 fanjunkare Ma 19 — mästare av 1. klassen Ca 18		8 653	8 653
4. Personal för fallskärmsjägerutbild- ning.			
1 sergeant Ma 16	9 648		
3 flygtekniker Ca 15	27 864	+	37 512
5. Förändringar i övrigt beträffande mi- litär personal.			
2 kaptener Ma 27 för flygkrigshög- skolan respektive flygkadettsko- lan — majorer Ma 30.....	5 640		
3 kaptener Ma 27 för F 2, F 11 och F 16	51 084		
1 löjtnant Ma 23/19 för F 2	—		
1 officer i intendenturbefattning 1:30 vid flygvapnets centrala skolor...		6 750	
1 löjtnant (i intendenturbefattning) Ma 23/19 — kapten (i intenden- turbefattning) Ma 27	3 444		
1 förvaltare (i förrådstjänst) Ma 21 för F 2	—		
2 fänrikar	19 642		
20 förste fältflygare Me 16	196 420		
50 fältflygare av 1. graden Me 14..	453 500		
200 furirer Me 11/10	1 558 300		
56 korpraler och fältflygare av 3. graden Mha 2	198 240		
117 korpraler eller vicekorpraler Mha 2/1	380 484		
13 vicekorpraler och meniga Mha 1	36 660	—	1 054 224

Chefens för flygvapnet m. fl. yrkanden	Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
	Ökning	Minskning	Summa
6. Förändringar beträffande läkar- och sjukvårdspersonal.			
2 specialflygläkare, Cp 5 jämte av- löningsförstärkning	—		
5 flygläkare av 2. graden	29 820		
1 sjukvårdsbiträde Cg 5 vid F 11..	5 616		
		+	35 436
7. Förändringar i övrigt beträffande teknisk personal.			
1 mästare av 1. klassen Ca 18 — verkmästare av 1. klassen Ca 21	1 824		
55 flygtekniker Ca 15	519 530		
110 hjälptekniker Ce 10	853 270		
3 verkstadsöveringenjörer, vid cen- trala flygverkstäder, Cp 9 — Cp 12	—		
		+	1 374 624
8. Fortsatt utbyggnad av flottiljpolis- organisationen.			
2 förste flottiljpoliser Ca 16.....	19 642		
26 flottiljpoliser Ca 14.....	235 820		
		+	255 462
9. Förändringar beträffande meteoro- logpersonalen.			
Reglerad befordringsgång för extra ordinarie meteorologer och för me- teorologassistenter	—		
1 föreståndare för militärmeteoro- logisk informationstjänst Ca 27 på övergångsstat vid flygstaben över- föres till marinstaben.....		18 276	
1 förste stabsmeteorolog Ca 29.....	20 148		
1 meteorolog Ce 23	14 184		
1 meteorolog Ce 22	13 956		
2 meteorologer Ce 19.....	23 268		
		+	53 280
10. Förändringar i övrigt beträffande förråds- och vaktpersonal m. m.			
1 förman Cg 13 vid F 17 — Ce 13	—		
34 förrådsmän Cg 11 — Ce 11	—		
19 förrådsmän Ce 11 — förrådsför- män Ce 13	12 464		

Chefens för flygvapnet m. fl. yrkanden		Anslagsförändringar vid bifall till civilförvaltningens förslag		
		Ökning	Minskning	Summa
8 förrådsmän Cg 11	64 816			
1 vaktmästare Cg 10 vid F 5 — Ce 10				
			+	77 280
11. Förändringar i övrigt beträffande kontorspersonal.				
1 kontorist Ce 13 vid F 2 — Ca 13	—			
1 kanslibiträde Ce 11 vid F 2 — Ca 11	—			
1 kanslibiträde Cg 11 vid flygvap- nets centrala intendenturförråd — Ce 11	—			
20 biträden för skriv- och kontors- göromål — kontorsbiträden Ca 8	—			
12. Övriga personalförändringar m. m.				
4 lärare i gymnastik och idrott Cg 23, vid F 2, F 5, F 20 och flygvap- nets centrala skolor — Ce 23	—			
17 trafikledare Ce 22 — förste tra- fikledare Ce 23	—			
1 trafikledare Ce 22 vid F 1	12 840			
1 tekniskt biträde Ce 8 vid F 1	6 936			
4 kasernföreståndare Ce 17 vid F 8, F 9, F 10 och F 11	39 756			
1 reparatör Cg 12 vid F 2	8 652			
1 reparatör Ce 13 vid F 7	8 758			
1 reparatör Ce 12 vid F 7	8 429			
1 eldare Ce 10 vid F 7 — eldare Ce 11	345			
1 reparatör Cg 12 vid F 3 — Ce 12	—			
Arvoden till tillsynsmän vid krigs- flygfält och övningsplatser	740			
Viss icke-ordinarie läkarpersonal..	50 000			
Arvoden till vissa lärare	19 000			
Personalvårdsassistenter	4 000			
Assistenter för frivilligfrågor	48 650			
Flygtillägg			450 000	
Höjning av de rörliga tilläggsförmå- nerna	11 700 000			
Avlöningar till viss personal i verk- stadsdrift		1 580 000	+	9 878 106

Motiv.

1. *Vissa förändringar beträffande flygstaben.* Chefen för flygvapnet har upprepat tidigare framfört förslag om att i utbyte mot en majorsbeställning inrätta en beställning för alternativt överstelöjtnant eller major, avsedd för chefen för personalavdelningen (jfr prop. 1952: 120, s. 147). Civilförvaltningen tillstyrker även nu att det föreslagna utbytet kommer till stånd.

I sina anslagsäskanden för budgetåren 1951/52 och 1952/53 avstyrkte civilförvaltningen förslag av chefen för flygvapnet om att för chefen för presssektionen inrätta en majorsbeställning i utbyte mot en kaptensbeställning (jfr prop. 1952: 120, s. 147). Av flygvapenchefen ånyo framfört förslag i ämnet avstyrkes av civilförvaltningen.

För innevarande och närmast föregående budgetår föreslog chefen för flygvapnet vidare, att tre beställningar för kapten, avsedda för ställföreträdande avdelningschefer vid operations-, organisations- och utbildningsavdelningarna, skulle utbytas mot majorsbeställningar. Civilförvaltningen ansåg sig i äskandena för nämnda budgetår icke kunna biträda förslaget (jfr prop. 1952: 120, s. 147). Ej heller ett av flygvapenchefen nu ånyo framfört förslag i ämnet anser sig civilförvaltningen kunna biträda.

Chefen för flygvapnet har framhållit angelägenheten av att förstärka arbetskraften vid personalavdelningen och i detta syfte föreslagit att ytterligare en kaptensbeställning inrättas. Civilförvaltningen tillstyrker förslaget.

Chefen för flygvapnet har återkommit till frågan om att inrätta en för pensionerad officer avsedd arvodesbefattning i 1:30 för vice värd för flygvapnets ämbetsbyggnad å Ladugårdsgärde (jfr prop. 1952: 120, s. 148), vilken befattning alltjämt uppehålls av en till frivillig tjänstgöring inkallad reservofficer. Som ytterligare stöd för förslaget att inrätta förenämnda arvodesbefattning har flygvapenchefen framhållit att vice värden i vissa fall har att fullgöra göromålen som adjutant åt flygvapenchefen och chefen för flygstaben. Civilförvaltningen anför för sin del att de arbetsuppgifter, som ålagts ifrågavarande reservofficer vid sidan av vice värdsysslan, icke synes vara av sådan omfattning att de utgör tillräckligt underlag för att inrätta en särskild befattning. Med hänsyn härtill och då den av departementschefen vid anmälan av propositionen 1952: 120 (s. 161) förutsatta prövningen av frågan om bestridandet av arbetsuppgifterna som vice värd beträffande samtliga ämbetsbyggnader å Ladugårdsgärde lämpligen bör ske i samband med det slutliga ställningstagandet till militära förvaltningsutredningens förslag, anser sig ämbetsverket icke heller nu kunna tillstyrka flygvapenchefens förslag.

Chefen för flygvapnet har föreslagit att vid flygstaben inrättas en tjänst för psykolog i Ce 31, främst avsedd att ingå i den vid flygvapnet organiserade kommissionen för uttagning av vissa personalkategorier såsom fältflygare, officers- och reservofficersaspiranter m. fl. Civilförvaltningen anser

sig i avvaktan på resultatet av personalbehandlingsutredningens arbete icke böra räkna med att den föreslagna tjänsten inrättas.

Förslag att utbyta en extra ordinarie vaktmästartjänst mot förste vaktmästartjänst i Ca 11, avsedd för bevakningstjänst, och en ordinarie expeditionsvaktstjänst mot en förste expeditionsvaktstjänst i Ca 11, avsedd för filmtjänst, har tidigare framställts av chefen för flygvapnet (jfr prop. 1952: 120, s. 148). Civilförvaltningen har vid anslagsberäkningarna för nästa budgetår utgått från oförändrad lönegradsplacering för tjänsterna i fråga. — Emellertid har enligt beslut av 1952 års riksdag berörda expeditionsvaktstjänst numera uppflyttats till förste expeditionsvaktstjänst i Ca 11. Vidare har enligt samma riksdagsbeslut en av de extra ordinarie vaktmästartjänsterna vid flygstaben uppflyttats till förste vaktmästartjänst i Ce 11 (prop. 1952: 241, bil. A: 18 resp. bil. D).

Civilförvaltningen tillstyrker vidare liksom i äskandena för innevarande och närmast föregående budgetår (jfr prop. 1952: 120, s. 148) förslag av chefen för flygvapnet om att ordinariesätta två extra ordinarie kanslibiträdets-tjänster vid flygstaben.

Chefen för flygvapnet har upprepat förslag om att inrätta en extra tjänst för reparatör i Cg 11, avsedd för bilreparatör vid den för försvarets myndigheter på Ladugårdsgärde gemensamma körcentralen (prop. 1952: 120, s. 149). Civilförvaltningen anser sig numera böra tillstyrka förslaget.

2. *Luftbevakningens organisation.* Genom beslut av 1948 års riksdag (prop. 206, s. 420—425) överfördes luftbevakningen från armén till flygvapnet och tillskapades en fast fredsorganisation för denna verksamhetsgren. Sålunda inrättades inom flygledningen en inspektion för luftbevakningen med en inspektör i Mo 14 som chef, en major eller kapten som stabschef, tre kaptener och en kommenderad officer ur luftvärnet. Vidare förstärktes envar av de fem flygbasområdesstaberna med en kapten, flygbaskåren (F 21) med en major samt flygkadettskolan (F 20) — där utbildning av värnpliktiga till officerare och underofficerare i luftbevakningstjänst skulle äga rum — med en kapten och två löjtnanter. Sammanlagt skulle alltså enligt nämnda riksdagsbeslut på flygvapnets stat finnas 14 officerare för luftbevakningens ledning och för berörda utbildning vid F 20.

Jämlikt beslut av 1951 års riksdag (prop. 110, s. 182—183) skall utbyggnaden och moderniseringen av luftbevakningen i materiellt hänseende omfatta ytterligare områden utöver vad som förutsattes i 1948 års riksdagsbeslut.

Chefen för flygvapnet har upprepat ett för innevarande och närmast föregående budgetår framfört förslag om att för stabschefen vid inspektionen för luftbevakningen inrätta en beställning för alternativt överstelöjtnant eller major i utbyte mot den befintliga beställningen för alternativt major eller kapten (jfr prop. 1952: 120, s. 149 o.f.). Civilförvaltningen anser sig nu icke böra räkna med den föreslagna lönegradsuppflyttningen.

Vidare har chefen för flygvapnet ånyo föreslagit att en ny beställning för kapten inrättas vid luftbevakningsinspektionen (prop. 1952: 120, s. 150). Förslaget biträdes av civilförvaltningen.

För budgetåret 1952/53 föreslog flygvapenchefen att för luftbevakningen, med placering vid förband och flygkadettskolan, måtte inrättas nya beställningar för 6 majorer, 14 kaptener och 8 löjtnanter samt 5 arvodesbefattningar för pensionerade officerare i 1:30. Beträffande motiveringen till förslaget hänvisas till prop. 1952: 120, s. 150—151. Departementschefen ansåg emellertid vid anmälan av denna proposition förslagen kräva ytterligare överväganden och var därför icke då beredd att tillstyrka desamma. Flygvapenchefen har återkommit till dessa personalfrågor samt föreslagit att principbeslut nu fattas om utbyggnad av luftbevakningens personalorganisation i enlighet med nyssnämnda förslag och att flygvapnet från och med nästa budgetår tillföres berörda 14 kaptensbeställningar och 5 arvodesbefattningar. Civilförvaltningen räknar med att de föreslagna beställningarna och befattningarna tillkommer från och med nästa budgetår.

I utlåtande över en av flygförvaltningen den 12 februari 1952 gjord framställning rörande personal för underhållstjänsten beträffande luftbevakningens och jaktstridsledningens telekommunikationer förordade civilförvaltningen att kostnaderna för avlöning åt 5 driftingenjörer i 27 lönegraden, 1 vid varje flygbasområdesstab, skulle bestridas från avlöningsanslag och icke såsom flygförvaltningen föreslagit från sakanslag. Tjänsterna medtogs emellertid icke i den av Kungl. Maj:t för budgetåret 1952/53 fastställda förteckningen över extra personal vid flygvapnet med avlöning från posten Övrig extra personal. Civilförvaltningen räknar med att angivna 5 tjänster upptages i motsvarande förteckning över extra personal för budgetåret 1953/54.

3. *Överförande av vissa underofficerare till civilmilitär anställningsform.* Enligt principbeslut av 1948 års riksdag (prop. 206, s. 446, 447, 455 och 462) skall vid fullt genomförd personalorganisation befintliga beställningar för förvaltare i flygstationstjänst och i förrådstjänst (flygmateriel) samt för fanjunkare i stationsunderofficers- och förrådsunderofficersbefattningar ersättas med verkmästare av 1. klassen respektive mästare av 1. klassen. I äskandena för budgetåret 1951/52 föreslog flygvapenchefen att nämnda beslut skulle genomföras från och med samma budgetår. Departementschefen ansåg emellertid försiktigheten bjuda att — i avvaktan på resultatet av 1949 års tjänsteförteckningskommittés utredning i fråga om löneställning för förvaltare — genomföra ifrågavarande principbeslut endast beträffande beställningar för fanjunkare. I avvaktan på närmare utredning beträffande vissa särskilda befattningar föreslog departementschefen, att från och med budgetåret 1951/52 60 fanjunkare skulle utbytas mot mästare av 1. klassen i Ca 18. Beträffande de ifrågavarande 74 förvaltarbeställning-

arna och återstående 17 fanjunkarbeställningarna förordade departementschefen att såsom ett provisorium extra tjänstemän i Cg 19 respektive Cg 16 skulle få anställas såsom ersättare vid uppkommande vakanser (prop. 1951: 110, s. 151—154, 176 och 177). Riksdagen beslöt i enlighet härmed.

I medelsäskandena för innevarande budgetår hemställde chefen för flygvapnet med tillstyrkan av civilförvaltningen att 1948 års förenämnda riksdagsbeslut måtte genomföras i sin helhet från och med innevarande budgetår. Departementschefen erinrade vid anmälan av prop. 1952: 120 (s. 162 o.f.), att frågan om lönegradsplaceringen av de i sammanhanget aktuella civilmilitära beställningarna ännu ej prövats av tjänsteförteckningskommittén. Vidare hade kommittén framlagt förslag till ändrad lönegradskonstruktion för militär personal. Enär löneställningen för här ifrågavarande kategorier militära och civilmilitära tjänster således vore oklar, borde i avvaktan på dessa lönefrågors slutliga prövande det fortsatta genomförandet av 1948 års principbeslut tills vidare anstå. Med hänsyn härtill borde den under budgetåret 1951/52 införda provisoriska anordningen, att vid vakanser i här ifrågavarande underofficersbeställningar såsom ersättare anställes civilmilitära extra tjänstemän, utsträckas att gälla även under innevarande budgetår.

Chefen för flygvapnet har jämväl i äskandena för budgetåret 1953/54 återkommit till frågan om att överföra ifrågavarande underofficerare till civilmilitär anställningsform och föreslagit att 1948 års berörda riksdagsbeslut helt genomföres från och med nästa budgetår. Civilförvaltningen tillstyrker förslaget.

4. *Personal för fallskärmsjägerutbildning.* Chefen för flygvapnet har upprepat ett för innevarande budgetår framlagt förslag om att inrätta beställningar för 1 sergeant och 3 flygtekniker, avsedda för skötsel av det transportflygplan som utnyttjas vid arméns fallskärmsjägerutbildning (prop. 120, s. 152 o.f.). Civilförvaltningen anser sig böra räkna med tillkomsten av ifrågavarande beställningar.

5. *Förändringar i övrigt beträffande militär personal.* Chefen för flygvapnet har upprepat sina för innevarande och närmast föregående budgetår (jfr prop. 1952: 120, s. 153) framställda förslag om att i utbyte mot kapstensbeställningar inrätta två majorsbeställningar, avsedda den ena för förste lärare vid flygkrigshögskolan och den andra för skolchefens ställföreträdare (läraren i krigskonst eller förste flygläraren) vid flygkadett-skolan. Civilförvaltningen biträder även nu förslaget.

Chefen för flygvapnet har föreslagit att ytterligare 3 kaptensbeställningar inrättas, avsedda en för chef för den till Roslagens flygkår (F 2) förlagda förberedande fältflygarskolan, en för fotoofficer vid Södermanlands flygflottilj och chef för flottiljens fotoavdelning samt en för chef för femte divisionen vid Upplands flygflottilj (F 16), omfattande personal och flyg-

plan för flygkadettskolans (F 20) flygövningar. Till stöd för förslagen har flygvapenchefen anfört i huvudsak följande.

Då den förberedande fältflygarskolan förlades till F 2, tillfördes kåren ej någon militär personal, varför en kapten från annat förband måst kommanderas som skolchef. Då flygvapnet helt saknade kommenderingsreserv, hade till följd härav brist på en kapten uppstått vid detta förband. Det vore vidare av största vikt att elevernas utbildning och fostran redan från början handhades av väl kvalificerat befäl, som under en längre tid kunde fast placeras vid skolan. — Enligt beslut av 1948 års riksdag skulle vid F 11, som är vår enda spaningsflottilj, i fred tjänstgöra 11 flygande kaptener, varav 1 vore avsedd att tjänstgöra som förste flottiljadjutant. Denne tjänstgjorde tillika som fotoofficer. I sistnämnda egenskap vore adjutanten chef för fotoavdelningen och under flottiljchefen ansvarig för all fotoverksamhet vid flottiljen. Han lämnade direktiv för och kontrollerade det tekniska underhållet av kameramaterielen, tjänstgjorde som lärare i flygfotografering, svarade för viss krigsplanläggning samt ledde utprovning av ny fotomateriel. Arbetsuppgifterna vore av sådan art att de icke kunde kombineras med annan befattning. — Jämlikt förenämnda riksdagsbeslut skulle en stationsavdelning ingå i den till F 16 förlagda flygkadettskolan. Sedermera hade emellertid stationsavdelningen överförs till F 16. Avdelningen hade där organiserats såsom en femte division med personal och flygplan för skolans flygövningar. Då divisionen organiserades förutsattes att en av lärarna vid skolan vid sidan av sin ordinarie befattning skulle tjänstgöra som divisionschef (markstyrkechef). Då det visat sig svårt att förena ifrågasvarande befattningar, hade under de senaste åren befattningen såsom divisionschef uppehållits av en reservofficer, som inkallats till frivillig tjänstgöring med avlöning från vakant kaptensbeställning. Vakanserna i fråga om kaptensbeställningar vore emellertid nu fyllda.

Civilförvaltningen räknar med att ifrågasvarande 3 kaptensbeställningar inrättas från och med nästa budgetår.

Chefen för flygvapnet har föreslagit att för F 2 inrättas en beställning för löjtnant, avsedd som chef för kårens specialavdelning, tillika biträdande skolchef vid den förberedande fältflygarskolan. Som chef för specialavdelningen, vid vilken de värnpliktigas allmänmilitära utbildning äger rum, tjänstgör f. n. kåradjutanten. Från och med innevarande budgetår har en arvodesbefattning för mobiliseringsofficer i 1:30 överflyttats till F 2 för att minska kårchefens och kåradjutantens arbetsbörda (prop. 1952:120, s. 153 och 163). Med hänsyn härtill anser civilförvaltningen att det bör anstå tills vidare med att inrätta den föreslagna löjtnantsbeställningen.

I gällande personalförteckning finnes under rubriken Flygvapnets centrala skolor uppförd en arvodesbefattning för officer i intendenturbefattning i 1:30. Denne officer tjänstgör såsom intendent och kasernofficer vid skolorna. Chefen för flygvapnet har framhållit att de med förenämnda befattning förenade arbetsuppgifterna fått en sådan omfattning att för dem bör avses en officer på aktiv stat samt föreslagit att arvodesbefattningen indrages och att från och med samma tidpunkt den beställning för löjtnant

i intendenturbefattning som f. n. är avsedd för biträdande intendent vid Västmanlands flygflottilj (F 1), tillika lärare i intendenturtjänst vid flygvapnets centrala skolor, tages i anspråk för nämnda skolor. Med hänsyn till det ansvar, som kommer att åvila ifrågavarande officer såsom intendent och kasernofficer, bör beställningen enligt flygvapenchefen omvandlas till beställning för kapten. Civilförvaltningen, som icke har något att erinra mot den föreslagna personalanordningen, räknar med att en kaptensbeställning tillkommer i utbyte mot en beställning för löjtnant samt att här avsedd arvodesbefattning indrages.

Chefen för flygvapnet har upprepat ett redan för innevarande budgetår framställt förslag (prop. 1952: 120, s. 153 o.f.) om att för F 2 inrätta en beställning för förvaltare i förrådstjänst (intendenturmateriel). Civilförvaltningen anser sig i avvaktan på organisationsförsök vid flygvapnets förband icke heller nu böra räkna med att en dylik beställning tillkommer.

I enlighet med förslag av chefen för flygvapnet räknar civilförvaltningen med att antalet fänrikar under budgetåret 1953/54 skall utgöra i medeltal 53, innebärande en ökning med 2 i förhållande till innevarande budgetår.

Antalet icke-ordinarie manskapsbeställningar vid flygvapnet, med undantag för musikmanskap, vid fullt genomförd organisation har senast (prop. 1951: 110, s. 166 och 178) fastställts till sammanlagt 1 222, varav 653 furirer, 106 korpraler, 117 korpraler eller vicekorpraler och 346 vicekorpraler eller meniga. För budgetåret 1952/53 fastställd personalförteckning för flygvapnet upptager, förutom musikmanskap, följande beställningar för icke-ordinarie manskap, nämligen 950 furirer, 150 korpraler, 117 korpraler eller vicekorpraler och 346 vicekorpraler eller meniga, tillhoppa 1 563 beställningar.

Chefen för flygvapnet har nu med hänsyn till beslutad ändrad befordringsgång och beräknad förlängning av anställningstiden för fältflygare (jfr prop. 1952: 229) upptagit antalet icke-ordinarie manskapsbeställningar, utom för musikmanskap, vid fullt genomförd organisation till sammanlagt 1 072, varav 85 fältflygare av 1. graden i Me 14, 448 furirer och fältflygare av 2. graden i Me 11 eller Me 10, 206 korpraler och fältflygare av 3. graden i Mha 2 samt 333 vicekorpraler, meniga och fältflygarelever i Mha 1. Vidare har flygvapenchefen räknat med att vid genomförd organisation skall finnas 120 förste fältflygare i Ce 16.

Flygvapenchefen har föreslagit att från och med budgetåret 1953/54 inrättas 20 beställningar för förste fältflygare i Me 16 ävensom räknat med följande förändringar från och med samma budgetår i antalet beställningar för icke-ordinarie manskap, utom musikmanskap, nämligen inrättande av 50 beställningar för fältflygare av 1. graden, minskning med 200 beställningar för furirer till $(950 - 200 =) 750$, ökning med 56 beställningar för korpraler och fältflygare av 3. graden till $(150 + 56 =) 206$, minskning

11—250 53 *Bihang till riksdagens protokoll 1953. 1 saml. Nr 110.*

med samtliga 117 beställningar för korpraler eller vicekorpraler samt minskning med 13 beställningar för vicekorpraler och meniga till (346—13=) 333. Civilförvaltningen grundar sin anslagsberäkning på det av flygvapenchefen sålunda angivna antalet beställningar.

6. *Förändringar beträffande läkar- och sjukvårdspersonal.* Chefen för flygvapnet har upprepat tidigare framfört förslag om att inrätta två förordnandetjänster i Cp 5 för fullständigt flygutbildade läkare, förenade med avlöningsförstärkning å 10 000 kronor (jfr prop. 1952: 120, s. 155 o.f.). Med hänsyn till den ställning statsmakterna tidigare intagit till frågan om specialflygläkarorganisation räknar civilförvaltningen ej med att de föreslagna tjänsterna skall inrättas från och med budgetåret 1953/54.

Chefen för flygvapnet har med tillstyrkan av civilförvaltningen upprepat ett för innevarande och närmast föregående budgetår framfört förslag (prop. 1951: 110, s. 158 o.f., samt 1952: 120, s. 156) om att öka antalet befattningar för flygläkare av 2. graden från 26 till 31.

Civilförvaltningen räknar i enlighet med förslag av försvarets sjukvårdsstyrelse med att en extra tjänst för sjukvårdsbiträde i Cg 5 tillkommer vid Södermanlands flygflottilj från och med nästa budgetår.

7. *Förändringar i övrigt beträffande teknisk personal.* Chefen för flygvapnet har föreslagit att en beställning för mästare av 1. klassen i Ca 18 utbytes mot en beställning för verkmästare av 1. klassen i Ca 21, avsedd att vid tekniska inspektionen biträda vid handläggning av ärenden rörande flygstationstjänsten samt att delta i inspektionen av denna tjänst vid förbanden. Civilförvaltningen biträder förslaget.

I anslutning till ett av flygförvaltningen i anslagsäskandena för nästa budgetår framlagt förslag om medelsanvisning för att anskaffa transportflygplan har chefen för flygvapnet föreslagit att nya beställningar inrättas för 55 flygtekniker, avsedda för dessa flygplans vård och tillsyn. Civilförvaltningen utgår från att de föreslagna beställningarna inrättas.

Med tillstyrkan av civilförvaltningen har flygvapenchefen föreslagit att antalet beställningar för hjälptekniker i Ce 10 ökas med 110 till 355, varigenom det för fullt utbyggd organisation beräknade antalet uppnås (prop. 1951: 110, s. 155).

Chefen för flygvapnet har vidare föreslagit att de tre tjänsterna för verkstadsöveringenjör vid centrala flygverkstäder uppflyttas från lönegrad Cp 9 till lönegrad Cp 12. Civilförvaltningen utgår vid anslagsberäkningen från oförändrad löneställning för ifrågavarande ingenjörer. — Berörda tjänster har sedermera enligt beslut av 1952 års riksdag (prop. 1952: 241, bil. A: 18) uppflyttats till Cp 10.

8. *Fortsatt utbyggnad av flottiljpolisorganisationen.* Enligt prop. 1948: 206 (s. 455) beräknades behovet av flottiljpoliser till 258, varav 19 förste flottilj-

poliser (Ca 16) och 239 flottiljpoliser (Ca 14). Hittills har inrättats beställningar för 13 förste flottiljpoliser och 161 flottiljpoliser. Den nu föreslagna och av civilförvaltningen tillstyrkta utökningen med 2 respektive 26 beställningar skulle möjliggöra, att flottiljpolisorganisationen kunde genomföras vid ytterligare två flottiljer.

9. *Förändringar beträffande meteorologpersonalen.* Chefen för flygvapnet har upprepat sina tidigare framförda förslag om att införa reglerad befordringsgång för extra ordinarie meteorologer och meteorologassistenter (jfr prop. 1952: 120, s. 157). Civilförvaltningen har med hänsyn till 1949 års tjänsteförteckningskommittés arbete i anslagsäskandena utgått från oförändrad löneställning för denna personal. — Sedermera har enligt beslut av 1952 års riksdag (prop. 1952: 241, bil. A: 18) för meteorologerna införts reglerad befordringsgång, omfattande lönegraderna Cf 19 ($1\frac{1}{2}$ år), Ce 21 (2 år) och Ce 23.

Såsom anförts i det föregående vid behandlingen av marinens avlöningsanslag (p. 2) föreslås att den på flygstabens personalförteckning uppförda tjänsten på övergångsstat för föreståndare för militärmeteorologisk informationstjänst i Ca 27 överföres till marinstaben samt att viss på marinens personalförteckning uppförd meteorologpersonal skall avföras ur förteckningen. I samband härmed föreslås att på flygvapnets personalförteckning uppföres följande för marinens väderlektjänst erforderliga tjänster, nämligen 1 förste stabsmeteorolog i Ca 29 och 4 meteorologer, av vilka 1 i Ce 23, 1 i Ce 22 och 2 i Ce 19.

10. *Förändringar i övrigt beträffande förråds- och vaktpersonal m. m.* Chefen för flygvapnet har ånyo framfört sitt för innevarande och närmast föregående budgetår (jfr prop. 1952: 120, s. 158) framlagda förslag om att till extra ordinarie omändra följande extra tjänster, nämligen 1 förman (nu i Cg 13) vid F 17, 34 förrådsmän (nu i Cg 11) — 4 vid flygvapnets centrala skolor, 3 vid F 3 och F 8, 2 vid F 5, F 11, F 14, F 16 och F 21 samt 1 vid flygstaben, F 1, F 2, F 4, F 6, F 7, F 9, F 10, F 12, F 13, F 15, F 17, F 18 och Flygbo O — samt 1 vaktmästare (nu i Cg 10) vid F 5. Civilförvaltningen har liksom tidigare tillstyrkt förslaget i vad avser de 34 förrådsmanntjänsterna. Övriga av flygvapenchefen föreslagna överföringar till extra ordinarie anställning anser ämbetsverket böra anstå i avvaktan på organisationsundersökningar.

I anledning av det i sammanställningen redovisade förslaget om att till 13 lönegraden uppflytta 19 förrådsmanntjänster i Ce 11 — avsedda för fallskärmsförråden vid F 1—F 8 och F 21 — erinras om att tjänsterna i fråga enligt beslut av 1952 års riksdag (prop. 1952: 241, bil. D) numera uppflyttats till förrådsförmän i Ce 13.

Från och med innevarande budgetår har vid envar av de tio flygflottiljer, som utrustats med reaktionsdrivna flygplan, med hänsyn till den av reakt-

tionsdriften föranledda ökningen i drivmedelstjänstens omfattning inrättats 2 extra förrådsmanntjänster i Cg 11. Chefen för flygvapnet har nu — med förmälan att ytterligare flygflottiljer beräknas komma att under innevarande budgetår tillföras reaktionsdrivna flygplan — föreslagit att 8 nya förrådsmanntjänster i Cg 11 inrättas. Civilförvaltningen tillstyrker förslaget.

11. *Förändringar i övrigt beträffande kontorspersonal.* Chefen för flygvapnet har upprepat förslag om att ordinariesätta en kontoristtjänst och en kanslibiträdestjänst vid Roslagens flygkår (F 2), båda i kassatjänst. Civilförvaltningen tillstyrker förslaget. — Sedermera har enligt beslut av 1952 års riksdag (prop. 1952: 245) berörda tjänster uppflyttats till kansliskrivare i Ce 15 respektive kontorist i Ce 13.

Förslag av flygvapenchefen om att extraordinariesätta en extra kanslibiträdestjänst vid flygvapnets centrala intendenturförråd i Västerås tillstyrkes icke heller nu av civilförvaltningen.

Civilförvaltningen förordar att i enlighet med principerna för reglerad befordringsgång för biträdespersonal tillhopa 20 kontorsbiträdestjänster skall tillkomma i utbyte mot samma antal biträdestjänster för skriv- och kontorsgöromål, nämligen

vid flygstaben 1 tjänst;

vid flygförbanden 13 tjänster, av vilka 2 vid vardera av F 12 och F 15 samt 1 vid envar av F 1, F 6, F 7, F 9, F 11, F 13, F 16, F 18 och F 21, ävensom

vid väderlekstjänsten 6 tjänster.

12. *Övriga personalförändringar m. m.* Civilförvaltningen tillstyrker ett av Svenska gymnastikläraresällskapet framlagt förslag om extraordinariesättning av 4 extra tjänster i Cg 23 för lärare i gymnastik och idrott vid Roslagens flygkår (F 2), krigsflygskolan (F 5), flygkadettskolan (F 20) och flygvapnets centrala skolor.

I anledning av det i framställningen redovisade förslaget om att till lönegraden Ce 23 uppflytta 17 trafikledartjänster i Ce 22 — 1 vid varje förband utom F 8 och F 9 — erinras om att nämnda tjänster liksom tidigare befintliga 2 förste trafikledartjänster i Ce 23 — vid F 8 och F 9 — enligt beslut av 1952 års riksdag (prop. 1952: 241, bil. A: 18) numera uppflyttats till förste trafikledartjänster i Ce 27.

Chefen för flygvapnet har föreslagit att vid Västmanlands flygflottilj (F 1) inrättas ytterligare 1 trafikledartjänst i Ce 22 (numera enligt nyssnämnda riksdagsbeslut Ce 23) och 1 tjänst för tekniskt biträde i Ce 8, avsedd för flottiljens väderleksavdelning. Till stöd för förslaget har åberopats den i jämförelse med förhållandena vid andra flygflottiljer avsevärt större omfattning i vilken flygsäkerhetspersonalen vid F 1 måste tagas i anspråk till följd av att flottiljen är nattjaktfloottilj. Flygsäkerhetsorganisationen vid

F 1 måste sålunda vara i funktion under betydligt längre tid per dygn än som från början beräknades. Flygsäkerhetspersonalen tvingas därför fullgöra betydande övertid, vilken nu blivit av större omfattning än vad personalen rimligen kan åläggas. Antalet övertidstimmar för befintliga tre trafikledare uppgick 1951 till sammanlagt 1 422 timmar. Motsvarande förhållanden gäller för personalen vid väderleksavdelningen, som under mörkerflygning måste upprätthålla samma verksamhet som under ordinarie övningstid. De befintliga 2 tekniska biträdena i Ce 8 förslår ej för tjänstgöring utöver ordinarie övningstid. Civilförvaltningen biträder förslaget.

I flygvapnets gällande förteckning för andra extra ordinarie tjänstemän än manskap finns upptagna bl. a. 17 kasernföreståndare i Ce 17, 1 vid envar av F 1—F 7, F 12—F 18 och F 21, 1 vid flygvapnets centrala skolor samt 1 vid Övre Norrlands flygbasområde. Chefen för flygvapnet har föreslagit att jämväl envar av F 8—F 11, vid vilka förband underofficerare på aktiv stat f. n. tjänstgör i befattningar som kasernunderofficer, tillföres en dylik tjänst. Flygvapenchefen har därvid framhållit att han i yttrande över en av fortifikationsförvaltningen och statens organisationsnämnd avgiven rapport över organisationsförsök åren 1949 och 1950 inom I. och III. militärområdena rörande försvarets fastighetsförvaltning föreslagit att för dylik befattning regelmässigt skall avses kasernföreståndare, bl. a. med hänsyn till den byggnadstekniska utbildning som vederbörande bör besitta. Vidare börjar antalet övertaliga underofficerare nu efter hand att minska, vartill kommer att ett flertal sådana underofficerare måst överföras till luftbevaknings- och radartjänst.

Civilförvaltningen har icke velat motsätta sig att de nu föreslagna 4 kasernföreståndartjänsterna inrättas.

I enlighet med förslag av fortifikationsförvaltningen hemställer civilförvaltningen i skrivelse den 28 november 1952 att vid Roslagens flygkår (F 2) inrättas en extra reparatörstjänst i Cg 12, att vid Skaraborgs flygflottilj (F 7) inrättas ytterligare 2 reparatörstjänster, varav 1 i Ce 13 och 1 i Ce 12, samt att 1 tjänst för eldare i Ce 10 vid samma flottilj omvandlas till tjänst för eldare i Ce 11.

Chefen för flygvapnet har föreslagit att en befintlig extra tjänst för reparatör i Cg 12 vid Östgöta flygflottilj (F 3) extraordinariesättes från och med nästa budgetår. Civilförvaltningen, som samrått i ämnet med fortifikationsförvaltningen, är icke beredd tillstyrka förslaget.

Genom beslut den 29 augusti 1952 har Kungl. Maj:t fastställt förteckning å arvoden till tillsynsmän vid flygvapnets krigsflygfält och övningsplatser att gälla tills vidare från och med budgetåret 1952/53. Förteckningen upp- tar arvoden till ett sammanlagt belopp av 41 440 kronor eller 740 kronor mera än som för ändamålet upptagits i flygvapnets gällande förteckning å vissa arvoden och särskilda ersättningar.

Civiltjänstförvaltningen föreslår att delposten Viss icke-ordinarie läkarpersonal uppräknas med 50 000 kronor. Ökningen beror på genomförd reglering av arvoden för bland andra flygläkare av 2. graden.

Till arvoden till deltidstjänstgörande militära och civilmilitära lärare samt arvodesavlönade civila lärare har för innevarande budgetår beräknats $(121\,000 + 170\,000 =)$ 291 000 kronor. För budgetåret 1953/54 uppskattar civiltjänstförvaltningen i enlighet med förslag av chefen för flygvapnet motsvarande kostnader till $(161\,500 + 148\,500 =)$ 310 000 kronor. Ökningen beror i huvudsak på höjning av arvoden samt utökat timantal vid flygvapnets centrala skolor.

Såsom anförts i det föregående under arméns motsvarande anslag (p. 26) föreslår civiltjänstförvaltningen i skrivelse den 7 oktober 1952 ändrad redovisning av vissa kostnader för arvoden till lärare vid försvarsgrenarnas fasta utbildningsanstalter och skolor. Av det för nästa budgetår för flygvapnet beräknade medelsbehovet till civila lärare, 148 500 kronor, avser enligt ämbetsverket omkring 50 000 kronor kostnader som enligt nyssnämnda förslag skall redovisas under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

Med hänsyn till genomförd arvodesreglering räknar civiltjänstförvaltningen med en höjning av delposten till Personalvårdsassistenter med 4 000 kronor.

Flygvapenchefen har (skr. ²⁰/₁₂ 1952) beräknat medelsbehovet för assistenter för frivilligfrågor till 69 650 kronor för nästa budgetår, innebärande en ökning med 48 650 kronor. Härvid har förutsatts att arvode liksom nu skall utgå med 350 kronor per månad men att antalet tjänstgöringsmånader skall utgöra 199 mot 60 för innevarande budgetår. Civiltjänstförvaltningen förklarar i avgivet yttrande att, därest förslag i anledning av den av kommittén för frivilligt försvarsarbete förordade omläggningen av här avsedd verksamhet icke kommer att framläggas för innevarande års riksdag, ämbetsverket icke vill motsätta sig att medelsbehovet beräknas på sätt flygvapenchefen föreslagit.

Till bestridande av kostnaderna för de lönetillägg, som skall utgå av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän, såsom flygtillägg m. m., beräknar civiltjänstförvaltningen för nästa budgetår 4 500 000 kronor, vilket innebär en kostnadsminskning med 400 000 kronor. Minskningen sammanhänger med att mekanikertillägg numera icke utgår. Motsvarande tillägg, som utgår av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, uppskattas för samma budgetår till 1 870 080 kronor, innebärande en kostnadsminskning med 50 000 kronor.

Civiltjänstförvaltningen räknar med hänsyn till höjningen av de rörliga tilläggsförmånerna med en ökning av utgifterna under anslagsposten Rörligt tillägg med i runt tal 11 800 000 kronor och av inkomsterna under posten Pensionsmedel med i runt tal 100 000 kronor.

Liksom under arméns och marinens motsvarande anslag föreslår civilförvaltningen att under förevarande anslag tillkommer en särskild uppbörds-post, benämnd Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift. För nästkommande budgetår beräknar ämbetsverket denna post till 1 580 000 kronor.

Departementschefen.

1. Jag anser anledning icke längre föreligga att för chefen för personalavdelningen avse lägre löneställning än för cheferna för övriga avdelningar inom flygstaben. För chefen för personalavdelningen bör därför fr. o. m. nästa budgetår tillkomma en beställning för överstelöjtnant eller major i utbyte mot en majorsbeställning.

Några ytterligare personalförändringar är jag icke f. n. beredd tillstyrka i anledning av de under förevarande punkt redovisade förslagen.

2. Jag kan icke heller nu tillstyrka förslagen om att för stabschefen vid luftbevakningsinspektionen inrätta en beställning för överstelöjtnant eller major i utbyte mot en beställning för major eller kapten samt att inrätta en ny kapstensbeställning för inspektionen. Förslaget om inrättande av ytterligare fjorton beställningar för officerare i luftbevakningstjänst kan jag icke heller för närvarande biträda.

Förslaget om att för luftbevakningsorganisationen inrätta fem arvodesbefattningar för pensionerade officerare, avsedda för flygbasområdesstaberna, är jag icke heller nu beredd tillstyrka. Vad åter angår förslaget om att inrätta fem extra driftingenjörstjänster i Cg 27 för underhållstjänsten beträffande telekommunikationer får jag erinra om att jag vid anmälan av årets statsverksproposition (bil. 6, s. 165) utgått från att inom anslaget Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m. utrymme skall finnas för anställning av personal för underhåll m. m. av luftbevakningens och jaktstridsledningens kommunikationer. Jag räknar därför ej med att tjänster för dylik personal, avlönad från förevarande anslag, nu inrättas.

3. I enlighet med ett av tjänsteförteckningskommittén denna dag avgivet förslag tillstyrker jag att de 54 beställningarna för förvaltare i flygstationstjänst utbytes mot beställningar för förste verkmästare i Ca 22, att de 20 beställningarna för förvaltare i förrådstjänst utbytes mot beställningar för förrådsförvaltare i Ca 21 och att de 17 fanjunkarbeställningarna utbytes mot beställningar för mästare i Ca 19. Härigenom skulle 1948 års åberopade riksdagsbeslut bli helt genomfört. De underofficerare som den 1 juli 1953 bestrider respektive befattningar bör, om de så önskar, överföras till motsvarande nya civilmilitära beställningar. De som ej önskar överföras bör medges kvarstå i innehavda militära beställningar. Till personalförteckningen bör därför anmärkas att ifrågavarande civilmilitära beställningar tills vidare får ersättas med för budgetåret 1952/53 uppförda motsvarande underofficersbeställningar. Viss icke alltför kort betänketid torde

emellertid böra medges vederbörande. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av chefen för flygvapnet meddela de närmare bestämmelser för överföringen som kan befinnas erforderliga.

4. Jag är icke heller nu beredd tillstyrka den personalökning, som föreslagits under denna punkt.

5. Det ånyo framställda förslaget om att för ifrågavarande två lärare vid flygkrigshögskolan respektive flygkadettskolan inrätta majorsbeställningar i utbyte mot kaptensbeställningar kan jag endast på det sätt biträda att jag förordar utbyte av en kaptensbeställning för flygkrigshögskolan mot beställning för major eller kapten.

Jag delar flygvapenchefens uppfattning att de arbetsuppgifter som är förenade med arvodesbefattningen för officer i intendenturbefattning vid flygvapnets centrala skolor motiverar att för desamma avses kapten på aktiv stat. Liksom civilförvaltningen har jag intet att erinra mot den av flygvapenchefen föreslagna personalanordningen. Jag tillstyrker alltså att arvodesbefattningen indrages och att samtidigt en beställning för löjtnant i intendenturbefattning utbytes mot kaptensbeställning.

Beräkningen av antalet fänrikar under nästa budgetår har icke givit mig anledning till erinran. Jag kan vidare tillstyrka vad flygvapenchefen föreslagit för nästa budgetår beträffande antalet beställningar för fältflygare och för manskap i övrigt.

Övriga under förevarande punkt redovisade förslag kan jag icke f. n. biträda.

6. Av de under denna punkt framställda förslagen kan jag f. n. endast tillstyrka att ett extra sjukvårdsbiträde i Cg 5 tillkommer vid Södermanlands flygflottilj.

7. Jag anser mig böra tillstyrka att antalet hjälptechniker fr. o. m. nästa budgetår ökas med 110, varigenom det för fullt utbyggd organisation beräknade antalet skulle uppnås. I övrigt kan jag icke i anledning av de under denna punkt redovisade förslagen förorda ytterligare personalförstärkningar eller löneförbättringar.

8. Förslaget under denna punkt tillstyrker jag.

9. Såsom av det föregående framgår har viss reglerad befordringsgång för meteorologer redan genomförts. För meteorologassistenterna utgår jag för nästa budgetår från oförändrade avlöningsförhållanden.

Under hänvisning till vad jag i det föregående vid behandlingen av marinen's motsvarande anslag (p. 2) anfört kan jag icke f. n. tillstyrka något av övriga under förevarande punkt redovisade förslag.

10. Förslaget om att för flottiljer med reaktionsdrivna flygplan inrätta ytterligare åtta förrådsmanntjänster i Cg 11 kan jag biträda. Några ytterligare personalförändringar är jag icke f. n. beredd tillstyrka i anledning av de under förevarande punkt redovisade förslagen.

11. Jag kan icke tillstyrka att — utöver de redan genomförda lönegrads-uppflyttningarna — annan åtgärd nu vidtages än att i enlighet med principerna för reglerad befordringsgång 20 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 inrättas i utbyte mot biträdestjänster för skriv- och kontorsgöromål.

12. Det synes erforderligt att flygsäkerhetspersonalen vid Västmanlands flygflottilj förstärkes. Jag tillstyrker därför att vid flottiljen inrättas nya tjänster för en trafikledare i Ce 23 och ett tekniskt biträde i Ce 8.

Förslagen om att vid Roslagens flygkår inrätta en extra reparatörstjänst i Cg 12 samt att vid Skaraborgs flygflottilj inrätta ytterligare två reparatörstjänster, varav en i Ce 13 och en i Ce 12, kan jag tillstyrka.

Jag kan i anledning av övriga under förevarande punkt redovisade förslag till inrättande av nya tjänster eller förändringar beträffande befintliga tjänster icke tillstyrka någon åtgärd utöver dem som redan beslutats av riksdagen enligt förslag i propositionen 1952: 241.

Beträffande assistenter för frivilligfrågor förordar jag i anslutning till vad jag anfört vid anmälan av motsvarande fråga under arméns och marinen avlöningsanslag att månadsarvodet höjes till 500 kronor. Jag föreslår dessutom att medel anvisas för ytterligare ett antal tjänstgöringsmånader för nämnda assistenter. Med anledning härav bör för detta ändamål under nästa budgetår beräknas sammanlagt 50 000 kronor.

Vad civilförvaltningen i övrigt föreslagit och anfört under denna punkt har icke givit mig anledning till erinran.

Med beaktande av vad jag i det föregående föreslagit i fråga om personalförändringar m. m. vid flygvapnet och med ledning av belastningen på flygvapnets anslag under förfluten del av innevarande budgetår beräknar jag nämnda anslag för budgetåret 1953/54 sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 35 100 000 (+ 3 000 000) kronor;

Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar 1 050 000 (+ 10 000) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 215 000 kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 17 300 000 (+ 1 500 000) kronor;

Rörligt tillägg 25 585 000 (+ 10 440 000) kronor;

Pensionsmedel 630 000 (+ 30 000) kronor;

Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift 1 620 000 kronor.

Änslaget bör alltså upptagas till 77 000 000 (+ 13 300 000) kronor.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid flygvapnet, som föranledes av vad jag i det föregående föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. att tillämpas under budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	35 100 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	1 050 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	215 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	17 300 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	25 585 000
Summa kronor	79 250 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	630 000
Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift, <i>förslagsvis</i>	1 620 000
Nettoutgift kronor	77 000 000

c) till *Flygvapnet*: *Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 77 000 000 kronor.

[22] **Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar.**

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	1 315 000	1 659 025
1952/53 (statsliggaren s. 265)	1 660 000	
1953/54 (förslag)	2 400 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 138) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

Yrkande.

Försvarets forskningsanstalt (skr. ^{20/3}, ^{12/12} 1952) hemställer, att anslaget höjes med 1 498 000 kronor.

Ökning

1. Personalförstärkningar m. m.

Avdelning 1.

3 laboratoriechefer eller laboratorer i högst Cp eller Cr 10	76 716
2 laboratorer i högst Cp eller Cr 9 — laboratoriechefer eller laboratorer i högst Cp eller Cr 10	—
2 laboratorer eller förste forskningsingenjörer i högst Ce 31	40 296
1 laborator eller förste forskningsingenjör i högst Ce 31 — laboratoriechef eller laborator i högst Ce 33	—
1 förste forskningsingenjör eller forskningsingenjör i högst Ce 29 — laboratoriechef eller laborator i högst Ce 33	—
1 laborator eller forskningsläkare i högst Ce 31	20 148
1 förste forskningsingenjör eller forskningsingenjör i högst Ce 29 — laborator eller förste forskningsingenjör i högst Ce 31	—
1 förste forskningsingenjör eller forskningsingenjör i högst Ce 29	18 276
1 ingenjör Ca 30 å övergångsstat — laborator Ca 31	768
Viss ytterligare lönerreglering	2 676

Avdelning 2.

4 laboratoriechefer eller laboratorer i högst Cp eller Cr 10 ...	102 288
1 laboratoriechef eller laborator i högst Ce 33 — laborator i högst Cp eller Cr 10	—
1 laboratoriechef eller laborator i högst Ce 33 — laboratoriechef eller laborator i högst Cp eller Cr 10	—
1 laborator eller förste forskningsingenjör i högst Ce 31 — laboratoriechef eller laborator i högst Ce 33	—
1 laborator eller förste forskningsingenjör i högst Ce 31 ...	20 148
2 förste forskningsingenjörer eller forskningsingenjörer i högst Ce 29 — laboratorer eller förste forskningsingenjörer i högst Ce 31	—
3 laboratorer eller förste forskningsingenjörer i högst Ce 31 ...	60 444
7 förste forskningsingenjörer eller forskningsingenjörer i högst Ce 29	127 932
Viss ytterligare lönerreglering	9 192

Avdelning 3.

4 laboratoriechefer eller laboratorer i högst Cp eller Cr 10...	102 288
1 laborator eller förste forskningsingenjör i högst Ce 31	20 148
1 förste forskningsingenjör eller forskningsingenjör i högst Ce 29 — laborator eller förste forskningsingenjör i högst Ce 31	—

	Ökning
3 laboratorer eller förste forskningsingenjörer i högst Ce 31 ...	60 444
8 förste forskningsingenjörer eller forskningsingenjörer i högst Ce 29	146 208
Viss ytterligare lönerreglering	9 036
2. Arvoden	4 000
3. Överflyttning av tjänster från anslaget till viss forskningsverksamhet m. m.	
19 forskningsingenjörer Ce 27	347 244
7 forskningsingenjörer Ce 27 — förste forskningsingenjörer eller forskningsingenjörer i högst Ce 29	—
Vissa tjänster i 25 lönegraden och lägre lönegrader	60 876
4. Omräkning.	
Löneklassuppflyttningar m. m.	20 000
Rörligt tillägg	245 000
Avrundning	3 872
	1 498 000

Motiv.

Forskningsanstalten erinrar om att anstalten i början av år 1949 i samarbete med försvarsgrensförvaltningarna utarbetade en plan för verksamheten vid forskningsanstalten i syfte att under budgetåren 1949—1952 successivt utvidga anstalten för att kunna genomföra de forskningsuppgifter, som från såväl försvarsgrensförvaltningarnas som forskningsanstaltens sida bedömdes mest angelägna. Statsmakterna har emellertid icke ansett sig kunna i nämnvärd utsträckning öka medelsanvisningen till forskningsanstalten. På grund härav har forskningsanstalten nödgats att under de senaste budgetåren nedskära och begränsa forskningsverksamheten i förhållande till vad som planerats i förutnämnda treårsprogram. Anstalten har också, till en del beroende på svårigheter att med den nuvarande bristen på befattningar i högre lönegrader förvärva tillräckligt många högkvalificerade forskare, tvingats avstå från flera forskningsuppgifter, vilka såväl anstalten som försvarsgrensförvaltningarna ansett vara utomordentligt viktiga för vårt försvar.

Ifråga om vissa andra för försvarsgrenarna aktuella uppgifter, ofta av ren utvecklingskaraktär, har anstalten i samråd med förvaltningarna tvingats tillämpa ett system med av förvaltningarna direkt betalda uppdrag. Under budgetåret 1951/52 har sålunda anstalten mot särskild ersättning från förvaltningarna och andra uppdragsgivare åtagit sig och utfört forsknings- och utvecklingsuppdrag för sammanlagt i runt tal 2 600 000 kronor. Det är uppenbart att detta system, som måste betraktas som en ren nödlösning, har väsentliga nackdelar och därför i fortsättningen bör undvikas. En rationell planläggning av forskningsverksamheten med

anställning av högt kvalificerad personal är nämligen icke möjlig, så länge anstalten för sin ekonomi är beroende av medel, som oberäknat och i efterhand inflyter från andra myndigheter i den mån dessa kan ställa sådana medel till anstaltens förfogande. Dessutom kommer forskningsanstalten i ekonomiskt beroende av försvarsgrensförvaltningarna, vilket medför att anstalten påverkas så att verksamheten blir inriktad på korttidsuppdrag i stället för på den forskning, som i längden bedömes ge vårt försvar det värdefullaste tillskottet i effektiv krigsmateriel.

I detta läge har forskningsanstalten återigen tillsammans med de tre förvaltningarna noggrant genomgått alla de arbetsuppgifter inom den militära forskningen, som tidigare legat till grund för upprättandet av den i 3-årsplanen upptagna personalorganisationen. Härvid har ånyo konstaterats, att någon minskning av denna icke är möjlig utan att för försvaret synnerligen viktiga forskningsuppgifter helt åsidosättes. Fastmer har krav framkommit på lösande av uppgifter, som icke tidigare kunnat förutses. Den ytterligare utökning av anstaltens organisation, som skulle erfordras för att lösa även dessa nytillkomna uppgifter, är emellertid relativt obetydlig, vilket tyder på att någon nämnvärd utökning av anstalten såvitt nu kan överblickas icke skulle vara erforderlig sedan treårsplanen jämte vid den nu genomförda noggranna undersökningen av forskningsanstaltens arbetsuppgifter framkomna mindre utökningen genomförts. Den successiva utbyggnad av forskningsanstalten, som sålunda visat sig nödvändig men som i brist på erforderliga medel hittills blott delvis kunnat genomföras, skulle därför i och med ett bifall till föreliggande förslag, enligt vad som nu kan bedömas, i huvudsak vara avslutad. Härigenom skulle forskningen vid de tre avdelningarna kunna givas en mera stabil organisation, varigenom arbetets effektivitet i icke oväsentlig grad skulle kunna höjas, medförande snabbare och bättre lösningar av föreliggande forskningsuppgifter.

Då det emellertid icke är praktiskt möjligt att redan under nästkommande budgetår få organisationen genomförd i full utsträckning, även om detta utan tvivel vore högst önskvärt, har styrelsen ansett sig böra begränsa medelsäskandena för budgetåret 1953/54 så, att den önskvärda utbyggnaden genomföres under två på varandra följande budgetår. Med hänsyn till nödvändigheten av att i tid kunna vidtaga erforderliga förberedelser är det emellertid angeläget, att statsmakterna snarast i princip beslutar om utvidgningen av forskningsanstaltens verksamhet i hela den utsträckning som föreslagits.

För budgetåret 1952/53 begärdes sammanlagt för anstaltens verksamhet 14 265 000 kronor. Omräknade till nu utgående löner samt med hänsyn till prisstegringar torde detta belopp nu motsvara i runt tal 16 450 000 kronor. Härtill kommer vissa kostnader för utveckling och tillverkning av

elektronrör samt för verkskyddsutrustning. Ifrågavarande kostnader har beräknats till 1 140 000 kronor respektive 185 000 kronor. Medelsbehovet vid fullt utbyggd organisation skulle under förutsättning av oförändrade löner och priser komma att uppgå till sammanlagt i runt tal 21 250 000 kronor. Av skäl som nyss anförts har styrelsen ansett sig kunna begränsa medelsbehovet för budgetåret 1953/54 till 17 790 000 kronor.

Beträffande de särskilda yrkandena under förevarande anslag är att anföras i huvudsak följande.

1. Till den del förslagen avser inrättande av nya tjänster innebär de huvudsakligen upprepningar av förslag i forskningsanstaltens medelsäskanden för tidigare budgetår (jfr prop. 1952:120, s. 167 o. f.). Övriga under denna punkt särskilt redovisade förslag till lönegradsuppflyttningar avser på ett undantag när ytterligare höjning av tjänster, som enligt beslut av 1952 års riksdag i anledning av propositionen 1952:251 (bil. B) redan uppflyttats i lönegrad. Undantaget avser den tjänst för laborator i Ca 31 som föreslås tillkomma vid avdelning 1 i utbyte mot en ingenjörstjänst på övergångsstat i Ca 30. Forskningsanstalten framlägger slutligen förslag till lönereglering beträffande vissa tjänster som icke omfattats av nyssnämnda riksdagsbeslut. Sistnämnda förslag har i sammanställningen redovisats endast med angivande av de beräknade kostnaderna.

2. Forskningsanstalten framhåller att det på grund av verksamhetens omfattning visat sig erforderligt att en befattningshavare inom var och en av anstaltens tre avdelningar under vederbörande avdelningschefs frånvaro representerar denne och föreslår med stöd härav inrättande av 3 ställföreträdarearvoden om 2 000 kronor per år.

På grundval av belastningen beräknar anstalten för arvoden i övrigt en minskning av medelsbehovet med 2 000 kronor.

3. Forskningsanstalten föreslår att 19 befattningar för forskningsingenjör i Ce 27, vilka med stöd av förenämnda riksdagsbeslut inplacerats i denna lönegrad och uppförts på den för anslaget till viss forskningsverksamhet gällande personalförteckningen, överföres till avlöningsanslaget samt att i samband därmed 7 av tjänsterna omvandlas till tjänster för förste forskningsingenjör eller forskningsingenjör i högst Ce 29. Av ifrågavarande 7 tjänster avses två för avdelning 1, två för avdelning 2 och tre för avdelning 3.

Härutöver föreslås att ett antal extra ordinarie tjänster i 25 lönegraden och lägre lönegrader, huvudsakligen avsedda för expeditions- och kontorsarbete, skall överföras från anslaget till viss forskningsverksamhet.

Departementschefen.

Under en följd av år har forskningsanstalten framlagt förslag om en väsentlig utbyggnad av anstaltens organisation. Förslagen har grundats

på en treårsplan som anstalten gjort upp i samråd med försvarsgrensförvaltningarna. Av statsfinansiella skäl har emellertid förslagen i endast mycket begränsad omfattning kunnat genomföras.

Anstalten föreslår nu att den angivna treårsplanen, i vissa avseenden kompletterad, skall läggas till grund för förslag till årets riksdag. Med hänsyn till den försening som inträtt beträffande planens genomförande föreslås dock att utbyggnaden av anstalten skall äga rum under loppet av två år.

För egen del får jag framhålla att icke minst ekonomiska skäl talar för att forskningen ges tillräckligt utrymme inom den totala försvarsbudgetens ram. För årets riksdag har framlagts vittsyftande förslag rörande materielanskaffning för försvaret. Av vikt är att denna anskaffning kan inriktas på sådan materiel som med hänsyn till forskningsrön och utvecklingstendenser kan behålla sin modernitet under lång tid framåt. En ökad forskningsinsats kan här inbespara belopp som vida överstiger de på forskningen nedlagda kostnaderna. Exempel härpå kan framdragas redan från forskningsanstaltens hittillsvarande verksamhet. Inom den ekonomiska ram som står till förfogande för försvarsändamål under nästa budgetår har det emellertid befunnits möjligt att i allenast mycket begränsad omfattning tillgodose de av anstalten anmälda behoven.

En granskning av anstaltens nuvarande personalorganisation visar att det föreligger en viss disproportion mellan högre och lägre tjänster. Detta har haft till följd att anstalten icke i tillräcklig omfattning kunnat förvärva högkvalificerade forskare, och härigenom torde den lägre kvalificerade personalen i vissa fall icke ha kunnat effektivt utnyttjas. En ändring av förhållandet mellan högre och lägre tjänster skulle därför även inom oförändrad kostnadsram kunna synas motiverad. Jag kan emellertid icke i nuvarande läge tillstyrka att antalet forskarbefattningar i de högre lönegraderna ökas utöver vad som beslutats genom 1952 års tjänsteförteckningsrevision.

Frågan om den centrala ledningen av forskningsanstalten och dess avdelningar är föremål för utredning genom särskilt tillkallad sakkunnig. Sedan denne i juni 1952 avgivit utredning rörande vissa särskilda förhållanden inom anstaltens avdelning 1, har utredningsarbetet beträffande uppdraget i övrigt kunnat igångsättas. Enligt vad utredningsmannen upplyst beräknas utredningsarbetet kunna slutföras inom en nära framtid. Såvitt avser anstaltens personalorganisation torde utredningsmannen komma att föreslå inrättande av vissa högre forskarbefattningar för effektivisering av forskningsplaneringen såväl centralt som inom de olika avdelningarna. Såsom nyss anförts kan jag emellertid icke i nuvarande läge tillstyrka en utökning av antalet dylika befattningar.

En viss förstärkning av anstaltens administrativa personal har däremot synts utredningsmannen så angelägen att därmed icke kan anstå. Ledningen av de administrativa göromålen handhaves sedan anstaltens tillkomst, under anstaltens chef, av en kamrerare i Ca 27. Med hänsyn till den avsevärda ökningen av anstaltens organisation — befattningshavarnas antal är nu omkring 630 mot 130 år 1945 — bör en befattning för byrådirektör i 33 lönegraden tillkomma. Befattningen torde tills vidare böra uppföras som extra ordinarie. I samband därmed kan kamrerarbefattningen överföras till övergångsstat.

Forskningsanstalten ledes för närvarande av en styrelse, i vilken ingår, förutom anstaltens överdirektör, företrädare för dels forskningen inom anstaltens huvudsakliga forskningsområden och dels de militära myndigheterna. Med hänsyn till de många intressen som sålunda skall företrädas inom styrelsen består denna av icke mindre än 10 ledamöter och 8 suppleanter. Enär de sistnämnda förutsattes som regel skola närvara vid styrelsens sammanträden för att hålla sig underrättade om verksamheten, uppgår antalet vid styrelsesammanträdena närvarande — inberäknat anstaltens avdelningschefer, vilka ofta är föredragande — till mer än 20. Erfarenheten har visat, att denna organisation icke motsvarar de krav som numera måste ställas på forskningsanstaltens ledning. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan utredningen slutförts, besluta om de ändringar beträffande styrelsens sammansättning och därmed sammanhängande frågor som må befinnas påkallade.

I anslutning till vad jag sålunda anfört föreslår jag att vid forskningsanstalten fr. o. m. nästa budgetår inrättas en för anstaltens kansli avsedd byrådirektörstjänst i Ce 33 och att samtidigt den befintliga ordinarie tjänsten för kamrerare i Ca 27 föres på övergångsstat.

Jag anser mig vidare böra förorda att de 19 tjänster för forskningsingenjör i Ce 27, vilkas innehavare f. n. avlönas från anslaget till viss forskningsverksamhet, med oförändrad löneställning överföres till förvarande anslag. I övrigt kan jag som nämnts icke nu tillstyrka att några förändringar vidtages beträffande personaluppsättningen vid forskningsanstalten, utöver dem som redan genomförts enligt riksdagens beslut i anledning av propositionen 1952:251. Jag kan icke heller förorda att särskilda arvoden inrättas för ställföreträdare åt anstaltens avdelningschefer.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1953/54 till 2 400 000 kronor enligt följande.

Posten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 2 100 kronor på grund av genomförd lönereglering till $(253\,000 + 2\,100 =)$ i runt tal 255 000 kronor.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av

Kungl. Maj:t, minskas med 2 000 kronor till (13 700 — 2 000 =) 11 700 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 15 528 kronor för en byrådirektör i Ce 33, 227 772 kronor för 19 forskningsingenjörer i Ce 27, 52 830 kronor på grund av genomförd löne-reglering och 13 000 kronor för löneklassuppflyttningar m. m. till (1 005 000 + 15 528 + 227 772 + 52 830 + 13 000 =) i runt tal 1 315 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 430 000 kronor till (388 300 + 430 000 =) 818 300 kronor.

Anslagshöjningen utgör 740 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) överföra den på personalförteckningen för försvarets forskningsanstalt under rubriken Tjänstemän å ordinarie stat uppförda tjänsten för kamrerare i lönegrad Ca 27 till redovisning under rubriken Tjänstemän å övergångsstat samt på förteckningen under rubriken Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25 uppföra en tjänst för byrådirektör i lönegrad Ce 33 samt ytterligare nitton tjänster för forskningsingenjör i lönegrad Ce 27;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	255 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	11 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal...	1 315 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	818 300
Summa kronor 2 400 000	

c) till *Försvarets forskningsanstalt*: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

{23} Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	235 000	325 912
1952/53 (statsliggaren s. 265)	350 000	
1953/54 (förslag)	400 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 138) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

Yrkande.

Försvarets forskningsanstalt hemställer, att anslaget höjes med 385 000 kronor.

	Ökning
1. Sjukvård	10 000
2. Reseersättningar m. m.	35 000
3. Expenser	155 000
4. Verkskyddsutrustning	185 000
	385 000

Motiv.

1. Anslagsposten till sjukvård (nu 35 000 kronor) anses böra höjas med 10 000 kronor med hänsyn till belastningen under budgetåret 1951/52 (i runt tal 41 000 kronor) samt förutsatt utökning av anstaltens organisation.

2. Anstalten förutsätter att resekostnader för personal, som avlönas från anslaget till viss forskningsverksamhet, alltjämt får bestridas från samma anslag. På grund av den begärda utökningen av anstaltens organisation räknas under omkostnadsanslaget med ett ytterligare behov av medel för resekostnader av 30 000 kronor (nu 35 000 kronor). Inträffade prisstegringar föranleder vidare ökad belastning å anslagsposten med 5 000 kronor.

3. Nettoutgifterna för bränsle, vatten och elektrisk ström under budgetåret 1951/52 uppgick till cirka 123 000 kronor. Någon minskning av dessa kostnader anses icke vara att förvänta under budgetåret 1953/54. Delposten för ifrågavarande ändamål, vilken nu är upptagen till 100 000 kronor, föreslås höjd med 30 000 kronor.

Den förutsatta utökningen av anstaltens organisation medför under budgetåret 1953/54 stegrat behov av skrivmaterialier, papper, möbler och arbetsmaskiner liksom ökade kostnader för telefonabonnemang m. m. Härav föranledd ökning beräknas utgöra 105 000 kronor. Prisstegringar medför ytterligare behov av medel i detta hänseende med 20 000 kronor.

4. Beloppet utgör den beräknade kostnaden för verkskyddsmateriel för forskningsanstalten, huvudsakligen avseende brandskyddsmateriel.

Departementschefen.

Då jag inte räknar med någon nämnvärd ökning av forskningsanstaltens verksamhet under nästa budgetår torde en uppräknig av omkostnadsanslaget för detta ändamål icke erfordras.

Jag beräknar icke heller medel för verkskyddsutrustning under anslaget.

För övriga ändamål under anslaget förordar jag en medelsanvisning å 400 000 kronor. Højningen, 50 000 kronor, föränledes främst av prisstegringar.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets forskningsanstalt*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

[24] **Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1951/52	15 900 000	6 760 534	4 451
1952/53 (statsliggaren s. 266)	27 100 000		
1953/54 (förslag)	8 200 000		

¹ Därutöver 307 000 kronor överförda från anslag under tolfte huvudtiteln.

² Därutöver 600 000 kronor anvisade på tilläggsstat II och 614 000 kronor överförda från anslag under tolfte huvudtiteln.

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 138) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet för budgetåret 1953/54 beräkna ett reservationsanslag av 8 200 000 kronor.

Yrkande.

Försvarets forskningsanstalt hemställer, efter samråd med bland andra överbefälhavaren, att anslaget höjes med 5 725 000 kronor. Härvid förutsättes att avlöningskostnader till ett belopp av 408 000 kronor, som nu bestrides från forskningsanslaget, överföres till avlöningsanslaget. Av det äskade beloppet, 12 825 000 kronor, avses 1 140 000 kronor för utveckling och tillverkning av elektronrör m. m., för vilket ändamål medel för innevarande budgetår begärts av krigsmaterielverket och anvisats under ifrågasvarande anslag. Dessutom hemställer anstalten liksom för innevarande budgetår om bemyndigande att utlägga beställningar på materiel för forskningsverksamhet intill ett belopp av 1 500 000 kronor utöver anvisade anslagsmedel.

Motiv.

Därest forskningsverksamheten vid anstalten finge bedrivas i enlighet med en under år 1949 av anstalten i samråd med försvarsgrensförvaltningarna utarbetad plan för verksamheten under de närmast påföljande åren, kunde medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår under förut angiven förutsättning beräknas till 16 040 000 kronor. Då tillräckliga medel för en forskningsverksamhet i enlighet med den utarbetade planen icke

kunnat anvisas och då bristen på befattningar i högre lönegrader föranlett svårigheter att anställa tillräckligt antal högt kvalificerade forskare, har anstalten under de närmast föregående budgetåren liksom under det innevarande nödgats inskränka verksamheten till att omfatta de forskningsuppgifter, som bedömts vara mest angelägna. Anstalten räknar nu med att utbyggnaden av anstalten i enlighet med nämnda plan skall genomföras under de två närmast följande budgetåren. Den begärda ökningen av anslaget för nästa budgetår föranledes — förutom av nämnda utbyggnad — av inträffade pris- och lönestegringar.

Departementschefen.

Under hänvisning till vad jag anfört under forskningsanstaltens avlöningsanslag föreslår jag att förevarande anslag uppföres med ett belopp av 8 200 000 kronor. Därvid har jag, såsom framgår av vad som anförts under avlöningsanslaget, räknat med att vissa avlöningskostnader, som nu belastar forskningsanslaget, under budgetåret 1953/54 i stället skall bestridas från avlöningsanslaget. Jag förutsätter vidare, att inom ramen för det av mig tillstyrkta anslagsbeloppet till viss forskningsverksamhet skall bestridas erforderliga kostnader för utveckling och tillverkning inom landet av elektronrör och andra teletekniska detaljer, i den mån icke andra medel står till förfogande därför. Liksom för innevarande budgetår bör utverkas riksdagens bemyndigande att medgiva anstalten att utlägga materielbeställningar intill ett belopp av 1 500 000 kronor utöver anvisade medel.

Under återopande av det anförda får jag i detta sammanhang — under erinran om att anslagshöjningen utgör 1 100 000 kronor — hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Försvarets forskningsanstalt*: *Viss forskningsverksamhet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 8 200 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av materiel för försvarets forskningsanstalts verksamhet må utläggas inom en kostnadsram av 1 500 000 kronor.

[25] **Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1951/52	245 000	257 961	668
1952/53 (statsliggaren s. 266)	300 000		
1953/54 (förslag)	325 000		

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 138) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning för budgetåret 1953/54 beräkna ett reservationsanslag av 325 000 kronor.

Försvarets forskningsanstalt hemställer, att anslaget uppföres med 840 000 kronor för utrustning av nytillkommande lokaler ävensom för engångsanskaffning av instrument och verktygsutrustning i anledning av förutsatt utökning av anstaltens organisation. För egen del kan jag icke tillstyrka, att anslaget för nästa budgetår uppföres med högre belopp än 325 000 kronor, vilket innebär en anslagshöjning med 25 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 325 000 kronor.

[26] **Försvvarshögskolan: Avlöningar.** I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 142) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvvarshögskolan: Avlöningar för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 105 000 kronor.

Yrkande.

Chefen för försvarsstaben (skr. $\frac{1}{9}$ 1952) har, till ändamål av natur att böra tillgodoses från avlöningsanslag för försvvarshögskolan, för nästa budgetår beräknat ett medelsbehov av i runt tal 191 000 kronor.

	Utgifter	Uppbörds- medel
1. Försvvarshögskolans råd	500	
2. Personal.		
1 chef Mo 17/15	34 320	
3 regementsofficerare Ma 33/30	70 920	
1 arvodesbefattning för pensionerad officer 1:30 ...	21 084	
1 arvodesbefattning för pensionerad underofficer 1:22	13 956	
1 kanslibitråde Ca 11	8 652	
1 bitråde för skriv- och kontorsgöromål	6 072	
3. Arvoden till militära lärare	13 140	
4. Arvoden till civila lärare	33 240	
5. Arvoden till särskilda föreläsare	10 350	
6. Pensionsmedel		20 966
	212 234	20 966
	+ 191 268	
Avrundat	191 000	

Motiv.

Vid anmälan till propositionen 1952: 120 (punkt 1) av frågan om högre försvarsstudier under budgetåret 1952/53 lämnades en redogörelse för organisationen av samt personal- och medelsbehovet för en försvarshögskola enligt en skrivelse i ämnet av överbefälhavaren den 15 februari 1952. Till denna redogörelse torde här få hänvisas.

1. Beloppet avser kostnader för arvoden vid sammanträden till ledamöterna i rådet.

2. Chefen för försvarsstaben föreslår nu att för skolans chef inrättas en beställning i Mo 17 eller Mo 15 och att för tre heltidsanställda militära lärare, en ur varje försvarsgren, inrättas beställningar i Ma 33 eller Ma 30.

De föreslagna arvodesbefattningarna och tjänsterna för kontorspersonal avses för skolans expedition.

3. Av beloppet beräknas 5 940 kronor för utbildningsarvoden om 1 980 kronor till de tre heltidstjänstgörande militära lärarna. Återstoden av beloppet, 7 200 kronor, avses för timarvoden till tre under omkring sex månader deltidstjänstgörande militära lärare, en ur varje försvarsgren.

4. Av beloppet hänför sig 23 640 kronor till arvoden till civila lärare under omkring tolv tjänstgöringsmånader. Nämda arvoden avses skola motsvara de löneförmåner vederbörande går miste om vid tjänstledighet till följd av läraruppdraget och beräknas i medeltal motsvara lönen i 33 löneklassen, löneplan 1. Återstoden, 9 600 kronor, beräknas för särskilda arvoden till förenämnda civila lärare.

5. Beloppet beräknas efter ett antal föreläsningstimmar per år av 115 och ett arvode per timme av 90 kronor.

Yttrande.

Försvarets civilförvaltning förklarar sig icke kunna förorda att för skolchefen och de heltidstjänstgörande lärarna avses beställningar i alternativa lönegrader. Enligt ämbetsverket bör undersökas om icke vid inrättande av nämnda beställningar häremot svarande reduceringar av antalet beställningar på försvarsgrenarnas personalstater kan företagas. Civilförvaltningen tillstyrker inrättandet av de för skolans expedition föreslagna befattningarna för pensionerad officer, kanslibitråde och biträde för skriv- och kontorsgöromål. Enligt ämbetsverket bör emellertid kanslibiträdes-tjänsten t. v. upptagas såsom extra ordinarie. Beträffande arvodesbefattningen för pensionerad underofficer anser civilförvaltningen att mera ingående erfarenhet av verksamheten vid skolan bör avvaktas, innan ifrågasvarande befattning inrättas. Ämbetsverket uttalar dock att inrättande av befattningen är att föredraga framför att utnyttja kommenderad personal på aktiv stat. Slutligen framhåller civilförvaltningen, att kostnaderna för arvoden till civila lärare bör beräknas efter 31 löneklassen och icke, såsom försvarsstabschefen föreslagit, efter 33 löneklassen.

Departementschefen.

Enligt beslut av 1951 års riksdag anordnades under budgetåret 1951/52 försöksvis högre försvarsstudier enligt ett av överbefälhavaren framlagt förslag. På grundval av de därvid vunna erfarenheterna har verksamheten under innevarande budgetår givits en fastare form inom en försvarshögskola som organiserats med utnyttjande av kommenderad och tillfälligt anställd personal. Försvarshögskolans uppgift är i första hand att åt högre civila och militära befattningshavare ge en vidgad överblick över det totala krigets problem. Högskolan skall vidare som en förberedelse för högre militära chefs- eller stabsbefattningar och för motsvarande civila befattningar ge fördjupade insikter om det totala försvarets olika grenar samt om planläggning och genomförande av för dem gemensamma försvarsuppgifter. Slutligen skall högskolan utföra eller medverka vid specialstudier av frågor som är särskilt aktuella för det totala försvaret.

Verksamheten vid högskolan omfattar dels en höstkurs och en vårkurs om vardera ungefär 9 veckor för i vardera gruppen omkring 25 militära och civila befattningshavare och dels en chefskurs om ungefär 10 dagar för sammanlagt omkring 20 högre civila och militära befattningshavare.

Vid anmälan av årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 142) framhöll jag att hittills vunna erfarenheter av verksamheten vid försvarshögskolan visat att ett starkt behov föreligger att även i fortsättningen högre försvarsstudier ordnas i huvudsak i enlighet med den hittills vid försvarshögskolan bedrivna verksamheten. Jag förordade därför att försvarshögskolan fr. o. m. nästa budgetår skulle ges en fastare organisation med verksamheten inriktad på längre sikt än hittills varit fallet. I avvaktan på resultatet av vissa undersökningar rörande möjligheterna att i samband med inrättande av nya beställningar för personal vid försvarshögskolan minska försvarsgrenarnas personalstater kunde jag emellertid icke framlägga slutliga anslagsberäkningar i statsverkspropositionen.

Sedan dessa undersökningar numera slutförts inom försvarsledningen upptager jag försvarshögskolans anslagsfrågor till slutlig behandling.

Jag anser mig härvid kunna tillstyrka att på särskild stat för försvarshögskolan inrättas beställningar för skolchef samt heltidstjänstgörande militära lärare ur armén och marinen. Behovet av motsvarande lärare ur flygvapnet torde tills vidare få tillgodoses genom kommendering. Vad skolchefen beträffar kan jag emellertid icke förorda att för denne avses högre beställning än i Mo 15. Beställningen bör kunna besättas med officer ur vilken försvarsgren som helst. Med hänsyn till betydelsen av att vid personvalet äga stor frihet tillstyrker jag att de för lärare ur armén och marinen avsedda beställningarna placeras i alternativt Ma 33 eller Ma 30.

För att motväga de merkostnader som uppkommer genom inrättandet av ifrågavarande beställningar föreslår jag, i huvudsaklig överensstäm-

melse med ett av överbefälhavaren under hand avgivet förslag, att beställningen i Mo 15 för ställföreträdande militärbefälhavare i femte militärområdet, en majorsbeställning vid Svea livgarde samt en beställning för kommandörkapten av 1. graden vid flottan vid ledigblivande vakantsättes.

Jag anser mig böra godtaga försvarsstabschefens förslag till personaluppsättning för skolans expedition med den jämkningen att jag icke för närvarande kan tillstyrka att en arvodesbefattning för underofficer inrättas. I likhet med civilförvaltningen anser jag att kanslibiträdestjänsten tills vidare bör inrättas såsom extra ordinarie.

Försvarsstabschefens beräkning av kostnaderna för arvoden till ledamöter av skolans råd samt till lärare och särskilda föreläsare ger mig icke anledning till erinran. Det torde emellertid få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela reglerande föreskrifter i fråga om här avsedda arvoden. I förslaget till avlöningsstat i det följande upptager jag samtliga berörda arvodeskostnader under en anslagspost till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

Anslaget Försvarshögskolan: Avlöningar beräknar jag för budgetåret 1953/54 till 162 000 kronor med den fördelning på anslagsposter som framgår av förslaget till avlöningsstat.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande personalförteckning för försvarshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

Personalförteckning.

Beställning	Lönegrad
<i>Tjänstemän å ordinarie stat.</i>	
1 chef	Mo 15
1 överstelöjtnant eller major	Ma 33 el. Ma 30
1 kommandörkapten av 1. graden (överstelöjtnant) eller kommandörkapten av 2. graden (major)	Ma 33 el. Ma 30

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	53 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	14 000

3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	57 230
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	10 500
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	40 370
	Summa kronor 175 100

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	13 100
	Nettoutgift kronor 162 000

c) till *Försvarshögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 162 000 kronor.

[27] **Försvarshögskolan: Omkostnader.** I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 142) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarshögskolan: Omkostnader beräkna ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

Yrkande.

Chefen för försvarsstaben har, till ändamål av natur att böra tillgodos ses från omkostnadsanslag för försvarshögskolan, för nästa budgetår be räknat ett medelsbehov av 80 900 kronor.

1. Sjukvård m. m.	500
2. Reseersättningar m. m.	60 000
3. Expenser	20 400
	80 900

Motiv.

1. Beloppet avser kostnader för skolans personal.

2. De under denna punkt uppförda kostnaderna avser kostnader för rese- och traktamentsersättningar för lärare och militära elever vid skolan. Motsvarande kostnader för civila elever beräknas skola bestridas av vederbörande civila myndigheter.

3. Av beloppet hänför sig 4 200 kronor till undervisningsmateriel, 4 300 kronor till viss engångsanskaffning av materiel, 5 400 kronor till kompen dier och 6 500 kronor till övriga expenser.

Yttrande.

Försvarets civilförvaltning har icke haft något att erinra mot försvars stabschefens beräkning av medelsbehovet till skolans omkostnader.

Departementschefen.

Jag godtagar de av försvarsstabschefen gjorda beräkningarna och föreslår att anslaget uppföres med ett avrundat belopp av 80 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Försvarshögskolan: Omkostnader* för budgetåret
1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

[28] **Svenska fältsjukhuset i Korea.** Genom beslut den 10 augusti 1950 medgav Kungl. Maj:t att Svenska röda korset finge — under villkor att bestämmelserna i en Genèvekonvention angående förbättrande av sårades och sjukas behandling vid stridskrafterna i fält iakttoges — på statsverkets bekostnad ställa till F. N:s överkommandos förfogande i Korea ett fältsjukhus enligt en viss organisationsplan.

För täckande av kostnaderna för sjukhuset har riksdagen hittills anvisat tillhopa 23 000 000 kronor, varav 10 000 000 kronor å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1950/51 (prop. 1950: 250; rd. skr. 386), 5 000 000 kronor å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1951/52 (prop. 1951: 224; rd. skr. 371) samt 8 000 000 kronor å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1952/53 (prop. 1952: 243; rd. skr. 427). Genom den sistnämnda medelsanvisningen har kostnaderna för sjukhusets drift intill utgången av budgetåret 1952/53 beräknats kunna täckas.

Vid anmälan av propositionen 1952: 243 framhöll jag att det givetvis icke var möjligt att då beräkna de slutliga kostnaderna för sjukhuset. Om anvisat anslag icke skulle förslå eller ytterligare kostnader tillkomma genom att sjukhuset i dåvarande eller eventuellt ändrad verksamhetsform toges i anspråk även efter utgången av budgetåret 1952/53, syntes frågan om anvisande av ytterligare anslag framdeles få underställas riksdagen. I avbidan på dylikt förslag borde uppkommande merkostnader få bestridas från anslaget till oförutsedda utgifter och frågan om täckning av sålunda bestridda kostnader framdeles anmälas. Vad sålunda anförts föranledde icke erinran från riksdagens sida.

I propositionen 1952: 243 lämnades en redogörelse för de ekonomiska förhållandena vid sjukhuset intill den 1 juli 1952. Enligt en i propositionen intagen sammanställning hade kostnaderna för sjukhuset uppgått till i runt tal 14 500 000 kronor. Därefter har intill den 1 januari 1953 förbrukats ytterligare omkring 3 700 000 kronor. De sammanlagda kostnaderna för sjukhusets verksamhet intill sistnämnda dag framgår av följande sammanställning.

Löner	3 953 000
Traktamenten	778 000
Materiel	5 251 000

Övriga driftkostnader (transporter, försäkringar, läkemedel, materielunderhåll m. m.)	8 235 000
Summa kronor	18 217 000

I posten för materiel ingår likvid för av Förenta staterna tillhandahållen materiel m. m. under tiden den 24 augusti 1950—den 30 juni 1951.

I skrivelse den 10 februari 1952 har *försvarets civilförvaltning* efter samråd med överstyrelsen för Svenska röda korset inkommit med beräkning av medelsbehovet för fältsjukhuset under budgetåret 1953/54 och därvid anfört i huvudsak följande. Sjukhusets medelsbehov blir i första hand beroende av hur länge och under vilka former dess verksamhet kommer att fortsätta. Då dessa frågor ligger utanför civilförvaltningens bedömande, anser ämbetsverket lämpligast att ange det genomsnittliga medelsbehovet för månad vid en verksamhet av hittillsvarande omfattning och med utgångspunkt härifrån föreslå medelsanvisning för budgetåret 1953/54. Då beräkningarna måste grundas på antaganden rörande verksamheten och beläggningen vid fältsjukhuset blir de givetvis i viss mån osäkra. En bidragande orsak härtill är att tillförlitliga uppgifter ej stått att erhålla rörande priser å förnödenheter och materiel, som tillhandahålles av Förenta staterna, ävensom kommande lönesättning för vid fältsjukhuset anställd koreansk personal. Sistnämnda kostnader är i hög grad beroende av utvecklingen av prisnivån i Korea.

Beräkningen av medelsbehovet framgår av följande sammanställning.

	Per månad Kronor	Totalt Kronor
Arvoden, semesterersättningar, utrustningsbidrag m. m.	150 500	1 806 000
Månadstraktamenten	31 100	373 200
Resor	213 700	2 564 400
Försäkringar	81 000	972 000
Löner till koreansk personal	77 700	932 400
Mathållning	142 400	1 708 800
Materiel och tvätt	21 400	256 800
Transporter till Korea	34 600	415 200
Medicin	60 000	720 000
Livsmedel och bränsle	21 000	252 000
Övriga driftkostnader	50 000	600 000
Summa kronor	883 400	10 600 800

Kostnaderna för mathållning har beräknats efter ett antal av 150 svenskar, 300 patienter och 200 anställda koreaner. Vidare har räknats med ett dagsportionspris för svenskar och patienter av 1 dollar 75 cents (cirka

9 kronor 7 öre) samt en månatlig kostnad av 100 kronor per person för anställda koreaner.

Med hänsyn till de osäkra beräkningsgrunderna har det synt civilförvaltningen lämpligt att beräkna det totala medelsbehovet för budgetåret 1953/54 till 11 000 000 kronor.

Departementschefen.

Det är icke heller nu möjligt att bedöma hur länge fältsjukhuset kommer att erfordras i sin nuvarande verksamhetsform. Såsom jag framhållit vid anmälan av tidigare propositioner om medel för sjukhusets verksamhet kan, därest stridshandlingarna skulle upphöra, fråga uppkomma om sjukhusets utnyttjande under någon tid såsom civilt sjukhus i svensk regi, varvid kostnaderna skulle betraktas som ett bidrag till åtgärder för återhämtningen i Korea. I nämnda sammanhang har jag vidare berört förslag om en sjukvårdande verksamhet av denna art, bedriven av de skandinaviska länderna gemensamt. Jag förutsätter att, därest beslut fattas om en fortsättning efter vapenstillestånd av sjukhusverksamhet i Korea, de anslagsmedel som anvisats för fältsjukhuset övergångsvis får utnyttjas jämväl för den ändrade verksamheten intill dess andra anslagsmedel kan tagas i anspråk. Det må i detta sammanhang anmärkas att sjukhuset redan i viss utsträckning kunnat bereda sjukvård åt den koreanska civilbefolkningen.

Det är givetvis icke möjligt att nu beräkna de slutliga kostnaderna för sjukhuset. Medel torde emellertid nu böra anvisas för sjukhusets drift intill utgången av budgetåret 1953/54. Då jag icke funnit anledning till erinran mot civilförvaltningens kostnadsberäkningar — vilka måste anses såsom mycket osäkra — föreslår jag att för nästa budgetår äskas ett reservationsanslag av 11 000 000 kronor. Om detta belopp icke skulle förslå torde frågan om anvisande av ytterligare anslag framdeles få underställas riksdagen. I avbidan på dylikt förslag torde uppkommande merkostnader få bestridas från anslaget till oförutsedda utgifter och frågan om täckning av sålunda bestridda kostnader framdeles anmälas.

Jag får under återopande av det anförda hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Svenska fältsjukhuset i Korea* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 11 000 000 kronor.

[29] Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	12 500 000	12 499 127
1952/53 (statsliggaren s. 290)	13 500 000	
1953/54 (förslag)	15 000 000	

I årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 186) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 12 500 000 kronor.

Riksförsäkringsanstalten och försvarets socialbyrå hade i skrivelse den 18 augusti 1952 föreslagit, att anslaget — som föreslås erhålla den jämkade benämning, som anslagsrubriken angiver — skulle minskas med 1 000 000 kronor. Myndigheterna hade därvid räknat med att kostnaderna för äldre skadefall, särskilt det stora antal fall som hänför sig till den förstärkta försvarsberedskapen, skulle komma att minska med större belopp än det, till vilket kostnaderna för nya fall väntas uppgå.

Jag anhåller att nu ånyo få upptaga denna anslagsfråga till behandling. Jag ämnar nämligen senare denna dag på grundval av en av riksförsäkringsanstalten den 3 januari 1953 ingiven framställning anmäla proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 9 § militärsättningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 261) m. m., innebärande att sjukpenningar och invaliditetsräntor skall höjas med omkring 30 procent samt livräntor till änkor och barn med omkring 20 procent. Dessa åtgärder beräknas av riksförsäkringsanstalten medföra en kostnadsökning under detta anslag av omkring 2 500 000 kronor. Då jag icke funnit anledning till erinran mot denna beräkning, bör anslaget för budgetåret 1953/54 upptagas med $(12\,500\,000 + 2\,500\,000 =)$ 15 000 000 kronor. Anslagshöjningen utgör alltså 1 500 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte — med ändring av i statsverkspropositionen härutinnan framlagt förslag — föreslå riksdagen

att till Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 000 kronor.

Sammanställning

över de i det föregående äskade anslagen ävensom de anslag under riksstatens fjärde huvudtitel, om vilka slutliga äskanden framlagts i den i annat sammanhang anmälda propositionen nr 76.

Anslag	I statsverkspropositionen upptaget belopp	Slutligt äskat belopp
Försvarets civilförvaltning: Avlöningar	3 550 000	3 490 000
Försvarets civilförvaltning: Omkostnader ...	430 000	430 000
Krigsmaterielverket: Avlöningar	3 550 000	3 620 000
Krigsmaterielverket: Omkostnader	445 000	445 000
Krigsmaterielverket: Förrådsorganisationen m. m.	1 925 000	1 940 000
Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar ...	2 000 000	2 057 000
Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader ...	270 000	295 000
Arméförvaltningen: Avlöningar	1 725 000	2 045 000
Arméförvaltningen: Omkostnader	680 000	680 000
Marinförvaltningen: Avlöningar	845 000	890 000
Marinförvaltningen: Omkostnader	550 000	600 000
Flygförvaltningen: Avlöningar	1 120 000	1 120 000
Flygförvaltningen: Omkostnader	700 000	750 000
Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.	181 500 000	181 500 000
Armén: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Arméns delfond	34 000 000	32 748 000
Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.	70 000 000	70 000 000
Marinen: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Marinens delfond	12 000 000	11 163 000
Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.	77 500 000	77 000 000
Flygvapnet: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Flygvapnets delfond	17 500 000	17 488 000
Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar ...	2 400 000	2 400 000
Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader	400 000	400 000
Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet	8 200 000	8 200 000
Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning	325 000	325 000
Försvarshögskolan: Avlöningar	105 000	162 000
Försvarshögskolan: Omkostnader	80 000	80 000
Ersättning till försvarets fastighetsfond: Befästningars delfond	15 300 000	15 286 000
Svenska fältsjukhuset i Korea	—	11 000 000
Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring	12 500 000	15 000 000

Enligt årets statsverksproposition (bil. 6, s. 237) skulle fjärde huvudtitelns slutsumma för budgetåret 1953/54 vid bifall till vad däri föreslagits uppgå till 1 970 208 100 kronor. Vid bifall till de här avgivna förslagen skulle slutsumman ökas med 11 514 000 kronor till 1 981 722 100 kronor.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Fredrik v. Scheele.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
1. Marinens manskapsorganisation	2
Departementschefen	18
2. Arméingenjörkårens reservorganisation m. m.	20
Departementschefen	29
3. Personalvårdens lokala organisation	30
Departementschefen	34
4. Vissa arvodesfrågor berörande det frivilliga försvarsarbetet	35
Departementschefen	38
5. Rationaliseringsverksamhet inom försvaret	39
6. Försvarets civilförvaltning: Avlöningar	41
7. Försvarets civilförvaltning: Omkostnader	45
8. Krigsmaterielverket: Avlöningar	46
9. Krigsmaterielverket: Omkostnader	49
10. Krigsmaterielverket: Förrådsorganisationen m. m.	49
11. Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar	50
12. Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader	57
13. Arméförvaltningen: Avlöningar	58
14. Arméförvaltningen: Omkostnader	60
15. Marinförvaltningen: Avlöningar	61
16. Marinförvaltningen: Omkostnader	63
17. Flygförvaltningen: Avlöningar	64
18. Flygförvaltningen: Omkostnader	66
19. Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.	68
Departementschefen	109
20. Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.	120
Departementschefen	147
21. Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.	151
Departementschefen	167
22. Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar	170
23. Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader	177
24. Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet	179
25. Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning	180
26. Försvarshögskolan: Avlöningar	181
27. Försvarshögskolan: Omkostnader	185
28. Svenska fältsjukhuset i Korea	186
29. Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring	188